

Informe 2007

sobre la seguretat a Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

ÍNDEX

0.	<i>Introducció.....</i>	<i>1</i>
1.	<i>Les dotacions policials i de bombers.....</i>	<i>7</i>
2.	<i>Les dades policials</i>	<i>15</i>
3.	<i>Violència masclista</i>	<i>69</i>
4.	<i>Victimització i valoracions en matèria de seguretat</i>	<i>87</i>
5.	<i>Convivència escolar i seguretat a Catalunya.....</i>	<i>115</i>
6.	<i>La seguretat viària.....</i>	<i>149</i>
7.	<i>Seguretat en el context de les emergències i la seguretat civil.....</i>	<i>177</i>
8.	<i>Seguretat privada</i>	<i>207</i>
9.	<i>Conclusions.....</i>	<i>215</i>
10.	<i>Annexos</i>	<i>221</i>

ÍNDIX DE TAULES

Taula 1.1 : Dotacions policials a Catalunya. Any 2006	8
Taula 2.1: Total desplegament coincident.....	21
Taula 2. 2: Comparativa dels fets penals per cos policial que ha conegut en territori de desplegament coincident (2005-2006).....	22
Taula 2.3: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Girona (2005-2006)	26
Taula 2.4: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Ponent (2005-2006).....	26
Taula 2.5: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Pirineu Occidental (2005-2006).....	27
Taula 2.6: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Central (2005-2006)	28
Taula 2.7: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Nord (2005-2006)	28
Taula 2.8: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Sud (2005-2006).....	29
Taula 2.9: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Barcelona (2005-2006).....	30
Taula 2.10: Evolució fets penals i ràtios (delictes i faltes) 2003-2006	31
Taula 2.11: Delictes per violència en l'àmbit familiar a Catalunya. Casos coneguts 2005-2006.....	57
Taula 2.12: Delictes per violència en l'àmbit familiar PG-Mossos d'Esquadra. Catalunya: territori coincident. Casos coneguts 2005-2006.....	58
Taula 2.13 : Delictes per violència en l'àmbit familiar. Catalunya: per demarcacions provincials. Casos coneguts xifres absolutes	58
Taula 2.14 : Delictes per violència en l'àmbit familiar. Catalunya: per demarcacions provincials. Casos coneguts xifres relatives	59
Taula 2.15 : Delictes per violència en l'àmbit familiar. Catalunya: per demarcacions provincials. Ràtios per 100.000 h.....	59
Taula 2.16 : Fets, procediments i detinguts per violència en l'àmbit familiar. Catalunya per regions policials 2006.....	60
Taula 2.17: Persones mortes en territori de desplegament per v. domèstica.....	62
Taula 3.1: Delictes associats a la violència de gènere en l'àmbit de la parella. Dades absolutes 2006.....	75
Taula 3.2: Evolució nombre de denúncies per violència contra les dones. Anys 2005-2006.....	76
Taula 3.3: Denúncies per maltractaments produïts per parella o exparella. Conjunt Estat espanyol. Xifres relatives. Anys 2002-2006.....	78
Taula 3.4: Denúncies per maltractaments produïts per parella o exparella. Conjunt Estat espanyol per comunitat autònoma. Xifres absolutes. Anys 2002-2006.....	79
Taula 3.5: Dones mortes al territori de desplegament per violència de gènere.....	80
Taula 3.6: Atenció a les mutilacions genitals femenines.....	81
Taula 4.1: Evolució del record espontani de victimització, 1999 – 2006.....	90
Taula 4.2: Distribució territorial de la victimització <i>delictiva</i> . ESPC 2004 - 2006	95
Taula 4.3: Prevalença de la victimització per grups d'edat, delictiva i no delictiva	96
Taula 4.4 Àmbits de victimització, ESPC. 2000 - 2007	97
Taula 4.5 Prevalença de la victimització contra la seguretat personal, 2002 - 2006	99
Taula 4.6 Indicadors globals d'incidents delictius i no delictius, ESPC 2004 - 2006	100

Taula 4.7: Afectació psicològica de la victimització delictiva, per sexe, 2006	103
Taula 4.8: Evolució de la seguretat al municipi de residència. Anys 1999 - 2006	105
Taula 4.9: Evolució futura de la seguretat al municipi de residència	105
Taula 4.10: Distribució territorial de les percepcions sobre el nivell de seguretat	106
Taula 4.11: Els principals problemes de Catalunya. Respostes espontànies, ESPC 2007.....	110
Taula 4.12: Valoració global dels serveis policials. Anys 2000 - 2007.....	112
Taula 5.1. Valoració de les relacions bàsiques amb companys, professorat i progenitors ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària.....	117
Taula 5.2: Prevalença i valoració de les accions negatives freqüents.....	121
Taula 5.3: Agressions reconegudes contra professors o professores	123
Taula 5.4: Fets contra la propietat: la percepció del problema	124
Taula 5.5: Fets contra la propietat: la victimització experimentada	125
Taula 5.6: Les agressions físiques: la victimització.....	126
Taula 5.7: Les agressions sexuals experimentades: evolució de la prevalença	127
Taula 5.8: Alumnes que admeten portar objectes per fer mal (navalles, tc..).....	128
Taula 5.9: Alumnes que admeten conduir sense permís o sense assegurança	130
Taula 5.10: Alumnes que admeten fets contra la propietat fora de l'escola	131
Taula 5.11: Alumnes que admeten amenaces o agressions fora de l'escola.....	131
Taula 5.12: Percepció del perill associat al consum de quatre substàncies psicoactives ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària	133
Taula 5.13: Incitació al consum de substàncies psicoactives	135
Taula 5.14: Percepció de la facilitat d'accés a sis drogues il·legals.....	138
Taula 5.15: Característiques de l'alumnat del tipus 1	142
Taula 5.16: Característiques de l'alumnat del tipus 2	143
Taula 5.17: Característiques de l'alumnat del tipus 3	144
Taula 5.18: Característiques de l'alumnat del tipus 4	145
Taula 6.1: Evolució de la reducció de la mortalitat 2000/2006 i 2005/2006.....	154
Taula 6.2: Accidentalitat interanual. 2000-2006 (24 hores). Vies interurbanes	157
Taula 6.3: Accidentalitat interanual. 2000-2006 (24 hores). Vies urbanes	158
Taula 6.4: Accidents 2000-2006 zona interurbana (24 hores)	158
Taula 6.5: Accidents 2000-2006 zona urbana (24 hores)	159
Taula 6.6: Dades sobre el permís per punts	161
Taula 6.7: Dades relatives sobre la motivació de les denúncies que suposen.....	163
Taula 6.8: Distribució de denúncies amb pèrdua de punts respecte del total de vehicles	163
Taula 6.9: Relació de cinemòmetres preventius no punitius.....	166
Taula 6.10: Accessoris de seguretat de les víctimes d'accident de trànsit. 2006.....	169
Taula 6.11: Proves d'alcoholèmia, motiu i resultat. 2002-2006	170
Taula 6.12: Índex d'accidentalitat	175
Taula 7.1: Superfícies i usos del sòl a Catalunya 2005	179

Taula 7.2: Plans homologats de protecció civil el 2006	182
Taula 7.3: Nombre d'incendis forestals i hectàrees cremades 1997-2006	186
Taula 7.4: Nombre d'incendis forestals i superfície cremada en campanya d'estiu	189
Taula 7.5: Serveis Bombers Generalitat 2002-2006 per tipus	199
Taula 7.6: Serveis Bombers Barcelona 2002-2006 per tipus.....	200
Taula 7.7: Salvaments Bombers de Barcelona 2006 per tipus	201

ÍNDEX GRÀFICS

Gràfic 1.1: Previsió evolució d'efectius CME 2009-2015	10
Gràfic 1.2: Evolució de la dotació de les policies locals 2000-2006.....	10
Gràfic 1.3: Evolució del personal operatiu de Bombers Generalitat 1997 - 2006	11
Gràfic 1.4: Evolució del personal de Bombers Generalitat per tipus 1997-2006	12
Gràfic 1.5: Efectius Bombers Barcelona 2006-2006	13
Gràfic 2.1: Percentatge de fets penals per cos policial que ha instruït en territori de desplegament coincident (2005-2006).....	23
Gràfic 2.2: Evolució 2003-2006 del creixement de la ràtio de fets penals totals	31
Gràfic 2.3: Evolució 2003-2006 percentatge de fets penals	32
Gràfic 2.4: Evolució 2003-2006 del creixement de la ràtio de fets penals totals	33
Gràfic 2.5: Ràtios de delictes a Catalunya i províncies 2003-2006.....	34
Gràfic 2.6: Ràtios de faltes penals a Catalunya i províncies 2003-2006.....	35
Gràfic 2.7: Percentatge de fets penals per demarcació provincial. Any 2006.....	36
Gràfic 2.8: Ràtios de fets penals a Catalunya i províncies 2003-2006	37
Gràfic 2.9: Percentatges de delictes a Catalunya per províncies. Any 2006	38
Gràfic 2.10: Percentatges de faltes penals a Catalunya per províncies. Any 2006	38
Gràfic 2.11: Percentatge dels delictes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2006	44
Gràfic 2.12: Percentatge de faltes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2006	45
Gràfic 2.13: Evolució de la ràtio dels fets penals contra el patrimoni per 1.000 habitants a Catalunya (període 2003-2006)	46
Gràfic 2.14: Percentatge de delictes contra el patrimoni en territori de desplegament del CME. Any 2006	48
Gràfic 2.15: Percentatge de faltes penals contra el patrimoni en territori de desplegament del CME. Any 2006	49
Gràfic 2.16: Comparativa de fets penals contra el patrimoni en el conjunt de l'Estat espanyol i CA. Any 2006	50
Gràfic 2.17: Ràtios dels fets penals contra les persones a Catalunya. Evolució 2003-2006.....	52
Gràfic 2.18: Percentatge de delictes contra les persones a Catalunya. Any 2006.....	53
Gràfic 2.19: Percentatge de les faltes contra les persones a Catalunya. Any 2006.....	53
Gràfic 2.20: Ràtios d'homicidi i les seves formes a Catalunya. Any 2006	54
Gràfic 2.21 : Fets localitzats violència domèstica. Any 2006	60
Gràfic 2.22: Procediments violència domèstica. Any 2006	61
Gràfic 2.23: Detinguts violència domèstica. Any 2006.....	61
Gràfic 2.24 Relació agressor víctima.....	63
Gràfic 2.25 Distribució de víctimes de violència domèstica	63
Gràfic 2.26: Percentatge de fets penals contra les persones al territori de desplegament coincident. Any 2006	65

Gràfic 2.27: Comparativa de fets penals contra les persones en el conjunt de l'Estat espanyol i CA. Any 2006	66
Gràfic 2.28: Evolució detencions per delictes 2004-2006	67
Gràfic 3.1: Evolució denúncies per maltractaments recollides a Catalunya per cossos policials. Anys 1998-2006	77
Gràfic 3.2: Agressions sexuals amb penetració. Anys 2005 i 2006	83
Gràfic 3.3: Agressions sexuals sense penetració. Anys 2005 i 2006	83
Gràfic 3.4: Incidència per hora del dia.....	84
Gràfic 3.5: Incidència per dia de la setmana (percentatges).....	85
Gràfic 3.6: Estudi victimològic per edat	86
Gràfic 4.1: Evolució del record espontani de victimització: 1999-2006.....	91
Gràfic 4.2: El record espontani de victimització per edats. ESPC 2005-2006	92
Gràfic 4.3: Prevalença de la victimització ESPC 2003-2006	93
Gràfic 4.4: Victimització contra la seguretat personal, 2006	98
Gràfic 4.5: Afectació subjectiva a la victimització 1999-2006	101
Gràfic 4.6: Nivell de seguretat del municipi de residència, 2000-2007	104
Gràfic 4.7.: Evolució de la seguretat viària referida a l'any 2006	107
Gràfic 4.8: Nivell de seguretat viària a les carreteres. ESPC, 2004-2007	108
Gràfic 4.9: Valoració del desplegament a les carreteres catalanes. ESPC, 2000-2006.....	108
Gràfic 4.10: Vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres catalanes 2006 i 2007.....	109
Gràfic 4.11: Els problemes principals a Catalunya.....	111
Gràfic 4.12: Valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra 1999-2007.....	112
Gràfic 5.1. Percepció de la disciplina entre l'alumnat de secundària.....	117
Gràfic 5.2. Percepció genèrica sobre l'existència de maltractaments a les escoles.....	118
Gràfic 5.3. Percepció sobre l'existència de maltractaments a la pròpia classe	120
Gràfic 5.4: Percentatge de nois i noies objecte d'accions negatives d'especial impacte ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre	122
Gràfic 5.5: Alumnat que admet amenaces o agressions al pare o a la mare, per gènere ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària	132
Gràfic 5.6: Percepció del perill associat al consum de quatre substàncies	134
Gràfic 5.7: Consums reconeguts al llarg de tota la vida de vuit substàncies psicoactives.....	136
Gràfic 5.8. Percepció de la facilitat d'accés a la cocaïna per edats	139
Gràfic 5.9. Participació del mateix alumnat en el subministrament de drogues per edat.....	140
Gràfic 6.1: Morts/1.000.000 habitants a la Unió Europea (morts a 30 dies). Any 2005.....	152
Gràfic 6.2: Objectius del PCSV 2005-2007	153
Gràfic 6.3: Víctimes amb resultat de mort (30 dies) vies urbanes i interurbanes.	154
Gràfic 6.4: Morts a 30 dies en zona interurbana	155
Gràfic 6.5: Morts a 30 dies en zona urbana	155
Gràfic 6.6: Morts a les vies interurbanes 2006.....	160

Gràfic 6.7: Morts a les vies urbanes 2006	160
Gràfic 6.8: Evolució morts vies interurbanes 2005-2007.....	162
Gràfic 6.9: Comparativa de l'evolució mort vies interurbanes 2005-2006 amb 2006-2007	162
Gràfic 6.10: Velocitat inadequada / superar la velocitat establerta. 1997-2006.....	164
Gràfic 6.11: Evolució en % del nombre d'accidents mortals	165
Gràfic 6.12: Persones mortes per edat i sexe a les vies interurbanes. 2006.....	168
Gràfic 6.13: Persones mortes per edat i sexe a la via urbana. 2006	168
Gràfic 6.14: Delictes relatius al trànsit. 2003-2006.....	172
Gràfic 6.15: Delictes relatius al trànsit, totals absoluts PGME/PL.....	172
Gràfic 6.16: Delictes relatius al trànsit, per territoris PGME	173
Gràfic 6.17: Delictes relatius al trànsit, per territoris PL	174
Gràfic 6.18: Índex d'accidentalitat. 1997-2006	176
Gràfic 7.1: Activacions de plans 2006 per mesos	183
Gràfic 7.2: Plans activats 2006-2006.....	183
Gràfic 7.3: Nombre d'incendis 1997-2006	186
Gràfic 7.4: Superfície forestal cremada 1997-2006.....	187
Gràfic 7.5: Hectàrees cremades per incendi 1997-2006.....	187
Gràfic 7.6: Incendis per causes 2002-2006.....	188
Gràfic 7.7: Percentatge d'incendis per causes en campanya d'estiu 2005, 2005 (revisat) i 2006 (provisional)	191
Gràfic 7.8: Superfície afectada pel foc a Catalunya 2002-2006 *	192
Gràfic 7.9: Incendis en zona urbana Bombers Generalitat 2002-2006 per tipus	194
Gràfic 7.10: Salvament persones Bombers Generalitat 2002-2006 per tipus.....	195
Gràfic 7.11: Salvaments en muntanya Bombers Generalitat 2005-2006 per tipus.....	196
Gràfic 7.12: Evolució del nombre d'accidents i víctimes mortals (darreres 10 temporades)	197
Gràfic 7.13: Evolució total dels serveis de Bombers Generalitat 2002-2006.....	198
Gràfic 7.14: Trucades vàlides 2000-2006	202
Gràfic 7.15: Nombre de trucades de l'any 2006 pels principals operadors.....	203
Gràfic 7.16: Nombre de trucades de l'any 2006 per altres operadors	204
Gràfic 7.17: Nombre de trucades de l'any 2006 per tipus d'incidències	205
Gràfic 7.18: Evolució mensual de trucades 2002-2006.....	206
Gràfic 8.1: Comparativa 2004-2006 d'empreses i activitats inscrites en el REESC	209
Gràfic 8.2: Evolució d'empreses enregistrades al REESC 2004-2006	210
Gràfic 8.3: Evolució de contractes per delegacions 2003-2006.....	211
Gràfic 8.4: Inspeccions realitzades pel CME 2004-2006	212
Gràfic 8.5: Percentatge d'alarmes reals i falses de les 87.552 rebudes pel CME	213
Gràfic 8.6: Motius de les falses alarmes	214

ÍNDIX DE MAPES

Mapa 2.1: Territori de desplegament coincident i absolut.....	20
Mapa 2.2: Regions policials a Catalunya	25
Mapa 6.1: Ubicació de radars fixos automàtics.....	167
Mapa 6.2: Ubicació de radars mòbils	167

0. Introducció

A. El context

Aquest document dóna compliment per tercer any al mandat que estableix l'article 4.3 de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya i que preveu "*un informe anual sobre la seguretat a Catalunya*". L'Informe 2007 fa referència a les dades de l'any 2006 i a dades d'opinió del primer trimestre d'enguany.

La voluntat és consolidar una eina que permeti conèixer l'estat de la seguretat al territori català, a la vegada que també serveixi per apreciar tendències, analitzar dinàmiques i elaborar polítiques públiques. Aquesta esdevindrà una eina cada cop més important amb el pas del temps i la perspectiva històrica o, si es vol, una eina d'anàlisi retrospectiva que permeti desenvolupar seqüències a mitjà i llarg termini.

Aquest Informe, l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (d'ara endavant ESPC) i el primer Pla de seguretat de Catalunya aprovat l'any 2006 per la Comissió de Govern per a la Seguretat de 4 de juliol acomplint el mandat de la Llei 4/2003, configuren els instruments necessaris per al diagnòstic, l'anàlisi i la planificació de la seguretat al nostre país.

És justament el coneixement de les tendències el que ens ha de permetre pensar en les polítiques de seguretat capaces de transformar la realitat, de promoure un estat de convivència que esdevingui la força generadora de seguretat, i alhora la principal mesura preventiva de la inseguretat.

Entenent que la seguretat no és un concepte estàtic que pugui ser mesurat en un moment donat, cal un treball permanent d'actualització, en el qual es doni èmfasi al seguiment d'un conjunt d'indicadors, la seva anàlisi, les seves tendències a l'alça o a la baixa, la seva estabilització i la previsió del seu comportament.

Si bé és cert que es pot fixar sincrònicament, això aporta relativament poca informació. Val per a fets o situacions puntuals, però no permet comprendre ni explicar les manifestacions de la seguretat com a fenomen social complex. Això només és possible des d'una perspectiva diacrònica, en què el que realment compta no són les xifres, sinó la tendència i la seva evolució.

D'altra banda, l'Informe ha d'estar en consonància amb l'exposició de motius de la Llei, que proposa un model integrat i assenyala que "*Catalunya aspira a dotar-se plenament d'un model que transcendeixi la concepció tradicional de la seguretat i l'ordre públic, a favor d'una orientació que es fonamenti en la prevenció, la participació i la implicació dels diferents serveis públics, i també de la societat civil*".

Un informe sobre la seguretat a Catalunya ha de poder ser llegit tant com una exposició de l'estat de la seguretat a Catalunya segons les dades disponibles, com des de la perspectiva d'una recomanació sobre les possibles actuacions que s'han de dur a terme, per l'acompliment

del que estableix l'article 22 de la Llei 4/2003, això és, la constitució d'un sistema estadístic "coherent, fiable, actualitzat, equiparable amb els sistemes de l'entorn i útil per a la presa de decisions" i "la comparabilitat de les informacions estadístiques". Quan parlem de seguretat, estem fent referència als camps de la criminalitat, la prevenció, els riscos, el trànsit, l'atenció a les emergències, la seguretat civil i, en general, les temàtiques d'Interior; concretament, a les activitats i als fets que produeixen efectes associats a la convivència i a la preservació dels drets i les llibertats. Aquest és el camp d'anàlisi de l'Informe.

Per tal de garantir els paràmetres de comparabilitat, ha calgut trobar un equilibri entre allò que és necessari mantenir –fonamentalment les grans línies estructurals i els elements comparatius– i allò que cal transformar, tant perquè es tracta d'una eina jove com perquè l'entorn és canviant.

El projecte manté dues grans línies. Una consisteix en la construcció d'uns indicadors que permetin reflectir l'evolució i les tendències de la seguretat a Catalunya i elaborar una certa prospectiva que serveixin, entre altres coses, de marc de referència per a l'elaboració del Pla de seguretat de Catalunya. L'altra permetrà fixar un seguit de temàtiques, també presents en el Pla, qualitativament també expressives de l'evolució de la seguretat, molt més properes a realitats socials complexes i sobre les quals es pot operar a través de polítiques de seguretat precises, per transformar aquestes realitats en sentit positiu.

Cal remarcar que ara farà un any va ser aprovat el nou Estatut d'autonomia, i això ha significat, entre altres coses, un pas endavant per a la consecució d'una policia integral a Catalunya.

Des del moment en què es van assumir les competències en matèria de seguretat i es va iniciar el procés de construcció d'un cos policial propi, la consolidació del nou model de policia passava per una negociació i tutela amb el Govern central a través de la Junta de Seguretat.

Un cop consolidats els traços principals d'aquest procés sembla natural que alguns dels aspectes que necessitaven ser discutits passin ara a mans de la Generalitat, que noves competències siguin traspassades i que algunes matèries siguin compartides pels diferents cossos policials que operen a Catalunya.

En aquest sentit es produeixen avenços en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic, així com en funcions de policia administrativa, policia judicial i d'investigació criminal, on s'inclouen les diferents modalitats de *crim organitzat* i el *terrorisme*.

També es produeixen canvis significatius en matèria de *seguretat privada* respecte de les funcions d'autorització, inspecció i sanció de les empreses de seguretat d'àmbit autonòmic o la *denúncia d'infraccions* i posada en coneixement a les autoritats competents en el cas d'altres empreses d'àmbit estatal, així com sobre la formació de personal de seguretat privada i la

coordinació dels serveis de seguretat i investigació privada amb la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (en endavant PGME) i les policies locals.

El nou Estatut atorga la presidència de la Junta al president de la Generalitat. D'altra banda, defineix les funcions de la Junta de Seguretat, a la qual dóna categoria d'òrgan paritari entre l'Estat i la Generalitat des del qual es coordinen les polítiques de seguretat i l'activitat dels cossos policials de l'Estat i la Generalitat.

B. Les fonts

Les dades policials

L'estadística policial és una de les fonts fonamentals en matèria de seguretat. L'organització d'una bona base estadística és un element clau de la policia moderna. Tot i això, aquesta font no està exempta de dificultats, com l'existència d'una xifra oculta i/o la possibilitat de biaixos o errors normalment de caire metodològic, que poden generar dubtes sobre la suficiència de les dades institucionals per conèixer la delinqüència.

A més, cal tenir present que es disposa de dades que quantifiquen l'activitat policial, no de dades sobre delinqüència en sentit estricte i jurídic, ja que l'atribució definitiva d'aquesta qualificació correspon a una decisió presa en seu judicial. Per aquest motiu, en el futur caldrà incorporar progressivament altres fonts, com ara les judicials, fet que tampoc estarà exempt de problemes metodològics.

No obstant això, com ja es va expressar en els informes anteriors, cal tenir present que s'ha encetat la integració de les policies locals al nucli d'informació policial (en endavant NIP), 144 de les quals ja estaven connectades: a 31 de desembre de 2006. A més a més, el progressiu desplegament de la PGME pel territori provoca constants alteracions del mapa policial i, per tant, de les dades recollides i la forma de recollir-les.

A més, es disposa de dades de la Secretaria d'Estat de Seguretat relatives a l'activitat de la Guàrdia Civil (d'ara endavant GC) i del CNP.

Les enquestes de victimització a Catalunya

L'estadística policial no detecta tots els casos de victimització: de fet, més de la meitat dels il·lícits penals experimentats no es denuncien. És a dir, les dades policials estan quantitativament allunyades de les experiències de victimització dels ciutadans i, addicionalment, no poden reflectir les opinions i els sentiments de la població en matèria de seguretat interior.

A més, l'estadística policial és sensible a determinats factors no relacionats directament amb la

victimització experimentada, com ara les normes d'actuació o d'enregistrament de les mateixes administracions, el grau de confiança dels ciutadans en el sistema de seguretat pública, els nivells educatius de la població o l'extensió de les assegurances. En definitiva, l'estadística administrativa reflecteix l'activitat de les mateixes administracions, informació, òbviament necessària, que no és sempre suficient per conèixer les vivències dels ciutadans.

La definició mateixa del que constitueix un *fet delictiu* varia al llarg de la societat i en el si del sistema penal, i genera la complexitat característica dels instruments de mesura de la delinqüència. L'Administració de justícia defineix l'existència de delictes a partir de les sentències condemnatòries; la policia, a partir de les denúncies tramitades, i els ciutadans, a partir de les experiències de victimització. A més, la jerarquia en l'establiment judicial dels fets no comporta l'existència d'un criteri únic per estudiar la problemàtica de base. El mateix fet pot ser vist de tres maneres diferents i, per tant, computat diferentment.

Des del punt de vista del recull i tractament de les dades sobre els fenòmens delinqüencials aquests tres criteris (judicial, policial, ciutadà) generen sèries diferents, que reflecteixen aspectes diferents de la mateixa problemàtica. Tots tenen interès, en certs aspectes són complementaris i no es pot renunciar a fer-ne una anàlisi comparada, però ara cal limitar-se a destacar que les interrelacions són complexes i constatar que les dades d'origen policial – soles— no poden formar uns indicadors suficients de la delinqüència.

L'estadística policial es basa, sobretot, en les denúncies presentades pels ciutadans, que constitueixen generalment més del 90% dels il·lícits coneguts i la resta de les dades policials provenen dels serveis realitzats d'ofici per la mateixa policia, i és evident que no es denuncien ni es coneixen tots els fets.

En conseqüència, l'estudi de la delinqüència no enregistrada oficialment ha esdevingut arreu un problema tradicional tant per als serveis de seguretat interior com per a la recerca. Fins i tot, les tendències generals reflectides en l'estadística policial poden ser inadequades per estudiar l'evolució agregada de la delinqüència. Així, per exemple, una millora de la confiança ciutadana en els serveis policials pot comportar un increment de les denúncies sense que s'incrementin els il·lícits. La mateixa cosa pot succeir si es facilita organitzativament la presentació de denúncies (unitats mòbils, atenció telefònica, Internet, etc.), si s'incrementen les dotacions o es posen en funcionament estratègies d'intervenció policial en un àmbit determinat.

Així, l'èxit d'una determinada estratègia organitzativa i operativa de la policia pot anar acompanyat d'un increment de la delinqüència coneguda, la qual cosa és perfectament compatible amb una millora de la seguretat interior i de la satisfacció ciutadana. Però qualsevol altre escenari és hipotèticament possible (per exemple, un descens de la delinqüència coneguda amb increment de la victimització), ja que en definitiva s'estan mesurant realitats

diferents: en un cas s'està enregistrant la repercussió d'uns fenòmens socials sobre l'activitat administrativa i, en l'altre, la seva repercussió sobre les experiències i les opinions dels ciutadans.

La primera enquesta catalana de victimització es va realitzar a Barcelona, l'any 1984, a iniciativa de l'Ajuntament i en el marc de les polítiques de prevenció que impulsava el Consell de Seguretat Urbana.

L'any 1999 la Generalitat de Catalunya va dur a terme la prova pilot d'una gran enquesta sobre seguretat i policia, que a partir de l'any 2000 es va incorporar amb caràcter experimental al Pla estadístic de Catalunya, també amb periodicitat anual. L'existència de dues operacions estadístiques de dimensions considerables en àmbits d'estudi similars o idèntics va plantejar immediatament la necessitat d'una confluència, per raons d'economia i en compliment de la normativa estadística vigent.

Les dades del Servei Català de Trànsit

Utilitzen les dades referides a la mobilitat segura que generen els serveis competents en matèria de trànsit; molt especialment es treballa amb les dades que recull amb mitjans propis el Servei Català de Trànsit, així com les facilitades per l'Institut de Medicina Legal de Catalunya, pel que fa a les dades sobre mortalitat viària a 30 dies.

Les dades de Protecció Civil i emergències

També es treballen dades provinents de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, i es tenen en compte l'activació i la gestió dels diferents plans d'emergència declarats pel Centre d'Emergències de Catalunya (CECAT).

Altres dades

S'han emprat també, directament o indirecta, altres fonts provinents de la Fiscalia General de l'Estat, de l'Institut d'Estadística de Catalunya, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques i del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Aquest any s'ha tingut en compte també l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya* presentada al Parlament el 20 de juny de 2007.

També ha estat possible obtenir dades de la Unió Europea —especialment d'Europol—, de la Interpol, del Consell d'Europa i d'altres instàncies.

1. Les dotacions policials i de bombers

Les dotacions policials

Tot i que hi ha hagut un esforç considerable per part de les institucions catalanes que es concreta en un increment dels efectius de la PGME de 1.010 professionals i de 966 policies locals, les FCSE han patit una davallada de 359 efectius, que, juntament amb l'augment de la població, fa que s'estigui lluny del 4,5 acordat pel Parlament de Catalunya mitjançant l'aprovació de la moció 154/VI de l'any 2002 sobre seguretat ciutadana.

Taula 1.1 : Dotacions policials a Catalunya. Any 2006

Cossos policials	Dotacions	Agents x 1.000 h
Mossos d'Esquadra	11.771	1,65
Policies locals	10.263	1,44
FCSE	6.986	0,98
TOTAL	29.020	4,07

Fonts: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP i el Ministeri d'Administracions Públiques estatals.

En definitiva, en xifres rodones la situació seria d'un dèficit aproximat de 3000 agents, és a dir, amb un dèficit de 0,43 agents per 1.000 habitants. Les administracions haurien de continuar abocant recursos per reduir aquesta diferència.

La ràtio conjunta dels cossos estatals i els Mossos d'Esquadra

Amb independència de l'esforç renovat de les administracions locals per dotar les seves plantilles policials, és evident que la qüestió crítica en la situació actual consisteix a harmonitzar el procés de desplegament de la PGME amb el replegament dels cossos estatals, que s'ha de dur a terme, en la mesura que sigui possible, mantenint una ràtio conjunta situada al voltant de la mitjana estatal. I, com es pot observar més endavant, la ràtio conjunta no hauria de ser inferior als 3,5 agents per 1.000 habitants i actualment és de 3,09. Si les mitjanes estatals han de ser la referència, dels 0,43 agents per cada mil habitants que mancarien, com a mínim 0,41 són imputables a un desajustament de la ràtio conjunta entre cossos estatals i Mossos d'Esquadra.

No existeix un procediment generalment acceptat per calcular les dotacions policials i, malgrat el cost d'aquest factor, els estudis sobre la seva optimització són insuficients arreu i gairebé inexistents fora de l'àmbit anglosaxó. A la pràctica, la dotació s'estableix a través d'un "equilibri pluralista" entre les disponibilitats pressupostàries, els requeriments de les autoritats, les

sol·licituds de l'organització (els comandaments, els sindicats...), la demanda ciutadana i l'opinió pública.

No obstant això, el desplegament dels Mossos d'Esquadra es fonamenta en una estratègia de substitució dels cossos estatals que gairebé obliga a realitzar càlculs comparatius. L'enfocament comparatiu, però, s'ha d'aplicar amb prudència, ja que no és un criteri indiscutible i, addicionalment, els cossos estatals han patit dèficits crònics de personal a Catalunya que podrien esbiaixar un enfocament exclusivament comparatiu.

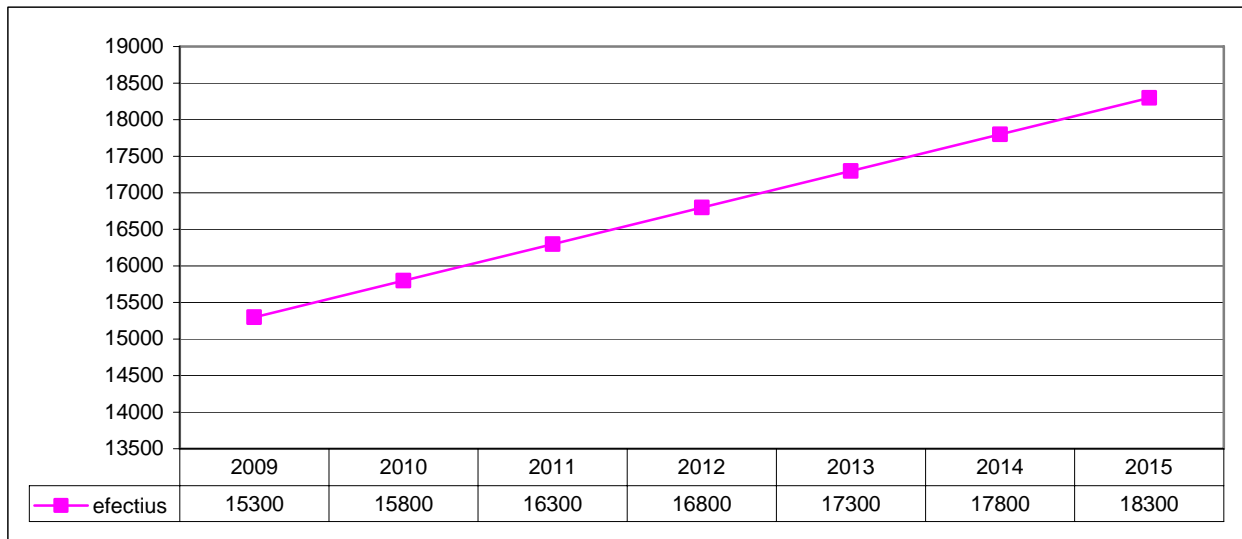
La resolució del Parlament de Catalunya sobre les dotacions policials intentava evitar aquest problema basant-se en les mitjanes estatals, un procediment que, en aquells moments, tampoc estava lliure de problemes¹. L'any 2002 la mitjana estatal havia començat a disminuir (sobretot l'aportació dels cossos estatals a la mitjana s'havia reduït), i no és evident que les dotacions finals s'hagin de calcular sobre una base deficitària, sobretot tenint en compte que les necessitats de Catalunya són superiors a la mitjana estatal d'acord amb indicadors especialment rellevants, com ara els corresponents a la població flotant o l'activitat judicial.

L'evolució prevista de les dotacions de la PGME

La Junta de Seguretat de Catalunya celebrada el 14 de setembre de 2006 va acordar la revisió de la dotació de la PGME. La Junta va veure la necessitat d'incrementar el nombre d'efectius que han de conformar el desplegament global del CME i que es va fixar l'any 2000 en 15.296 efectius, per l'estudi de la projecció demogràfica que va determinar el nombre d'efectius per cobrir les necessitats de la població de Catalunya. La proposta és ampliar la plantilla final prevista amb 3.000 efectius més, és a dir, fins a assolir la xifra de 18.296 policies, aconseguint una ràtio que es considera adequada a l'increment poblacional i al nivell de conflictivitat de Catalunya. La Junta de Seguretat deixa la porta oberta a la revisió en funció dels canvis que es produeixin en relació amb els paràmetres esmentats.

¹ La ràtio aprovada pel Parlament sí que coincideix aproximadament amb la mitjana estatal i no s'ha modificat substancialment els darrers dos anys. Pel que fa a les dades corresponents a l'any 2005, vegeu la compareixença, a petició pròpia, del ministre de l'Interior, José Antonio Alonso Suárez.

Gràfic 1.1: Previsió evolució d'efectius CME 2009-2015

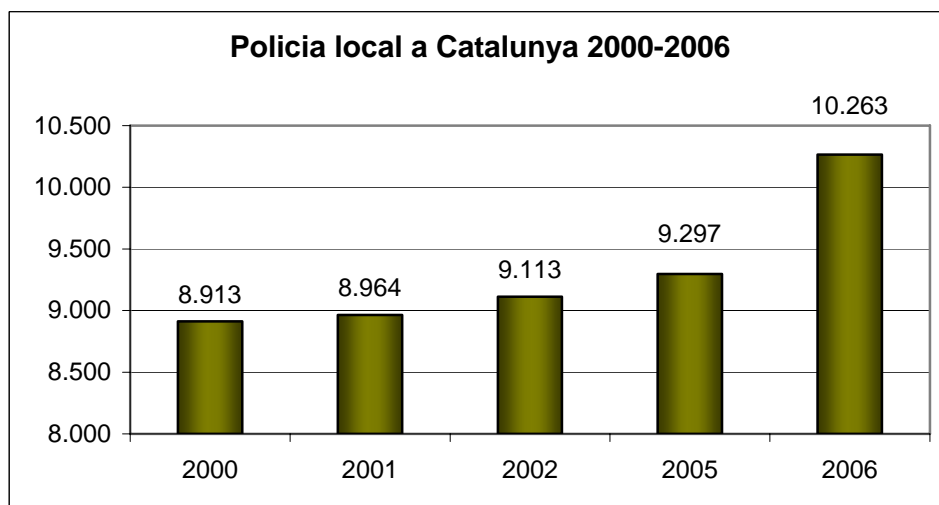

Font: Elaboració pròpia

L'evolució de les policies locals

Els efectius de la policia local a Catalunya continuen un creixement moderat des de l'any 2000, l'any 2005 la dotació de les policies locals era de 9.297 i l'any 2006 arriba fins a 10.240 efectius. Es disposa de cossos de policies locals a 203 dels 946 municipis catalans, que desenvolupen les seves funcions en un territori poblat per més de 6 milions d'habitants, és a dir, en un territori on viu més del 85% de la població. La policia local representa, doncs, una ràtio d'1,32 agents per mil habitants en el conjunt del país i un 1,5 de mitjana en el territori al qual dóna servei.

Gràfic 1.2: Evolució de la dotació de les policies locals 2000-2006

Font: Idescat

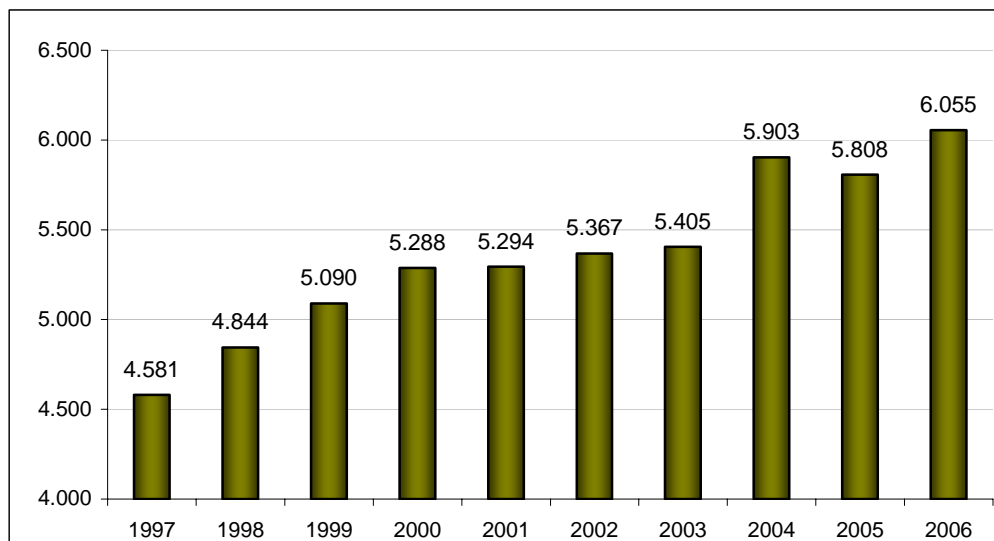
Les policies locals presenten una gran heterogeneïtat, atès que responen a circumstàncies molt diverses pel que fa a les realitats i demandes específiques a les quals s'enfronten: població, extensió del municipi i tipus de problemàtiques. Això provoca una gran diversitat en les dimensions de les seves plantilles, que van des de dotacions d'un o dos membres als municipis petits, passant per més de 100 cossos policials que tenen menys de 20 agents, fins a arribar als més de 2.400 agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona. Tots ells sumen un total de 10.240 efectius al conjunt de les policies locals a Catalunya.

Les dotacions de bombers

Els Bombers de la Generalitat de Catalunya

Els nombre d'efectius totals dels Bombers de la Generalitat –incloent-hi el personal contractat en les campanyes d'estiu i altres– continua la seva tendència ascendent, després del lleu decreixement observat l'any 2005.

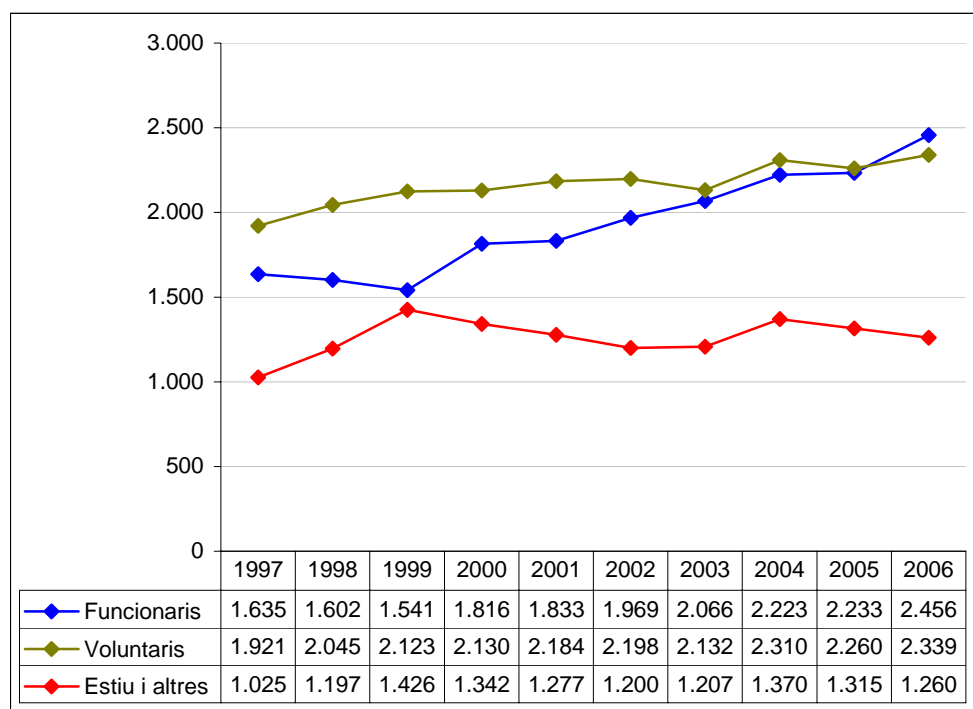
Gràfic 1.3: Evolució del personal operatiu de Bombers Generalitat 1997 - 2006

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

L'increment experimentat, d'un 4,25% sobre el total, es desglossa en el gràfic següent, que mostra quina ha estat l'evolució dels diferents tipus de personal operatiu en els darrers 10 anys.

Gràfic 1.4: Evolució del personal de Bombers Generalitat per tipus 1997-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

En el gràfic s'observa que, per primera vegada en el període, el nombre del personal funcionari supera el de voluntaris, gràcies a un creixement de 223 efectius, un increment que representa un 10% sobre l'any 2005. La xifra de 2.456 professionals no inclou els 138 aspirants de la promoció 68/06 que a l'inici del 2007 estaven realitzant el curs formatiu corresponent.

Pel que fa als voluntaris, el creixement ha estat de 79 membres, un 3,5% en comparació amb l'any anterior. Al seu torn, el percentatge de descens del personal de la campanya d'estiu i altres (auxiliars forestals, guaites) va ser d'un 4,2%.

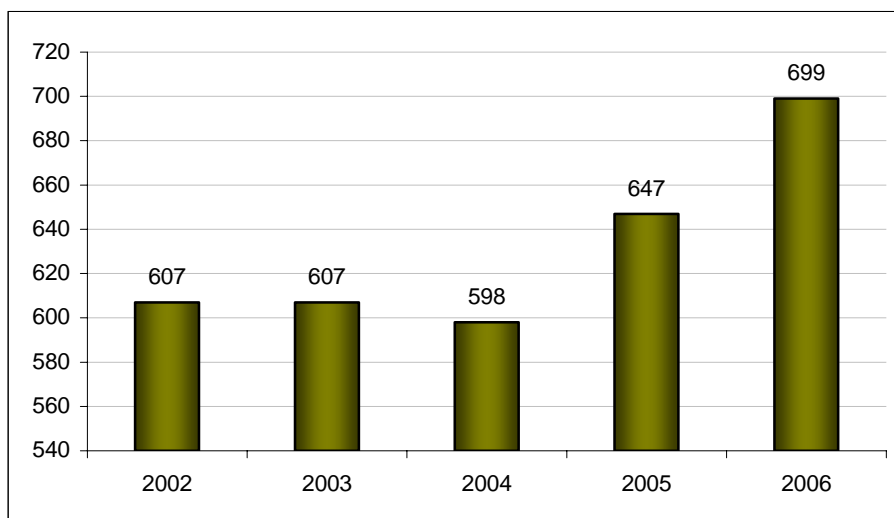
Els Bombers de l'Ajuntament de Barcelona²

Els Bombers de Barcelona constituïen, l'any 2006, un equip humà de 763 persones, distribuïdes en 6 parcs i una dotació de temporada a Vallvidrera. La ciutat disposa de 4,68 bombers per cada 10.000 habitants, i de 7,6 bombers per km². Del nombre de professionals esmentat, 699 constitueixen personal operatiu.

El gràfic següent reflecteix l'evolució del nombre de professionals d'intervenció en els darrers cinc anys³:

² Ajuntament de Barcelona; Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament: *Memòria 2006 Bombers de Barcelona*.

Gràfic 1.5: Efectius Bombers Barcelona 2006-2007

Font: Elaboració pròpia; dades corresponents al 2006 extretes de la *Memòria 2006 Bombers de Barcelona*

³ El gràfic presenta una modificació sobre l'Informe de seguretat anterior pel que fa al 2005, ja que no es disposava d'aquesta dada i es va inferir de xifres extretes de la pàgina web de l'Ajuntament de Barcelona: mentre que s'hi indicava un total de 620 efectius per aquell any, aquest nombre ascendia a 647, que és el que reflecteix el gràfic que s'exposa enguany.

2. Les dades policials

Consideracions prèvies

La Llei 4/2003 d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya⁴ estableix que la PGME i les policies dels ajuntaments constitueixen la policia de les institucions pròpies de Catalunya.

Les dades policials referides a fets penals, ja siguin delictes o faltes, són recollides i gestionades pel Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i la titularitat correspon a la Direcció General de la Policia. Les dades introduïdes en les diferents aplicacions i programaris corporatius de la PGME es graven i, per tant, alimenten el NIP.

El NIP és un servei gestionat per l'Àrea d'Elaboració de Dades Policials amb dependència de la Divisió de Sistemes d'Informació Policial de la Comissaria General Tècnica de la PGME.

Per tal de comptabilitzar els fets penals (delictes i faltes), s'han emprat classificacions per criteris territorials i per tipologies delictives amb voluntat d'optimitzar la seva lectura i interpretació.

Les dades referents a la Policia de Catalunya (PGME i policies locals connectades al NIP) van ser extretes en data 8 de gener de 2007⁵, que s'estableix com a data de referència, ja que en tractar-se d'un nucli informàtic obert rep dades les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any, i si no s'estipulés una data de referència, les dades patirien variacions constants que en dificultarien l'estudi.

Les dades utilitzades provinents de la Secretaria d'Estat per a la Seguretat del Ministeri de l'Interior fan referència a les FCSE a Catalunya (CNP i GC). Aquestes dades corresponen a l'exercici 2006 i han estat classificades per tipologies penals. L'àmbit territorial de referència és la demarcació provincial.

Abans d'entrar pròpiament en l'anàlisi de les tendències delinqüencials, és necessari recordar, més enllà dels canvis que pot experimentar la delinqüència, els possibles factors que poden explicar l'augment o disminució dels fets penals coneguts.

En aquest sentit, a l'àmbit penal s'han fet reformes legislatives rellevants. Aquest és el cas de les reformes en matèria de violència de gènere o aquelles altres que poden afavorir el transvasament entre diferents categories de fets penals (com ha succeït amb la reforma d'alguns delictes i faltes contra el patrimoni).

⁴ Llei 4/2003 d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, article 5.1

⁵ Atès que el nucli d'informació policial (NIP) de la PGME és un instrument dinàmic, les seves estadístiques s'actualitzen permanentment. Per això es fa necessari incorporar una data de referència per oficialitzar unes dades úniques tant internament com externa, a l'efecte de facilitar-ne l'extracció i anàlisi amb criteris homogenis.

També cal tenir en compte els canvis produïts en el comportament de la població. És a dir, si ha variat el percentatge de ciutadans que denunciïn un fet percebut com a delicte.

En termes generals, l'ESPC mostrava un augment important d'aquest percentatge de denúncia entre l'any 2003 i el 2004 (d'un 35,01% l'any 2003 a un 39,76% l'any 2004). Aquesta variació podria explicar l'augment de delictes i faltes enregistrats durant aquest període.

En canvi, les dades corresponents a l'any 2006 mostren una lleugera variació a la baixa de l'índex de denúncia respecte de l'any anterior (un 39,76% enguany i un 39,98% l'any 2005), la qual cosa dificulta l'explicació de l'augment dels fets penals coneguts per la policia en aquest darrer període, ja que no estaria motivat únicament per l'augment del comportament denunciador dels ciutadans.

Problemàtica metodològica

Les dades policials comptabilitzen el nombre de delictes i faltes penals dels quals la policia té coneixement arran d'una denúncia ciutadana, de la Fiscalia, dels jutjats o per l'actuació d'ofici dels funcionaris de la policia, entre d'altres.

Aquestes dades, malgrat ser molt significatives, únicament representen una part de la totalitat dels fets delictius que realment han succeït en un territori, perquè se sap que no tots els fets són denunciats per les víctimes d'aquests fets. Per la qual cosa i a l'efecte de poder tenir una visió més aproximada a la realitat, és necessari comparar aquestes xifres amb les tendències que poden indicar altres fonts.

En aquest informe es fan servir, per un costat, les dades policials obtingudes del NIP, comú a la PGME⁶, i, per altre, les dades facilitades per les FCSE a Catalunya.

El fet que diferents administracions tinguin competència en matèria de seguretat en un mateix territori afegeix dificultats a les ja habituals per al tractament i la interpretació de les dades estadístiques policials. Cal, per tant, tenir present el següent:

- A Catalunya, en desenvolupament de les competències en matèria de seguretat reconegudes per llei, s'està duent a terme un model de substitució dels cossos estatals (CNP i GC) pel CME, de caràcter progressiu. El model iniciat l'any 1994 a la comarca d'Osona està previst que finalitzi l'any 2008.
- Cal assenyalar que des de l'any 2000 el CME té competència en matèria de trànsit sobre tot el territori de Catalunya.

⁶ Les dades d'aquest informe recullen la informació de 144 policies locals connectades al nucli d'informació policial, els municipis de les quals tenen signat el conveni amb el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació per a la introducció de dades policials. Cal ressenyar que durant l'any 2006 s'hi van connectar 25 policies locals més.

- Això vol dir, en primer lloc, que cal treballar amb dades de dues administracions que tenen uns paràmetres de registre diferent: els cossos estatals registren la seva activitat en l'àmbit provincial i el CME en l'àmbit de la Regió Policial⁷.
- El model policial català també ha desenvolupat una tasca molt important d'integració de les dades dels cossos de policia local al NIP. Per aquest motiu, el sistema de recollida de dades del NIP també està en creixement, amb la progressiva inclusió de les dades dels diferents cossos de policia local al sistema.
- Aquesta realitat dificulta la comparabilitat de les dades interanuals del territori de desplegament absolut del CME, ja que aquest va estenent la seva activitat pel territori any rere any. Per aquest motiu l'anàlisi dels fets produïts en territori de desplegament del CME cal fer-lo mitjançant les dades del territori coincident de desplegament del CME respecte de l'any anterior.
- Finalment s'ha de destacar que en l'àmbit estatal no es registren les dades provinents dels cossos de les policies locals.

Pels motius esmentats la classificació i anàlisi de les dades també s'ha fet per demarcacions provincials, per tal de poder comparar amb les dades que elabora la Secretaria d'Estat de Seguretat (MIR)⁸.

Malgrat això, quan el model policial català finalitzi el desplegament territorial, aquesta metodologia podrà canviar parcialment i fer-se la comptabilització de les dades per regions policials, base del treball territorial de la Policia de Catalunya. La qual cosa no exclourà la comparativa per demarcacions provincials per a una anàlisi global de la seguretat a Catalunya, respecte de l'Estat i/o d'altres comunitats autònomes.

D'altra banda, s'han inclòs quadres de fets penals (delictes i faltes) classificats segons els cossos policials que han participat en el coneixement del fet penal:

- De la Policia de Catalunya (CME i les policies locals connectades al NIP):
 - referides al territori de desplegament coincident;
 - referides al territori de desplegament absolut.
- Del CME, registrades per demarcacions provincials.
- De FCSE a Catalunya per demarcacions provincials (registres pel CNP i per la GC).

⁷ D'acord amb el Decret 19/2002, de 22 de gener, de reestructuració parcial de la Direcció General de Seguretat Ciutadana, les regions policials són: RP Girona, RP Ponent, RP Pirineu Occidental, RP Central, RP Metropolitana Barcelona, RP Metropolitana Nord, RP Metropolitana Sud, RP Camp de Tarragona i RP Terres de l'Ebre.

⁸ El criteri d'introducció de dades, els ítems de classificació en tipologies penals i els criteris d'homologació de l'estadística policial en l'àmbit de l'Estat estan en fase d'estudi i revisió dins del PES (Pla estadístic de l'Estat), que ha comportat modificacions en la classificació d'alguns fets penals. La totalitat de les modificacions i l'homologació en el recompte estadístic de tots els cossos policials que operen en diversos territoris de l'Estat espanyol es produirà – segons està previst – de forma efectiva a partir de l'1 de gener de 2008.

Un altre obstacle és l'exigència de treballar amb categories molt àmplies de delictes, que dificulten l'explicació de la causalitat en l'augment o la disminució del nombre de fets penals. A fi de compensar aquesta limitació s'ha cregut adient treballar únicament amb algunes dades enregistrades, referents a determinades tipologies penals, les quals permeten realitzar una anàlisi més detallada de l'evolució d'aquells fets que tenen més afectació sobre la ciutadania, sense alteració de les dades de conjunt ni de la seva qualitat.

Aquestes dades es presenten en dues modalitats diferenciades:

A) Totals. Es presenten de forma exhaustiva la totalitat de delictes i faltes recollits per tots els cossos policials amb competències a Catalunya (vegeu annex).

B) Seleccionats. S'ha fet una selecció d'aquelles tipologies delictives que es consideren més lligades a la seguretat pública des del punt de vista de l'afectació als ciutadans (vegeu annex).

Aquestes tipologies delictives seleccionades poden resumir-se en dues grans categories: la dels fets penals contra el patrimoni i la dels que s'anomenen fets penals contra les persones. En el primer cas, l'elecció es justifica, d'una banda, pel gran volum que suposa respecte de la totalitat del fenomen delictiu conegut per part de la policia. Per altra banda, dins d'aquesta categoria s'han escollit alguns tipus delictius per raó de l'existència de víctimes individualitzables. En el segon cas, es tracta principalment de fets penals que suposen un atac contra la integritat física, psicològica o moral de la persona. Aquesta elecció es justifica per l'alarma social que habitualment generen en el conjunt de la població.

Aquestes tipologies de fets penals seleccionats (tant els relatius al conjunt del territori de Catalunya com els que es refereixen a la zona de desplegament de la PGME) es presenten en xifres absolutes i segons la ràtio de fets per 1.000 habitants.

Un altre factor clau ha de ser el fet que aquesta anàlisi més detallada ha de permetre establir comparacions amb l'ESPC, així com amb els informes més importants a escala europea, la qual cosa ha de permetre donar una visió molt més aproximada a la realitat de l'estat de la seguretat a Catalunya.

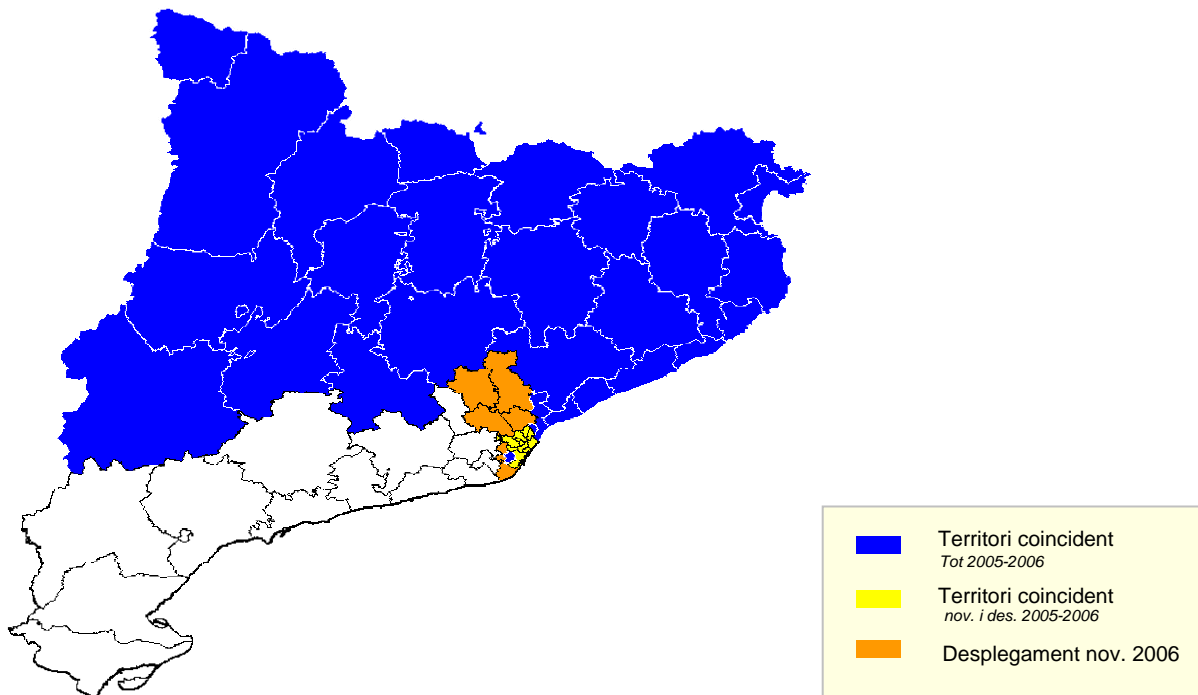
Anàlisi dels resultats de la Policia de Catalunya⁹

L'anàlisi de les dades policials del NIP de manera habitual fa referència a dos àmbits territorials diferents: el de desplegament coincident i el de desplegament absolut. Aquests poden fer referència al conjunt del territori de desplegament o bé al corresponent a les regions policials.

⁹ En aquest apartat es recull la informació sobre fets penals registrats per la PGME i de les 144 policies locals connectades al NIP, els municipis de les quals tenen signat el conveni amb el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació per a la introducció de dades policials.

I, de manera extraordinària, com s'ha avançat, a la corresponent a les demarcacions provincials, a l'efecte de poder obtenir una visió de l'evolució delinqüencial de Catalunya de manera conjunta amb els altres cossos policials amb competències al territori.

Mapa 2.1: Territori de desplegament coincident i absolut

Font: Elaboració pròpia

En el mapa es poden veure clarament diferenciats els territoris corresponents al que la Policia de Catalunya anomena territori de desplegament coincident¹⁰ i territori de desplegament absolut¹¹, en les quals operen els efectius del CME en totes les seves competències en substitució de les FCSE.

▪ **Territori coincident**

El terme coincident fa referència als fets penals obtinguts en un mateix moment temporal i en un mateix espai territorial.

Tanmateix, en determinats territoris el període temporal computat per a l'any 2005 i el corresponent a l'any 2006 no és el mateix, ja que està condicionat pel moment en què s'hagi produït el desplegament.

¹⁰ Si vegeu el mapa anterior, el territori coincident correspon a les zones de color blau i groc. Els espais assenyalats en color blau, corresponen al territori coincident durant tot el 2005 i el 2006, i l'espai de color groc correspon a la ciutat de Barcelona, ja que aquest territori va iniciar el desplegament l'1 de novembre de 2005. Segons la divisió establerta per la Policia de Catalunya, la ciutat de Barcelona correspon a la Regió Policial Metropolitana Barcelona.

¹¹ Si vegeu el mapa anterior, aquest territori correspon a tota la zona amb color.

Per aquest motiu, les dades policials referides a l'estudi comparatiu 2004-2005 i les referides a l'estudi comparatiu 2005-2006 no poden ser les mateixes, ja que tot i que es parla del mateix territori no s'està computant el mateix període.

▪ Territori absolut

El terme absolut fa referència als fets penals obtinguts dels anys 2005 i 2006 del territori total de substitució del CME, independentment del moment en què es va tenir en compte la coincidència territorial d'un període anterior respecte del següent.

Les dades de desplegament absolut incorporen les dades de la Regió Policial Metropolitana Barcelona referides a tots els mesos de l'any 2006 i les dades de novembre i desembre del nou desplegament de la comarca del Vallès Occidental i part de la del Baix Llobregat¹².

Aquest àmbit territorial definiria el desplegament màxim actual del CME, el qual arriba a cobrir el 76,6% del territori i a donar servei al 78,9% de la població de Catalunya.

Anàlisi dels resultats al territori de desplegament coincident¹³

El període d'estudi correspon als mesos de gener a desembre dels anys 2005 i 2006. Aquest període de gener a desembre només es veu modificat pel territori de la Regió Policial Metropolitana Barcelona (d'ara endavant RPMB), que es va desplegar l'1 de novembre de 2005. Per tant, la comparativa referida a la RPMB només afecta els mesos de novembre i desembre.

A la taula que s'exposa a continuació es pot observar els resultats obtinguts respecte de l'any anterior, relativa als fets penals, fets resolts, percentatge de resolució i d'eficàcia d'un any a l'altre per al total de fets penals de la Policia de Catalunya.

Taula 2.1: Total desplegament coincident

Total desplegament coincident								
Fets penals			Fets resolts			Resolució		Eficàcia
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005 (%)	2006 (%)	2005-2006
183.153	185.361	1,21	71.832	73.434	2,23	39,22	39,62	0,40

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

¹² El nou territori desplegat d'ençà de l'1 de novembre de 2006 correspon a les ABP de Sabadell, Cerdanyola, Terrassa, Rubí, Cornellà, Esplugues de Llobregat i el Prat de Llobregat.

¹³ Aquestes dades fan referència a la totalitat dels fets penals que ha instruït la Policia de Catalunya, corresponents a l'àmbit territorial de desplegament coincident. Dades estretes de la memòria del CME de l'any 2006 del NIP (CME i policies locals connectades), a partir de les taules de territori coincident del CME, la data de tancament i d'extracció de les quals va ser el 8 de gener de 2007.

Aquestes xifres, referides a l'any 2006, malgrat reflecteixen el sumatori tant de les dades referents al CME com de les policies locals connectades al NIP, constaten un lleuger increment dels fets penals d'un 1,21% respecte de l'exercici anterior.

A la taula següent s'indica la distribució de fets penals que hi ha entre el CME i el conjunt de policies locals, a l'efecte de ressenyar quin cos ha estat el que ha conegut el fet penal i qui l'ha resolt.

Taula 2. 2: Comparativa dels fets penals per cos policial que ha conegut en territori de desplegament coincident (2005-2006)

	Mossos d'Esquadra		Policia Local		Sense especificar		Total
	Total fets	%	Total fets	%	Total fets	%	
2005	153.510	83,82	28.848	15,75	795	0,43	183.153
2006	153.278	82,69	31.304	16,89	779	0,42	185.361

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

Com es desprèn de la taula anterior, la distribució de fets penals entre el CME i el conjunt de **policies locals** ha variat sensiblement l'any 2006 respecte del 2005.

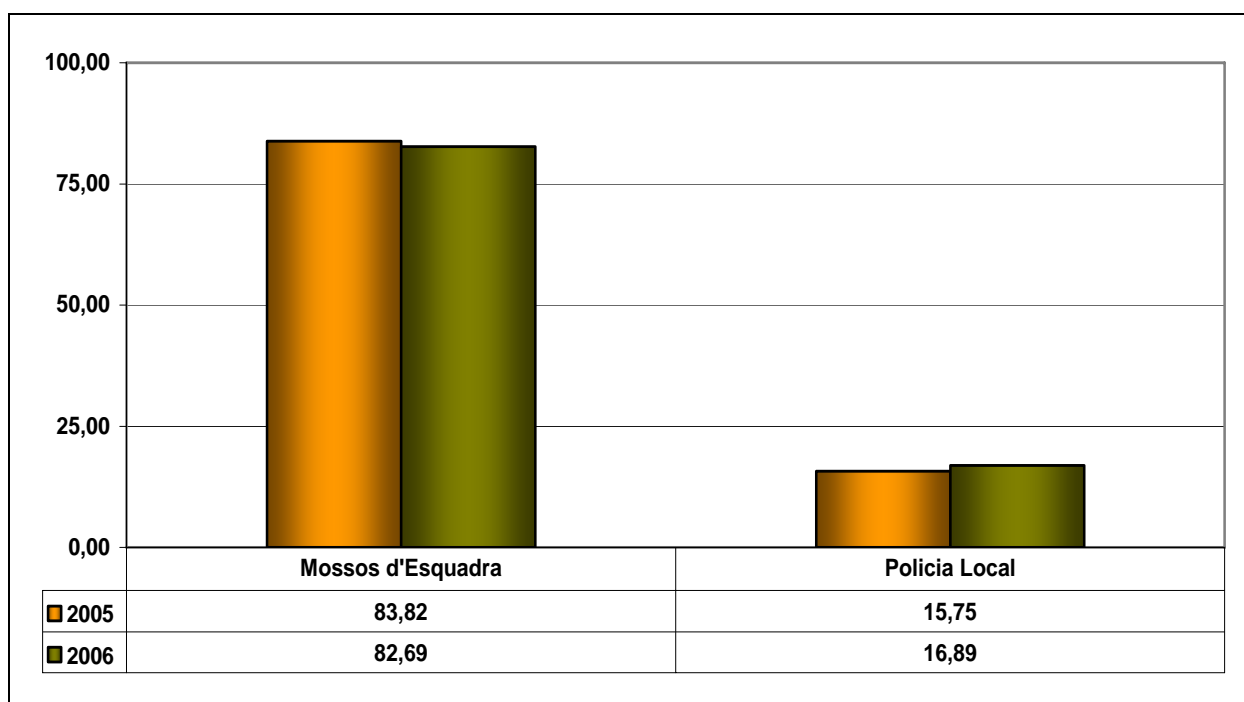
Així, es pot observar com el conjunt de fets penals que coneixen les **policies locals** respecte del total ha registrat un **augment de l'1,14%** en comparació amb l'exercici anterior. Exactament 2.456 casos més.

Aquest increment vindria donat, en part, per l'augment dels fets penals de les noves policies locals incorporades al NIP durant l'any 2006.

Contràriament, el **CME** ha experimentat una **reducció de l'1,13%**¹⁴ en el coneixement de fets penals respecte del total, amb 232 casos menys que l'any anterior.

¹⁴ Pel que fa als fets detectats pels cossos sense especificar s'aprecia una diferència del 0'01%. És a dir, per a aquells casos detectats per la GC, el CNP, la Policia Portuària, etc., i que són traspassats a la Policia de Catalunya.

Gràfic 2.1: Percentatge de fets penals per cos policial que ha instruït en territori de desplegament coincident (2005-2006)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP

El fet de comptabilitzar per part del NIP el conjunt dels fets registrats per la Policia de Catalunya, és a dir, sumant els fets registrats pel CME i els instruïts per les policies locals que hi són connectades, produeix una marcada variació en el còmput global que és força remarcable.

Així, la variació en el creixement dels fets penals registrats mostra un creixement molt superior si es tenen en compte les xifres de les policies locals. Alhora dona idea del fort impacte que té la seva comptabilització en la valoració del conjunt dels fets produïts en territori de desplegament de la PGME.

Si s'analitza de forma més detallada la progressiva incorporació de policies locals al NIP, especialment pel volum demogràfic al qual presten servei i l'augment de registres en les xifres d'il·lícits penals, es pot observar el seu creixent grau d'influència (vegeu annex: policies locals i població atesa).

A 1 de gener de 2007, un total de 144 policies locals consten connectades al NIP. Cal, per tant, fer algunes consideracions al voltant del que significa que les policies locals s'hagin afegit a un sistema únic com el NIP:

1. La incorporació al sistema de les policies locals es va produint quan se signen els acords de col·laboració al llarg de l'any; per tant, a efectes d'anàlisi les dades afegides al NIP seran vàlides l'any següent d'afegir-se al sistema, que és quan sumen un any sencer d'alimentació al sistema.

2. A efectes de comparativa estadística cal remarcar que ni l'Estat ni altres comunitats autònomes recullen les dades de les policies locals en els seus informes anuals. Tampoc a escala internacional hi ha homogeneïtat en aquest sentit, perquè depèn, en tot cas, del seu sistema policial.

Aquesta realitat suposa que any rere any s'introdueixin al sistema d'informació policial de la Policia de Catalunya un major nombre de dades provinents de policies locals incorporades al sistema i fa que sigui molt dificultós realitzar una comparativa.

Per tant, es tracta d'un procés complex i progressiu que incorpora dades que anteriorment no eren integrades i que, segons la previsió, seguirà paral·lel al procés de desplegament dels Mossos d'Esquadra arreu del territori.

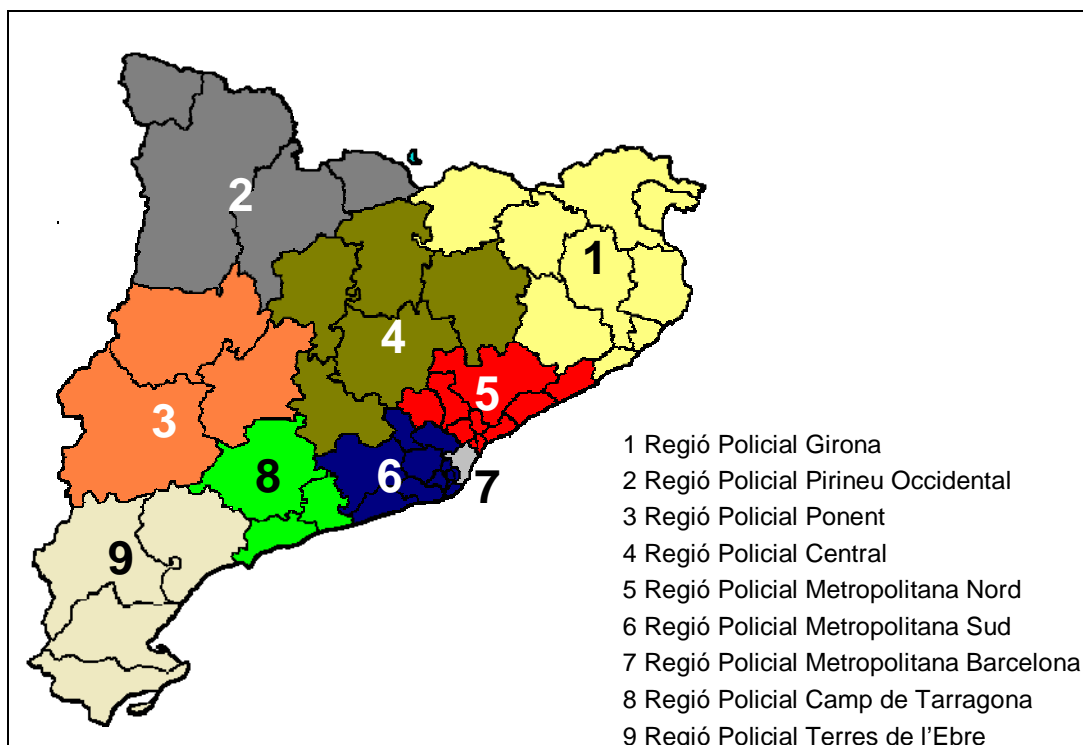
Així doncs, és previsible que en dos o tres anys ja es puguin comptabilitzar les dades recollides per la totalitat de les policies locals i establir comparatives amb l'any anterior.

Anàlisi dels resultats de la Policia de Catalunya per regions policials¹⁵

En aquest apartat es fa un breu resum de l'evolució de les dades registrades per la Policia de Catalunya per regions policials referents al territori de desplegament coincident. Així, el CME té com a base del treball territorial la regió policial. En concret, s'estableixen 9 regions policials a Catalunya. La Regió Policial Girona, la Regió Policial Ponent, la Regió Policial Pirineu Occidental, la Regió Policial Central, la Regió Policial Metropolitana Barcelona, la Regió Policial Metropolitana Nord, la Regió Policial Metropolitana Sud, la Regió Policial Camp de Tarragona i la Regió Policial Terres de l'Ebre.

¹⁵ Dades estretes de la memòria del CME de l'any 2006 del NIP (cos Mossos d'Esquadra i policies locals), a partir de les taules de territori coincident del CME, la data de tancament i d'extracció de les quals va ser el 8 de gener de 2007. L'àmbit de la regió policial es fonamenta en els territoris definits pel Decret 19/2002, de 22 de gener, de reestructuració parcial de la Direcció General de Seguretat Ciutadana, que estableix les 9 regions policials de Catalunya: RP Girona, RP Ponent, RP Pirineu Occidental, RP Central, RP Metropolitana Barcelona, RP Metropolitana Nord, RP Metropolitana Sud, RP Camp de Tarragona i RP Terres de l'Ebre.

Mapa 2.2: Regions policials a Catalunya

Font: DGP

Malgrat que per a la visió del conjunt de Catalunya, com es veurà al llarg de l'informe, la classificació i anàlisi de les dades s'ha fet per demarcacions provincials obeint criteris metodològics d'equiparació amb el model de taules que elabora la Secretaria d'Estat de Seguretat (MIR), aquesta metodologia hauria de canviar a partir de la data en què el CME assumeixi les competències en matèria de seguretat ciutadana arreu del territori català, cosa que possibilitaria la comptabilització per regions policials.

Regió Policial Girona

La regió policial comprèn:

- Àrea Bàsica Policial Alt Empordà-Figueres
- Àrea Bàsica Policial Alt Empordà-Roses
- Àrea Bàsica Policial Baix Empordà-La Bisbal
- Àrea Bàsica Policial Baix Empordà-Sant Feliu
- Àrea Bàsica Policial Garrotxa
- Àrea Bàsica Policial Gironès-Pla de l'Estany
- Àrea Bàsica Policial Ripollès
- Àrea Bàsica Policial Selva Interior
- Àrea Bàsica Policial Selva Litoral

Si s'analiza la regió policial Girona a escala del territori de desplegament, es pot observar una disminució dels fets localitzats (1,51%), així com un augment dels casos resolts (0,86%) i un augment de 0,95 punts de l'eficàcia en la resolució de delictes.

Taula 2.3: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Girona (2005-2006)

Regió Policial Girona								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
48.037	47.312	-1,51%	19.000	19.164	0,86%	39,55%	40,51%	0,95

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

En l'àmbit regional destaca el descens moderat dels fets localitzats a totes les ABP de la Regió Policial Girona, excepte a l'ABP de l'Alt Empordà-Figueres, on es registra un augment dels fets localitzats del 8,32%.

Pel que fa a resolució, ha augmentat lleugerament a les ABP del Gironès, Baix Empordà-La Bisbal, Selva Litoral i Selva Interior. Contràriament, la resolució ha disminuït a les ABP Alt Empordà-Figueres, ABP Alt Empordà-Roses, ABP Baix Empordà-Sant Feliu de Guíxols, ABP Garrotxa i ABP Ripollès.

Regió Policial Ponent

La regió policial comprèn:

- Àrea Bàsica Policial Noguera
- Àrea Bàsica Policial Segarra-Urgell
- Àrea Bàsica Policial Segrià-Garrigues-Pla d'Urgell

Si s'analitza la Regió Policial Ponent, destaca l'augment dels fets localitzats (5,57%) i un augment dels fets resolts del 4,81%, però que ha comportat un lleuger descens de 0,36 punts en l'eficàcia policial en la resolució de delictes.

Taula 2.4: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Ponent (2005-2006)

Regió Policial Ponent								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
15.697	16.572	5,57%	7.853	8.231	4,81%	50,03%	49,67%	-0,36

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

Si es desagreguen les dades globals de la Regió Policial Ponent per àrees bàsiques policials, es pot destacar un descens dels fets localitzats a les ABP Noguera i Segarra-Urgell, amb un 7,32% i un 4,73% respectivament. Contràriament, a l'ABP Segrià-Garrigues-Pla d'Urgell hi ha un augment del 8,23%.

Pel que fa a resolució, ha augmentat lleugerament a les ABP Segrià i ABP Noguera i ha disminuït a l'ABP Segarra-Urgell.

Regió Policial Pirineu Occidental

La regió policial comprèn:

- Àrea Bàsica Policial Alt Urgell
- Àrea Bàsica Policial Cerdanya
- Àrea Bàsica Policial Pallars Jussà - Alta Ribagorça-Pallars Sobirà
- Àrea Bàsica Policial Val d'Aran

En aquesta regió s'observa un descens dels fets localitzats de l'1,24% i un augment de 0,77 punts de l'eficàcia.

Taula 2.5: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Pirineu Occidental (2005-2006)

Regió Policial Pirineu Occidental								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
2.825	2.790	-1,24%	1.818	1.817	-0,06%	64,35	65,13	0,77

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

A escala regional destaca el descens dels fets localitzats a les ABP Alt Urgell i Cerdanya d'un 5,07% i d'un 9,25% respectivament. Contràriament, l'ABP Pallars Jussà-Pallars Sobirà-Alta Ribagorça augmenta un 10,22% en els fets localitzats, com l'ABP Val d'Aran, que augmenta els fets localitzats en un 5,12 %.

Pel que fa a resolució, ha augmentat lleugerament a les ABP Pallars Jussà-Pallars Sobirà-Alta Ribagorça i a l'ABP Cerdanya. Contràriament, ha disminuït a l'ABP Val d'Aran i l'ABP Alt Urgell.

Regió Policial Central

La regió policial comprèn:

- Àrea Bàsica Policial Anoia
- Àrea Bàsica Policial Bages
- Àrea Bàsica Policial Berguedà
- Àrea Bàsica Policial Osona
- Àrea Bàsica Policial Solsonès

A la Regió Policial Central destaca un descens notable dels fets localitzats, concretament del 5,13%, la qual cosa pot haver afavorit l'augment de l'eficàcia en 1,51 punts.

Taula 2.6: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Central (2005-2006)

Regió Policial Central								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
16.063	15.239	-5,13%	8.310	8.114	-2,36% ⁰	51,73%	53,24%	1,51

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

A escala regional destaca el descens dels fets localitzats a totes les ABP de la regió policial, sobresortint la reducció experimentada a l'ABP Osona del 9,50% i a l'ABP Berguedà del 7,18%. Pel que fa a la resolució, ha augmentat de manera significativa a l'ABP Solsonès. També ha augmentat a l'ABP Bages i l'ABP Osona i ha disminuït lleugerament a l'ABP Anoia i l'ABP Berguedà.

Regió Policial Metropolitana Nord

La regió policial comprèn:

- Àrea Bàsica Policial Arenys de Mar
- Àrea Bàsica Policial Badalona
- Àrea Bàsica Policial Cerdanyola
- Àrea Bàsica Policial Granollers
- Àrea Bàsica Policial Mataró
- Àrea Bàsica Policial Mollet del Vallès
- Àrea Bàsica Policial Premià de Mar
- Àrea Bàsica Policial Rubí
- Àrea Bàsica Policial Sabadell
- Àrea Bàsica Policial Santa Coloma de Gramenet
- Àrea Bàsica Policial Terrassa

A la Regió Policial Metropolitana Nord el nombre de fets localitzats ha disminuït un 0,67% i la resolució de fets un 0,96%.

Taula 2.7: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Nord (2005-2006)

Regió Policial Metropolitana Nord								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
57.463	57.077	-0,67	23.564	23.337	-0,96	41,01%	40,89%	-0,12

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

A escala regional destaca el descens moderat en fets localitzats a totes les ABP de la regió, excepte a l'ABP Granollers i l'ABP Premià, on es registra un augment dels fets localitzats de l'1,97% i del 0,50% respectivament.

Pel que fa a la resolució, ha augmentat lleugerament a les ABP Arenys de Mar, ABP Mollet del Vallès i ABP Santa Coloma de Gramenet, i contràriament disminueix a la resta de les ABP de la regió policial .

Regió Policial Metropolitana Sud (ABP L'Hospitalet¹⁶)

La regió policial comprèn¹⁷:

- Àrea Bàsica Policial l'Hospitalet de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Cornellà de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Esplugues de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Garraf
- Àrea Bàsica Policial Gavà
- Àrea Bàsica Policial Martorell
- Àrea Bàsica Policial el Prat de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Sant Boi de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Sant Feliu de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Alt Penedès

A la Regió Policial Metropolitana Sud es pot destacar l'augment dels fets localitzats en un 16,27% i dels fets resolts en un 5,25%. Respecte de l'eficàcia, baixa en 3,87 punts percentuals respecte de l'any 2005.

Taula 2.8: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Sud (2005-2006)

Regió policial Metropolitana Sud								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
12.157	14.135	16,27%	4.970	5.231	5,25%	40,88%	37,01%	-3,87

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

Regió Policial Metropolitana Barcelona

La regió policial comprèn:

- Àrea Bàsica Policial Ciutat Vella
- Àrea Bàsica Policial Eixample
- Àrea Bàsica Policial Sants-Montjuïc
- Àrea Bàsica Policial Les Corts

¹⁶ Les dades corresponen només al municipi de l'Hospitalet de Llobregat ja que era l'únic municipi de la regió amb desplegament efectiu durant l'any 2006, tal com va acordar la Junta de Seguretat de Catalunya.

¹⁷ En gris, les ABP previstes en el desplegament però pendents de posada en marxa.

- Àrea Bàsica Policial Sarrià-Sant Gervasi
- Àrea Bàsica Policial Gràcia
- Àrea Bàsica Policial Horta-Guinardó
- Àrea Bàsica Policial Nou Barris
- Àrea Bàsica Policial Sant Andreu
- Àrea Bàsica Policial Sant Martí

Cal esmentar que únicament s'han analitzat dades referents als mesos de novembre i desembre del 2006 respecte del 2005, ja que és el període corresponent al desplegament coincident.

**Taula 2.9: Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana
Barcelona (2005-2006)**

Regió Policial Metropolitana Barcelona								
Fets localitzats			Fets resolts			Resolució		Eficàcia 2005-2006
2005	2006	% variació	2005	2006	% variació	2005	2006	
30.911	32.236	4,29%	6.317	7.540	19,36%	20,44%	23,39%	2,95

Font: Memòria any 2006 CME. Subdirecció General de la Policia. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

Partint d'aquesta premissa cal destacar l'augment en els fets localitzats durant aquest període, concretament d'un 4,29%, i dels fets resolts en un 19,36%.

Respecte de l'eficàcia, experimenta un augment de 2,95 punts.

Les àrees bàsiques policials amb més fets localitzats de la regió corresponen a l'ABP Eixample i l'ABP Ciutat Vella. Les que experimenten el major creixement en fets localitzats del període analitzat són les ABP Sants-Montjuïc i l'ABP Eixample, amb un 23,94% i 18,22% respectivament. I les que experimenten la disminució percentual menor són les de Gràcia i Nou Barris, amb un 15,66 i 9,75 respectivament.

Evolució de fets penals al conjunt del territori de Catalunya

En aquest apartat s'analitzen conjuntament les dades registrades pel CME i de les FCSE a Catalunya (CNP i GC), referides als delictes i faltes que han estat registrats durant l'any 2006.

Ja s'han comentat les dificultats que comporta intentar aproximar les categories d'informació estadística que utilitzen els diferents cossos policials. Cal recordar que la qualificació policial d'un fet només és indicativa i que també pot patir variacions al llarg del procés judicial fins a la seva tipificació definitiva.

Taula 2.10: Evolució fets penals i ràtios (delictes i faltes) 2003-2006

Catalunya (fets penals)							
	2003	2004	2005	2006	Dif. 2003-2004	Dif. 2004-2005	Dif. 2005-2006
Delictes	190.664	192.157	204.337	219.664	1513	12.180	15.327
Faltes	169.990	171.482	192.275	203.102	1.492	20.793	10.827
Total delictes + faltes	360.634	363.639	396.612	422.766	3.005	32.973	26.154

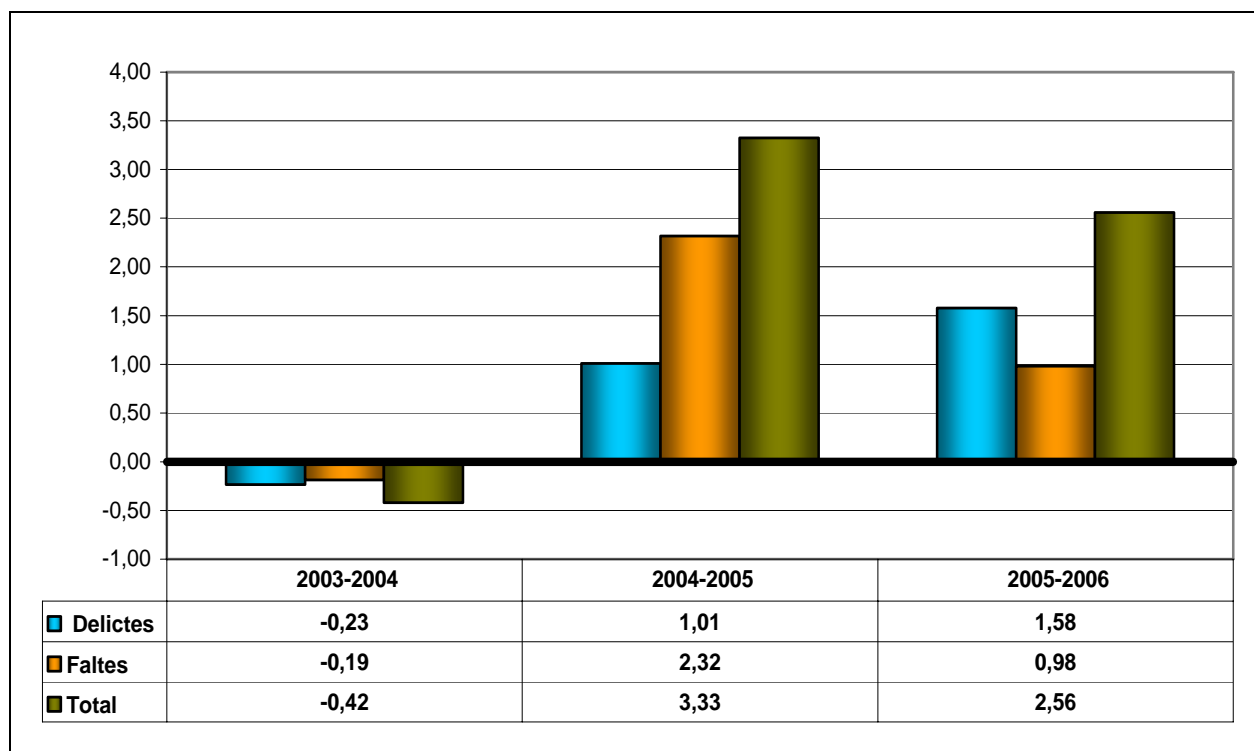
Catalunya (ràtios)							
	2003	2004	2005	2006	Dif. 2003-2004	Dif. 2004-2005	Dif. 2005-2006
Delictes	28,44	28,20	29,21	30,79	-0,24	1,01	1,58
Faltes	25,36	25,17	27,49	28,47	-0,19	2,32	0,98
Total delictes + faltes	53,79	53,37	56,70	59,25	-0,42	3,33	2,56

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la Secretaria d'Estat de Seguretat (d'ara endavant SES).

Analitzant les xifres absolutes del període 2003-2006 s'observa un augment dels fets penals coneguts, especialment pel que fa referència a les faltes. Si es focalitza en l'evolució durant l'any 2006, es pot observar que els fets penals han augmentat un 6,18% respecte de l'any anterior, passant dels 396.612 fets penals als 422.766.

L'evolució de la ràtio de fets penals per cada 1.000 habitants arriba als 59,25, la qual cosa suposa un augment de 2,56 punts respecte de l'any 2005.

Gràfic 2.2: Evolució 2003-2006 del creixement de la ràtio de fets penals totals

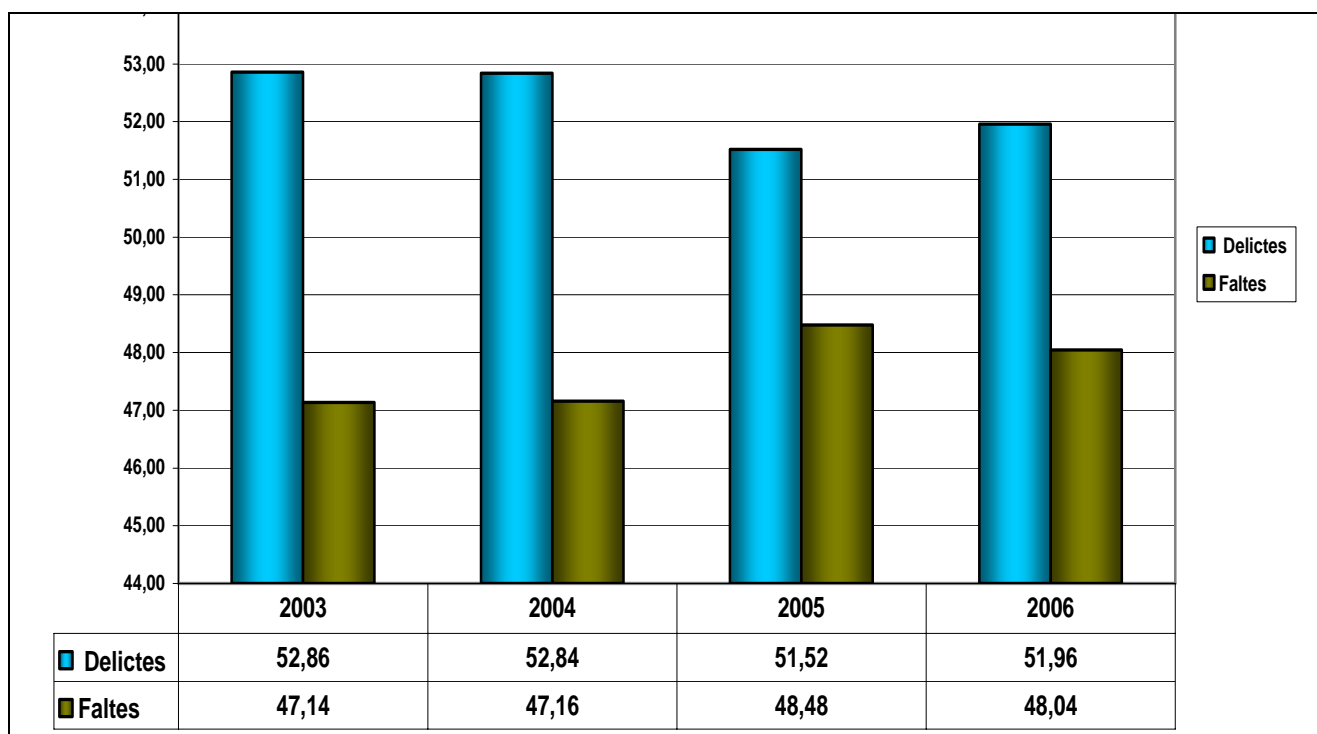

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

En el període 2005-2006 hi ha un canvi de tendència en l'evolució dels fets penals, essent major el creixement dels delictes que el de les faltes. En canvi, durant el període 2004-2005 destacava el creixement percentual de les faltes (del 47,16% al 48,48%), fet que probablement estava motivat pels canvis legislatius introduïts en els darrers anys i, més concretament, per influència de la Llei orgànica 15/2003, que va augmentar de 300 a 400 € el mínim de la valoració econòmica necessària per considerar com a delicte certs fets penals contra el patrimoni. Entre d'altres: el furt, la sostracció de vehicles i els danys.

Contràriament, durant el període 2005-2006 el percentatge de faltes sobre el conjunt de fets penals experimenta una lleugera baixada, mostrant una tendència al reequilibri similar al de períodes anteriors al del 2004-2005.

Gràfic 2.3: Evolució 2003-2006 percentatge de fets penals

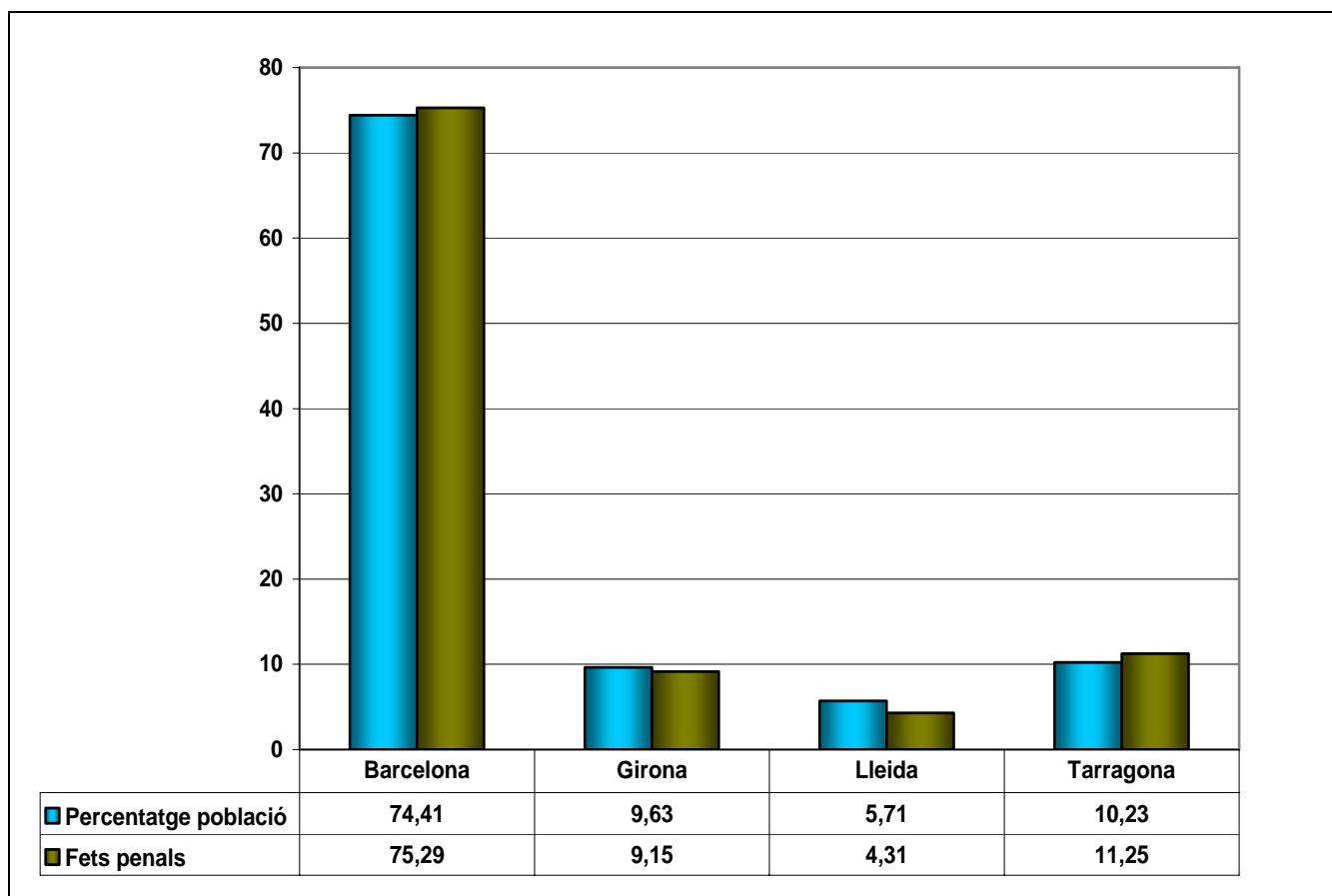
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

De la totalitat de fets penals seleccionats a Catalunya el 2006, pràcticament el 76% es concentra a la província de Barcelona. La resta de demarcacions provincials es troben a molta distància. Així, a Tarragona es registra una mica més de l'11% dels fets, a Girona poc més del 9% i a Lleida gairebé el 4,5%.

Cal destacar que si hom es fixa en el percentatge de la distribució de població per demarcacions provincials a Catalunya¹⁸, aquest ordre és manté de manera força aproximada.

Per la qual cosa, i a l'efecte de major clarificació, és important posar en relació el nombre absolut de fets penals amb la població de cadascun dels territoris.

Gràfic 2.4: Evolució 2003-2006 del creixement de la ràtio de fets penals totals

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Si s'extreu la ràtio de fets penals del conjunt de Catalunya¹⁹ per cada 1.000 habitants, es constata una tendència a l'augment en el període analitzat. Així, mentre l'any 2003 la ràtio era de 53,79, l'any 2004 va disminuir lleugerament fins als 53,37. Però, a partir de l'any 2005, la ràtio va augmentar fins al 56,70 i l'any 2006 s'ha situat al 59,25.

¹⁸ El percentatge de població per demarcacions provincials a Catalunya és el següent: Barcelona (74,41%), Tarragona (10,23%), Girona (9,63%) i Lleida (5,71%), segons dades de l'IDESCAT a 1 de gener de 2006.

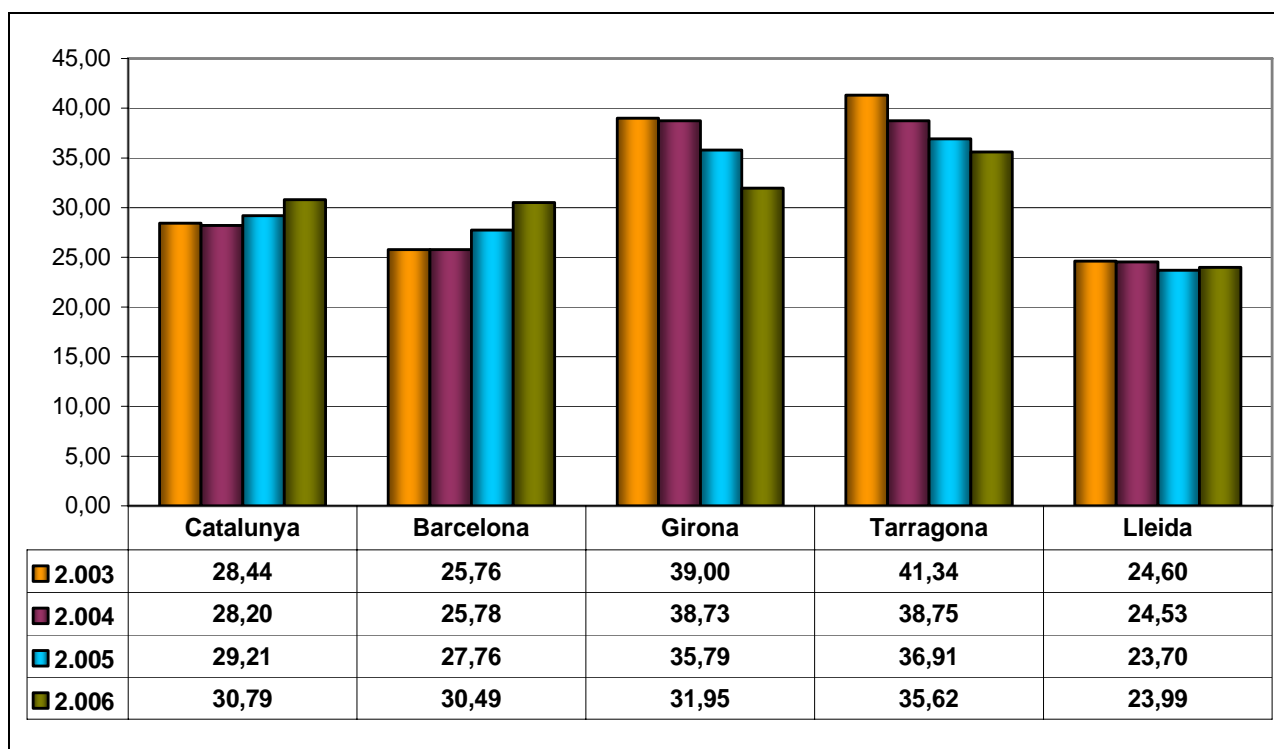
¹⁹ Aquestes dades engloben els fets seleccionats registrats pel CME i de FCSE (GC i CNP) a Catalunya per demarcacions provincials.

Si l'anàlisi se centra en l'evolució del darrer any, es pot veure que aquest increment està motivat en part per l'augment de la ràtio de delictes registrats, que creixen respecte de l'any 2005 en 1,58 punts.

L'evolució de la ràtio de les faltes penals sofertes per cada 1000 habitants també creix, concretament en 0,98 punts més que la registrada durant l'any 2005, encara que de manera més moderada.

Aquest creixement no és homogeni a totes les demarcacions provincials. Mentre que la ràtio de delictes registrats mostra una clara tendència a la disminució a Girona i Tarragona (molt més accentuada a la primera respecte de la segona), a la demarcació de Lleida la ràtio de delictes pràcticament es manté i, en canvi, a la demarcació de Barcelona l'augment és més significatiu.

Gràfic 2.5: Ràtios de delictes a Catalunya i províncies 2003-2006

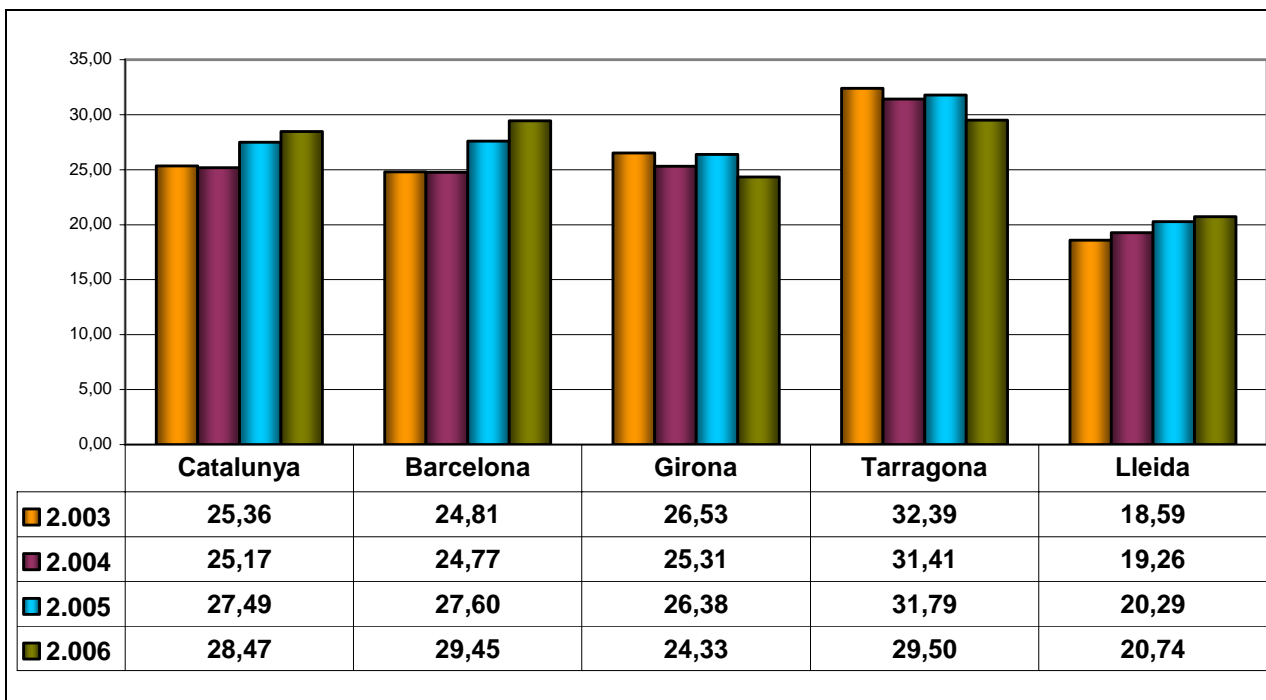
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

L'evolució de la ràtio de les faltes penals sofertes per cada 1.000 habitants també creix, concretament en 0,98 punts més que la registrada durant el 2005, encara que de manera més moderada.

En aquest àmbit també cal destacar alguns contrastos entre les diferents demarcacions provincials. Mentre a Girona i a Tarragona es constata un descens de més de dos punts de la

ràtio de faltes penals durant l'any 2006, la resta de demarcacions provincials experimenten un creixement. Destaca el considerable augment a la demarcació de Barcelona de quasi 2 punts i a Lleida de 0,45.

Gràfic 2.6: Ràtios de faltes penals a Catalunya i províncies 2003-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

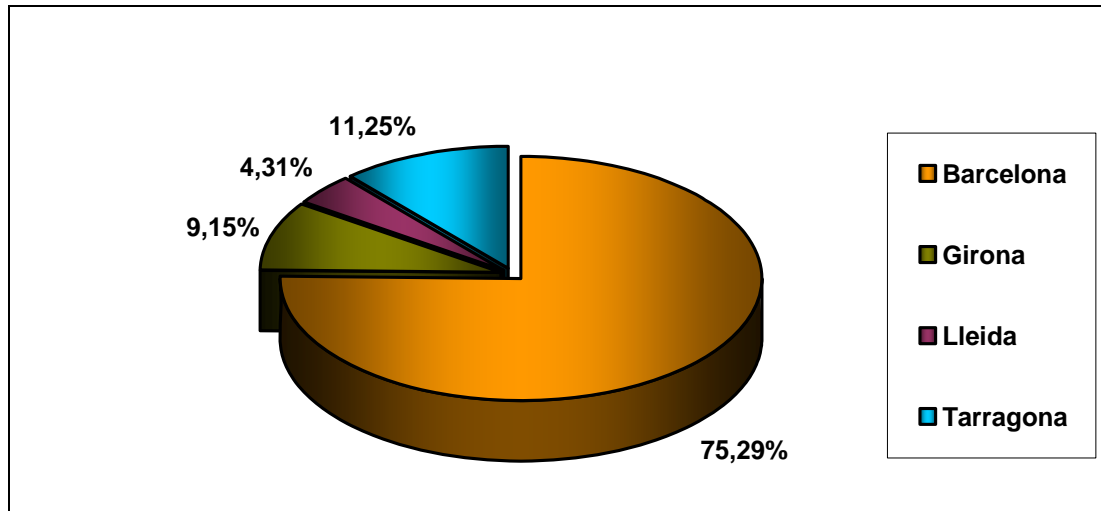
Si hom se centra en la ràtio de fets penals (delictes i faltes) del conjunt de Catalunya i de demarcacions provincials, es pot observar que a la demarcació provincial de Barcelona se situa lleugerament per sobre de la del conjunt de Catalunya, 59,95 i 59,25 respectivament, mentre que a la demarcació de Lleida creix, però de forma molt més moderada, passant de 43,99 a 44,73, la qual cosa representa que continua essent la demarcació provincial amb la ràtio de fets penals més baixa de tot Catalunya.

Al costat oposat, hi ha les demarcacions de Girona i Tarragona, que presenten un considerable descens en la ràtio global de fets penals. Així, Girona passa de tenir una ràtio de 62,17 durant el 2005 a una de 56,28 l'any 2006, i Tarragona passa de tenir una ràtio de 68,70 a tenir-ne una el 2006 de 65,11, cosa que significa una disminució de la ràtio en 9,25 i 8,61 punts respectivament. Malgrat aquest fort descens, Tarragona continua com la demarcació provincial amb la ràtio més elevada de Catalunya.

Si l'anàlisi es fa de manera més detallada sobre el conjunt de Catalunya en l'àmbit de cada demarcació provincial, aleshores es pot veure clarament el pes predominant de la demarcació

provincial de Barcelona, superior al 75% del total de fets penals registrats a Catalunya, seguida a molta distància de les demarcacions de Tarragona, Girona i Lleida.

Gràfic 2.7: Percentatge de fets penals per demarcació provincial. Any 2006

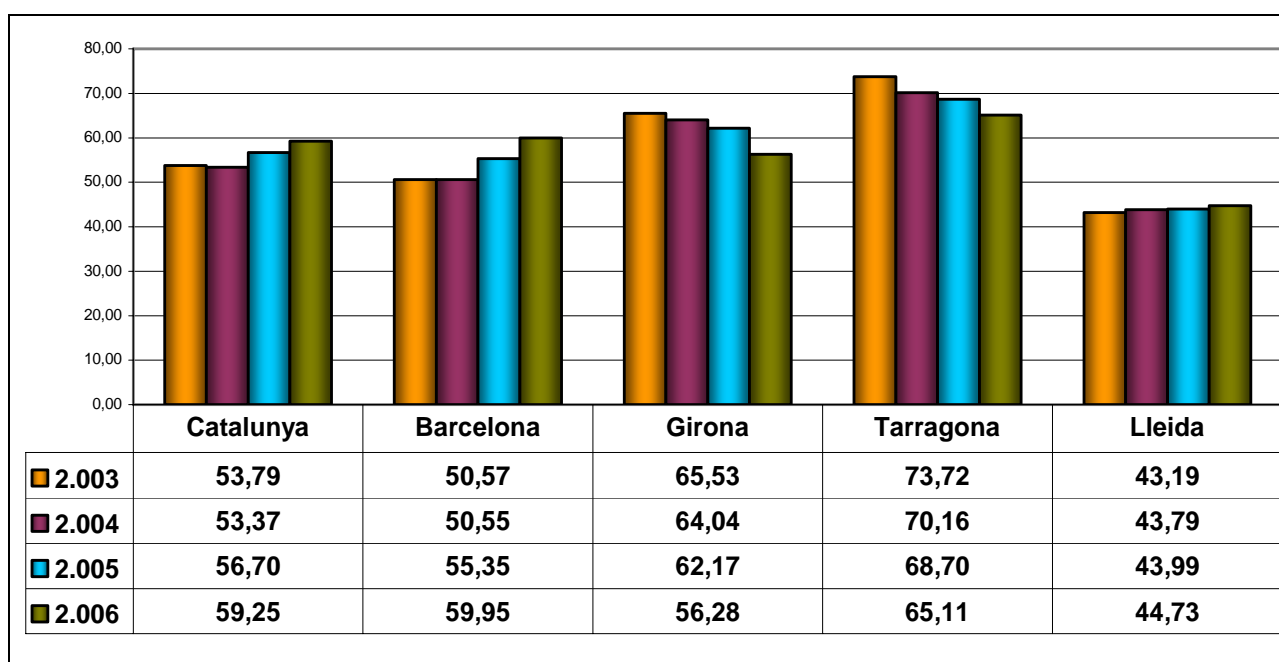
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Província de Barcelona

La demarcació de Barcelona representa el 75,29% del conjunt de fets penals que són registrats a Catalunya.

Malgrat el pes tan elevat en el percentatge que representa la demarcació de Barcelona en el còmput total de fets penals a Catalunya, la ràtio per 1.000 habitants no és la més elevada. Així, respecte del conjunt de fets penals, Barcelona arriba a una ràtio de 59,95 fets per cada 1.000 habitants, cosa que suposa un augment de 4,59 punts respecte de l'any 2005. Se situa per sobre de la mitjana de Catalunya, però no és la demarcació amb la ràtio més elevada, lloc que ocupa la demarcació de Tarragona amb 65,11.

Gràfic 2.8: Ràtios de fets penals a Catalunya i províncies 2003-2006

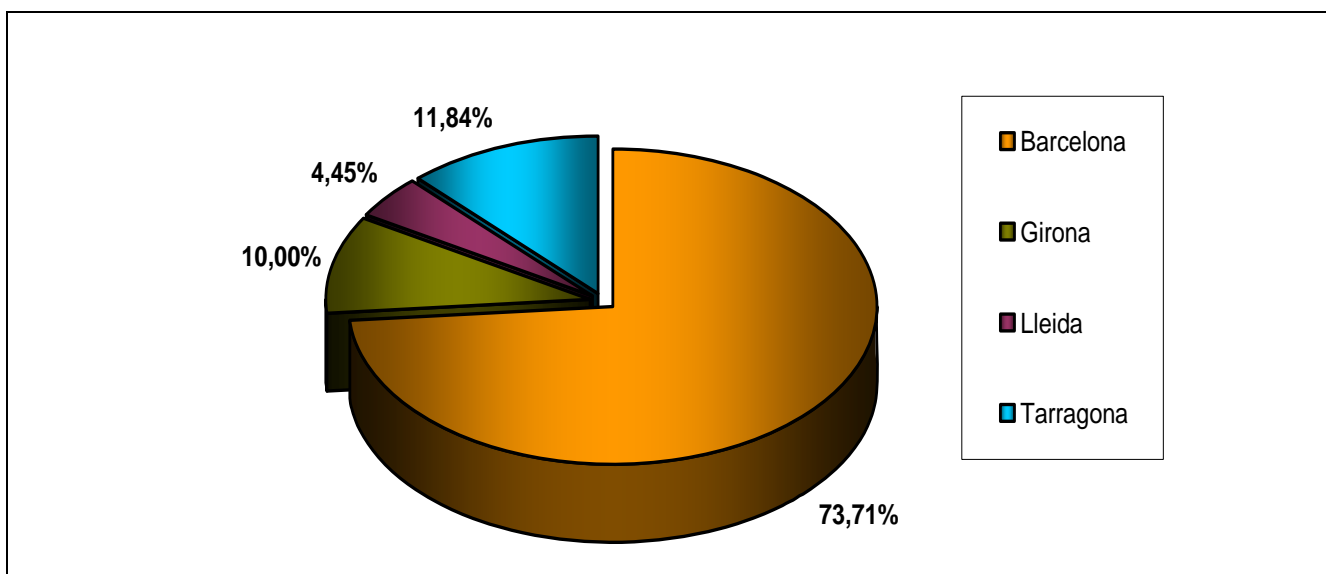
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Si l'anàlisi se centra en la ràtio dels delictes, se situa en els 30,49 per cada 1.000 habitants, pràcticament igual que la del conjunt de Catalunya (30,79) i inferior a demarcacions provincials com Tarragona (35,62) i Girona (31,95) (vegeu gràfic 2.5).

Respecte de les faltes, la ràtio de Barcelona (29,45) és superior a la ràtio mitjana de Catalunya (28,47), però 0,05 punts inferior a la de Tarragona (29,50), que és la demarcació provincial amb la ràtio de faltes per mil habitants més alta del país (vegeu gràfic 2.6).

La demarcació provincial de Barcelona, en el període 2003-2006, ha experimentat una evolució a l'alça en el percentatge de delictes registrats respecte del total de delictes coneguts a Catalunya, concretament amb un augment de l'11,6%. Així, aquests han passat de significar el 68,27% al 73,71% del total de coneguts a Catalunya. Si s'analitza únicament el període 2005-2006 aquest augmenta, però de manera molt més moderada, amb un creixement del 2,71%.

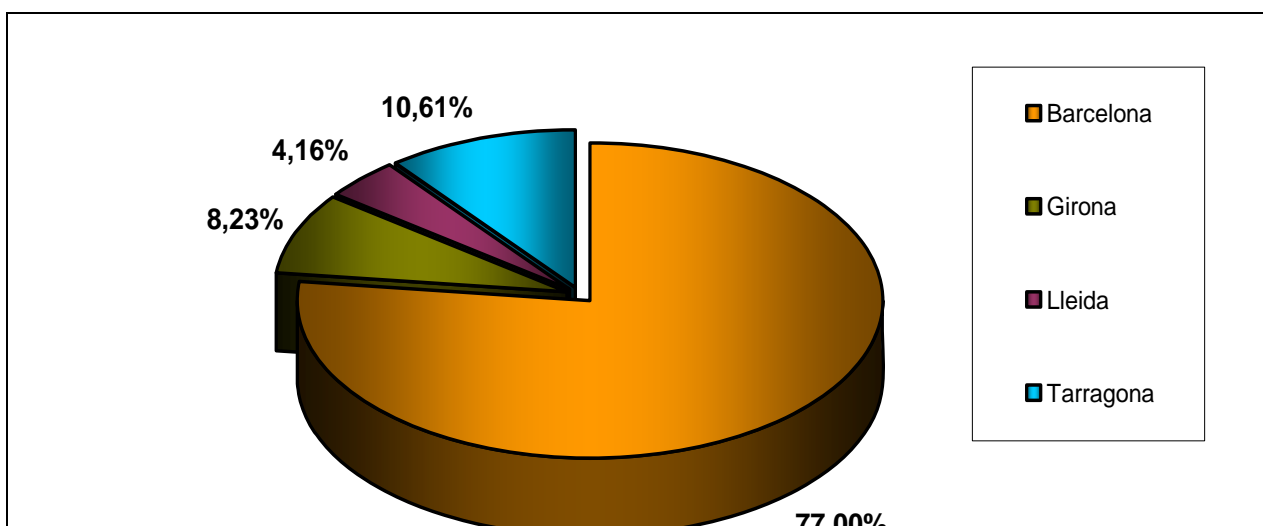
Gràfic 2.9: Percentatges de delictes a Catalunya per províncies. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Respecte de les faltes penals, la demarcació de Barcelona també ha experimentat una evolució a l'alça de l'1,99 en el percentatge de faltes registrades respecte del total de faltes conegudes a Catalunya en el període 2005-2006. Si hom es fixa en el període 2003-2006, el creixement global ha estat del 3,27%. Així, aquestes han passat de significar el 73,73% l'any 2003 del total de faltes penals conegudes al 77% l'any 2006.

Gràfic 2.10: Percentatges de faltes penals a Catalunya per províncies. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Província de Girona

La demarcació provincial de Girona, en el període 2003-2006, ha experimentat respecte de la xifra absoluta de fets penals registrats una evolució creixent. En el darrer any, però, ha mostrat una lleugera evolució a la baixa.

Si les dades són analitzades segons el pes percentual respecte del conjunt de Catalunya, es palesa una reducció d'aquest any rere any. D'aquesta manera, el percentatge de fets penals registrats a la demarcació de Girona respecte del total de fets coneguts a Catalunya ha passat de representar l'11,26% l'any 2003 al 9,15% l'any 2006. La qual cosa significa una disminució del 2,11%.

Si s'analitza únicament el darrer període 2005-2006 aquesta xifra també disminueix, però de manera més moderada, només un 1,27%.

Si l'anàlisi es fa respecte dels delictes coneguts durant el darrer any, la demarcació de Girona ha experimentat una evolució a la baixa (1,64%) respecte del percentatge que representava l'any 2005. Aquesta demarcació ha passat de representar l'11,64% del total l'any 2005 al 10% durant el 2006.

Pel que fa a les faltes penals, aquesta demarcació també experimenta una evolució a la baixa en la xifra absoluta respecte de l'any 2005. Però aquesta es produeix de manera molt més moderada, concretament experimenta un descens percentual del 0,89% respecte de l'any 2005. En resum, es pot dir que la demarcació provincial de Girona representa el 9,15% del total de fets penals que són registrats per la policia a Catalunya.

A aquesta primera aproximació a les xifres globals, cal afegir-hi una anàlisi més acurada del que aquestes xifres representen en el conjunt de la població de la demarcació provincial. Així, la ràtio de la demarcació de Girona de fets penals per 1.000 habitants en el còmput total de Catalunya és de 56,28, situant-se 2,97 punts per sota de la mitjana de Catalunya (59,25).

La disminució de la ràtio de fets penals és més considerable si s'analitza el període 2003-2006, amb una reducció de 9,25 punts. Cal diferenciar, però, el que representen els delictes i les faltes en aquesta demarcació, ja que hi ha una clara diferenciació.

Així, a Girona la ràtio respecte dels delictes se situa per sobre de la mitjana de Catalunya, concretament 31,95 delictes per 1.000 habitants, la qual cosa significa 1,16 delictes més que en el conjunt de Catalunya. Contràriament, la ràtio de Girona respecte de les faltes penals és 4,14 punts inferior a la mitjana de Catalunya, 24,33 i 28,47 respectivament (vegeu gràfic 2.6).

Província de Lleida

La demarcació provincial de Lleida, en el període 2003-2006, ha experimentat una evolució a l'alça respecte de la xifra absoluta de fets penals registrats.

Malgrat aquesta realitat, si les dades són analitzades segons el pes percentual respecte del conjunt de Catalunya, es palesa una reducció d'aquest percentatge any rere any.

D'aquesta manera, el percentatge de fets penals registrats respecte del total de fets coneguts a Catalunya ha passat de representar el 4,52% l'any 2003 al 4,31% l'any 2006. Cosa que significa una disminució del 0,21%. Si s'analitza únicament el període 2005-2006 també disminueix, però molt lleugerament, només un 0,12%.

Si l'anàlisi es fa respecte dels delictes coneguts durant el darrer any, la demarcació de Lleida ha experimentat una lleugera evolució a la baixa de 0,18 punts respecte del percentatge que representava l'any 2005. Així, aquesta demarcació ha passat de representar el 4,63% del total l'any 2005 al 4,45% durant el 2006.

Respecte de les faltes penals, la demarcació de Lleida també ha experimentat una disminució moderada de la xifra absoluta respecte de l'any 2005. D'aquesta manera, Lleida pràcticament no varia el percentatge que les faltes penals representen sobre el conjunt, amb una disminució percentual del 0,05 respecte de l'any 2005.

En resum, es pot dir que l'any 2006 la demarcació de Lleida representa el 4,31% del conjunt de fets penals que són registrats per la policia a Catalunya.

La ràtio de Lleida de fets penals per 1.000 habitants en el còmput total de Catalunya és de 44,73 i se situa a 14,52 punts per sota de la mitjana de Catalunya (59,25). Això fa de Lleida la demarcació provincial amb la ràtio de fets penals més baixa de tot el territori català.

A la demarcació de Lleida, la ràtio respecte dels delictes se situa en els 23,99 delictes per 1.000 habitants, és a dir, 6,80 fets per sota de la mitjana de Catalunya. Així mateix, la ràtio de faltes penals a Lleida (20,74), que és inferior a la mitjana de Catalunya en 7,73 punts (vegeu gràfic 2.6).

Província de Tarragona

La demarcació provincial de Tarragona, en el període 2003-2006, ha experimentat respecte de la xifra absoluta de fets penals registrats una evolució estabilitzada per sota dels 50.000 fets penals coneguts.

Si les dades són analitzades segons el pes percentual que representen els fets penals localitzats a la demarcació provincial de Tarragona respecte del conjunt de Catalunya, es palesa una reducció d'aquest percentatge any rere any.

D'aquesta manera, el percentatge de fets penals registrats respecte del total de fets coneguts a Catalunya, ha passat del 13,37% l'any 2003 a l'11,25% l'any 2006, cosa que representa una disminució del 2,12%. Si s'analitza únicament el darrer període, 2005-2006, també disminueix però més suaument, només el 0,96%.

Si l'anàlisi es fa respecte dels delictes coneguts durant el darrer any, malgrat que la xifra absoluta de delictes coneguts a la demarcació de Tarragona no ha variat, el percentatge ha experimentat una lleugera evolució a la baixa, concretament amb un descens de 0,89 punts respecte del percentatge que representava l'any 2005.

Així, ha passat de representar el 12,73% del total de Catalunya l'any 2005 a l'11,25% durant el 2006. Respecte de les faltes penals, la demarcació de Tarragona ha experimentat una disminució de la xifra absoluta respecte de l'any 2005 de 864 fets. D'aquesta manera, Tarragona experimenta una disminució percentual del que representa el percentatge de faltes penals de l'1,05% respecte de l'any 2005.

En resum, es pot dir que la demarcació de Tarragona representa durant el 2006 l'11,25% del conjunt de fets penals que són registrats per la policia a Catalunya.

Malgrat les xifres globals bastant estables de la demarcació de Tarragona i el percentatge que aquestes representen en el conjunt de Catalunya, cal contraposar-ho amb el nivell de la seva ràtio de fets penals per 1.000 habitants en el còmput total de Catalunya. Així, aquest és del 65,11, i és, per tant, la demarcació provincial amb la ràtio més elevada, amb 5,86 fets per sobre de la mitjana de Catalunya (59,25). Tot i això, la ràtio des de l'any 2003 del total de fets penals ha disminuït en 8,61 punts.

A la demarcació de Tarragona la ràtio respecte dels delictes se situa en els 35,62 delictes per 1.000 habitants, és a dir, 4,83 fets per sobre de la mitjana de Catalunya. Així mateix la ràtio de faltes penals a Tarragona és de 29,50, superior a la mitjana de Catalunya en 1,03 fets per cada 1.000 habitants (vegeu gràfic 2.6).

Aquest fet pot estar relacionat en com s'està produint l'evolució del desplegament del CME, amb la seva implantació territorial i l'augment del nombre d'agents policials a les zones on té

competència, cosa que provoca una major pressió sobre els grups de delinqüència del territori i, consegüentment, el seu desplaçament cap a zones on hi ha menys pressió policial.

Aquestes zones actualment coincideixen amb les comarques de Tarragona, les quals, a l'espera de l'arribada del nou desplegament del CME, es troben amb unes dotacions de FCSE per sota dels seus nivells suficients d'ocupació.

Indicadors de l'estat de la seguretat a Catalunya

A l'efecte de poder determinar l'estat de la seguretat a Catalunya, s'ha considerat adient fer una selecció d'aquells tipus delictius que es consideren més lligats a la seguretat pública des del punt de vista de l'afectació dels ciutadans de Catalunya.

Per no haver de treballar amb categories molt àmplies de delictes, la qual cosa dificulta l'explicació de la causalitat en l'augment o la disminució del nombre de fets penals, s'ha cregut oportú analitzar una part d'aquestes dades informatitzades, les quals permeten realitzar una anàlisi més detallada de l'evolució d'aquells fets que tenen més afectació sobre la ciutadania i alhora no s'altera les tendències de conjunt.

Aquestes tipologies delictives han de permetre establir comparacions amb l'ESPC i amb els informes més importants a escala europea en aquest àmbit. Aquesta selecció pot resumir-se en dues grans categories: la dels *fets penals contra el patrimoni* i la dels *fets penals contra les persones*.

En el primer cas, l'elecció es justifica d'una banda pel gran volum que suposa respecte de la totalitat del fenomen delictiu conegut per part de la policia. D'altra banda, dins d'aquesta categoria s'han escollit alguns tipus delictius per raó de l'existència de víctimes individualitzables²⁰.

En el segon cas es tracta, principalment, de fets penals que suposen un atac contra la integritat física, psicològica o moral de la persona. L'elecció es justifica per l'alarma social que habitualment generen en el conjunt de la població.

Els fets penals contra el patrimoni

Els tipus delictius més freqüents en l'estadística policial es concentren fonamentalment en els delictes i faltes contra el patrimoni. En el cas de Catalunya, aquesta concentració se situa per sobre del 80% del total de fets penals registrats.

²⁰ La víctima es pot distingir de la generalitat del conjunt de persones victimitzades, per fets i actes que ha sofert de forma singular.

Sota el títol de fets contra el patrimoni s'engloba un conjunt molt heterogeni de tipus penals. Malgrat aquest fet, dins dels delictes contra el patrimoni es tenen en compte com a fets penals més significatius els següents:

- Robatoris amb violència i/o intimidació
- Robatoris amb força
- Robatoris i furt d'ús de vehicle
- Robatoris amb força a l'interior del vehicle
- Furts
- Danys
- Extorsions
- Usurpacions
- Fraus
- Apropiacions indegudes
- Estafes
- Defraudacions de fluid elèctric i anàlogues
- Insolvències punibles
- Alteracions dels preus
- Propietat industrial i intel·lectual
- Relatius al mercat i consumidors
- Societaris
- Receptació i altres conductes afins
- Ocupació d'immobles
- Blanqueig de capitals

Respecte de les faltes contra el patrimoni s'han considerat com a més significatives les relacionades amb:

- Furts
- Danys
- Estafes

Si s'analitza la categoria de delictes i faltes contra el patrimoni, es pot observar que durant l'any 2006 representen pràcticament el 81% del total de fets penals. En concret, els delictes contra el patrimoni representen el 78,85% del total de delictes i el 82,67% del total de les faltes penals comeses.

Si s'analitza el pes de cadascuna de les tipologies penals dins de la categoria de delictes i de faltes contra el patrimoni, es pot destacar que les faltes i els delictes de furt representen durant l'any 2006 el 49% sobre el total de fets contra el patrimoni que denunciïn els ciutadans. Aquests representen el subconjunt amb més fets denunciats.

Els segueixen els delictes de robatori amb força (excloent-ne el robatori d'objectes dins de vehicle), els quals representen el 14,24% del total de fets penals contra el patrimoni. Els danys (incloent-hi delictes i faltes) representen el 13% del total de fets penals contra el patrimoni.

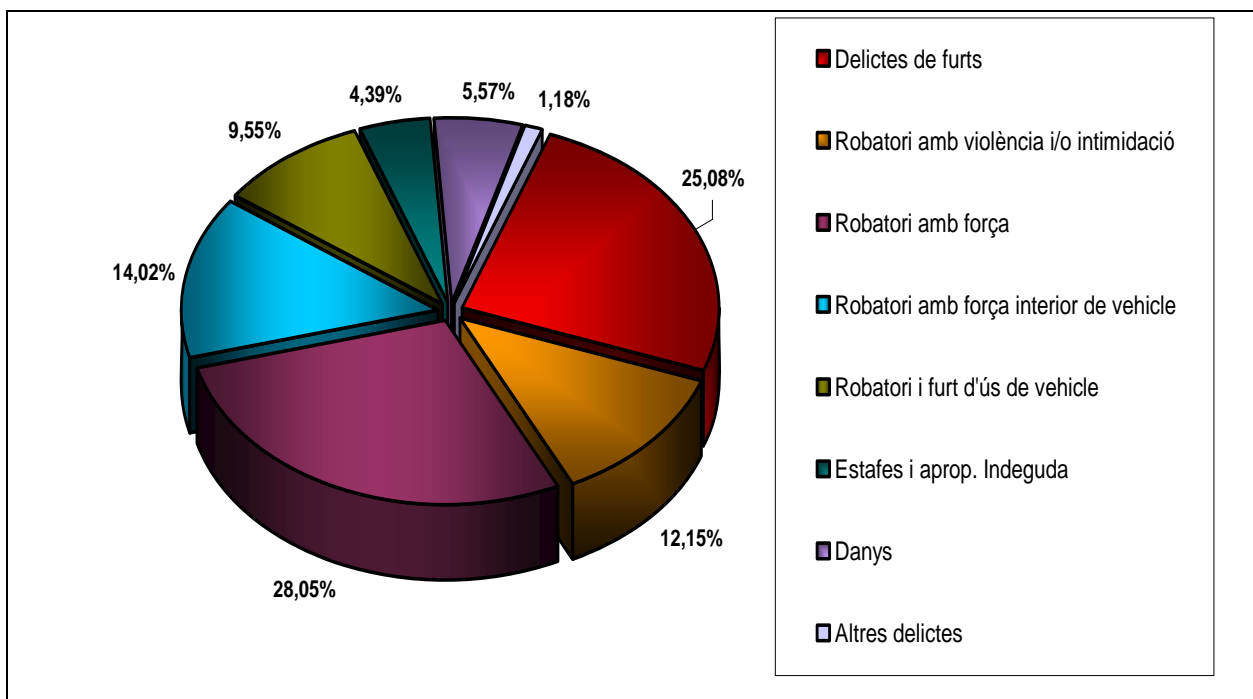
Els delictes que tenen relació amb els vehicles (en aquest cas, el robatori a l'interior de vehicle i el robatori per ús de vehicle) aglutinen pràcticament el 12% dels casos. Els delictes de robatori amb violència i/o intimidació, en canvi, tenen un pes menor dintre de la categoria, amb poc més del 6% dels fets penals registrats contra el patrimoni.

Al gràfic següent es pot veure l'evolució percentual dels delictes contra el patrimoni, on destaquen els furts i robatoris amb força a l'interior de vehicle. Com a excepció, es poden destacar els delictes de robatori amb força, que disminueixen respecte de l'any 2005.

Si s'analitza el pes de cadascuna de les tipologies de delictes dins de la categoria de delictes contra el patrimoni, es pot destacar que els delictes de robatori amb força representen durant l'any 2006 el 28,05% sobre el total de delictes contra el patrimoni i representen la tipologia delictiva amb més fets denunciats.

Els segueixen els delictes de furt, que representen el 25,08% del total de delictes contra el patrimoni; el 14,02%, els delictes de robatori amb força a l'interior de vehicle, i el robatoris i furt d'ús de vehicle, el 9,55%. Els delictes de robatori amb violència i/o intimidació representen el 12,15% i els danys, en canvi, tenen un pes menor dintre de la categoria, ja que representen el 5,57% del total de delictes contra el patrimoni.

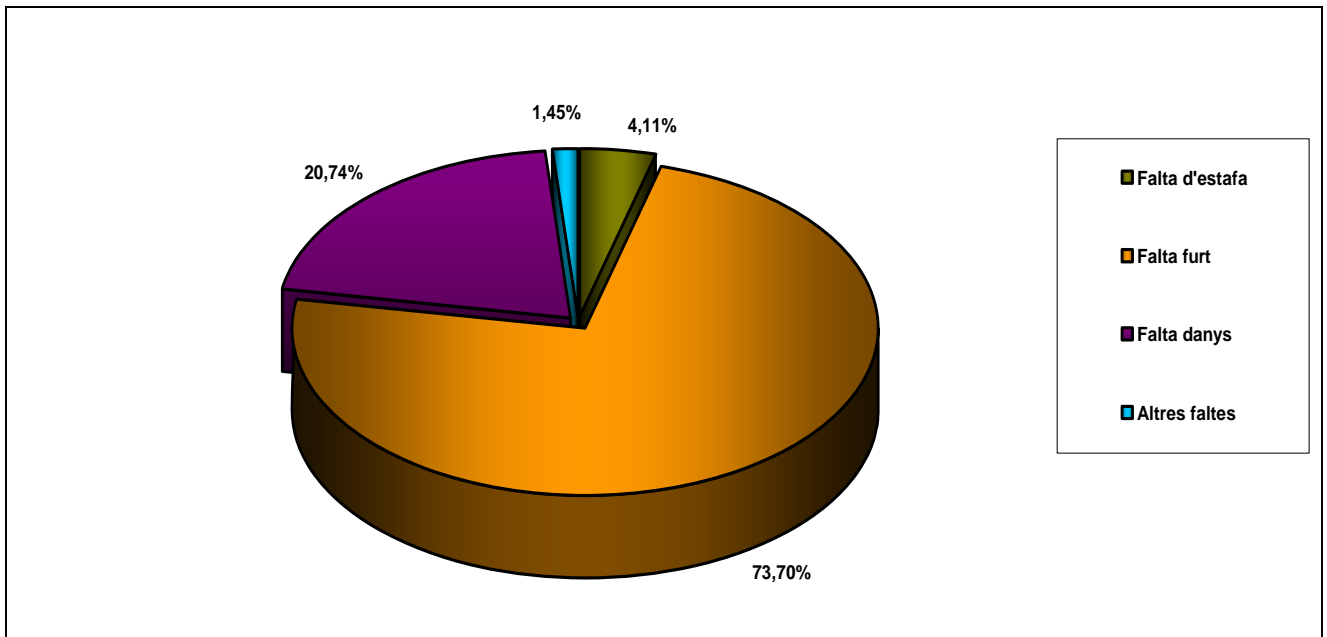
Gràfic 2.11: Percentatge dels delictes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Les faltes contra el patrimoni es mantenen amb poca variació respecte de l'any 2005, a excepció de les faltes de furt, que pugen lleugerament i passen a representar quasi el 74% del total de faltes contra el patrimoni quan l'any 2005 representaven el 71,87%. Segueixen a molta distància les faltes de danys, que representen el 20,74%.

Gràfic 2.12: Percentatge de faltes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Si s'analitzen les ràtios de delictes contra el patrimoni durant el període 2003-2006 s'observa a Catalunya una certa evolució d'aquesta tipologia de delictes a l'alça. Però no de manera constant, sinó que entre l'any 2003 i el 2005 la ràtio per 1.000 habitants va passar de 23,79 a 22,71. En canvi, durant el darrer període analitzat (2005-2006) hi ha una variació a l'alça d'1,57 punts (vegeu l'annex: taula ràtios 2003-2006).

Respecte de la ràtio de les faltes contra el patrimoni, l'evolució entre l'any 2003 i el 2006 va experimentar un clar increment (2,03 punts). En canvi, en el darrer període analitzat es continua visualitzant aquesta tendència amb un creixement menor de 0,84 punts.

Si s'analitza de forma més detallada l'evolució dels fets penals contra el patrimoni durant l'any 2006, es pot afirmar que aquesta no és uniforme per a totes les tipologies.

Així, els principals trets diferenciadors es destaquen a continuació.

- **Disminució dels robatoris amb força**

Disminueix, tot i que en xifres absolutes durant l'any 2006 aquesta representa la categoria amb major número de delictes contra el patrimoni registrats.

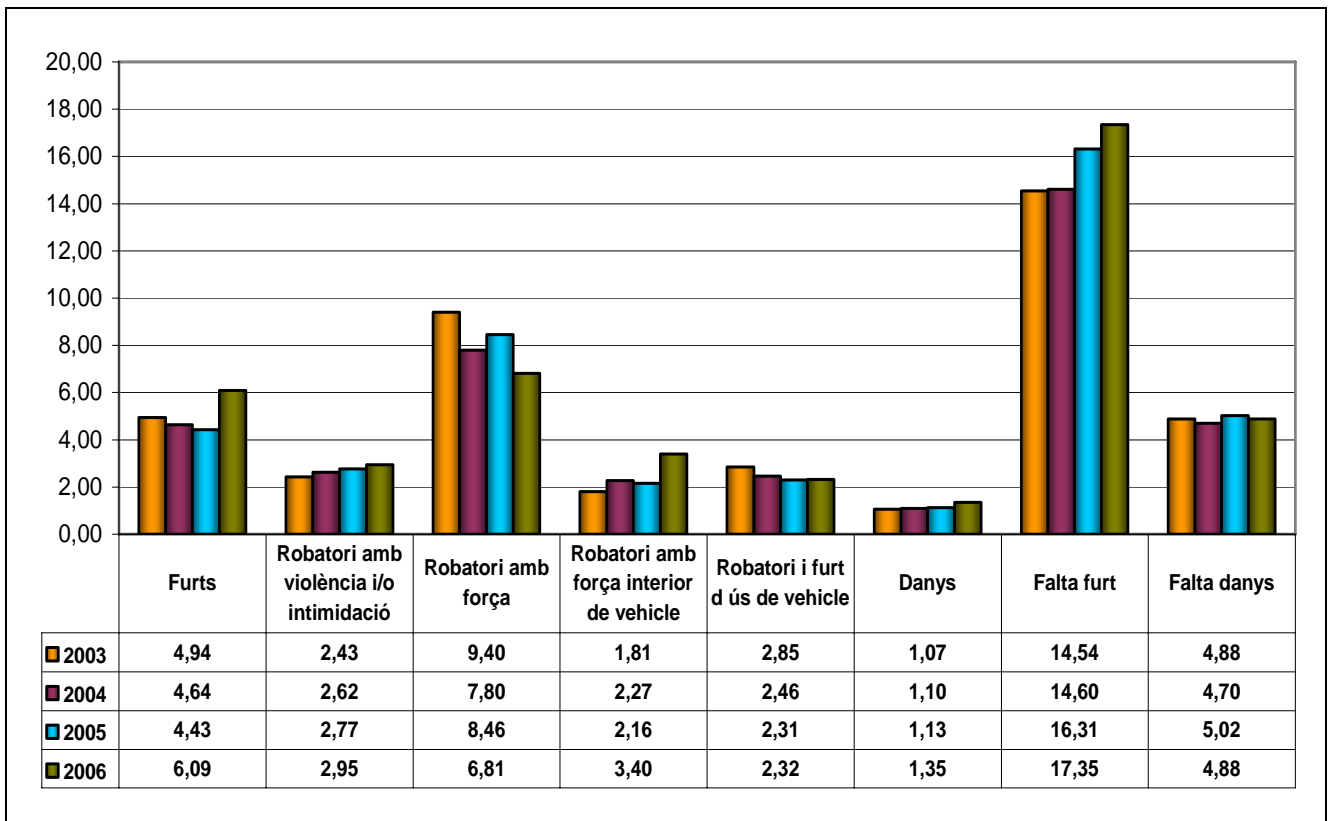
Si s'observa l'evolució de la ràtio, presenta una disminució en el conjunt de Catalunya d'1,65 punts (passa de 8,46 a 6,81). Això respon a la davallada de la ràtio produïda a totes les

demarcacions provincials en el període 2005 a 2006, a excepció de Lleida, que registra un augment de 0,33 punts (vegeu gràfic següent).

- **Augment dels delictes de furt**

Aquests augmenten en 1,66 punts a tot el territori respecte de l'any 2005, especialment a la demarcació provincial de Barcelona (2,20 punts). A molta distància hi ha Lleida i Tarragona (amb 0,34 i 0,32 punts respectivament), i amb l'única disminució de 0,27 punts a Girona.

Gràfic 2.13: Evolució de la ràtio dels fets penals contra el patrimoni per 1.000 habitants a Catalunya (període 2003-2006)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

- **Increment de robatoris amb força a l'interior del vehicle**

En el conjunt del territori hi ha un increment d'1,24 punts. La tendència s'explica per l'evolució a l'alça, especialment a la província de Barcelona (d'1,72), seguida per Lleida (de 0,18) i Tarragona (de 0,01), i a Girona amb l'única disminució de 0,52 punts.

- **Increment de robatoris amb violència i/o intimidació**

La ràtio d'aquests fets ha incrementat 0,18 punts respecte del 2005. Aquest augment s'explica per l'evolució d'aquest tipus de fets a les províncies de Barcelona (amb un increment de 0,26 punts) i Lleida (0,20). Girona mostra una disminució de 0,19 punts, així com Tarragona amb una petita tendència de la ràtio a la baixa de 0,05 punts.

- **Manteniment del delicte de robatori i furt d'ús de vehicle**

A tot el territori hi ha un mínim augment de 0,01 punts. Aquest augment està centrat en l'augment de les ràtios que experimenten les demarcacions provincials de Barcelona i Lleida.

- **Lleuger augment dels delictes de danys**

Aquests augmenten en 0,23 punts al conjunt de Catalunya. Aquest augment, però, és irregular, ja que es dona un creixement a la província de Barcelona (0,30) i a la de Girona (0,01), mentre que a Lleida i Tarragona es manté estable respecte del 2005.

- **Les faltes contra el patrimoni experimenten un menor augment que els delictes contra el patrimoni**

Així, mentre l'augment de la ràtio dels delictes contra el patrimoni en el conjunt de Catalunya se situa en els 1,57 punts respecte del 2005, l'alça de la ràtio de les faltes contra el patrimoni augmenta 0,84 punts durant el 2006, destacant de manera especial l'augment de la ràtio de les faltes de furt de l'1,04 respecte de l'any 2005.

Diferències entre els fets contra el patrimoni en el conjunt de Catalunya i en el territori de desplegament del CME

Si s'analitza el pes de cadascun dels fets penals dins de la categoria de delictes i faltes contra el patrimoni d'acord amb les dades del 2006, l'estructura de delictes i faltes contra el patrimoni presenta algunes diferències al territori de desplegament respecte de les obtingudes en el conjunt del territori de Catalunya.

En primer lloc, hi ha alguns tipus de fets que tenen menys pes al territori de desplegament que en el conjunt de territori de Catalunya. En concret, els delictes i faltes de furt, els quals representen més del 49% de tots els fets penals registrats per tots els cossos policials en el

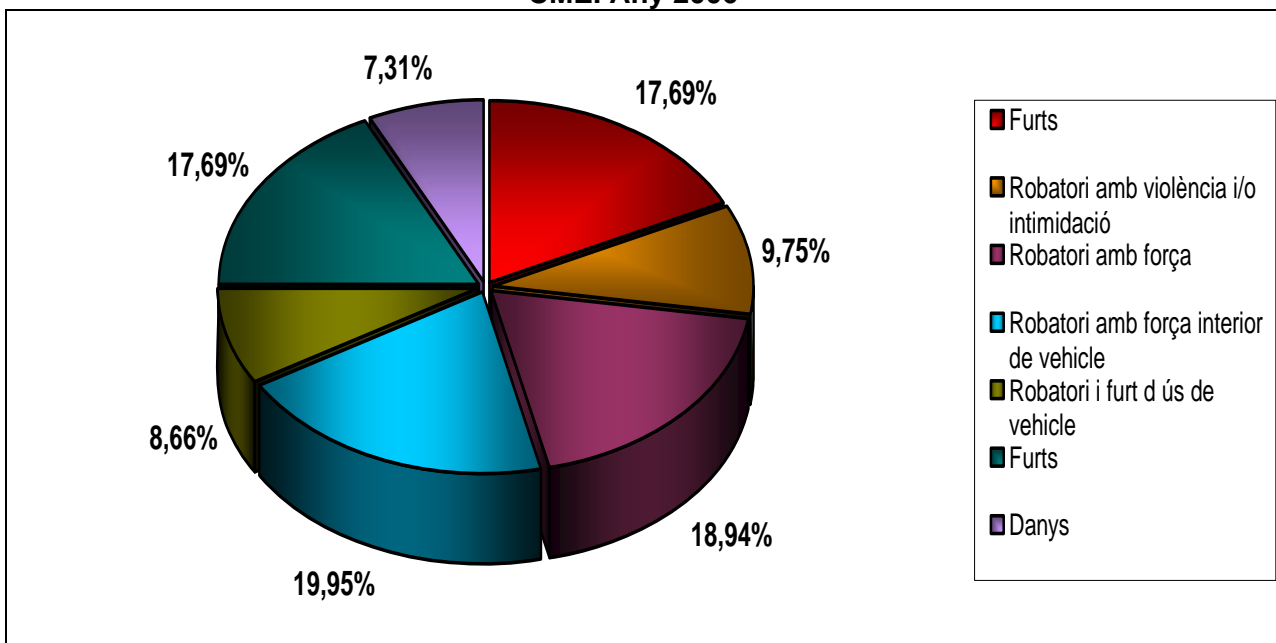
conjunt de Catalunya i, en canvi, no arriben al 33% del total de fets registrats en territori de desplegament del CME.

Igualment, els robatoris amb força representen més de l'11% de tots els fets penals registrats per tots els cossos policials en el conjunt de Catalunya i, en canvi, quan s'analitzen respecte del total de fets penals en territori de desplegament del CME, únicament representen el 4%.

Altres fets penals presenten una situació de manteniment, ja sigui a la zona de desplegament del CME com en el conjunt de Catalunya. Així, els delictes i faltes de danys se situen al voltant del 13% del total de fets penals.

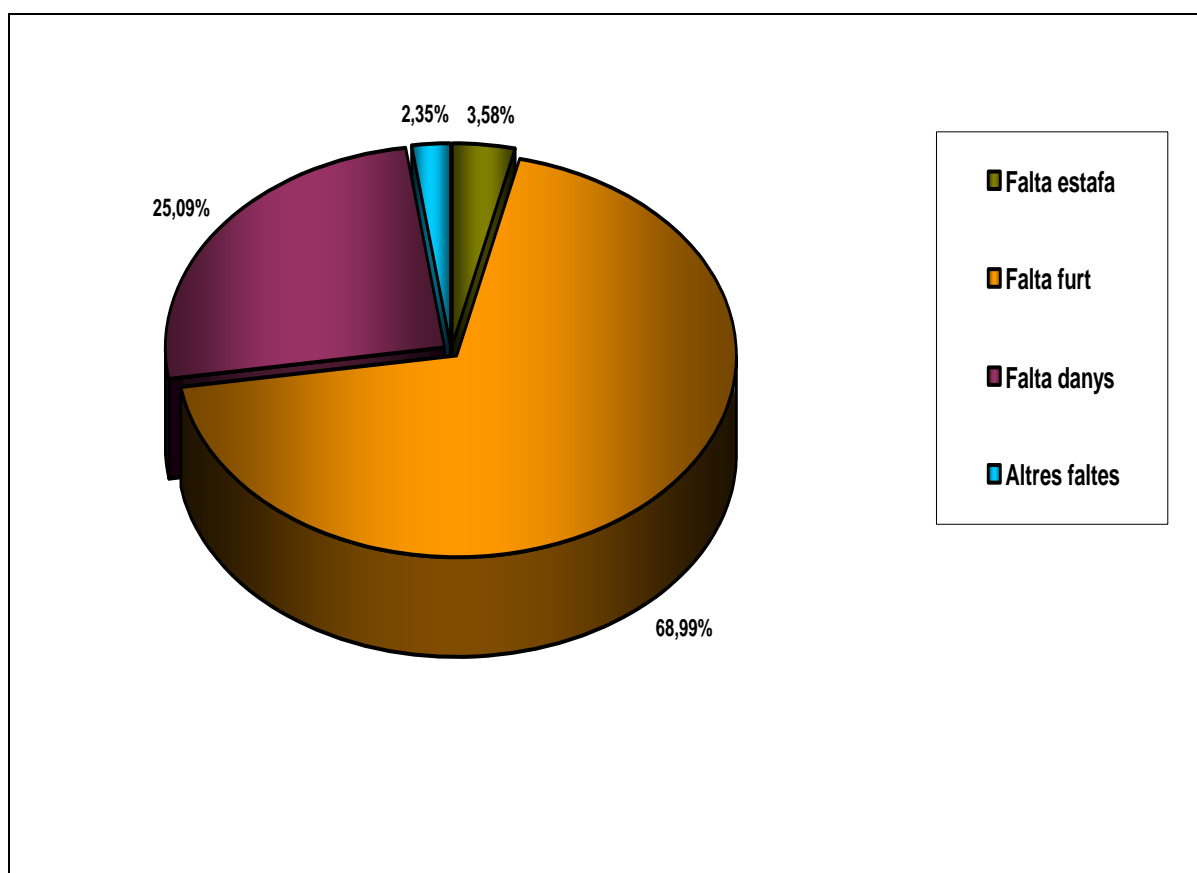
En canvi, els robatoris amb violència i intimidació tenen més pes a la zona de desplegament i representen quasi el 6,2%, i no arriben al 5% en el conjunt de Catalunya. De la mateixa manera, els fets contra els vehicles (robatoris amb força a l'interior de vehicle i el robatori i furt d'ús) no arriben al 10% en el conjunt de Catalunya i són el 12,63% en territori de desplegament del CME (vegeu gràfics següents amb els percentatges de delictes i faltes contra el patrimoni en territori de desplegament CME coincident).

Gràfic 2.14: Percentatge de delictes contra el patrimoni en territori de desplegament del CME. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP

Gràfic 2.15: Percentatge de faltes penals contra el patrimoni en territori de desplegament del CME. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP

Diferències entre els fets penals contra el patrimoni a Catalunya amb el conjunt de l'Estat i altres comunitats autònomes²¹

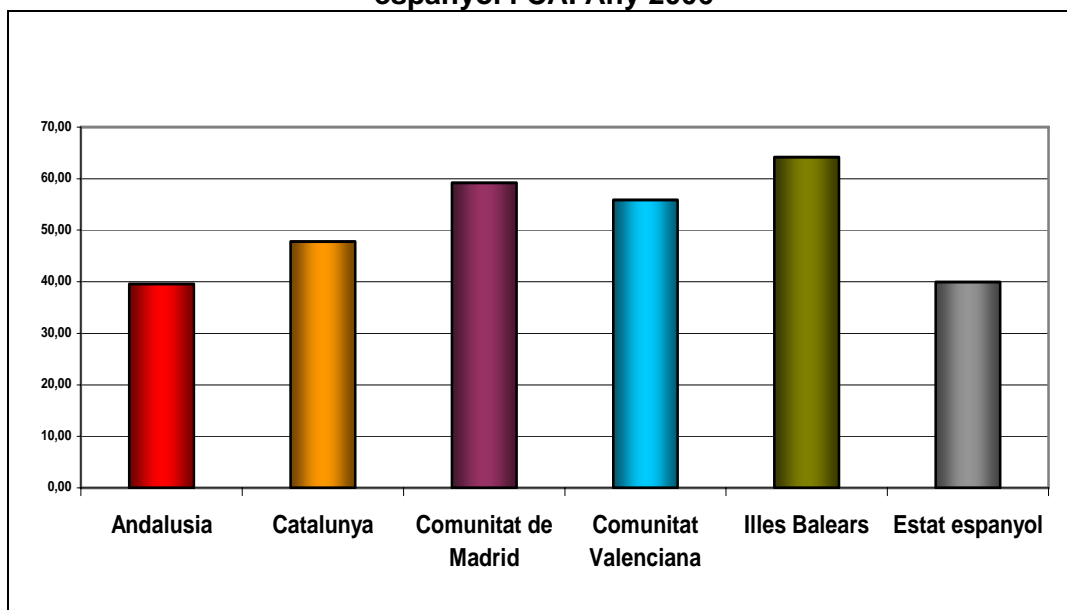
Si s'analitza la situació pel que fa a les ràtios de fets penals contra el patrimoni de l'any 2006 de Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol en comparació amb d'altres comunitats autònomes, es pot observar que Catalunya se situa per sobre de la mitjana estatal i es troba per sota d'altres comunitats amb una població i característiques similars, com poden ser la Comunitat de Madrid o la Valenciana.

Cal tenir en compte que Catalunya, respecte del conjunt de l'Estat espanyol, és, proporcionalment, una comunitat molt més densament poblada, amb un índex de turisme alt i amb un gran volum productiu i de serveis.

²¹ La xifra de l'Estat espanyol es basa en les taules elaborades des de la Secretaria d'Estat de Seguretat i inclouen el sumatori dels registres efectuats per FCSE, PAV i Mossos d'Esquadra. Per a les comunitats autònomes es basa en les taules elaborades des de la Secretaria d'Estat de Seguretat i inclouen únicament els registres de les FCSE. La xifra de Catalunya és el resultat del sumatori dels registres efectuats per la Secretaria d'Estat de Seguretat (FCSE) i els registres del NIP (Mossos d'Esquadra, sense tenir en compte els registres efectuats per les policies locals connectades).

Aquesta realitat contrasta amb moltes zones de l'Estat que tenen una baixa densitat de població i una xarxa productiva menor. Aquests factors fan que, quan s'analitza el conjunt de l'Estat, aquest sempre presenti uns índexs inferiors en comunitats autònomes com la catalana, la valenciana o Madrid (vegeu el gràfic següent).

Gràfic 2.16: Comparativa de fets penals contra el patrimoni en el conjunt de l'Estat espanyol i CA. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Els fets penals contra les persones

L'altre àmbit d'especial atenció pel que fa a la seguretat dels ciutadans es focalitza en l'evolució dels delictes i faltes que afecten la vida i la integritat física de les persones, la seva llibertat i determinades tipologies de l'àmbit de les relacions familiars.

Si bé és cert que la ràtio per cada 1.000 habitants en aquests fets penals reporta uns índexs reduïts en relació amb la dels fets contra el patrimoni, aquests generen una alarma social evident, sobretot les tipologies més greus, com serien els homicidis dolosos o els assassinats.

En aquest sentit mereixen especial atenció determinats tipus penals vinculats amb les relacions familiars, que són indicadors de canvis socials importants que s'estan produint i que mostren una intolerància cada vegada més gran amb certes conductes, com és el cas de la violència de gènere.

Aquests tipus delictius, per l'especial alarma que causen, han generat alguns canvis legislatius en l'últim període. Al seu torn, aquestes modificacions han comportat canvis en l'estadística que s'expliquen en aquest document.

També s'ha volgut destacar la incidència dels delictes i faltes d'amenaques, atès que poden ser indicadors dels nivells de tensió social existents en una societat.

En definitiva, els delictes que es poden incloure en aquesta categoria són els de:

- Assassinats²²
- Homicidis dolosos
- Lesions
- Amenaces
- Agressions sexuals
- Abusos sexuals
- Assetjaments sexuals
- Maltractaments i violència en l'àmbit familiar
- Delictes d'incompliment de les obligacions familiars

Respecte de les faltes contra les persones s'ha considerat com a més significatives:

- Les faltes d'amenaques
- Les faltes de lesions
- La falta d'incompliment d'obligacions familiars

L'11,86% del total de fets penals que tenen lloc al conjunt de Catalunya estan inclosos a la categoria de fets penals contra les persones. D'aquests il·lícits, el 33,91% són delictes contra les persones, mentre que el 66,08% restant són faltes.

Si s'analitza el pes percentual d'aquests fets penals contra les persones a cada demarcació provincial, es conclou que el 68,06% dels il·lícits corresponen a la demarcació provincial de Barcelona, el 12,81% a Tarragona, el 12,07% a Girona i el 7,06% a Lleida.

Pel que fa als percentatges per demarcacions provincials diferenciant delictes i faltes, les xifres tenen característiques molt similars.

Així, la demarcació provincial de Barcelona comptabilitza el 68,54% dels delictes contra les persones i el 67,81% de les faltes. Tarragona, el 12,71% dels delictes contra les persones i l'11,81% de les faltes. Girona, el 12,6% del delictes contra les persones i el 12,86% de les faltes. I, finalment, Lleida, amb el 6,15% dels delictes i el 7,52% del total de les faltes contra les persones.

D'aquestes dades es desprèn que les demarcacions provincials de Barcelona i Tarragona tenen un comportament diferent de la resta de demarcacions provincials, ja que registren més delictes

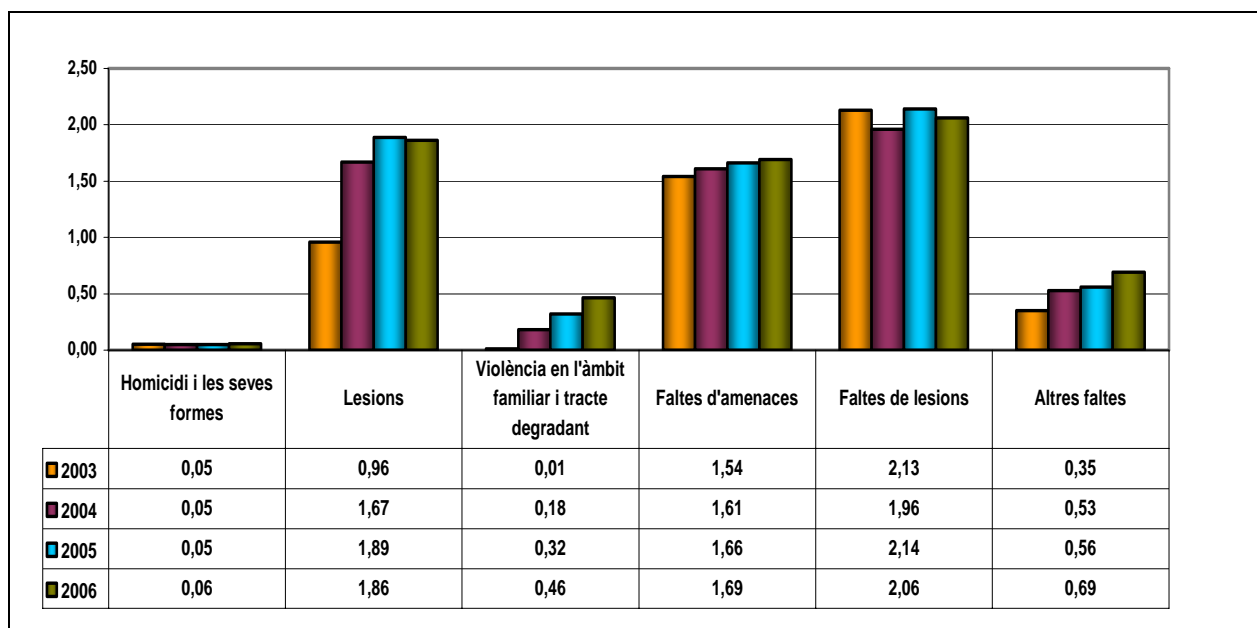
²² En les taules annexades, les temptatives s'inclouen en la tipologia d'homicidis. Per a l'estudi de l'any 2006 s'introdueix la xifra global, de la mateixa manera que es va fer en els tres anys anteriors, però també s'inclou la xifra diferenciada entre el que són temptatives i les que tenen resultat de mort. Aquest desglossament efectuat pel 2006 no permet fer comparatives amb altres anys anteriors, ja que no es disposa per a aquests de la corresponent separació.

contra les persones que no pas faltes, mentre que aquesta tendència és a la inversa a les demarcacions provincials de Girona i Lleida.

Pel que fa a l'evolució de les ràtios dels fets penals contra les persones (vegeu gràfic següent), s'aprecia un lleuger augment durant l'any 2006.

Mentre la ràtio d'homicidis per mil habitants i les seves formes augmenta un 0,01, els delictes de lesions baixen un 0,03 i les faltes de lesions un 0,08. Contràriament, destaca un augment dels fets de violència en l'àmbit familiar de 0,17 punts més respecte del 2005, mentre que les faltes d'amenaques se situen en un 0,03 més que l'any anterior.

Gràfic 2.17: Ràtios dels fets penals contra les persones a Catalunya. Evolució 2003-2006

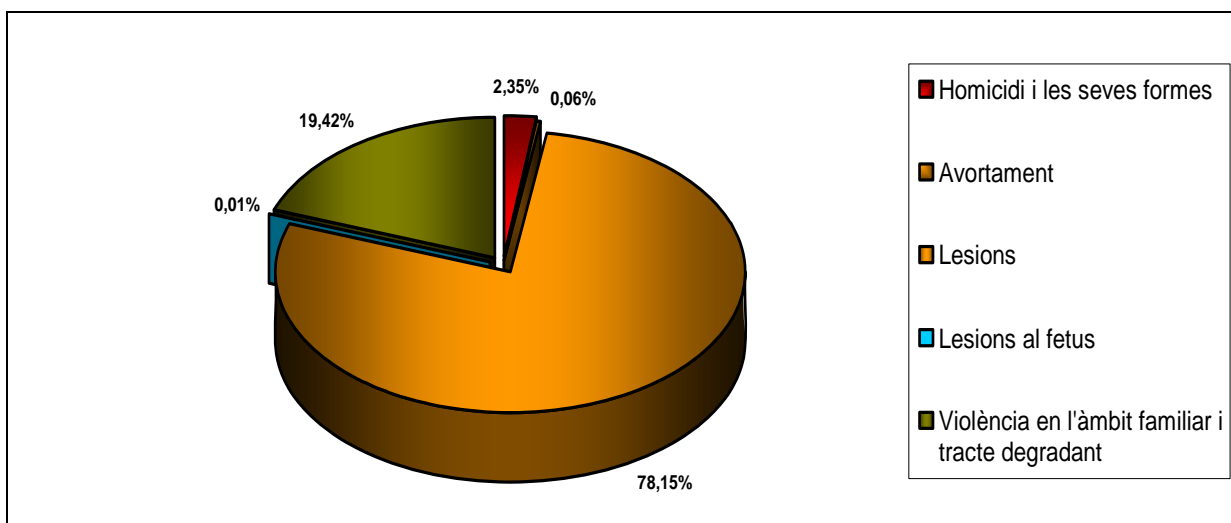

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Si s'analitza el pes percentual dels il·límits penals contra les persones respecte de la totalitat d'aquests es comprova que hi ha dues tipologies principals, la corresponent als delictes i faltes de lesions i les faltes d'amenaques, que representen el 38% i el 24,05% respectivament respecte del total.

Fent la separació entre els delictes i les faltes, pel que fa als delictes destaca el pes específic de les lesions, que arriben al 78,15%, seguits a força distància dels delictes de violència en l'àmbit familiar, que representen el 19,42% del conjunt de delictes contra les persones.

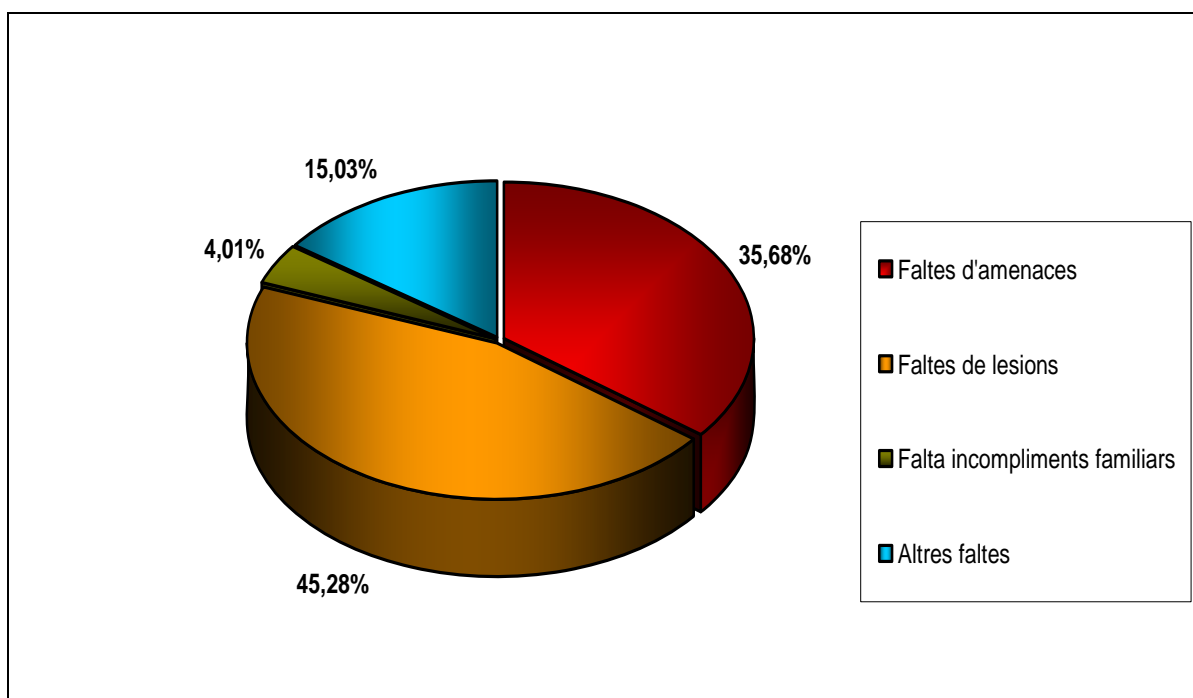
Gràfic 2.18: Percentatge de delictes contra les persones a Catalunya. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Atenent només a les faltes contra les persones, s'observa que les faltes de lesions són l'il·lícit més significatiu dins de la seva categoria, representant el 45,28%, seguides de les d'amenaques, que representen el 35,68% del total de faltes penals contra les persones.

Gràfic 2.19: Percentatge de les faltes contra les persones a Catalunya. Any 2006

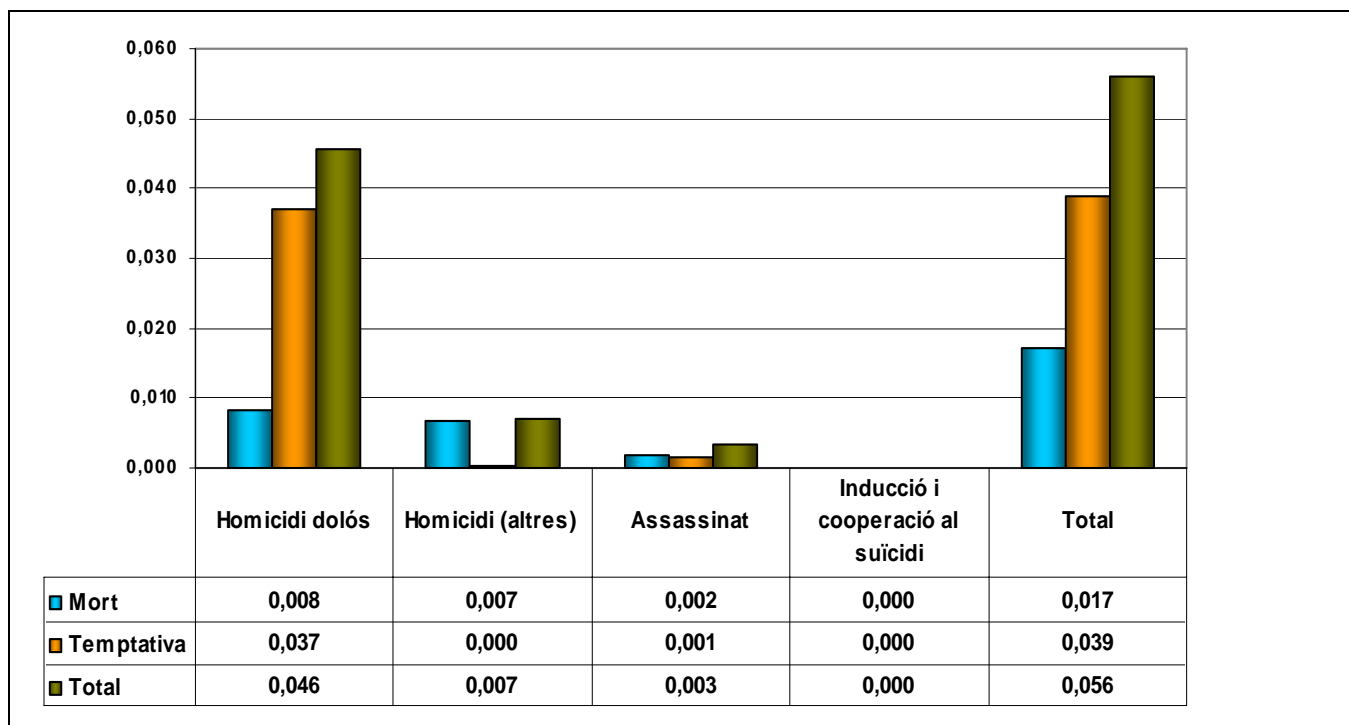

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

De l'anàlisi de l'evolució i del pes específic de les diferents tipologies de fets penals contra les persones, es pot afirmar que aquestes no són uniformes. Així, es poden observar alguns elements diferenciadors, els principals dels quals es destaquen a continuació.

- **Lleuger descens de fets penals violents sense tenir en compte l'àmbit familiar**, sobretot pel que fa a la categoria de delictes, ja que al conjunt de Catalunya la ràtio per mil habitants dels delictes de lesions passen de l'1,89 l'any 2005 a l'1,86 durant el 2006, i els delictes d'amenaques passen d'una ràtio del 0,53 al 0,51. Pel que fa a les faltes, les lesions també disminueixen (passant de 2,14 punts a 2,06) i l'única categoria que augmenta, tot i que lleugerament, és la ràtio de faltes d'amenaques (d'1,66 el 2005 a l'1,69 l'any 2006).
- Lleuger augment dels **homicidis i assassinats** (categoria on queden incloses les temptatives) en les ràtios a Catalunya (l'any 2006 ha estat de 0,056 fets per cada 1.000 habitants). Així, es produeix un lleu increment del 0,006 en la ràtio per mil habitants, ja que l'any 2005 havia estat de 0,05 fets denunciats per cada 1.000 habitants, cosa que significa que es continua per sota de la ràtio de la majoria de països del nostre entorn. Aquesta és menor si s'analitza únicament la ràtio respecte del fets amb resultat de mort.

Gràfic 2.20: Ràtios d'homicidi i les seves formes a Catalunya. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

En aquest apartat s'han considerat respecte dels informes dels anys 2003, 2004 i 2005 els homicidis dolosos (temptatives i amb resultat de mort), els altres homicidis, els assassinats i les induccions i cooperacions al suïcidi. Per tant, les ràtios per mil habitants corresponen a totes aquestes dades sumades.

Per a l'any 2006 s'introdueixen les ràtios desglossades dels morts i de les temptatives respecte dels delictes d'homicidi, d'assassinat, d'homicidi imprudent i d'inducció i de cooperació al suïcidi. La qual cosa representa per al conjunt de Catalunya una ràtio del 0,017 per mil habitants, mentre que la de temptatives és de 0,039.

Si es considera únicament aquells il·lícits penals (homicidi i assassinat) que acaben amb la vida d'una persona de forma dolosa, la ràtio a Catalunya durant l'any 2006 és del 0,01, és a dir, 1 mort per cada 100.000 habitants.

- Manteniment dels **delictes contra la llibertat sexual**, que no han experimentat canvis rellevants en aquest període, tot i que augmenta la ràtio des de l'any 2003 en un 0,04 . Així, aquell any la ràtio per 1.000 habitants se situava en el 0,23, el 2004 en 0,24, l'any 2005 va pujar a 0,27, xifra que s'ha mantingut estable l'any 2006.

Violència domèstica

El desenvolupament del marc legislatiu relatiu a la violència contra les dones a l'Estat espanyol i sota el marc del Codi penal ha comportat en alguns aspectes certa confusió conceptual en utilitzar els termes de *violència domèstica* i *violència de gènere*, sobretot a l'hora de comptar amb sistemes de recollida i tractament de dades.

Les dades policials de què es disposa provenen dels sistemes d'informació de la Policia de Catalunya²³, que estan organitzats en funció dels epígrafs *violència domèstica* i *violència de gènere*.

L'apartat relatiu a violència de gènere fa referència a dades d'il·lícits que es donen en l'àmbit de la parella, és a dir, maltractaments d'un home (cònjuge, excònjuge, parella o exparella) contra una dona (aquest capítol es tractarà posteriorment).

Pel que fa a les dades sobre violència domèstica, s'hi inclouen tot tipus d'il·lícits donats en l'àmbit domèstic quan entre les persones implicades hi ha un vincle familiar o de parentiu. Fins que no es va aprovar la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, en aquest bloc s'inclouia la violència contra les dones per part de marits o exmarits; però quan entra en vigor la llei les

²³ Dades facilitades per l'Àrea d'Explotació de Dades Policials depenent de la Divisió de Sistemes d'Informació Policial que estava integrada a la Comissaria General Tècnica depenent de la Direcció General de la Policia.

dades segreguen el que són fets relacionats amb la violència de gènere en l'àmbit de la parella o exparella de la resta que reflecteixen la victimització d'altres membres del mateix àmbit familiar.

En l'actualitat aquest sistema impossibilita segregat dins del bloc de la violència domèstica quins fets poden ser catalogats com a violència masclista: abusos a nenes, maltractaments a dones amb parentiu divers, agressions sexuals, etc.

S'ha cregut convenient fer un esment diferent dels dos àmbits, amb la qual cosa totes aquelles reflexions i valoracions sobre la violència en l'espai domèstic s'inclouen en aquest apartat: fets localitzats, agressors i víctimes segons el sexe i l'edat, etc. I totes les dades sobre violència de gènere (per part de parelles o exparelles) es tracta en el capítol: violència masclista.

Aquesta situació fa necessàries modificacions en els sistemes de recollida i tractament de dades per tal de poder analitzar el caràcter de gènere d'aquesta violència produïda a l'espai domèstic. Cal elaborar sistemes d'indicadors adients i nous que contribueixin a fer visible qualsevol manifestació de la violència masclista en els diferents àmbits en els quals es dona: el familiar, el de parella, el laboral o el sociocomunitari.

Definició de violència domèstica

Es tracta d'un abús de poder que afecta les persones més vulnerables de la llar. És un tipus de violència per acció, omissió, conducta de control, o amenaça de la qual resultin o en puguin resultar lesions físiques o psicològiques a qualsevol membre de l'àmbit de la llar.

Tipologia d'abusos

- Violència física entesa com a qualsevol acció no accidental que provoqui o pugui provocar dany físic, malaltia o risc de patir-la.
- Violència psíquica entesa com a tots aquells actes, conductes o exposició a situacions que agredeixin o puguin agredir, alterin o puguin alterar el context afectiu necessari per al desenvolupament psicològic normal, com ara rebuigs, insults, amenaces, humiliacions o aïllament.
- Violència sexual entesa com a tota activitat dirigida a l'execució d'actes sexuals en contra de la voluntat de la persona, dolorosos o humiliants o abusant del poder, autoritat, amb engany o per desconeixement en el cas de menors.

- Violència econòmica entesa com a desigualtat en l'accés als recursos econòmics que han de ser compartits, el dret a la propietat, a l'educació i a un lloc de treball reconeguts per la Constitució.
- L'explotació laboral i la mendicitat.

Les dades

Violència en l'àmbit familiar: maltractaments i violència física o psíquica

Les dades que es comenten en aquest apartat fan referència als delictes inclosos en els articles 153 i 173.2 del Codi penal, concretament els maltractaments en l'àmbit familiar sense habitualitat (maltractaments) i a la violència en l'àmbit familiar quan es dóna la circumstància d'habitualitat (violència física o psíquica). Cal remarcar que aquestes xifres inclouen una part dels casos de la violència de gènere, però no altres delictes que es produeixen en l'àmbit domèstic i que queden comptabilitzats sota altres tipologies delictives: homicidis, agressions sexuals.

Taula 2.11: Delictes per violència en l'àmbit familiar a Catalunya. Casos coneguts 2005-2006

Casos coneguts				
Total Catalunya (Policia de Catalunya + FCSE)	2005	2006	variació	% variació
Maltractaments en l'àmbit familiar	10.762	10.398	-364	-3,4%
Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	2.220	3.433	1.213	54,6%
Total	12.982	13.831	849	6,5%

Font: CME

La comparativa entre l'any 2006 i el 2005 presenta una lleugera davallada de les dades registrades sobre la violència no habitual (aquella que no és de forma reiterada), que és la més nombrosa. Tanmateix, però, es constata un fort augment, registralment, del 54,6% respecte de la tipologia més greu, la violència física o psíquica, que suposa maltractaments habituals. Això no vol dir que hi ha hagut un augment espectacular d'aquest tipus de violència, el que demostra és que hi ha un major nombre de registre policial. No obstant això, les dades són prou contundents per afirmar que estem davant d'una greu problemàtica a la qual s'ha de donar un tractament prioritari.

Taula 2.12: Delictes per violència en l'àmbit familiar PG-Mossos d'Esquadra. Catalunya: territori coincident. Casos coneguts 2005-2006

Casos coneguts				
Total Catalunya PG-ME territori coincident	2005	2006	variació	% variació
Maltractaments en l'àmbit familiar	5.455	5.363	-92	-1,7%
Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	1.292	1.532	240	18,6%
Total	6.747	6.895	148	2,2%

Font: CME

Pel que fa exclusivament a les dades de la PGME, si comparem els fets coneguts el 2006 corresponents al mateix territori on estaven desplegats el 2005 (territori coincident) constatem la mateixa tendència, encara que les magnituds són considerablement diferents. La variació de les dades registrades sobre la violència no habitual és de l'1,7%, mentre que al conjunt de Catalunya era el doble: 3,4. L'increment dels casos de maltractaments habituals del 18,6%, encara que es troba molt lluny del 54,6% del conjunt del país, sí que confirma una tendència alcista.

Taula 2.13 : Delictes per violència en l'àmbit familiar. Catalunya: per demarcacions provincials. Casos coneguts xifres absolutes

TOTAL CATALUNYA Policia de Catalunya i FCSE casos coneguts	Maltractaments en l'àmbit familiar	Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	Total
Barcelona	6.702	2.902	9.604
Girona	1.459	278	1.737
Lleida	630	101	731
Tarragona	1.607	152	1.759
Total	10.398	3.433	13.831

Font: CME

La presentació de dades del total de Catalunya per demarcacions provincials de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona ens permet veure quina és la seva distribució geogràfica i ens permet alhora valorar quina és la incidència relativa tenint en compte, també, el pes poblacional.

Taula 2.14 : Delictes per violència en l'àmbit familiar. Catalunya: per demarcacions provincials. Casos coneguts xifres relatives

<i>TOTAL CATALUNYA Policia de Catalunya i FCSE % sobre total</i>	<i>Maltractaments en l'àmbit familiar</i>	<i>Violència física o psíquica en l'àmbit familiar</i>	<i>Total</i>
Barcelona - (74,5% població)	64,45%	84,53%	69,44%
Girona - (9,6% població)	14,03%	8,10%	12,56%
Lleida - (5,7 % població)	6,06%	2,94%	5,29%
Tarragona - (10,2 població)	15,45%	4,43%	12,72%
Total	100,00%	100,00%	100,00%

Font: CME

La distribució per províncies dels delictes per violència en l'àmbit familiar guarda una certa proporció amb el pes demogràfic de cadascuna de les demarcacions territorials. La dada més significativa és la major concentració a la demarcació de Barcelona pel que fa a l'epígraf de Violència física o psíquica en l'àmbit familiar, on gairebé acumula el 85% dels casos coneguts.

Taula 2.15 : Delictes per violència en l'àmbit familiar. Catalunya: per demarcacions provincials. Ràtios per 100.000 h.

<i>TOTAL CATALUNYA Policia de Catalunya i FCSE index 100.000 h.</i>	<i>Maltractaments en l'àmbit familiar</i>	<i>Violència física o psíquica en l'àmbit familiar</i>	<i>Total</i>
Barcelona - (5.309.404 h.)	126,23	54,66	180,89
Girona - (687.331 h.)	212,27	40,45	252,72
Lleida - (407.496 h.)	154,60	24,79	179,39
Tarragona - (730.466 h.)	220,00	20,81	240,81
Total Catalunya (7.134.697 h.)	145,74	48,12	193,86

Font: CME

Observant les ràtios també és fàcil adonar-se de la desigual distribució entre els dos conceptes de violència en l'àmbit familiar si es tracta de la demarcació de Barcelona o de la resta del país. Les comarques de Barcelona tenen la ràtio menor de tots pel que fa a maltractaments, i el major pel que fa a la violència física o psíquica.

En termes globals, Girona és la demarcació territorial amb l'índex més elevat per cada 100.000 habitants.

Les xifres aportades corresponen a data 31 de gener de 2007 i estan desglossades per regions policials. No s'han de prendre com a dades absolutes, perquè el CME es troba en ple procés de desplegament i, per tant, les xifres comparatives entre les diferents regions policials podrien, a primer cop d'ull, portar a conclusions errònies.

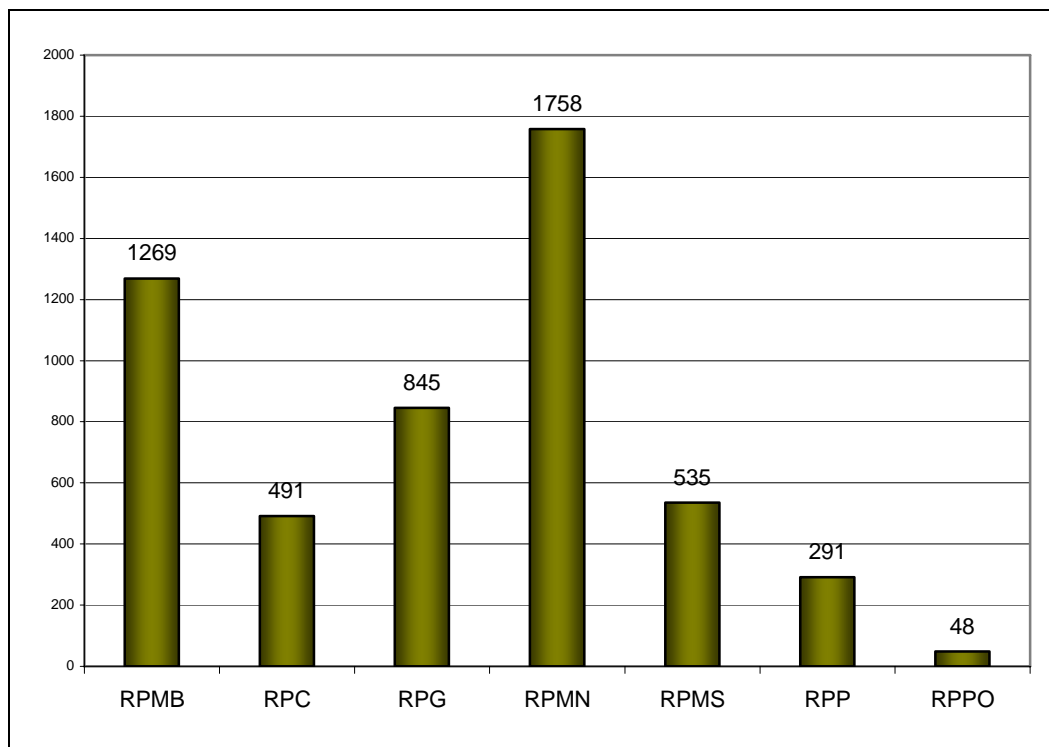
Els fets localitzats s'han d'entendre com cada fet conegut que encaixa en una tipologia penal concreta, sense incloure els trencaments de condemna. Els procediments són les instruccions de diligències policials (atestat o ofici) i poden incloure un fet localitzat o més; equivaldria al concepte de denúncia.

Taula 2.16 : Fets, procediments i detinguts per violència en l'àmbit familiar. Catalunya per regions policials 2006

ANY 2006	RPMB	RPC	RPG	RPMN	RPMS	RPP	RPPO	TOTAL
Fets localitzats violència domèstica	1269	491	845	1758	535	291	48	5237
Procediments violència domèstica	1030	563	800	1488	354	307	61	4603
Detinguts violència domèstica	444	145	253	648	241	79	28	1838

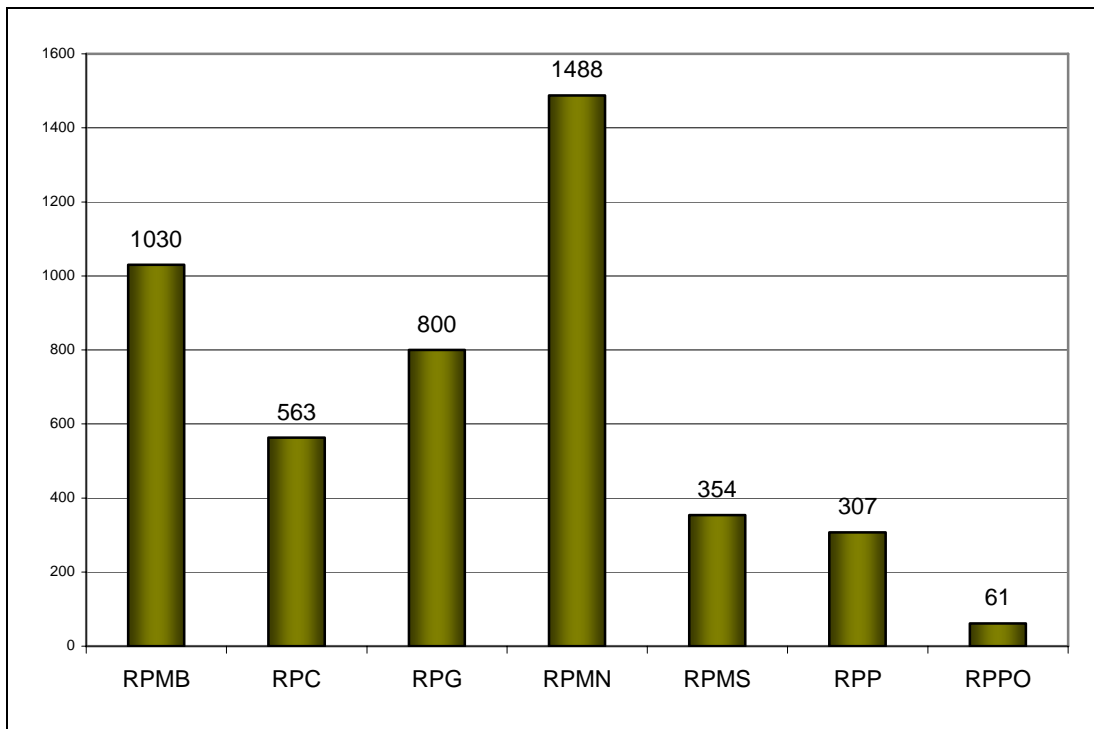
Font: CME

Gràfic 2.21 : Fets localitzats violència domèstica. Any 2006

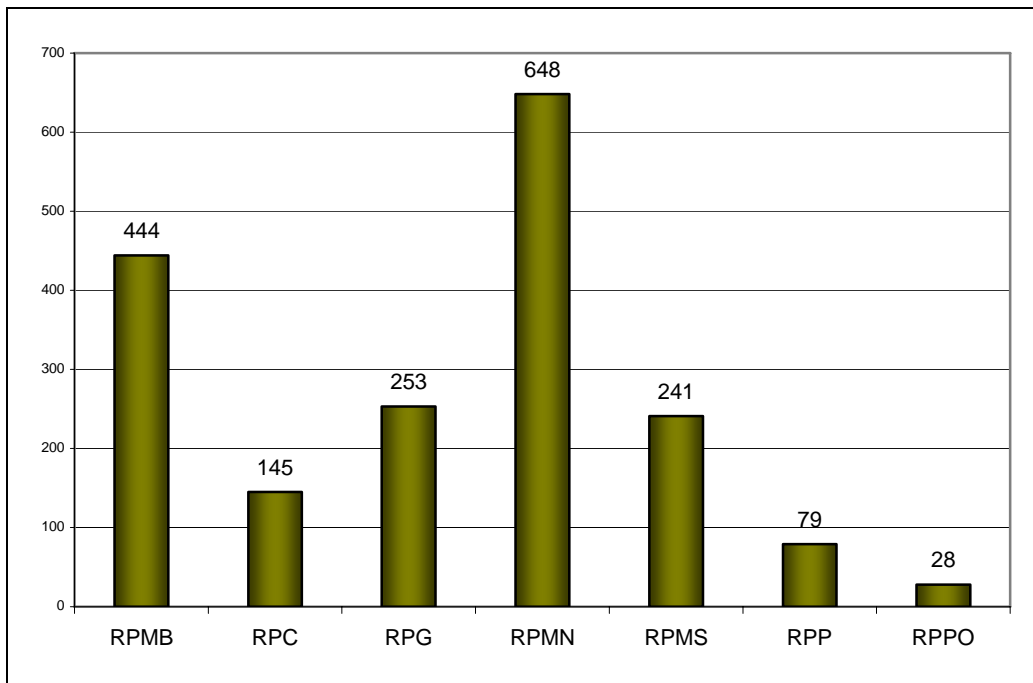
Font: CME

Gràfic 2.22: Procediments violència domèstica. Any 2006

Font: CME

Gràfic 2.23: Detinguts violència domèstica. Any 2006

Font: CME

Tal com es pot apreciar en el gràfic corresponent, la Regió Policial on s'han produït més denúncies d'aquest tipus d'il·lícit penal ha estat la Regió Policial Metropolitana Nord, coincidint amb el fet que és la més densament poblada, exceptuant la RPM Barcelona, i on hi ha una activitat industrial molt més important, amb un teixit social força més heterogeni i complex que en altres regions policials.

En aquest sentit, la RPMS no enregistra un nombre gaire elevat de denúncies malgrat pertànyer a l'àrea metropolitana, atès que fins a l'1 de novembre de 2006 només hi havia desplegament del CME a la ciutat de l'Hospitalet. També la RP Girona registra un nombre important de denúncies respecte de la resta, la qual cosa pot respondre també a raons demogràfiques, així com al fet de ser una de les regions on des de fa més temps es treballa des del Grup de Violència Domèstica en els àmbits de la prevenció, la comunitat i el treball en coordinació transversal.

Taula 2.17: Persones mortes en territori de desplegament per v. domèstica

Dones mortes en territori de desplegament per violència domèstica				
Data dels fets	Tipificació	Regió Policial	Nacionalitat	Edat
16.05.2006	Homicidi imprudent	RPMB	Espanyola	56
31.10.2006	Homicidi dolós	RPG	Marroquina	40
Persones mortes a territori de desplegament per violència domèstica (no dones)				
31.10.2006	Homicidi dolós	RPG	Marroquina	40

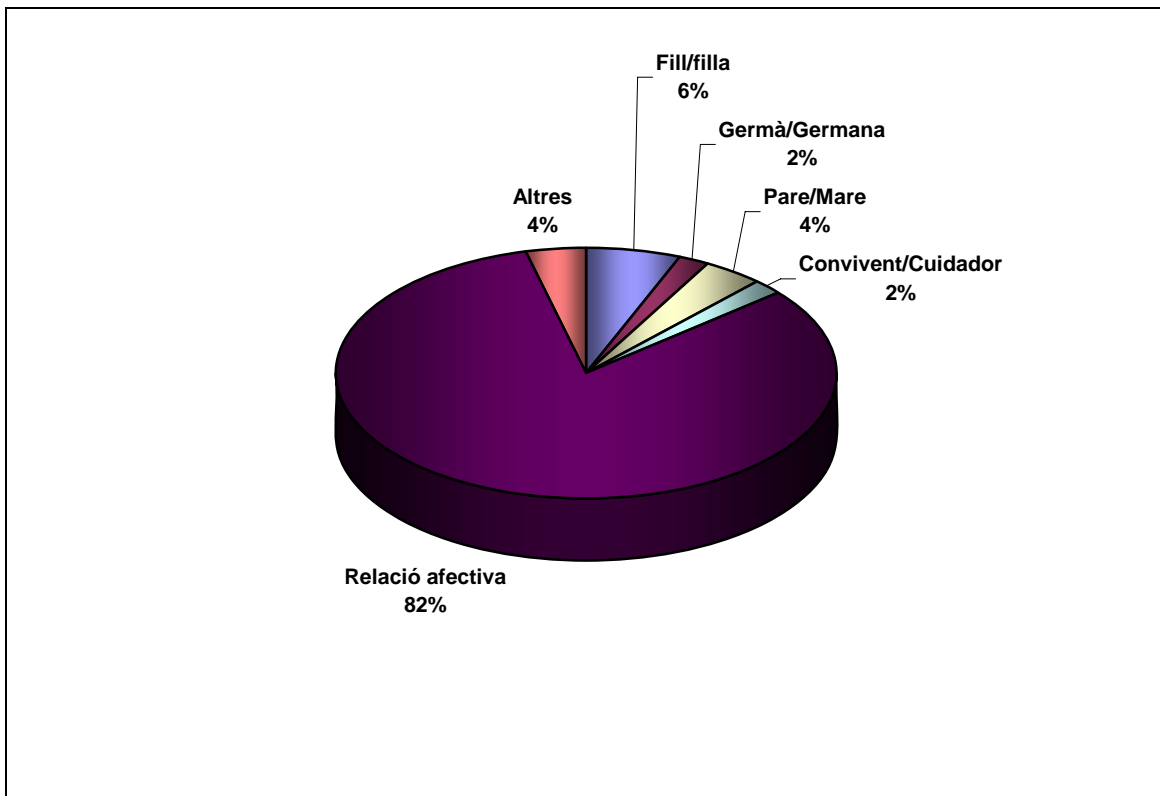
Font: CME

Durant l'any 2006, 3 persones van morir per violència domèstica, dues dones i un home.

Relació de l'agressor amb la víctima

Un dels aspectes més importants pel que fa a l'estudi del fenomen de la violència domèstica/de gènere es centra en la figura de l'agressor, el qual continua sent bàsicament home amb un grau de parentiu fort amb l'agredida. En aquest sentit, s'han recollit dades pel que fa a la relació entre l'agressor i la víctima, i s'ha pogut comprovar que en la majoria dels casos (més del 80%) es tracta d'una relació afectiva (excònjuge, cònjuge, exparella o parella).

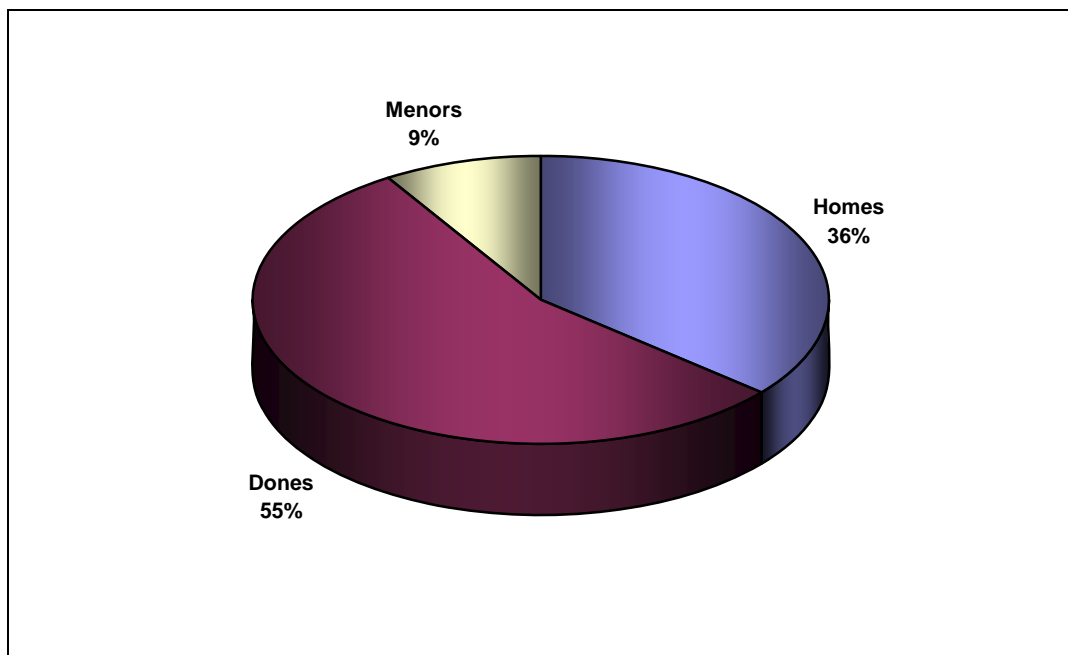
Gràfic 2.24 Relació agressor víctima

Font: CME

Pel que fa a la distribució de les víctimes per gènere i edat, més de la meitat són dones, amb una xifra del 55%, encara que el col·lectiu masculí també destaca amb un 36%.

Gràfic 2.25 Distribució de víctimes de violència domèstica

Font: CME

Diferències entre els fets seleccionats contra les persones en el conjunt de Catalunya i el territori de desplegament del CME²⁴

Cal recordar que les valoracions de l'estat de la seguretat a la zona de desplegament es veuen força limitades perquè no es poden fer comparatives en el conjunt de Catalunya de períodes temporals llargs. El que sí que es pot fer són comparatives de dos anys consecutius en el cas de zones de desplegament coincident.

En aquest cas, la comparativa de territori coincident del 2006 amb el 2005 no té en compte durant 10 mesos del 2006 les noves comissaries que van assolir competències de seguretat ciutadana a partir de l'1 de novembre de 2005 a la ciutat de Barcelona ni les de l'any 2006 al Baix Llobregat i el Vallès Occidental. Per tant, es comparen aquells territoris que tenien plenes competències l'any 2005 i el funcionament dels quals ha estat complet durant tot l'any 2006.

També es poden establir comparatives de zones de desplegament amb xifres absolutes, però tenint en compte les ràtios de població equivalents als períodes en què s'han assolit les competències respectives. Així, s'han considerat les dades de la ciutat de Barcelona, ja que si s'utilitzés únicament el criteri de xifra coincident es desestimarien les dades delictives de la ciutat de Barcelona corresponents a 14 mesos d'un total de 24.

Pel que fa als delictes de morts violentes (homicidi i assassinat), un dels il·lícits que genera més alarma social, durant l'any 2006²⁵ es van produir en territori de desplegament coincident quatre morts més que el 2005, en passar de 32 a 36 l'any 2006.

Pel que fa a les faltes contra les persones en territori de desplegament coincident, es va produir un descens del 2,50% durant l'any 2006, en passar de 18.057 l'any 2005 a 17.605 el 2006. Per tant, l'evolució de les faltes contra les persones és decreixent en zones amb desplegament de la PGME, mentre que augmenta a tot Catalunya, en passar de les 31.293 l'any 2005 a les 33.135 el 2006.

Pel que fa a territori de desplegament absolut de l'any 2006, pel que fa a delictes d'homicidi i assassinat se'n van produir un total de 56, la qual cosa suposa un 0,03% del total dels delictes. Si es fa una distribució per regions policials²⁶, els morts amb dol representen: 11 a la Regió Policial Girona, 4 a la Regió Policial Ponent, 7 a la Regió Policial Central, 1 a la Regió Policial

²⁴ Per al càlcul de les ràtios per mil habitants en territori de desplegament coincident s'ha tingut en consideració la població de les zones de desplegament de la PGME en data 1 de gener de 2005 i s'ha afegit l'increment percentual de la població atenent a l'augment demogràfic del total de Catalunya, segons dades de l'Idescat per calcular la població a 1 de gener de 2006. D'aquesta manera, en data 1 de gener de 2005, la població en territori de desplegament del CME era de 2.881.111 (d'una població total a Catalunya de 6.995.000 habitants), mentre que en data 1 de gener de 2006 la població de territori de desplegament coincident – no té en compte la ciutat de Barcelona, on es van assolir competències plenes en seguretat ciutadana l'1 de novembre de 2005 – era de 2.938.649 habitants, quan la població de Catalunya era de 7.134.697.

²⁵ L'any 2006 introdueix la forma d'homicidi imprudent com a mort dolosa, que no havia estat inclosa l'any 2005.

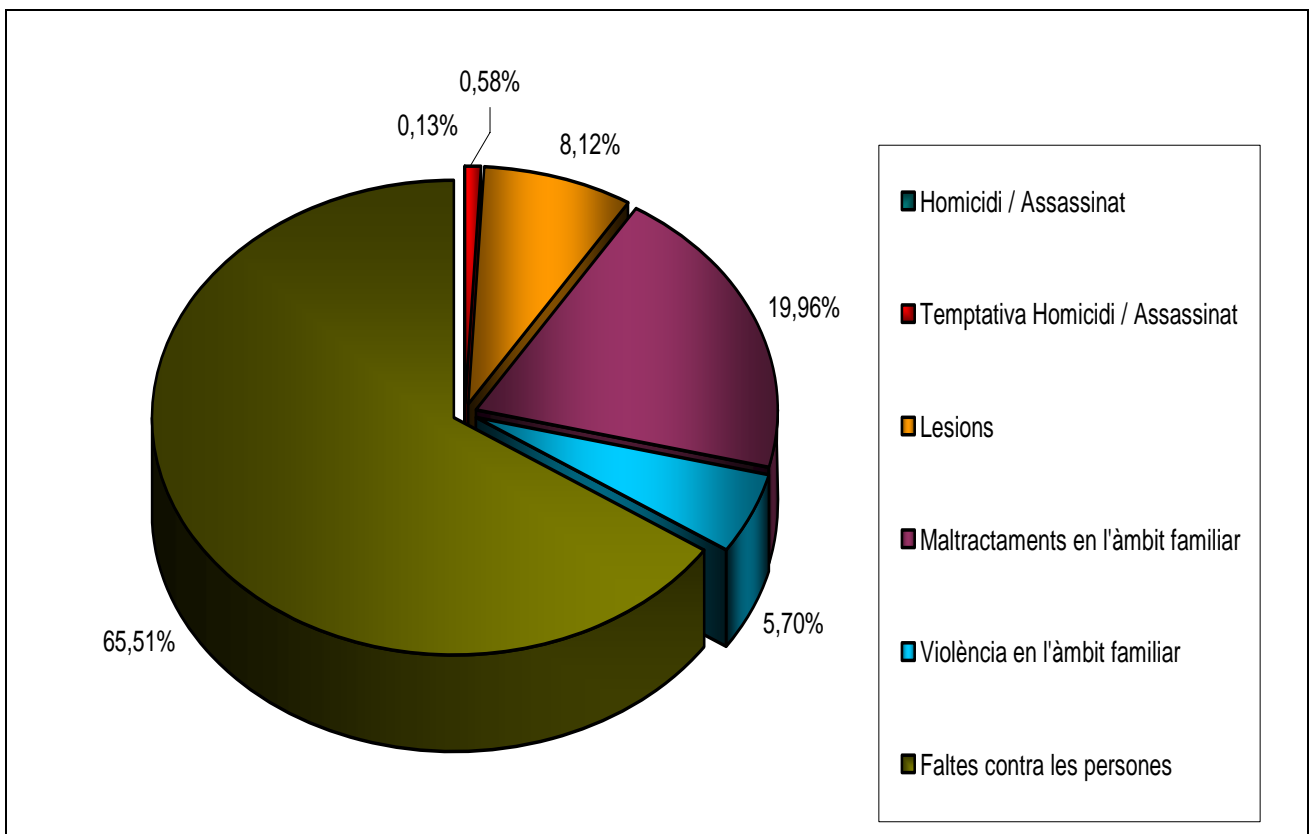
²⁶ Font: Resultats Policials 2006. Subdirecció General de la Policia.

Pirineu Occidental, 13 a la Regió Policial Metropolitana Nord i 20 a la Regió Policial Metropolitana Barcelona.

Pel que fa als delictes contra la llibertat sexual, a la totalitat del territori de desplegament se'n van localitzar 1.429, la qual cosa suposa un 0,79% de tots els delictes. La regió policial amb més incidència delictiva va ser la Metropolitana Barcelona, amb 557 il·lícits penals, seguida de la Metropolitana Nord, amb 347.

En territori de desplegament absolut, s'observa un descens de les xifres, però amb percentatges els resultats són similars als del territori coincident, contràriament del que succeeix globalment a Catalunya.

Gràfic 2.26: Percentatge de fets penals contra les persones al territori de desplegament coincident. Any 2006

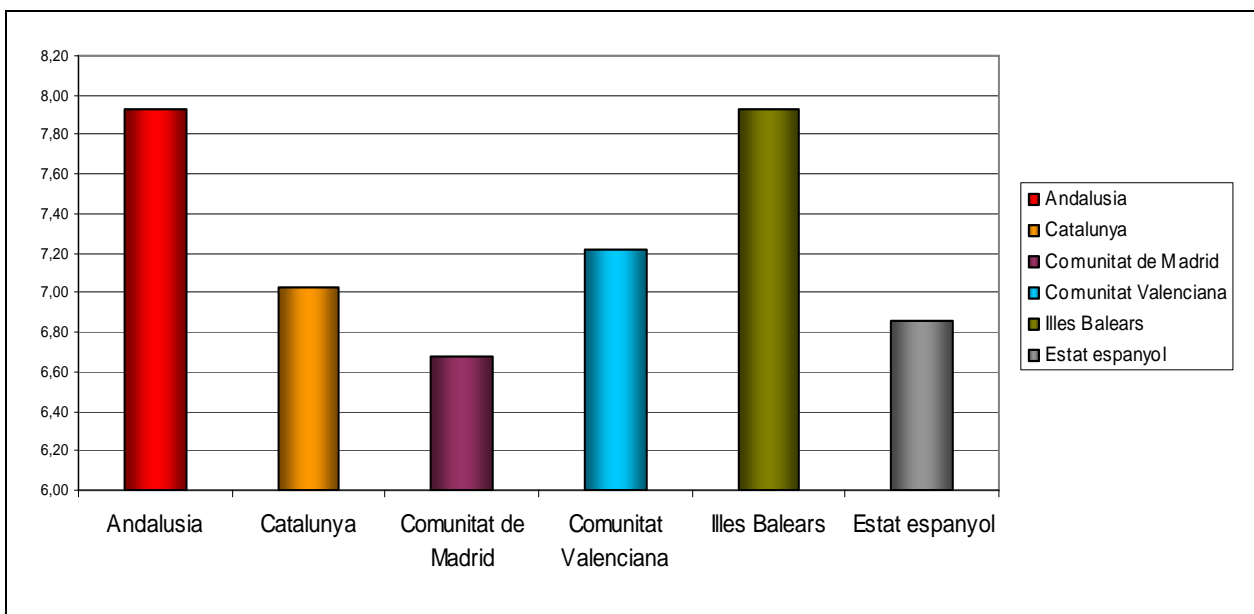

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP

Diferències entre els fets penals contra les persones a Catalunya amb el conjunt de l'Estat i la resta de comunitats autònomes²⁷

Si s'analitza la situació pel que fa a les ràtios de fets penals contra les persones, l'any 2006 a Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol i en comparació amb altres comunitats autònomes, es pot observar que se situa per sobre de la mitjana estatal. Malgrat aquest fet, Catalunya es troba per sota d'altres comunitats autònomes com poden ser l'andalusa, la balear o la valenciana.

Gràfic 2.27: Comparativa de fets penals contra les persones en el conjunt de l'Estat espanyol i CA. Any 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

Detencions

Pel que fa a les detencions²⁸ practicades durant tot l'any 2006 per part de la Policia de Catalunya i de les FCSE, arreu de Catalunya sumen un total de 62.016, de les quals 57.049 ho

²⁷ La xifra de l'Estat espanyol es basa en les taules elaborades des de la SES i inclouen el sumatori dels registres efectuats per FCSE, PAV i Mossos d'Esquadra. Per les comunitats autònomes es basa en les taules elaborades des de la SES i inclouen únicament els registres de les FCSE. La xifra de Catalunya és el resultat del sumatori dels registres efectuats per la Secretaria d'Estat de Seguretat (FCSE) i els registres del NIP (CME, sense tenir en compte els registres efectuats per les policies locals connectades).

²⁸ Quan es considera la categoria de detencions es refereix al nombre de persones detingudes indiferentment de la possible reiteració en la privació de llibertat sobre la mateixa persona física. En el cas dels detinguts, aquesta xifra desestimaria el nombre de detencions efectuades sobre la mateixa persona a partir de la segona detenció inclosa. Per tant, el nombre de detencions seria superior al de detinguts.

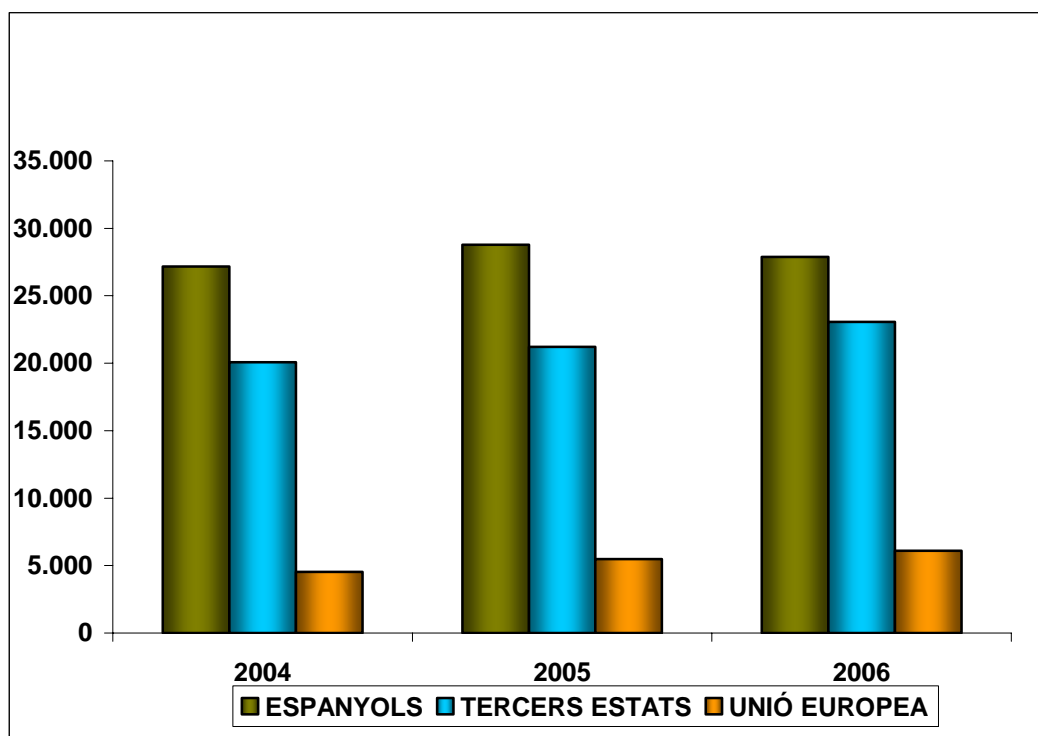
van ser per delictes i 4.967 per faltes penals. Per tant, del total de detencions efectuades, el 92% d'aquestes van estar motivades per delictes i el 8% restant per faltes penals.

Pel que fa a la distribució de les detencions entre cossos policials cal esmentar que del total de detencions de l'any 2006, 17.825 corresponen a les FCSE, mentre que 44.191 corresponen a la Policia de Catalunya. En percentatges, la Policia de Catalunya durant l'any 2006 ha efectuat el 71,25% de les detencions, mentre que les FCSE n'han realitzat el 28,75%.

Durant l'any 2006, el nombre de detencions a Catalunya practicades per tots els cossos policials respecte del 2005 va disminuir en 578 persones i del 2005 al 2004 hi va haver un increment de 4.191. En canvi, el creixement de població ha estat molt més significatiu, sobretot en el col·lectiu de nouvinguts.

A les taules s'observa com durant els darrers tres anys les detencions de persones de tercers estats s'han mantingut entre el 39% i el 41%, els ciutadans de la Unió Europea entre un 10% i un 12% i els espanyols han baixat del 48% al 46%.

Gràfic 2.28: Evolució detencions per delictes 2004-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del NIP i de la SES

3. Violència masclista

Introducció

La violència que pateixen les dones per raó del seu sexe esdevé un fenomen que afecta totes les cultures, grups socials i edats d'arreu del món i, per tant, Catalunya no n'està exempta. Es tracta d'un fenomen universal present també a tots els nivells socials i econòmics. La violència masclista és el resultat més greu d'unes relacions socials basades en la discriminació per raó de sexe.

Tant en l'àmbit internacional com europeu la violència exercida contra les dones només pel fet de ser-ho ha rebut diferents denominacions que, moltes vegades, s'han entès com a sinònimes: violència contra les dones, sexista, de gènere o masclista.

En la V Conferència Mundial sobre les Dones que les Nacions Unides van organitzar a Beijing el 1995 es va arribar a un acord de definir la violència contra les dones com:

- *Tot acte de violència basat en la pertinença al sexe femení, que tingui o pugui tenir com a resultat un mal o sofriment físic, sexual o psicològic per a les dones, incloent-hi les amenaces dels actes esmentats, la coacció o privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeix en la vida pública com en la privada.*

A escala europea aquest tipus de violència es tracta com a violència de gènere.

Pel fet que la majoria d'aquest tipus de violència es dona en l'espai domèstic, moltes vegades s'ha fet servir el terme *violència domèstica* deixant fora d'aquest àmbit tipologies de violència contra les dones com l'abús sexual, l'assetjament a la feina o la prostitució forçada, exemples tots ells del mateix tipus de violència contra les dones: la masclista.

A escala estatal, la Llei orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers es centra bàsicament en un dels àmbits de la violència contra les dones, el familiar o domèstic.

La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere es refereix com a violència de gènere a la violència contra les dones en l'àmbit de la parella, és a dir, la que pateixen algunes dones per part de cònjuges o excònjuges, parelles o exparelles, homes que tenen o han tingut un vincle afectiu amb elles.

Tot i que la violència masclista en les relacions de parella (abusos físics, psicològics, sexuals) és present a la nostra societat, també les altres (l'abús sexual i moral, l'assetjament sexual i moral en l'àmbit laboral, la mutilació genital femenina, el tràfic de dones, la prostitució forçada, la violència derivada de conflictes armats i les pràctiques convencionals i tradicionals perjudicials per a la salut i la sexualitat de les nenes i les dones) són també manifestacions de la violència masclista.

La violència masclista a Europa

Una de les grans preocupacions arreu d'Europa continua sent la xifra negra en referència a aquesta tipologia de delictes i les víctimes mortals que provoca. S'estima que aproximadament una de cada 4 dones ha experimentat algun episodi de violència masclista al llarg de la seva vida.

Les diferències per països vénen donades per la xarxa associativa, l'acció de la societat civil i les polítiques. Existeixen diferències notòries entre les polítiques i les mesures preses. Tres països han adoptat un pla nacional d'acció per lluitar contra totes les formes de violència contra les dones: Alemanya, Espanya i Suècia. Set països –Bèlgica, Croàcia, Dinamarca, Letònia, els Països Baixos, Polònia i Portugal– disposen d'un pla d'acció nacional contra la violència dotat pressupostàriament. Pel que fa a Suècia i Dinamarca, encara que no hagin desenvolupat un pla específic, disposen de nombrosos refugis per acollir les dones víctimes. Però cal remarcar que encara hi ha països de la Unió europea que no disposen de cap pla ni acció específica en aquest àmbit.

La UE ha posat en marxa el programa Daphne II, amb vigència des de l'1 de gener de 2004 fins al 31 de desembre de 2008. Està dotat pressupostàriament amb 50 milions d'euros i té com a objectiu primordial prevenir i combatre tota forma de violència tant en l'àmbit públic com privat orientada a nens, joves i dones. Paral·lelament, pretén ajudar i estimular les organitzacions no governamentals actives en aquest àmbit.

El Parlament Europeu, en Resolució de 2 de febrer de 2006, fa una sèrie de recomanacions a la Comissió i als estats membres. Entre elles, cal destacar l'esforç necessari per harmonitzar criteris i consolidar un sistema únic d'enregistrament de les dades de tota la UE en matèria de violència contra les dones, així com promoure la difusió de les millors pràctiques entre els estats membres i els països adherents o candidats a l'adhesió:

El Reglament CE núm. 1922/2006 del Parlament Europeu i del Consell de 20 de desembre de 2006 preveu la creació de l'Institut Europeu per la Igualtat de Gènere, que iniciarà les activitats com a molt tard el 19 de gener de 2008. Els objectius de l'Institut seran: promoure la igualtat de gènere, incloure la perspectiva de gènere a totes les polítiques comunitàries i les polítiques nacionals resultants, lluitar contra la discriminació per motius de sexe i difondre qüestions relacionades amb la igualtat de gènere entre els ciutadans de la UE, tot aportant assistència tècnica a les institucions comunitàries.

Definició del terme

A Catalunya, la denominació **violència masclista** sorgeix com a resultat del treball conjunt entre institucions, organismes i grups de dones impulsat per l'Institut Català de les Dones en el marc del procés d'elaboració del V Pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya (2005-2007), amb la contribució del món municipal, que ha estat pioner en el desenvolupament d'accions per a l'abordatge d'aquest fenomen, i que han acordat aquesta definició com la més òptima fins avui de les definicions i denominacions.

Violència masclista, doncs, és un terme per referir-se a aquest tipus de violència que s'exerceix contra les dones només pel fet de ser-ho en el marc d'unes relacions de poder entre homes i dones basades en la desigualtat i que inclou des dels maltractaments de tot tipus (físics, psicològics, sexuals o econòmics que es donen tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit de les relacions de parella, com els que es donen en l'àmbit laboral i l'àmbit sociocomunitari (mutilació genital femenina, agressions sexuals, matrimonis forçats, tràfic de persones o la violència derivada de conflictes armats).

Violència masclista: tipologia d'abusos

- Violència física entesa com a qualsevol acte, o omisió intencional o negligent, de força contra el cos d'una dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany.
- Violència psicològica entesa com a tota conducta o omisió intencional que produeixi en una dona desvaloració o patiment, mitjançant amenaces, humiliació, vexacions, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament, o qualsevol limitació del seu àmbit de llibertat.
- Violència sexual i abusos sexuals a dones i menors, entesos com a qualsevol acte de naturalesa sexual no consentida per les dones forçades per qui les agredeixi, inclosa l'exhibició, l'observació, la imposició mitjançant violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora tingui o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la dona o la menor.
- Violència econòmica, que consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, en el seu cas, de les seves filles i fills, així com la limitació en la disposició dels recursos propis i compartits en l'àmbit familiar o de parella.

Àmbits en els quals es dona la violència masclista²⁹

- Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, sexual i/o econòmica exercida sobre les dones i realitzada per part de qui sigui o hagi estat el seu cònjuge o de qui estigui o hagi estat lligat a ella per relacions similars d'afectivitat.
- Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, sexual, psicològica i econòmica, exercida sobre les dones i les nenes, que es dona en el si de la família i és perpetrada per membres de la mateixa família –llevat de la violència exercida en l'àmbit de la parella o ex-parella esmentada en l' apartat anterior– i que són determinades pel marc de les relacions afectives i lligams de l'entorn familiar.
- Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual i psicològica, respecte de la qual es distingeixen dues tipologies:

- Assetjament per raó de sexe: com a situació en la qual es produeix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona amb ocasió de l'accés al treball remunerat, l'ocupació o la formació, amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

- Assetjament sexual: entès com la situació que es produeix davant de qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual, que l'autor coneix o hauria de conèixer, i que tingui com a objectiu o efecte violar la dignitat d'una dona o crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Per a qualsevol d'aquestes tipologies es tindrà en compte tant si es produeixen en el centre de treball i durant la jornada de feina com fora del centre i de les hores de feina, sempre que tinguin relació amb la feina.

- Violència en l'àmbit social o comunitari: consisteix en la violència física, psicològica i sexual, respecte de la qual es distingeixen:
 - Agressions sexuals, que consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones i que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar el poder sobre les dones i nenes i abusar d'aquest poder.
 - Assetjament sexual.
 - Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

²⁹ Tipologia d'abusos i relació d'àmbits inclosos en el text del Projecte de Llei sobre els drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista que es troba actualment en tràmit al Parlament de Catalunya.

- Mutilació genital femenina o risc de patir-la, que inclou el conjunt de procediments que impliquen una eliminació total o parcial dels genitals femenins i/o lesions causades als òrgans genitals femenins, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.
- Matrimonis forçats i d'altres pràctiques convencionals nocives per a les dones.
- Violència derivada dels conflictes armats, que inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquesta situació, com l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs, l'avortament i l'esterilització forçades, la infecció intencionada de malalties, la tortura i els abusos sexuals.
- Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com són els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.
- Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, integritat o la llibertat de les dones.

Les dades

La planificació estratègica referida a les polítiques públiques de seguretat en les quals la variable gènere és determinant per plantejar les propostes d'actuació més eficaces i més adients, requereix d'un coneixement acurat i exhaustiu de la realitat en la qual volem intervenir.

Conèixer el fenomen de la violència masclista comporta cert grau de complexitat o dificultat: tant pel caràcter del mateix fenomen, complex, multicausal i estructural, com també per la dificultat que comporta el moment de desenvolupament de les polítiques públiques d'igualtat de gènere que encara s'estan desenvolupant en àmbits com la transversalitat, la incorporació de la perspectiva de gènere, curt desenvolupament dels informes d'impacte de gènere, la creació de sistemes d'indicadors per fer visibles aspectes i conseqüències del fenomen de la violència masclista o la mateixa incorporació de la variable sexe/gènere en la sistematització de les dades, les estadístiques o la investigació.

Les fonts actuals

Les fonts amb què treballem són les dades policials actuals. Dades policials procedents del sistema d'informació del cos de Mossos d'Esquadra en referència al territori de desplegament i que s'agrupen en els blocs següents:

- Dades de violència de gènere (a l'àmbit de la parella): fets localitzats, detinguts, agressors, altes d'ordres de protecció, nacionalitat i edat dels agressors, nacionalitat de les dones que pateixen violències, dones mortes.
- Dades d'agressions sexuals amb penetració i sense: qualificació del delicte, grau de consumació, comparativa per regions policials, incidència per hora del dia, incidència per dia de la setmana, percentatge de resolució, situació de l'agressor i estudi victimològic.
- Dades policials procedents del treball especialitzat de l'Oficina de Relacions amb la Comunitat de Girona en matèria de mutilació genital femenina.

Cal dir que aquestes fonts comparteixen la problemàtica metodològica amb la resta de temes tractats en aquest informe, tant pel que fa al diferent abast territorial com en funció del moment del procés de desplegament. També hi ha una dificultat metodològica derivada de la poca estandardització i unificació de dades i indicadors si es mira de fer comparatives amb la resta de l'Estat o, fins i tot, amb altres zones de la Unió Europea. Per acabar, la dificultat que comporta un model d'anàlisi i recollida de dades en l'àmbit policial que també necessiten d'una actualització pel que fa a la variable gènere i pel que fa a l'abast del terme *violència masclista*, que no es limita només a la que es dona a l'àmbit de la parella sinó que també compta amb altres punts d'observació: agressions sexuals, matrimonis forçats, prostitució forçada, assetjament laboral, mutilació genital femenina, etc. Caldrà adaptar o crear els sistemes adients per poder fer visible aquesta dimensió més àmplia dels fets i les actuacions que implica el ventall de la violència masclista.

La quantificació del fenomen

Durant el 2006 es van enregistrar 11.010 delictes associats a l'àmbit de la violència de gènere per part de les parelles o exparelles a tot el territori de desplegament de la PG-ME.

Taula 3.1: Delictes associats a la violència de gènere en l'àmbit de la parella. Dades absolutes 2006

Delictes associats a la violència de gènere en l'àmbit de la parella.		
Dades absolutes 2006		
	Fets localitzats	Detencions
RP Girona	1.827	749
RP Ponent	929	413
RP Central	1.025	503

RP Pirineu Occidental	178	108
RP Metropolitana Nord	2.812	1.269
RP Metropolitana Sud	916	562
RP Metropolitana Barcelona	3.323	1.587
TOTAL	11.010	5.191

Font: NIP

Com ja s'ha indicat, el progressiu procés de desplegament de la PG-ME suposa una altra dificultat afegida per establir comparacions interanuals. Si comparem, doncs, la xifra de delictes associats amb la violència de gènere de juliol a desembre de 2005 en territori de desplegament –4.466 fets localitzats– és sensiblement superior a la meitat del total d'aquests al mateix territori durant el 2006: 3.899 (7.799 anuals), un 12% inferior.

En comparació amb la resta de delictes, els fets delictius associats a la violència de gènere representen un 6,12%.

Denúncies sobre violència de gènere a Catalunya i a la resta de l'Estat

Una altra manera d'enfocar l'evolució de la problemàtica és observant l'evolució de les denúncies.

Taula 3.2: Evolució nombre de denúncies per violència contra les dones. Anys 2005-2006

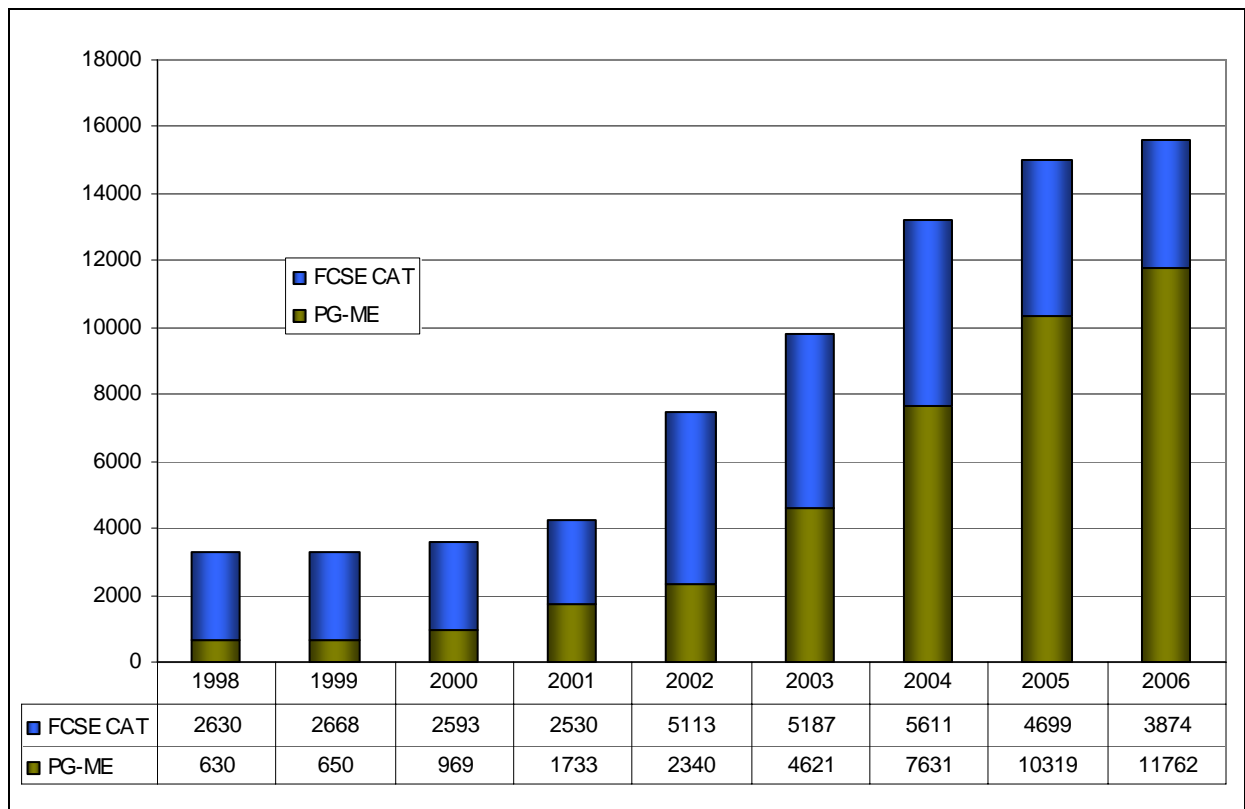
Any	Catalunya	variació anual
2005	15.018	13,41%
2006	15.636	4,12%

Font: NIP

Es pot observar que hi ha hagut un aflorament important d'aquests tipus de fets degut possiblement a factors concurrents: per l'increment de la determinació de les dones a denunciar, així com per l'esforç de les administracions públiques i d'altres institucions cíviques i ciutadanes amb una inversió important en recursos humans i materials. Des del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació es considera una prioritat i la Policia de la Generalitat ha desenvolupat estratègies concretes d'abordatge que van des de l'atenció a les dones (assistència, suport, assessorament i seguiment) fins a donar suport a les accions de caràcter preventiu a les escoles. Tanmateix, la xifra negra continua sent molt alta. S'estima que

la violència de gènere en l'àmbit de la parella és la causa principal de mortaldat de les dones a escala mundial, per sobre del càncer o els accidents de trànsit³⁰.

Gràfic 3.1: Evolució denúncies per maltractaments recollides a Catalunya per cossos policials. Anys 1998-2006

Font: NIP

La taula i el gràfic mostren les xifres absolutes de denúncies dels darrers 9 anys, on s'aprecia de quina manera es modera l'increment anual de denúncies després del període 2001-2004.

Ahora, el gràfic també reflecteix com es va traslladant gradualment el pes de les denúncies a la policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a mesura que s'avança en el procés de substitució de funcions de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

³⁰ Es poden consultar les dades a: <http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?lang=ca&codi=134340&coduo=232>.

Denúncies sobre violència de gènere produïda en l'àmbit de la parella o exparella: comparativa amb la resta de l'Estat espanyol.

Si es compara el nombre de denúncies rebudes a Catalunya amb la resta de l'Estat espanyol s'aprecia un major creixement relatiu any rere any a Catalunya respecte del total de denúncies que s'enregistren arreu de l'Estat, a excepció del darrer any, amb un lleu descens de 3 dècimes. Des del 2004 Catalunya és la Comunitat Autònoma de l'Estat amb el nombre més elevat de denúncies. Tal com s'ha comentat anteriorment, el motiu principal podria ser la major determinació de les dones a denunciar com a resultat de la major presa de consciència i la sensació de més protecció. Catalunya ha augmentat només en 0,4 punts la seva proporció de població respecte del total de l'Estat en el període 2002-2006 (de 15,55% a 15,96%); per tant, el creixement poblacional no explicaria aquesta diferència.

Taula 3.3: Denúncies per maltractaments produïts per parella o exparella. Conjunt Estat espanyol. Xifres relatives. Anys 2002-2006

Conjunt de l'Estat per Comunitat Autònoma	%				
	2002	2003	2004	2005	2006
CATALUNYA	16,3%	17,9%	20,3%	21,4%	21,1%
Andalusia	19,4%	19,2%	19,1%	19,5%	19,3%
Aragó	2,2%	1,9%	1,9%	2,0%	2,0%
Astúries	2,2%	2,3%	2,1%	2,1%	2,1%
Balears	3,0%	3,1%	3,3%	3,3%	3,4%
Canàries	8,7%	8,5%	8,3%	8,0%	7,6%
Cantàbria	1,1%	1,1%	1,0%	1,0%	0,8%
Castella - la Manxa	3,3%	3,4%	3,3%	3,2%	3,5%
Castella i Lleó	4,5%	4,0%	3,6%	3,5%	3,4%
C. Valenciana	11,5%	11,7%	12,4%	11,8%	12,2%
Extremadura	1,8%	1,8%	1,7%	1,6%	1,6%
Galícia	4,3%	4,2%	3,8%	3,9%	3,9%
Madrid	14,8%	14,5%	13,6%	13,2%	13,4%
Múrcia	4,5%	4,5%	3,9%	3,7%	3,8%
Navarra	0,7%	0,6%	0,6%	0,5%	0,4%
País Basc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
La Rioja	0,6%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%
Ceuta	0,5%	0,4%	0,4%	0,3%	0,3%
Melilla	0,6%	0,4%	0,4%	0,3%	0,3%
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%

Font: SES i NIP

Taula 3.4: Denúncies per maltractaments produïts per parella o exparella. Conjunt Estat espanyol per comunitat autònoma. Xifres absolutes. Anys 2002-2006.

Conjunt de l'Estat Espanyol per Comunitat Autònoma					
	2002	2003	2004	2005	2006
CATALUNYA	7.453	9.808	13.242	15.018	15.636
Andalusia	8.848	10.503	12.421	13.691	14.248
Aragó	988	1.041	1.265	1.412	1.469
Astúries	1.000	1.248	1.354	1.501	1.586
Balears	1.351	1.706	2.136	2.278	2.524
Canàries	3.981	4.630	5.377	5.586	5.599
Cantàbria	496	608	651	668	614
Castella - la Manxa	1.507	1.837	2.158	2.257	2.587
Castella i Lleó	2.045	2.167	2.367	2.463	2.544
C. Valenciana	5.235	6.415	8.053	8.290	9.027
Extremadura	809	965	1.100	1.155	1.153
Galícia	1.985	2.275	2.464	2.737	2.912
Madrid	6.776	7.914	8.869	9.260	9.942
Múrcia	2.076	2.460	2.516	2.621	2.793
Navarra	338	322	392	347	327
País Basc	22	21	14	15	116
La Rioja	257	314	309	334	388
Ceuta	212	234	240	222	222
Melilla	274	243	230	222	245
TOTAL	45.653	54.711	65.158	70.077	73.932

Font: SES i NIP

Dones mortes i ordres de protecció

El fenomen de la violència masclista ha anat adquirint gran transcendència a la nostra societat els darrers anys i ha propiciat l'aparició de diverses mesures legislatives per donar més protecció a les víctimes d'aquest àmbit delictiu. Entre aquestes mesures destaca la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica, que segueix les recomanacions dels organismes internacionals que treballen en la matèria i intenta afrontar la problemàtica d'aquest fenomen delictiu des d'un plantejament global, no només penal.

Amb aquest objectiu, la Llei regula un procediment judicial senzill i ràpid per arribar, si és el cas, a l'obtenció en un termini molt breu d'una ordre de protecció, mitjançant la qual es pretén atorgar a la víctima un estatut integral de protecció. Es parla *d'estatut integral* perquè aquest

procediment concentra de manera coordinada mesures cautelars de caràcter penal i civil, a la vegada que permet accedir a la víctima als instruments de protecció de caràcter social de les diferents administracions públiques. Així doncs, aquesta Llei introdueix una indubtable innovació, atès que atorga al jutge d'instrucció (per tant, de l'ordre penal) la facultat d'acordar mesures cautelars de caràcter civil, les quals fins ara estaven reservades als jutges d'aquest ordre i dins del si d'un procediment de família.

Taula 3.5: Dones mortes al territori de desplegament per violència de gènere

Data dels fets	Tipificació	Regió policial	Nacionalitat	Edat
21/01/2006	Homicidi imprudent	RPPO	Espanyola	51
21/03/2006	Homicidi dolós	RPC	Espanyola	36
30/03/2006	Homicidi dolós	RPP	Espanyola	39
18/05/2006	Homicidi dolós	RPMN	Marroquina	40
06/08/2006	Homicidi dolós	RPG	Espanyola	34
14/08/2006	Homicidi dolós	RPMB	Marroquina	33
09/10/2006	Assassinat	RPG	Xilena	30

Font: CME

Tot i els esforços del legislador i de les administracions, no s'ha aconseguit eradicar les víctimes mortals per aquest tipus d'agressions. Concretament, pel que fa a la violència de gènere, al llarg del 2006, en territori de desplegament, hi ha hagut 7 dones mortes a mans de les seves parelles o exparelles, de les quals només 2 havien fet denúncia prèvia per maltractaments. A la resta del territori català, on no s'ha efectuat encara el desplegament de la PGME, es van produir 2 víctimes mortals per violència de gènere en l'àmbit de la parella, de les quals només 1 havia denunciat maltractaments anteriors.

"...el gruix important de dones víctimes no havia denunciat els maltractaments ni tenia, per tant, ordre de protecció. Una altra lectura és que l'ordre de protecció (amb ordre d'allunyament) no impedeix en termes absoluts la situació de risc"³¹

Aquestes dades ens indiquen la necessitat d'aprofundir en accions de detecció precoç de la violència masculista, en la necessitat de dissenyar polítiques integrals de prevenció i sobretot la millora dels circuits i recursos d'informació i sensibilització per tal de contribuir a trencar el silenci de totes les dones que pateixen qualsevol tipus de violència.

³¹ Associació Institut GENUS. *L'impacte penal i penitenciari de la violència de gènere a Catalunya. Una mirada a l'aplicació de la LIO 1/2004*, Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, Generalitat de Catalunya, 2007.

La violència masclista en l'àmbit sociocomunitari

L'atenció de la mutilació genital femenina

L'any 2000 es va plantejar la necessitat d'una aproximació específica d'aquest tema dins de la nostra organització policial.

A Espanya, la pràctica de la mutilació genital femenina ja es considerava delictes de lesions en el codi penal. Tot i això, atesa la gravetat d'aquest tipus de pràctica, el legislador va considerar pertinent especificar-la i agreujar-ne les penes, i, d'aquesta manera, des de l'any 2003 l'article 149 del Codi penal condemna aquells que la portin a terme a penes de 6 a 12 anys de presó.

En tot cas, i malgrat aquesta claredat normativa, la vulnerabilitat de les nenes era una realitat, ja que, si el delictes es cometia fora de l'Estat espanyol, no se'n podia perseguir els autors. Per aquesta raó, i amb una voluntat ferma d'eradicar-la, el juliol del 2005 es va portar a terme la reforma de la Llei del poder judicial, que estipula que la jurisdicció espanyola serà també competent per jutjar els delictes comesos fora del territori nacional relatius a la mutilació genital femenina, sempre que els responsables es trobin a Espanya.

L'any 2001 el Govern de la Generalitat va encarregar l'elaboració d'un protocol que acabaria identificant els professionals implicats en l'abordatge i els orientaria en el treball. El protocol es va aprovar el juliol del 2002 i, a partir d'aquell moment, ha estat una eina útil de treball per a l'orientació davant els casos de risc detectats.

L'esmentat protocol implica directament en l'abordatge d'aquesta problemàtica les institucions en els àmbits de salut, serveis socials, educació, professionals d'atenció a menors en risc i cossos de seguretat. En una propera actualització del protocol, també s'incorporaran les entitats que lluiten a Catalunya en contra de la mutilació com un operador més en l'abordatge preventiu de la pràctica.

Disposem de dades de casos de mutilacions genitals femenines aportades per l'Oficina de Relacions amb la Comunitat de la Regió Policial de Girona.

Taula 3.6: Atenció a les mutilacions genitals femenines a Catalunya 2004-2006

	2004	2005	2006
Casos tractats	23	30	31
Nenes afectades	41	58	59

Font: CME.

En el protocol de prevenció de la mutilació, hi participen diferents operadors: Educació, Salut, associacions, serveis socials, Mossos d'Esquadra, i finalment el jutjat per si s'han de prendre mesures cautelars. Tots ells participen d'un treball en xarxa.

Es duu a terme una intensa activitat informativa preventiva a partir de xerrades adreçades a col·lectius de població subsahariana, amb l'objectiu que, dins de la mateixa comunitat nouvinguda, apareguin agents de canvi contra aquesta pràctica.

Tràfic de persones i prostitució forçada

En relació amb les dades sobre tràfic de dones i prostitució forçada, veiem que la majoria de dones estrangeres de països menys desenvolupats són víctimes d'engany i d'explotació per part de màfies, i que les dones immigrants que provenen de l'est d'Europa i de l'Amèrica llatina són el grup més gran, seguides de les dones procedents de l'Àfrica subsahariana. La mitjana d'edat és de 22-30 anys. Un 40% de les dones que exerceix la prostitució es troba en situació irregular³². El CME segueix intervenint en aquest camp amb contundència i afavorint l'establiment d'un clima de confiança amb les dones.

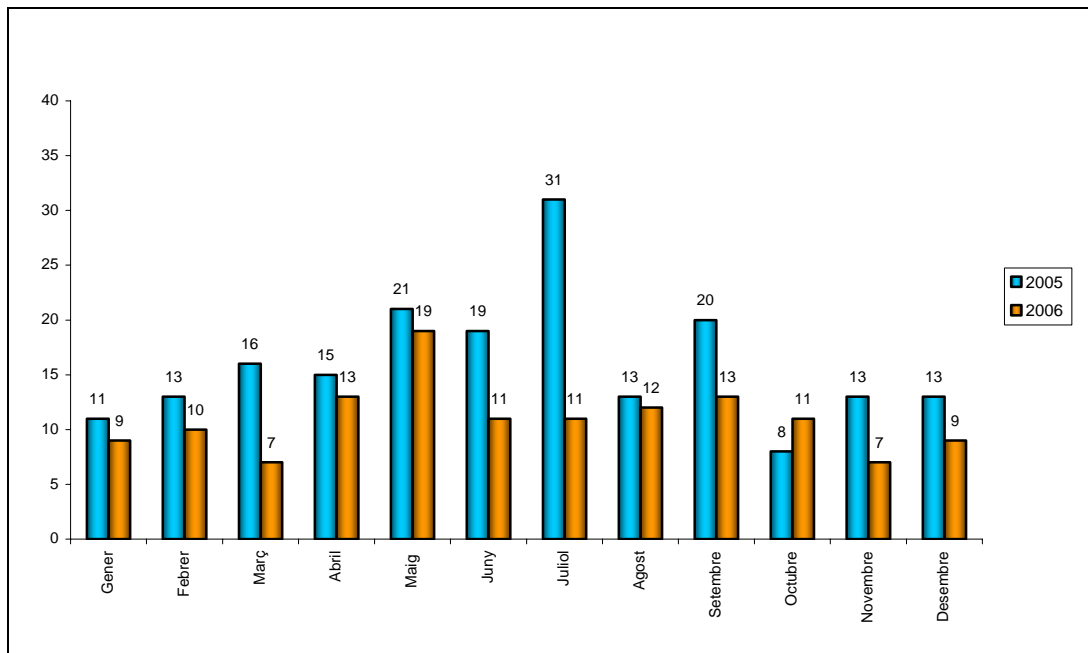
Agressions sexuals

En aquest apartat s'inclouen els delictes d'agressions sexuals, com una tipologia de violència masclista en l'àmbit sociocomunitari, que es troben enquadrats en la tipologia de delictes contra la llibertat sexual (llibre II, títol VIII del Codi penal), amb la qual cosa n'estan exclosos els abusos sexuals, l'assetjament sexual, l'exhibicionisme i la provocació sexual, els delictes relatius a la prostitució, la corrupció de menors i les agressions sexuals dins l'àmbit de la llar o de la violència de gènere. Totes aquestes figures delictives estaran incloses en el que el Projecte de llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista defineix com a *violència masclista en l'àmbit sociocomunitari*.

Al llarg del 2006 el 62% de les agressions sexuals denunciades han estat per penetració. En un 91% d'aquestes denúncies l'agressió ha estat consumada, tot i que s'ha de tenir en compte que sovint, quan hi ha temptatives, les víctimes no sempre denuncien.

³² Informe anual sobre prostitució: any 2006. Àrea Tècnica de Seguretat Ciutadana. Comissaria General Territorial (Reg. 127-UTI ATSC, 31.01.2007).

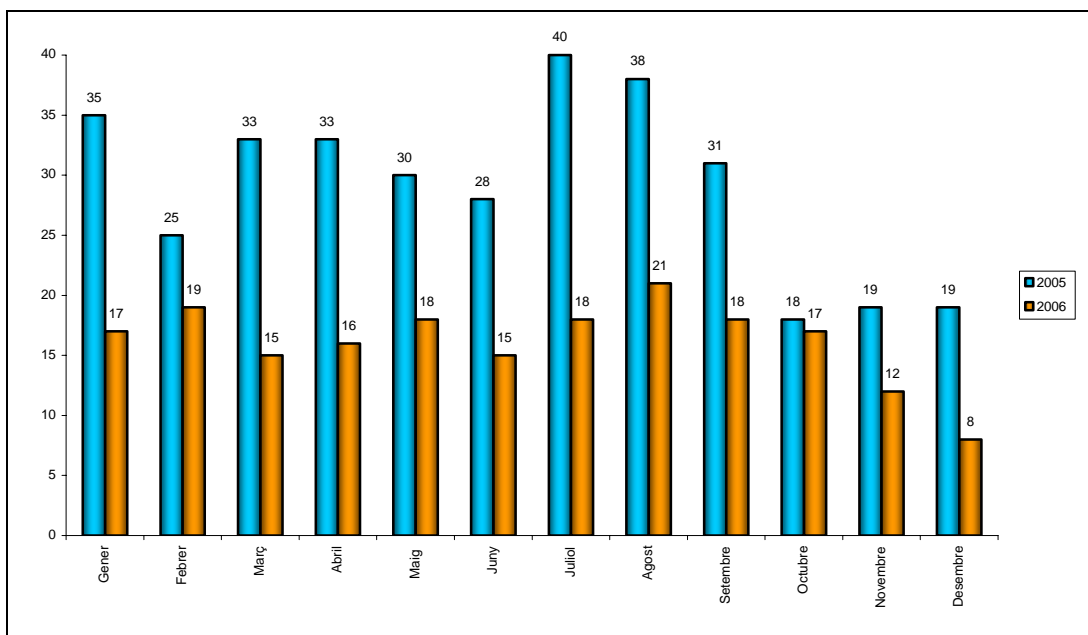
Gràfic 3.2: Agressions sexuals amb penetració. Anys 2005 i2006

Font: CME

En aquesta modalitat d'agressió molt greu, les xifres foren sistemàticament més altes al llarg del 2005 (193 casos coneguts) que durant el 2006 (132 casos coneguts), i la incidència més important es produí l'any 2005, als mesos estivals, en què destaca especialment el juliol, amb 31 casos, mentre al 2006 fou el maig el que registrà una incidència més elevada, amb 19.

Gràfic 3.3: Agressions sexuals sense penetració. Anys 2005 i 2006

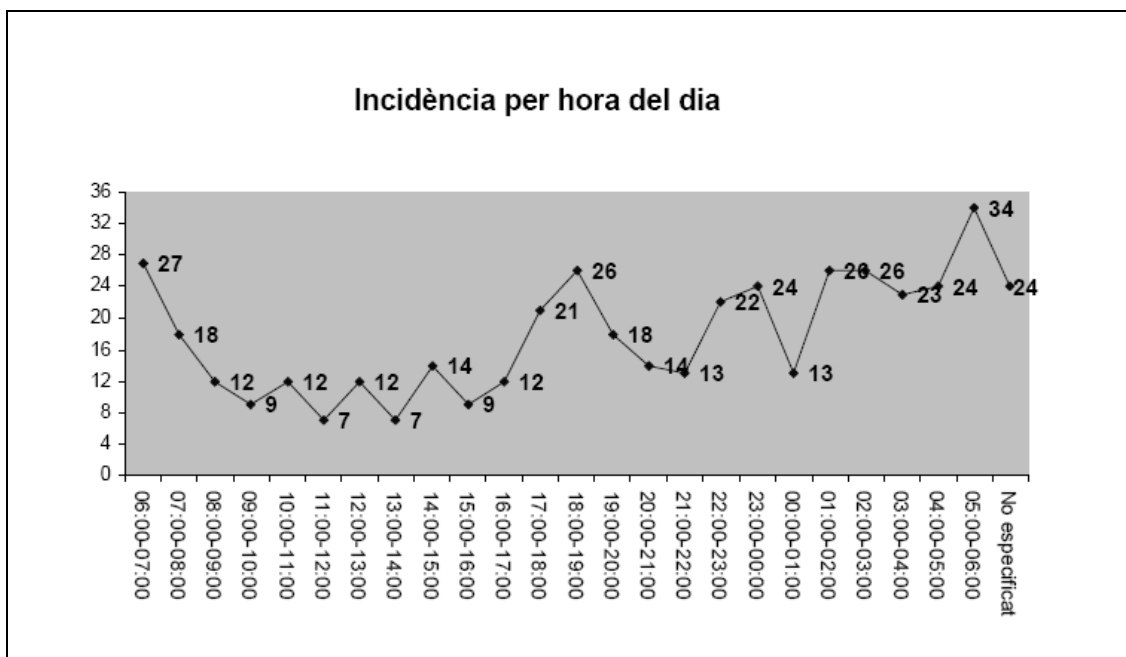

Font: CME

Les agressions sexuals sense penetració aporten uns resultats més elevats que la tipologia anterior i es constata que, igualment, l'any 2005 acabà amb un total anual de 349 casos coneguts, superior als 194 del 2006. El 2005 torna a ser el juliol el mes que finalitzà amb més casos (40), seguit de l'agost, amb 38. Al llarg del 2006 la distribució de les agressions fou més homogènia al llarg de tot l'any, però també destacà l'agost per una incidència més alta, amb 21 casos.

De la comparació de les dues gràfiques anteriors, se'n dedueix una incidència més gran d'agressions sexuals sense penetració que de la modalitat més greu, en el període comparat 2005-2006. Les xifres de 2006 són més homogènies al llarg de l'any, comparativament amb el 2005, en totes dues tipologies, i els mesos estivals enregistren les xifres més elevades. És significatiu l'important descens de casos totals enregistrats per als dos tipus d'agressions del 2006 respecte del 2005.

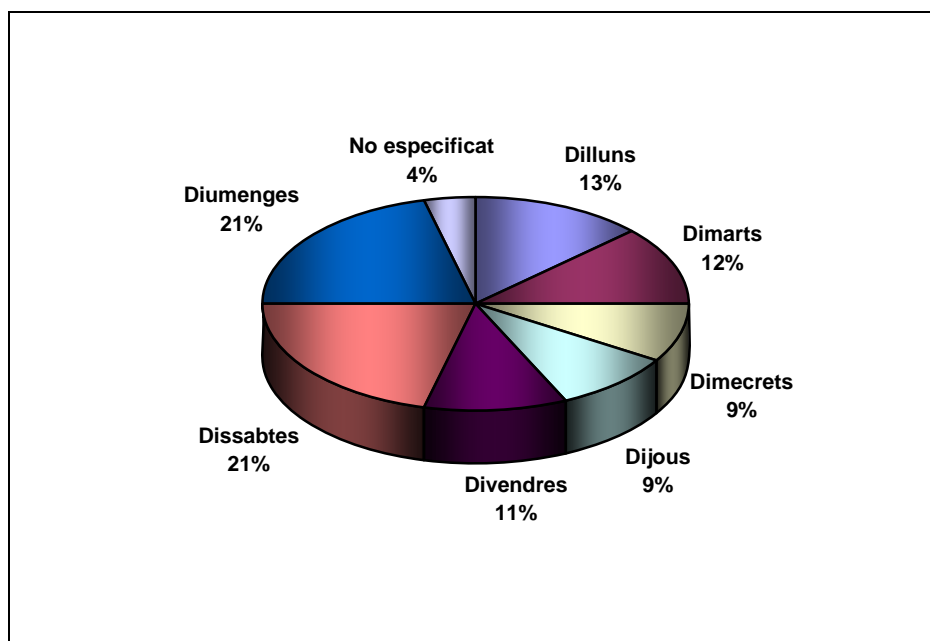
Gràfic 3.4: Incidència per hora del dia

Font: CME

Pel que fa a l'espai on es produeixen aquest tipus d'il·lícits, el medi urbà és l'entorn de més incidència, especialment els caps de setmana i en la franja nocturna, entre les 5 i les 6 h, així com la franja crítica de les 17 h i les 19 h.

Gràfic 3.5: Incidència per dia de la setmana (percentatges)

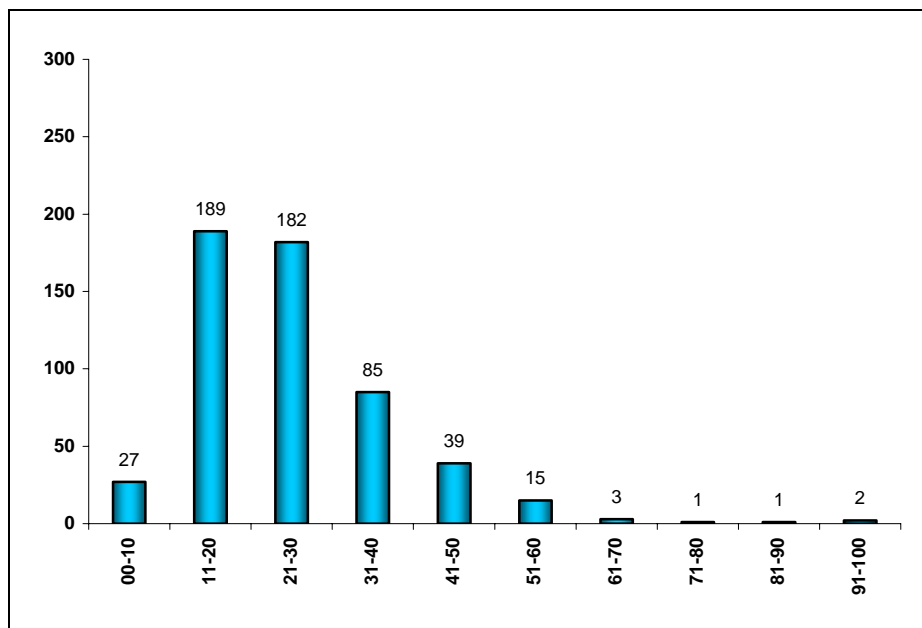
Font: CME

Els percentatges més elevats quant a dia de la setmana en què es produeixen les agressions coincideixen amb el cap de setmana, fet que es pot relacionar amb una incidència superior d'aquesta tipologia delictiva en els festius i el temps de lleure.

L'índex de resolució es situa en un 65% dels casos, la gran majoria per detenció de l'autor.

Pel que fa als perfils, les dones que pateixen aquest tipus de violència es situen a la franja d'edat dels 11 als 30 anys majoritàriament. El perfil de l'agressor és un home d'entre 21 i 40 anys.

Gràfic 3.6: Estudi victimològic per edat

Font: CME

Pel que fa als perfils, les dones que pateixen aquest tipus de violència es situen a la franja d'edat dels 11 als 30 anys majoritàriament. El perfil de l'agressor és un home d'entre 21 i 40 anys. Cal destacar que l'inici de la victimització es produeix a edats molt primerenques i que el mal produït genera seqüeles profundes en les vides de qui pateix aquest tipus de violència. Hem de tenir present la dificultat que existeix per part d'una menor a l'hora d'identificar les agressions sexuals, així com de la por a poder denunciar aquests abusos quan la majoria d'ells són perpetrats per persones conegudes.

4. Victimització i valoracions en matèria de seguretat

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya

La mesura dels il·límits penals basada en l'estadística policial pot complementar-se amb les dades que proporcionen les enquestes adreçades a una mostra representativa dels residents a partir dels 16 anys d'edat, on es pregunta directament a les persones seleccionades per les seves experiències de victimització i per les seves opinions en matèria de seguretat i policia. Aquests instruments tenen l'avantatge d'enregistrar també fets no denunciats i de recollir dades de caràcter subjectiu sobre els sentiments, les percepcions i les valoracions de la població que no apareixen a l'estadística policial.

Per recollir aquesta informació complementària, el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació compta amb l'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya* (ESPC), la darrera edició de la qual s'ha dut a terme al llarg del primer trimestre de l'any 2007, entrevistant una mostra aleatòria de 14.279 residents a Catalunya de 16 anys o més. Aquesta enquesta permet inferir amb un error estadístic global de +/- 1% (nivell de confiança d'un 95,5%) els fets experimentats així com les opinions de la població resident.

A l'ESPC les preguntes sobre victimització es refereixen invariablement a fets experimentats "l'any passat", en aquest cas, a l'any 2006. I, això no obstant, quan la mateixa enquesta pregunta per les opinions i les valoracions dels ciutadans les respostes poden referir-se al moment en el qual es realitzen les preguntes, és a dir, al primer trimestre de l'any en curs. Això explica les diferències de datació de les taules de l'ESPC: les dades es refereixen a l'any 2006 quan es quantifica la victimització, però de vegades a l'any 2007 quan s'enregistra l'opinió dels entrevistats.

Finalment, s'ha de tenir en compte que el qüestionari d'una enquesta s'ha de centrar en un conjunt de fets que hom considera pertinents, tenint en compte la limitació del temps d'entrevista, el respecte a la intimitat i les nocions espontànies dels fets sobre els quals es pregunta (com ara, què és un "robatori" o un atracament), perquè és obvi que existeixen diferències entre la definició judicial i la definició popular d'aquestes termes.

En el cas de l'ESPC, les preguntes sobre la victimització o sobre la vandalització patida directament per les persones entrevistades s'ha concentrat en una sèrie de fets que detallarem a continuació i que, lògicament, exclouen els delictes sense víctima (sobretot el tràfic de drogues) o els delictes contra les persones jurídiques, amb excepció dels fets contra les botigues, i els petits negocis. Tampoc s'ha tractat la victimització sectorial, com ara la violència escolar o la violència de gènere, que han de ser objecte d'estudis específics, un dels quals, l'*Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya* (ECESC), es presenta en un altre apartat d'aquest mateix informe. Esquemàticament, els fets estudiats per l'ESPC són els següents:

Incidents estudiats per l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya

El record espontani (basat en una pregunta genèrica a l'inici de l'entrevista)

Recorda si l'any passat (2006) va ser víctima d'algun delictes (robatori, atracament, agressió...)?

La prevalença (basada en preguntes específiques sobre els àmbits de victimització següents)

Incidents	Victimització	
		Fets contra la seguretat personal
		Robatori del vehicle
		Intent de robatori del vehicle
		Robatori d'objectes de l'interior del vehicle
		Robatori d'accessoris del vehicle
		Fets contra l'habitatge principal
		Robatori al domicili
		Intent de robatori al domicili
		Fets contra la segona residència
		Robatori a la segona residència
		Intent de robatori a la segona residència
		Fets contra el comerç o l'empresa
		Atracament al comerç o empresa
		Intent d'atracament al comerç o empresa
		Robatori al comerç o empresa
		Intent de robatori al comerç o empresa
		Fets contra el sector agrari
		Robatori de maquinària agrícola, productes del camp o bestiar
		Intent de robatori de maquinària agrícola, productes del camp o bestiar
		Fets contra la seguretat personal
		Atracament
		Intent d'atracament
		Estrebada o "tirón"
		Intent d'estrebada o "tirón"
		Robatori de bossa o cartera
		Intent de robatori de bossa o cartera
		Robatori del telèfon mòbil
		Intent de robatori del telèfon mòbil
		Agressió física
		Intent d'agressió física
		Amenaces, coaccions o intimidacions
	Vandalització	Destrossa d'objectes o d'accessoris del vehicle
		Destrosses al domicili
		Destrosses a la segona residència
		Destrossa al comerç, empresa o als productes
		Destrossa de maquinària agrícola, productes del camp

Font: ESPC

El record espontani de la victimització experimentada

En primer lloc, cal assenyalar que el nombre de persones que, al principi mateix de l'entrevista, recorden haver estat víctimes d'algun il·lícit durant l'any anterior s'ha mantingut estable. Aquest indicador s'obté directament de la pregunta inicial del qüestionari: "Recorda si l'any passat va

ser víctima d'algun delict (robatori, atracament, agressió...)?", i els resultats corresponents als darrers vuit anys han estat els següents³³:

Taula 4.1: Evolució del record espontani de victimització, 1999 – 2006
 Percentatge de les persones que recorden immediatament haver estat víctimes d'algun il·lícit

Any de referència	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Victimització: Record immediat	5,0%	5,6%	6,5%	7,5%	7,1%	7,5%	7,6%	7,0%

Font: ESPC

Com ja s'ha indicat, el treball de camp de l'ESPC es porta a terme durant els primers mesos de l'any, precisament per facilitar el record dels fets experimentats "l'any passat". I, no obstant això, la primera pregunta del qüestionari no mesura el percentatge de les persones victimitzades, sinó el percentatge de les que recorden haver estat víctima d'algun delict de manera immediata. Al llarg de l'entrevista, en plantejar preguntes més específiques, es rememoren fets que no encaixen amb la percepció espontània del que és un delict, inicialment oblidats o no considerats prou importants per la persona entrevistada.

És a dir, aquestes dades no mesuren la prevalença (el percentatge total de persones que han estat objecte d'algun il·lícit), sinó el percentatge de persones que conserven un record despert d'un fet que han considerat immediatament delictiu. En aquest sentit, constitueixen un indicador d'impacte ja que els resultats obtinguts no estan correlacionats únicament amb els il·lícits experimentats, sinó també amb la construcció social del que és un delict i amb el seu efecte subjectiu sobre les víctimes³⁴.

I es pot comprovar que el nombre de persones que recorden espontàniament haver estat víctimes d'algun delict ha arribat al 7,0% l'any 2006, una xifra lleugerament inferior al 7,6% enregistrat l'any anterior. La dada és esperançadora, però es tracta d'una diferència massa minsa per afirmar taxativament que la victimització de més impacte ha disminuït. Sembla més prudent interpretar que des de l'any 2002 s'ha produït una estabilització amb oscil·lacions a la baixa.

És a dir, el record espontani va disminuir quatre dècimes l'any 2003, però es va tornar a incrementar quatre dècimes l'any 2004 i una més l'any 2005, per tornar a caure 6 dècimes l'any

³³ Aquí s'ha optat per l'indicador "brut" (entrevistes amb records espontanis de victimització/total entrevistes) x 100, i la sèrie temporal s'ha referit a l'any de realització de l'enquesta, ja que es pretén mesurar la persistència del record espontani en el moment de l'entrevista.

³⁴ Aquest indicador és una singularitat de les enquestes de victimització realitzades a Catalunya, introduït ja l'any 1984 a l'*Enquesta de victimització de Barcelona* a proposta de l'equip universitari dirigit per Anna Alabart i Juli Sabaté, i s'ha mantingut en les diverses edicions de l'ESPC considerant que ofereix una visió sintètica de la victimització convencional d'especial impacte.

2006. Aquestes oscil·lacions semblen confirmar l'estabilització que s'insinuava ara fa un any. En tot cas, el període d'increments més enèrgics (anys 2001 i 2002) ha quedat enrere.

Per oferir una imatge gràfica d'aquesta tendència hem optat per considerar l'any 1999 com a base (=100), ja que a partir de l'edició de l'ESPC de l'any 2000 (victimització referida a l'any passat, és a dir, a 1999) va iniciar-se la sèrie de l'ESPC posterior a la prova pilot, i a partir de llavors el treball de camp sempre s'ha dut a terme durant el primer trimestre, facilitant el record de les experiències viscudes durant l'any natural vençut i reforçant la validesa de les comparacions. Vegem-ne els resultats:

Gràfic 4.1: Evolució del record espontani de victimització: 1999-2006

Font: ESPC

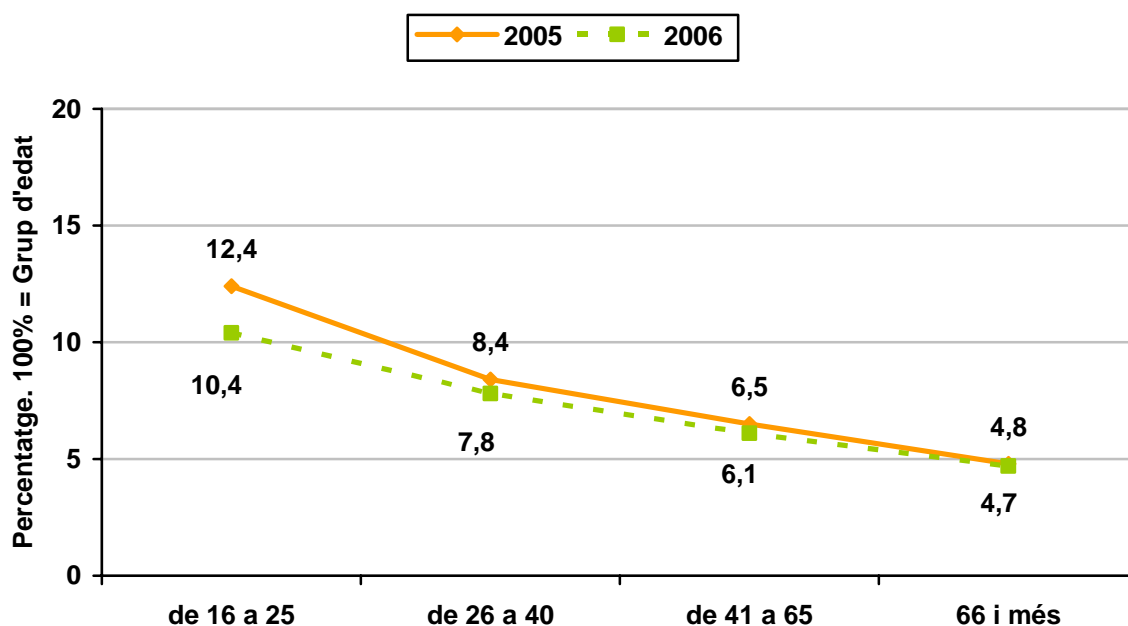
La distribució territorial de la victimització confirma un fet ja assenyalat en anteriors informes de l'ESPC: la victimització és més intensa al municipi de Barcelona i al Camp de Tarragona. Concretament, el record espontani de victimització afecta al 9,5% dels residents a Barcelona i al 8,0% dels residents al Camp de Tarragona, xifres significativament superiors a la mitjana catalana (7,0%). Tornarem sobre aquesta qüestió en presentar els indicadors generals de victimització que permeten treballar amb submostres més nombroses i, per tant, més fiables.

La resta de perfils sociodemogràfics tampoc presenten novetats en relació amb els resultats obtinguts en edicions anteriors de l'Enquesta. En termes generals, el record de la victimització experimentada s'incrementa amb el nivell d'estudis o de renda i disminueix amb l'edat. I, com d'altres anys, cal destacar l'especial afectació de la gent jove: 10,4% de les persones de 16 a 25

anys recorden espontàniament haver estat objecte d'algun robatori, atracament o agressió durant l'any passat (2006), contra el 7,0% al conjunt de la població.

És a dir, entre els 16 i els 25 anys el record espontani de victimització se situa més de tres punts per sobre de la mitjana poblacional. Una diferència considerable que, probablement, és encara més intensa entre els 16 i els 18 anys i entre els que es troben a l'atur buscant la primera feina. Això no obstant, també s'ha de destacar que el record espontani de victimització ha disminuït significativament entre els joves respecte de l'any anterior. Concretament, l'edició de l'ESPC d'enguany ha enregistrat una disminució de dos punts percentuals entre els 16 i els 24 anys del 2005 al 2006, passant del 12,4% al 10,4%. Un fet esperançador sobre el qual també tornarem més endavant. Però ja ara podem avançar, a grans trets, com ha evolucionat la distribució per edats del record espontani de victimització, entre l'any 2005 i l'any 2006.

Gràfic 4.2: El record espontani de victimització per edats. ESPC 2005-2006

Font: ESPC

La prevalença

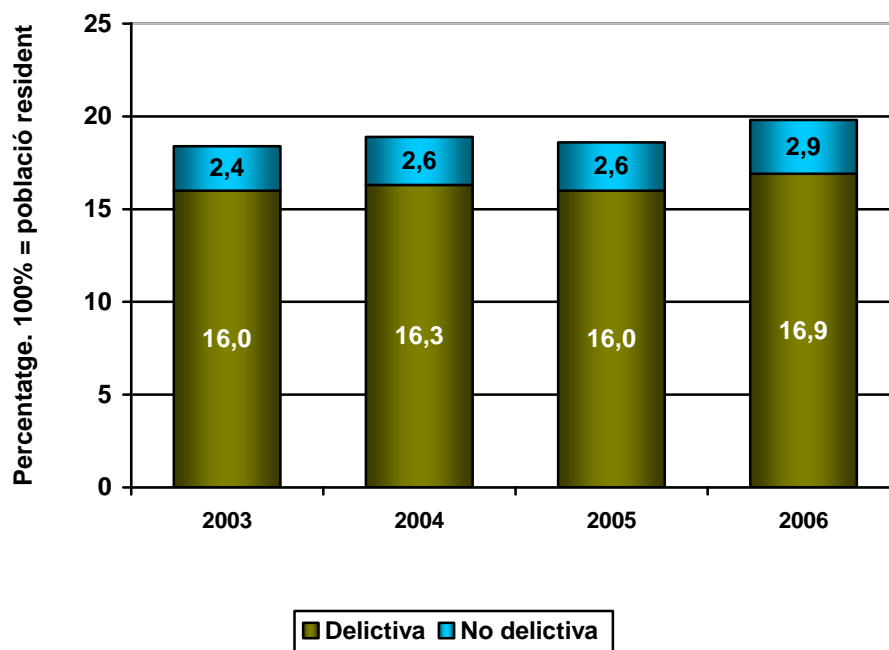
Com ja s'ha indicat, l'ESPC s'interessa de manera més sistemàtica pels il·lícits experimentats en sis àmbits de victimització força independents: els fets contra els vehicles, els habitatges, les segones residències, els comerços o els petits negocis, l'economia agrària i la seguretat personal. La formulació de preguntes específiques sobre la victimització experimentada en cada

un d'aquests àmbits permet detectar fets que no es mencionen espontàniament en les respostes a una primera pregunta genèrica, i lògicament fa pujar els indicadors de victimització.

Hem de distingir, doncs, entre el record espontani i la prevalença. El record espontani reflecteix un nombre de fets més reduït i emocionalment més carregat mentre que la prevalença, és a dir, el percentatge de persones victimitzades en els sis àmbits estudiats, proporciona una visió més àmplia i més detallada de la victimització. Tant és així que les dades globals de prevalença inclouen fets que les pròpies víctimes no consideren delictius.

Sobre aquesta base, les persones que s'han considerat víctimes d'algun fet delictiu durant l'any 2006 arriben al 16,9% de la població i les víctimes d'il·lícits que elles mateixes no consideren delictius constitueixen un 2,9% addicional.

Gràfic 4.3: Prevalença de la victimització ESPC 2003-2006

Font: ESPC

La prevalença global, és a dir, el percentatge total de les persones victimitzades per qualsevol fet, delictiu o no delictiu, ha augmentat doncs més d'un punt percentual respecte de l'any anterior (del 18,6% l'any 2005 al 19,8% l'any 2006), una dada que obliga a fer una interpretació cautelosa dels signes d'estabilització o de les lleugeres millores que també es detecten.

Aquestes diferències oscil·len sovint dintre del marge d'error estadístic existent i, per tant, no ens permeten arribar a conclusions taxatives. No obstant això, semblen insinuar una evolució paradoxal: d'una banda s'incrementa la victimització típica, especialment la delictiva i, d'altra

banda, el record espontani de victimització no augmenta i, com veurem més endavant, l'afectació subjectiva de les víctimes tampoc. Semblaria que la victimització augmenta però que el seu impacte és similar al d'anys anteriors. No podem descartar que s'estigui produint un cert fenomen "d'aclimatació" als nivells actuals de victimització, però aquesta no sembla ser la hipòtesi més versemblant.

Més aviat sembla que predominen les tendències a l'estabilitat en un context on els diversos tipus de victimització evolucionen seguint dinàmiques diferents. En aquest punt és aconsellable diferenciar entre un primer període, que va de l'any 1999 a l'any 2003, caracteritzat per un increment de la prevalença força marcat i un segon moment, l'any 2004 i 2005, on la victimització es va desaccelerar o estabilitzar. I, d'acord amb la nostra interpretació, l'any 2006 s'inscriu en aquesta segona fase d'estabilització relativa, ja que els increments de la victimització queden "compensats" per una disminució de la vandalització.

Més endavant insistirem en aquesta qüestió, però ja ara hem d'avançar que el fenomen està força concentrat en l'àmbit dels fets contra els vehicles: la proporció de persones afectades que consideren les destrosses patides pels seus vehicles com a supòsits de victimització és superior a la d'altres anys, on el nombre total de fets era similar, però era més freqüent "tipificar-los" com a acte vandàlic. En definitiva, una evolució que no s'ha de perdre de vista ja que suggereix l'existència d'una major sensibilitat, d'un record més despert, però que no modifica la interpretació global de les dades.

D'altra banda, assenyallem que la distribució territorial de la victimització *delictiva* segueix un esquema similar a la d'anys anteriors: la ciutat de Barcelona i el Camp de Tarragona presenten nivells de victimització superiors a la mitjana. Segurament el tret distintiu de l'any 2006 és l'augment de la victimització a les comarques centrals, que continuen situades clarament per sota de la mitjana, amb un dels nivells més baixos de Catalunya, però que, entre l'any 2005 i el 2006, han enregistrat un augment relatiu notable. Vegem-ho de manera més detallada, comparant les dades corresponents al període 2004 – 2006.

Taula 4.2: Distribució territorial de la victimització *delictiva*. ESPC 2004 - 2006
 Percentatge de persones victimitzades sobre la població total. Victimització *delictiva*

Àmbits territorials	Prevalença de la victimització delictiva		
	2004	2005	2006
Municipi de Barcelona	20,3	20,6	21,1
Regió Metropolitana (sense Barcelona)	15,9	15,0	15,8
Camp de Tarragona	18,2	18,5	19,9
Terres de l'Ebre	17,7	17,9	16,6
Regió Girona	15,6	14,1	15,3
Regió Ponent	10,2	12,4	12,6
Pirineu Occidental	8,7	6,1	
Comarques centrals	9,5	9,6	12,8
TOTAL	16,2	16,0	16,9

Font: ESPC

Com es pot observar, hi ha regions on la prevalença es manté relativament estable respecte a l'any 2005, com ara la Regió Policial Ponent, i el mateix municipi de Barcelona enregistra un increment modest, de 0,5%. Fins i tot es detecta una millora a les Terres de l'Ebre, una Regió on sovint s'han detectat nivells de victimització superiors a la mitjana.

Evidentment, l'especial incidència de la victimització delictiva entre les persones residents a Barcelona s'ha d'interpretar, en primer lloc, com un efecte de la centralitat. Des que hi ha registres de victimització, Barcelona ha tingut una prevalença superior a la mitjana catalana, però l'any 2006 s'ha reduït aquesta distància respecte a la mitjana. L'any 2005 la desviació va ser de 4,6 punts i l'any 2006, de 4,2 punts. Una lleugera disminució, sobretot, tenint en compte que modera la tendència a allunyar-se progressivament de la mitjana que ha caracteritzat l'evolució a Barcelona, amb alguna oscil·lació, des de l'any 1999.

No cal reiterar que la victimització a Barcelona és la més alta de Catalunya i l'any 2006 ha tornat a créixer, però sí que es pot afegir que ha crescut menys que al conjunt del país, i això podria comportar un canvi de tendència. En tot cas, constitueix una dada que s'haurà de seguir amb atenció en futures edicions de l'Enquesta.

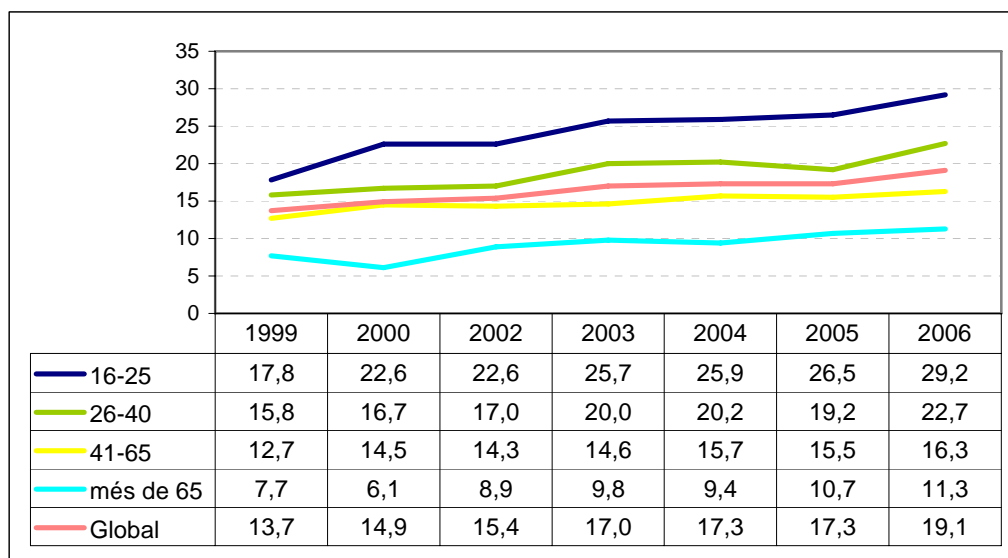
La distribució de la victimització per edats té una estructura similar a la d'anys anteriors. És prou conegut que la gent jove està més victimitzada, però resulta psicològicament menys afectada per aquestes experiències. Però sí s'ha d'afegir que la diferència en la victimització dels més joves respecte a la mitjana continua incrementant-se des del 1999, és a dir, ha tornat a augmentar l'any 2006. Vegem-ho, *exceptuant* els que només han estat objecte de la sostracció

del telèfon mòbil, per facilitar la comparació amb els anys en els quals aquesta pregunta no es feia:

Taula 4.3: Prevalença de la victimització per grups d'edat, delictiva i no delictiva

Excepte furts de telèfons mòbils

Percentatge de persones victimitzades respecte al seu grup d'edat

Font: ESPC

La victimització comparada s'ha incrementat, doncs, a tots els grups d'edat, però especialment entre els joves de 16 a 25 anys, que ja l'any 1999 eren victimitzats 4,1 punts per sobre de la mitjana poblacional, i aquesta diferència s'ha incrementat any rere any i ha arribat a ser de 10,1 punts per sobre de la mitjana l'any 2006. Es produeixen més fets i són d'un tipus que semblen afectar més els joves.

En propers apartats insistirem sobre aquest fenomen en comentar com ha evolucionat la victimització per àmbits i quines han estat les molèsties associades o l'afectació psicològica, però ja ara podem avançar que l'augment de la prevalença no ha anat acompanyat d'un augment dels indicadors d'impacte.

Ja hem vist que el record espontani de la victimització ha disminuït, i ara hem d'afegir que l'afectació psicològica entre els 16 i els 25 anys, mesurada en una escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim) també ha disminuït, passant de 5,2 a 4,9 punts de mitjana.

Els àmbits de victimització

La distribució de la victimització per àmbits permet apreciar immediatament un augment continuat de la victimització contra la seguretat personal, ja des del 1999, que constitueix probablement la característica més destacada del període i un dels problemes més preocupants que enregistra l'ESPC. En aquests vuit anys, els fets contra la seguretat personal s'han multiplicat per més de dos i no s'aprecien símptomes de canvi. L'assumpte requerirà, doncs, una presentació més detallada de tots els fets que enregistra l'ESPC en aquest àmbit.

Però abans de concentrar la nostra atenció en els fets contra la seguretat personal, destaquem dues dades més que també mereixen atenció. En primer lloc, el notable augment de la victimització dels vehicles que ja hem comentat anteriorment i, en segon lloc, l'augment de la victimització dels domicilis, que és força més minsa, de només dues dècimes, però que requereix atenció, ja que en general es tracta de fets més greus i, per tant, amb més capacitat de generar alarma social.

Taula 4.4 Àmbits de victimització, ESPC. 2000 - 2007
Percentatge de persones victimitzades sobre la població total, en sis àmbits
Victimització delictiva i no delictiva, exceptuant la sostracció de telèfons mòbils

Prevalença de la victimització	1999	2000	2002	2003	2004	2005	2006
Fets contra els vehicles	7,35	6,43	6,37	7,60	7,42	6,94	8,57
Fets contra el domicili	1,57	1,83	1,64	1,73	1,76	1,91	2,13
Fets contra la segona residència	0,71	0,89	0,73	0,69	0,66	0,68	0,75
Fets contra comerços i petits negocis	0,72	1,11	0,95	0,96	0,88	0,93	0,97
Fets contra l'economia agrària	0,83	0,60	0,74	0,81	0,59	0,58	0,53
Fets contra la seguretat personal	3,66	5,55	6,32	7,09	7,85	8,21	8,76

Font: ESPC

Sobre la victimització de vehicles no hi ha res substancial a afegir, s'ha incrementat per sobre d'1,5 punts, però gairebé la totalitat d'aquest increment (1,4 punts) correspon a les destrosses patides pels vehicles i considerades com a fets vandàlics en anteriors edicions de l'Enquesta, en definitiva una intensificació de l'èmfasi que s'ha de tenir en compte, però que no modifica les tendències generals.

En matèria de fets contra els domicilis les diferències són de dècimes i dificulten qualsevol conclusió taxativa. No obstant això, al llarg de tot el període, és a dir, des de 1999 a 2006 la

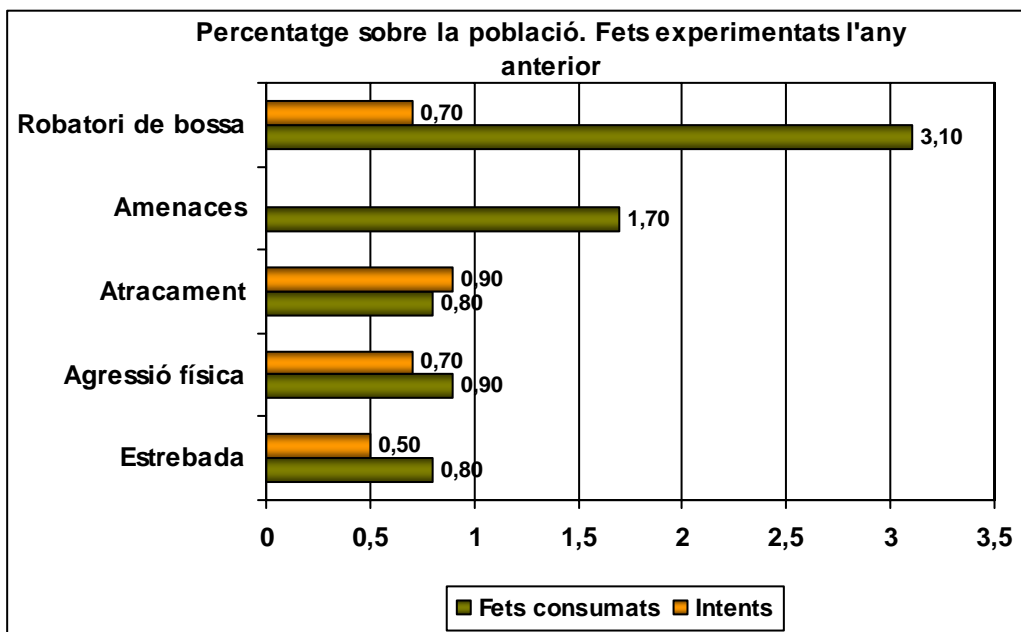
tendència és lleument creixent i això, sumat a d'altres fonts, ens permet confirmar l'existència d'uns increments que no justifiquen reaccions alarmistes, però que han de ser tinguts en compte. No cal afegir que els fets contra el propi domicili, tot i que només es produeixen en grau de temptativa, generen inquietud i molèsties especialment intenses.

Pel que fa a la resta, prop de la meitat d'aquest fets arriben a consumir-se, és a dir, prop de l'1% constitueixen fets consumats d'acord amb el que informen les mateixes víctimes. I un 1% no es poc: estem parlant de més de 50.000 experiències de victimització contra els domicilis particulars al llarg de l'any 2006 a Catalunya. No cal afegir que s'ha de perseverar en els esforços preventius i repressius contra aquest fenomen.

Pel que fa a la victimització contra la seguretat personal, tot i que hi ha un nombre important de fets sense violència ni intimidació (sobretot els robatoris de bossa o cartera), hem de reconèixer que el nucli més dur del problema, és a dir, els atracaments i les agressions físiques consumades, no constitueixen una xifra insignificant (1,7%), i menys si es tenen en compte les temptatives (estaríem parlant ja d'un 3,3%).

No cal ressaltar que la inclusió addicional de les estrebades i les amenaces conformen un notable 6,3% de la població que ha experimentat algun fet contra la seva seguretat personal amb algun grau de violència, si més no verbal.

Gràfic 4.4: Victimització contra la seguretat personal, 2006

Font: ESPC

Tot i que el robatori de bossa continua sent el fet més esmentat, els fets que comporten algun grau de violència o coacció constitueixen una part considerable de la victimització contra la seguretat personal. Les diferències interanuals són minses, de dècimes, però la tendència de fons sembla inequívoca: el conjunt d'aquests fets sembla creixent i constitueix un dels nuclis de la victimització que no han experimentat l'estabilització que s'enregistra en altres àmbits.

Taula 4.5 Prevalença de la victimització contra la seguretat personal, 2002 - 2006
 Percentatge de persones victimitzades sobre la població total

Prevalença de la victimització Fets experimentats l'any anterior	2002	2003	2004	2005	2006
Robatori de bossa o cartera	2,13	2,33	2,56	2,59	3,06
Intent de robatori de bossa o cartera	0,73	0,76	0,89	0,78	0,71
Estrebada	0,52	0,47	0,51	0,48	0,76
Intent d'estrebada	0,18	0,40	0,34	0,49	0,50
Atracament	0,98	0,68	0,72	0,65	0,78
Intent d'atracament	0,76	0,79	0,82	0,77	0,93
Agressió física	0,38	0,64	0,67	0,65	0,92
Intent d'agressió física	0,27	0,45	0,50	0,53	0,69
Amenaces	0,85	1,17	1,44	1,83	1,70

Font: ESPC

En definitiva, el segment de la població que es considera víctima de fets amb algun grau de violència o d'intimidació constitueix una minoria significativa però creixent (4,2% l'any 2003, 4,4% l'any 2004, 5,4% l'any 2005 i 6,3% l'any 2006), sobretot en matèria d'amenaces. I per centrar l'atenció en aquest nucli dur de la problemàtica no hem reproduït a la taula les dades sobre sostraccions de mòbils que, per la resta, semblen disminuir.

I l'augment de la victimització a l'àmbit de la seguretat personal no es pot atribuir a la sostracció de telèfons mòbils. De fet, enguany els robatoris de telèfons mòbils han disminuït (d'1,4 a 0,4%) i entre els fets menys invasius només han augmentat els robatoris de bossa o cartera, com es pot observar en la taula anterior, en la qual es comparen les quatre últimes edicions de l'ESPC.

Amb independència del retret penal que es pugui associar a aquests fets amb cert grau de violència o intimidació, sovint lleu, hem de concloure constatant que els seus efectes sobre la població no són negligibles.

La totalitat dels incidents il·lícits experimentats

En resum, l'ESPC estudia una trentena de fets, agrupats en sis tipus de victimització i un de vandalització que poden ser qualificats de delictes o no per les mateixes víctimes. I hem pogut comprovar que la seva evolució no ha estat uniforme, però, considerats conjuntament, el percentatge de persones afectades per algun il·lícit es situa en una línia d'estabilitat que ja s'anunciava en els informes d'anys anteriors. Després d'un període relativament alcista que va de l'any 1999 a l'any 2002, s'ha entrat en un període de desacceleració o d'estabilització dels indicadors agregats.

Presentem breument les xifres globals:

Taula 4.6 Indicadors globals d'incidents delictius i no delictius, ESPC 2004 - 2006

Percentatge global (agregat) d'incidents 100% = població de 16 anys i més		2004	2005	2006
Incidents delictius	Victimització	16,3	16,0	16,9
	Vandalització	5,0	6,0	4,8
TOTAL VÍCTIMES D'INCIDENTS DELICTIUS		19,7	20,4	20,2
Incidents no delictius	Victimització	2,5	2,5	2,9
	Vandalització	2,0	2,1	1,8
TOTAL VÍCTIMES INCIDENTS NO DELICTIUS		3,9	4,0	4,0

Font: ESPC

Els indicadors totals no són la suma aritmètica dels indicadors parcials ja que, en aquest cas, una mateixa persona pot haver estat objecte de victimització i, addicionalment, pot haver patit algun fet vandàlic. És a dir, la diferència entre els indicadors totals i els parcials es deu a la multivictimització.

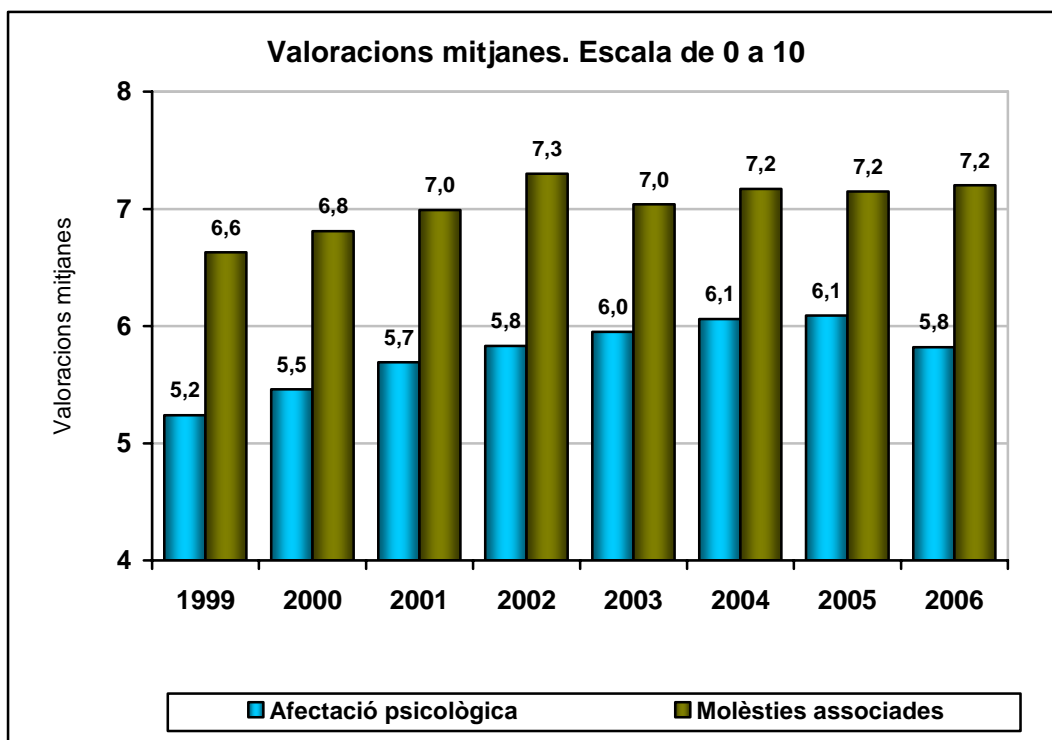
Les dades globals manifesten, doncs, una estabilitat esperançadora que ha de ser interpretada amb cautela. En primer lloc, l'estabilització s'ha produït a uns nivells de victimització elevats si els comparem amb els indicadors globals de principis de la dècada i, addicionalment, alguns àmbits significatius, com ara la victimització contra les persones, segueixen enregistrant increments any rere any, assenyalant que l'estabilització actual és fràgil, i que no pot descartar-se una reactivació de les tendències alcistes també pel que fa a les xifres agregades.

L'afectació subjectiva

L'afectació subjectiva de les persones victimitzades es mesura a l'ESPC mitjançant dos indicadors, en una escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim). El primer indicador valora les molèsties associades al fet (*"Valori ... les molèsties que li va ocasionar aquest fet"*) i el segon pretén avaluar l'afectació psicològica de la víctima (*"Valori... com el va afectar psicològicament el fet"*). Tenint en compte la predominança estadística dels fets més lleus, no pot sorprendre que la valoració mitjana de les molèsties sigui superior a l'afectació psicològica. A l'edició d'enguany, referida a la victimització experimentada l'any 2006, les molèsties associades han rebut una valoració mitjana de 7,2 punts, idèntica a la de l'any 2005, i una afectació psicològica de 5,8 punts, tres dècimes per sota de l'edició anterior.

Unes diferències tan minses no autoritzen cap conclusió, de manera que sembla prudent constatar aquí un signe addicional d'estabilització. Vegem-ho amb més detall:

Gràfic 4.5: Afectació subjectiva a la victimització 1999-2006

Font: ESPC

Es pot constatar, doncs, que l'afectació psicològica s'ha incrementat de manera suau però continuada fins a l'any 2005, amb una lleugera disminució l'any 2006 que, a l'espera de confirmació, proposem interpretar com un signe d'estabilitat congruent amb altres dades que

apunten en el mateix sentit. En tot cas, l'afectació psicològica era de 5,2 punts l'any 1999, de 6,1 l'any 2005 i de 5,8 l'any 2006.

Les molèsties associades, per la seva banda, han oscil·lat prop dels 7,2 punts els darrers tres anys i les diferències amb el període anterior han de ser interpretades amb cautela ja que, en part, es deuen a una modificació de les bases de càlcul introduïda l'any 2003. En el període 1999-2002 el càlcul es basava en els fets "més importants" que havien patit les víctimes, i a partir de l'any 2004 es basa en la totalitat dels fets que s'han patit. Això no obstant, la modificació de les bases de càlcul hauria d'haver afectat l'indicador a la baixa, i el cert és que s'ha mantingut, la qual cosa assenyala que l'augment de les molèsties té fonaments sòlids, possiblement relacionats amb un increment del nombre de fets, però també a la composició interna de la victimització.

Tal com hem assenyalat en informes anteriors, aquests increments es distribueixen de manera desigual per àmbits. Alguns tipus de victimització, com ara els fets contra l'habitatge (consumats o no) i els fets contra les persones amb violència o intimidació estan entre els que causen més molèsties i més afectació psicològica, i aquest fenomen és particularment intens entre les poblacions que es senten més vulnerables.

Així, l'afectació psicològica s'incrementa nítidament amb l'edat. És a dir, la gent gran és víctima de menys fets, però queda força més afectada per la victimització. A l'edició d'enguany de l'ESPC, la franja de persones victimitzades entre els 16 i els 25 anys d'edat informen d'una afectació psicològica mitjana d'uns 4,9 punts sobre 10, mentre que les persones de més de 64 anys expressen una afectació psicològica propera als 6,6 punts. Per contra, la distribució de les molèsties associades a la victimització és similar en tots els grups d'edat.

Salvant les distàncies, retrobem el mateix fenomen en qualsevol subpoblació relativament vulnerable: la victimització afecta més els que es troben en una posició de feblesa relativa. A tall d'exemple, entre les persones victimitzades que tenen menys renda, l'afectació psicològica ha estat de 7,7 punts en una escala de 0 a 10, contra 5,1 punts entre els victimitzats que declaren més ingressos.

Pel que fa a les dones victimitzades, no s'han de tenir en compte només les diferències globals en l'afectació psicològica (homes: 5,5, dones 6,6 sobre 10), sinó les diferències que s'enregistren en certs tipus de fets, com ara les agressions físiques i les amenaces.

Vegem una taula força il·lustrativa d'aquest fenomen:

Taula 4.7: Afectació psicològica de la victimització delictiva, per sexe, 2006
 Àmbits d'especial diferència en les valoracions dels homes i de les dones

Àmbits	Homes	Dones
Fets contra els vehicles	5,18	5,91
Fets contra els domicilis	6,80	7,95
Fets contra les segones residències	5,82	7,23
Fets contra els comerços i els petits negocis	5,80	7,11
Fets contra l'economia agrària	6,07	6,57
Fets contra la seguretat personal: GLOBAL	5,50	7,23
Fets contra la seguretat personal: AMENACES	6,21	8,58
Fets contra la seguretat personal: INTENTS D'AGRESSIÓ FÍSICA	6,11	8,36
Fets contra la seguretat personal: AGRESSIÓ FÍSICA	5,78	8,99
MITJANA VICTIMITZACIÓ DELICTIVA	5,50	6,85

Font: ESPC

En aquesta taula les afectacions psicològiques s'han referit exclusivament a la victimització delictiva, per concentrar-se en els fets que mostren generalment uns nivells d'afectació subjectiva més elevats i, com pot comprovar-se, els fets amb violència o intimidació comporten entre les dones nivells d'afectació molt elevats, propers als 9 punts sobre 10.

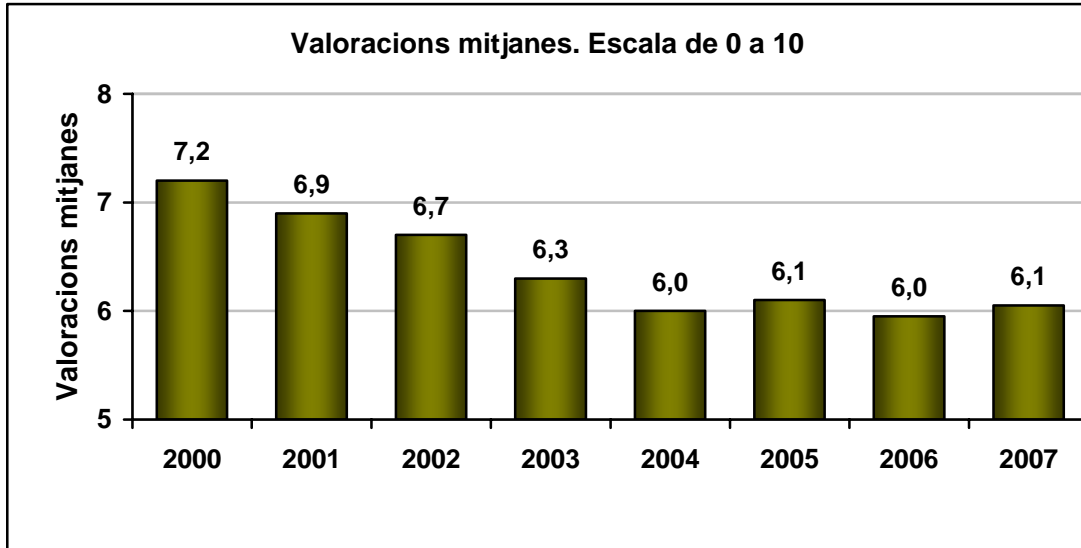
Les percepcions sobre la seguretat al lloc de residència

L'ESPC es duu a terme durant el primer trimestre de l'any, i pregunta sobre les experiències de victimització viscudes durant l'any passat i les opinions en matèria de seguretat i policia. Això comporta reflectir el record de la victimització experimentada l'any 2006 i les opinions dels entrevistats durant el primer trimestre de 2007. Per raons de congruència, les preguntes d'opinió es refereixen sempre que sigui possible a l'any passat (per exemple: "*Com creu vostè que ha evolucionat la seguretat viària a les carreteres catalanes durant l'últim any?*"). Però en alguns casos és inevitable referir la pregunta al moment de la realització de l'entrevista (com ara, "*... quins són els problemes principals que té avui la societat catalana?*").

Així, durant el primer trimestre de 2007 la població catalana ha valorat el nivell de seguretat existent al seu municipi amb una mitjana de 6,1 punts sobre 10. És a dir, amb una puntuació similar a la de l'edició anterior de l'ESPC, que va ser de 6,0 punts. Aquesta xifra es troba lluny de les puntuacions que s'enregistraven cap a l'any 2000, situades prop dels 7 punts, però confirma l'estabilització sobre la qual insistim. Observem-ho gràficament. Al llarg de les diferents

edicions de l'ESPC s'ha demanat a la persona entrevistada que "Valori en una escala de 0 (mínim) a 10 (màxim) el nivell de seguretat que hi ha al seu municipi...". Vegem-ne els resultats:

Gràfic 4.6: Nivell de seguretat del municipi de residència, 2000-2007

Font: ESPC

L'estabilització és, doncs, un fet, i la composició interna de la mitjana s'ha fet més sòlida. És a dir, els que valoren la seguretat dels seus municipis de residència entre 0 i 4 punts han disminuït, i els que la valoren amb 5 punts justos, al límit del que es considera convencionalment acceptable, també han disminuït.

Així, els individus més crítics (valoracions de 0 a 4 punts), eren l'any 2005 el 19,9% de la població i van ser el 18,6% l'any passat. Addicionalment, els que valoren el nivell de seguretat del seu municipi amb 5 punts justos eren el 19,7% i són el 18,1%. L'erosió de la percepció ciutadana del nivell de seguretat sembla, doncs, haver-se aturat, però la fragilitat es manté: la població que es posiciona en puntuacions crítiques o precàries continua constituint més d'una tercera part de la població.

Addicionalment, les respostes a una pregunta complementària de l'ESPC ("Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?") assenyalen un lleuger increment dels que pensen que la situació ha empitjorat. La majoria (48,5%) opina que el nivell de seguretat no s'ha modificat i un considerable 20,3% considera fins i tot que ha millorat.

Però els que aprecien millores es situen en una tendència decreixent i els que opinen que la seguretat ha empitjorat continuen augmentant: eren el 21,8% en dades referides a l'any 2005 i

són el 23,7% en dades referides a l'any 2006, amb un significatiu creixement de la no-resposta, que reflecteix potser un augment en la dificultat de pronunciar-se.

Observem aquestes dades amb més detall:

Taula 4.8: Evolució de la seguretat al municipi de residència. Anys 1999 - 2006
Percentatges verticals.

Pregunta: Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?

Respostes	1999	2000	2002	2003	2004	2005	2006
Ha millorat	32,8	26,7	22,5	21,2	23,0	21,2	20,3
Segueix igual	54,4	55,4	59,1	52,2	52,3	52,0	48,5
Ha empitjorat	10,1	14,8	14,2	20,3	20,3	21,8	23,7
Ns/nc	2,6	3,2	4,1	6,2	4,4	5,1	7,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: ESPC

La fragilitat de la situació també pot observar-se en la moderació amb què s'expressen les expectatives de futur. Així, en resposta a una pregunta referida al futur (*"I com creu que evolucionarà la seguretat al seu municipi en el proper any?"*, pregunta que es referia en edicions anteriors als propers dos anys), el 26,3% opina que millorarà (eren el 30,6% l'any passat) i un considerable 21,1% creu que empitjorarà (eren el 19,1% l'any passat). En definitiva, un increment moderat però significatiu del pessimisme.

Taula 4.9: Evolució futura de la seguretat al municipi de residència
Edicions de l'ESPC 2004 - 2007. Any de realització de l'entrevista, 1r trimestre de l'any

Any	Millorarà	Seguirà igual	Empitjorarà	Ns/nc	TOTAL
2004	33,7	31,4	15,3	19,6	100
2005	35,0	27,8	21,4	15,8	100
2006	30,6	34,9	19,1	15,4	100
2007	26,3	31,3	21,1	21,3	100

Font: ESPC

I, novament, el nombre de persones entrevistades que no contesten aquesta pregunta és elevat i es concentra entre les persones amb un nivell d'ingressos i d'estudis més modestos.

Finalment, la distribució territorial de les valoracions està associada als nivells de victimització. Esquemàticament, la ciutat de Barcelona i el Camp de Tarragona enregistren més victimització i les seves valoracions dels nivells de seguretat són inferiors. L'augment de la victimització a les comarques centrals també s'ha reflectit en les percepcions dels nivells de seguretat: només un 16,4% pensava que la situació havia empitjorat l'any 2005, i aquesta xifra és del 21,5% l'any 2006.

En termes generals, l'associació entre la percepció dels nivells de seguretat i la victimització enregistrada no presenten sorpreses, i recorda la utilitat que poden tenir els indicadors subjectius en la realització d'amidaments ràpids.

A continuació reproduïm els resultats obtinguts en cada àmbit territorial precisant tant la valoració del nivell de seguretat en una escala de 0 a 10 en el moment de realitzar l'enquesta, com la percepció sobre l'evolució de la seguretat durant l'any passat, és a dir, l'any 2006.

Taula 4.10: Distribució territorial de les percepcions sobre el nivell de seguretat

Territori	Evolució de la seguretat l'any 2006 Percentatges horitzontals				Nivell de seguretat
	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	Ns/nc	
Barcelona	17,8	39,6	31,5	11,1	5,27
Regió Metropolitana	24,2	48,9	19,5	7,4	6,21
Regió Girona	16,1	55,1	23,0	5,8	6,43
Comarques centrals	21,2	52,7	21,5	4,6	6,57
Pirineu Occidental	14,4	63,0	17,8	4,8	7,30
Regió Ponent	13,9	59,2	22,6	4,3	6,62
Terres de l'Ebre	16,7	52,8	25,6	5,0	6,21
Camp de Tarragona	14,7	51,5	28,3	5,6	5,80
TOTAL	20,3	48,5	23,7	7,5	6,05

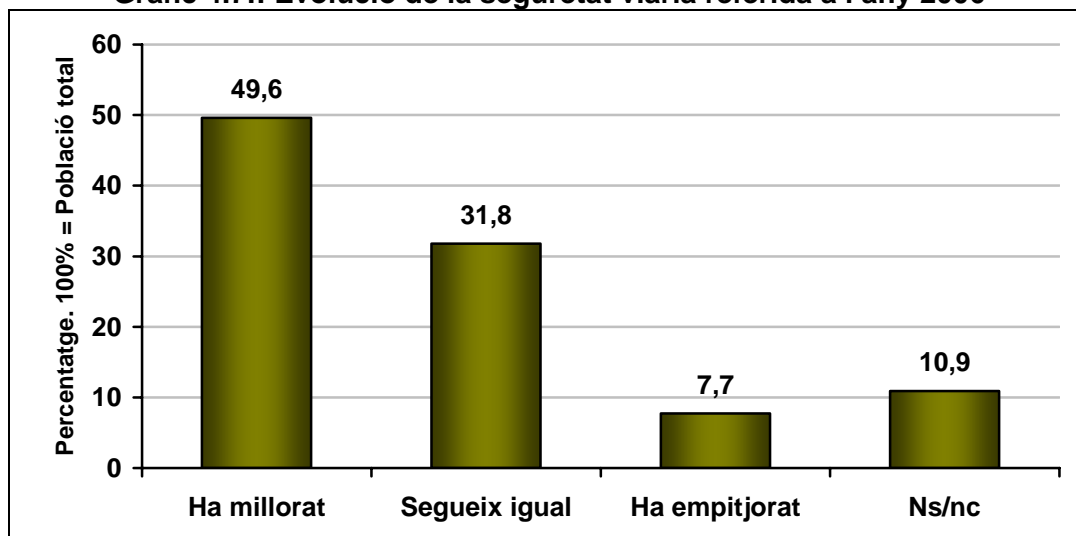
Font: ESPC

Les percepcions sobre la seguretat viària

Gairebé el 50% de les persones residents a Catalunya de més de 15 anys opinen que la seguretat viària ha millorat, disminueixen els que pensen que la situació segueix igual (eren el

36,8% i són el 31,8%) i també es detecta una disminució, però molt lleugera, dels que pensen que la situació ha empitjorat (de 8,2% a 7,7%).

Gràfic 4.7:: Evolució de la seguretat viària referida a l'any 2006

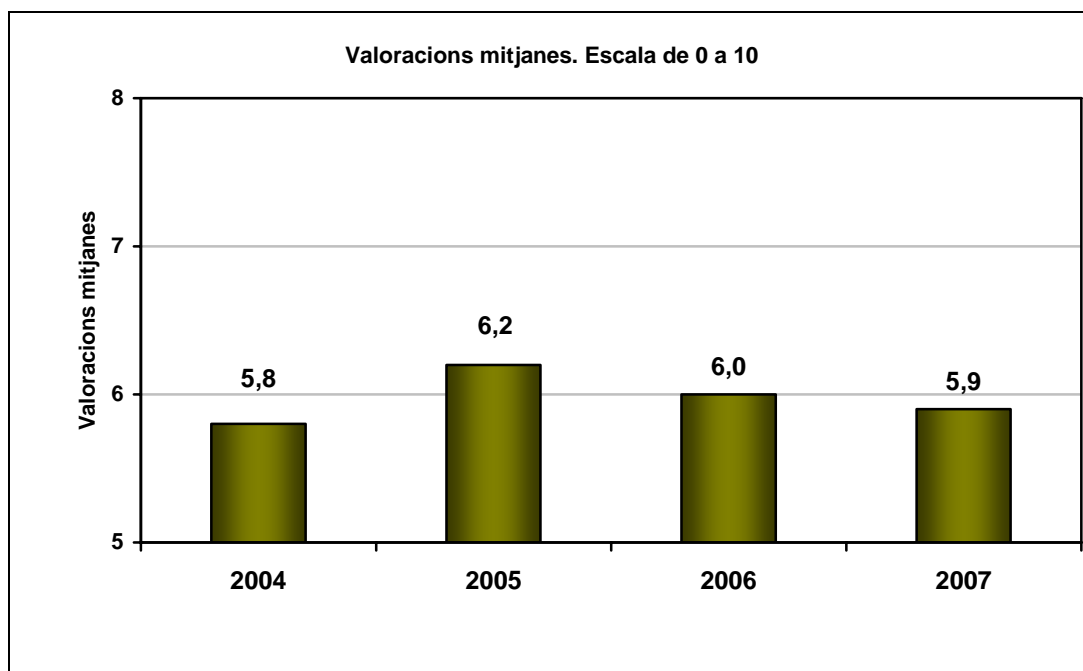

Font: ESPC

Amb independència, doncs, de les dades sobre sinistralitat que s'estudiaran en un altre capítol, l'ESPC enregistra per a l'any 2006 uns resultats similars als de l'any anterior, però menys contundents que els corresponents a l'any 2004. Cal tenir en compte, però, que els resultats referits al 2004 van constituir el millor resultat des que es fa aquesta pregunta a l'ESPC, i resulta gairebé inevitable relacionar aquell fet amb les polítiques de rigor impulsades per les diferents administracions en matèria de trànsit. Amb altres paraules, es produeix també una estabilització de la percepció en matèria de trànsit, però a un nivell superior a l'existent abans del 2004.

Això no obstant, les respostes no indiquen que s'hagi assolit un nivell satisfactori de seguretat a les carreteres. Més aviat assenyalen l'acord amb una línia d'intervenció enèrgica, els resultats de la qual s'hauran d'anar mesurant al llarg del temps. De fet, quan es pregunta "*Quin nivell de seguretat ... hi ha [en el moment de realitzar l'entrevista] a les carreteres catalanes?*" la valoració mitjana de la seguretat va ser de 6,2 punts sobre 10 l'any 2005, de 6,0 l'any 2006 i de 5,9 l'any 2007. Una oscil·lació massa minsa per pronunciar-se, però en tot cas una oscil·lació a la baixa. Aquesta dada assenjala sòbriament l'envergadura dels reptes pendents.

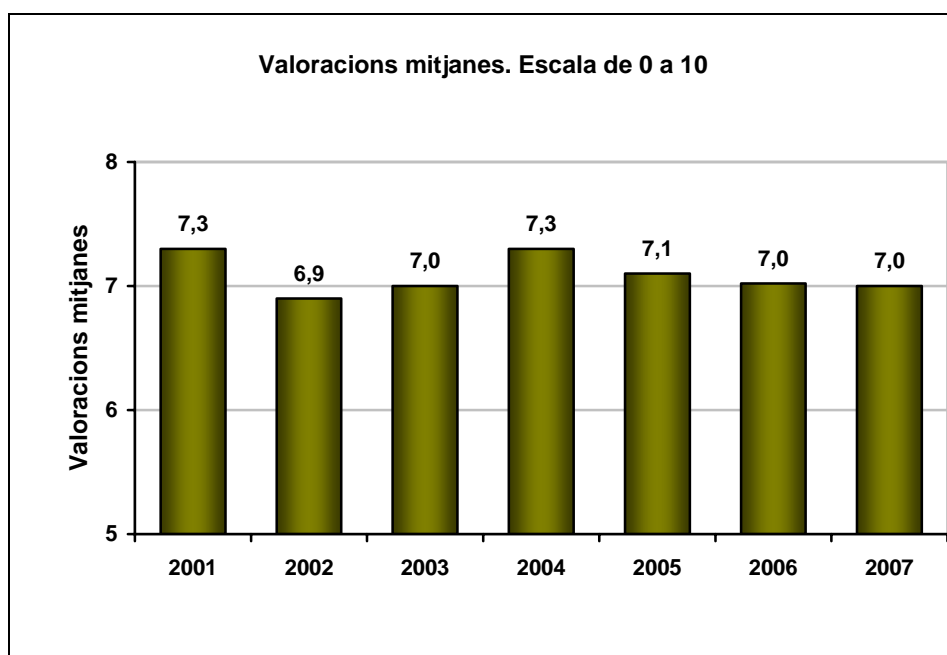
Gràfic 4.8: Nivell de seguretat viària a les carreteres. ESPC, 2004-2007

Font: ESPC

En relació amb la resta dels àmbits, el “servei actual” del CME a les carreteres ha rebut una valoració mitjana de 7,0 punts sobre 10, referida a l’any 2007, és a dir, la mateixa valoració enregistrada l’any 2006 i equivalent a la de l’any 2005, que va ser de 7,1 punts, deixant doncs les valoracions de les tres últimes edicions de l’ESPC pràcticament al mateix nivell.

Gràfic 4.9: Valoració del desplegament a les carreteres catalanes. ESPC, 2000-2006

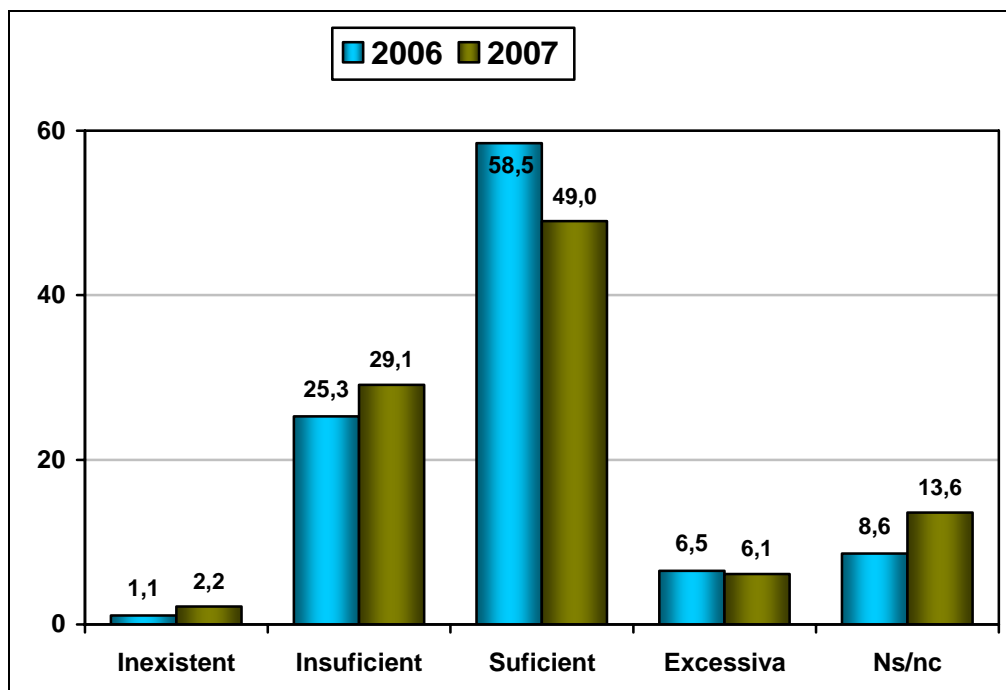

Font: ESPC

En aquest punt, hem de recordar que la valoració del desplegament en matèria de trànsit està associada intensament amb la valoració global del desplegament. En aquest sentit, és aconsellable interpretar la lleugera disminució dels últims anys com un efecte indirecte del reajustament de les expectatives que va generar l'inici del desplegament dels Mossos d'Esquadra a la Regió Metropolitana Barcelona. És a dir, amb independència dels serveis policials en matèria de trànsit, l'inici del desplegament territorial a les comarques metropolitanes va comportar una millora molt significativa de les valoracions, sobretot l'any 2004, que s'ha retallat posteriorment a partir d'una moderació de les expectatives.

Fora d'això, l'edició 2006 de l'ESPC va incorporar una pregunta destinada a valorar l'acceptació ciutadana dels controls policials en matèria de trànsit. Es preguntava si la persona entrevistada considerava que la vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres era inexistente, insuficient, suficient o excessiva. Per tant, ha d'interpretar-se que les respostes es refereixen al moment de realització de l'entrevista: aquests han estat els resultats obtinguts en les dues darreres edicions de l'enquesta:

Gràfic 4.10: Vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres catalanes 2006 i 2007

Font: ESPC

En una primera aproximació hem de constatar que la majoria de la població considera que els nivells de vigilància són suficients, però una minoria important demana més rigor, en tot cas més vigilància, i aquesta minoria important ha crescut: significativament: eren el 26,4% amb referència a l'any 2005 i són 31,3% referits a l'any 2006.

Els problemes més importants, en resposta espontània

L'ESPC identifica periòdicament les problemàtiques que els ciutadans consideren més importants mitjançant una pregunta oberta on es demana a les persones entrevistades que mencionin espontàniament els "*principals problemes que té avui la societat catalana*". Com pot observar-se, la pregunta es refereix explícitament a la situació "avui", amb la qual cosa reproduïrem els resultats referint-los a la data en la qual es va realitzar el treball de camp de l'Enquesta. I els problemes citats per més d'un 5% de la població a l'edició 2007 de l'ESPC han estat els següents:

Taula 4.11: Els principals problemes de Catalunya. Respostes espontànies, ESPC 2007

Formulació: "*...voldríem que ens digués quins són els principals problemes que té avui la societat catalana*". Pregunta oberta, amb un màxim de tres respostes.

Problemàtiques Citades per més d'un 5% de la població	Mencionat en 1r lloc		Mencionat en 2n lloc		Mencionat en 3r lloc		TOTAL mencions	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Inseguretat ciutadana	20,2	24,1	11,5	13,2	5,0	6,9	36,8	44,2
Immigració (sense racisme)	20,1	20,9	7,8	10,1	2,6	4,1	30,6	35,1
Habitatge	5,4	11,8	4,1	7,5	2,6	4,3	12,1	23,6
Atur, condicions laborals	9,1	5,7	9,4	9,2	4,7	5,9	23,1	20,7
Afers socials (sanitat, pensions...)	2,4	2,7	3,1	3,2	2,3	3,1	7,9	9,0
Infraestructures: transport i circulació	1,3	2,3	2,4	3,3	2,3	3,0	6,0	8,6
Incivisme	3,7	2,3	3,5	3,0	2,4	1,8	9,7	7,2
Problemes econòmics	2,2	1,6	2,3	2,1	2,0	1,9	6,5	5,7
Educació	1,5	1,4	1,6	1,7	1,9	1,8	5,0	4,9
Drogues i alcohol	2,3	1,6	2,9	1,6	1,4	1,0	6,6	4,2
...								
No ho sap, no contesta	18,0	13,8	42,3	34,6	65,9	58,4	126,2	106,7
TOTAL	100	100	100	100	100	100	300	300

Font: ESPC

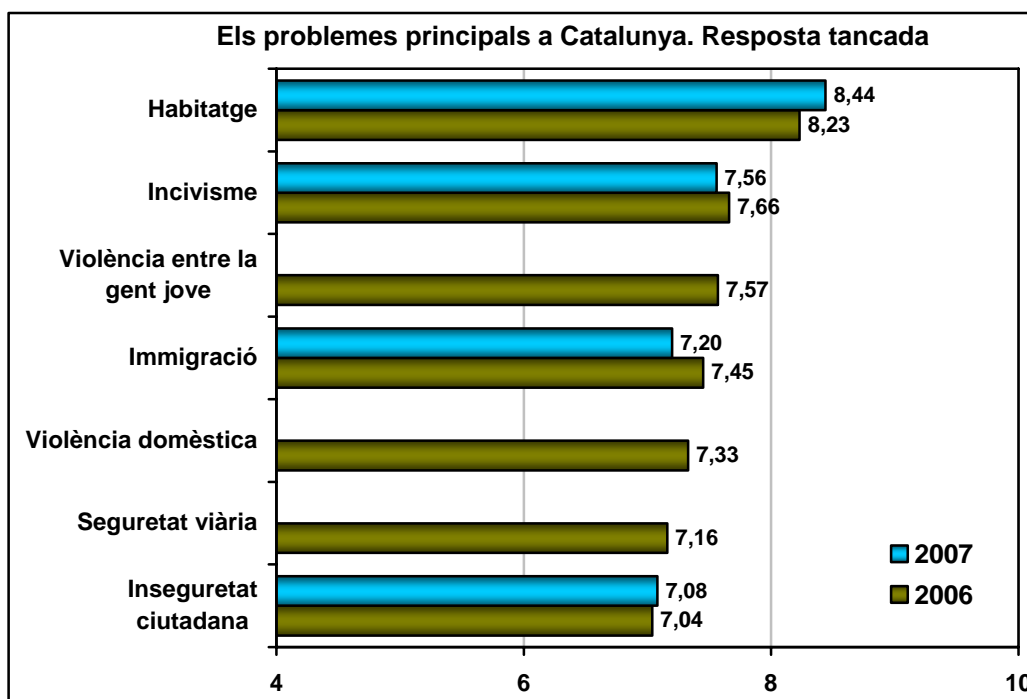
Si agreguem les tres mencions possibles, la inseguretat ciutadana encapçala la classificació d'enguany, nou punts per sobre de la immigració, que es situa en segon lloc i a uns vint punts de l'habitatge, que ocupa el tercer lloc. La problemàtica de la inseguretat ciutadana ha estat citada com a primera opció pel 24,1% de la mostra (contra el 20,2% l'any 2005) i pel 44,2% si s'agreguen les persones que l'han citat en segon i tercer lloc (contra el 36,8% l'any 2005). No hi

ha dubte que en resposta espontània la rellevància d'aquesta problemàtica és substancial i creixent. Ja era el problema més citat l'any 2006 (pujant des del tercer lloc que ocupava l'any 2005) i l'any 2007 no únicament ha mantingut la primera posició, sinó que l'ha reforçat.

No és trivial que la inseguretat ciutadana s'hagi situat en primer lloc, i en un grup de capçalera – amb la immigració, l'habitatge i els problemes laborals– on pot induir reaccions emocionals que imputin l'agreujament de les problemàtiques més sensibles als immigrants. Subsisteix, doncs, un risc d'associació espúria dels assumptes més citats en una problemàtica d'amalgama de grans dimensions. En aquest sentit, la disminució de les citacions referides a l'atur i a les condicions laborals constitueix una dada positiva que no ens autoritza a baixar la guàrdia: la menció explícita de la immigració com a problema s'ha incrementat i les mencions a la problemàtica de l'habitatge també.

Això no obstant, quan es formula una pregunta tancada, en la qual l'entrevistador suggereix set problemàtiques, l'ordre d'importància es modifica significativament: l'habitatge passa a ocupar el primer lloc. I la importància del problema de la immigració, valorada en una escala de 0 a 10, ha disminuït lleugerament.

Gràfic 4.11: Els problemes principals a Catalunya

Font: ESPC

La valoració dels serveis policials

Al llarg dels darrers anys, la valoració mitjana dels serveis policials s'ha erosionat lleugerament o s'ha mantingut amb algunes oscil·lacions escassament significatives. Més concretament, les policies locals han aconseguit unes valoracions mitjanes estables els darrers tres anys, mentre que la valoració dels Mossos d'Esquadra ha disminuït lleugerament. Aquesta evolució podria reflectir un reajustament de les expectatives creades pel desplegament a la Regió Metropolitana, però les diferències són d'unes poques dècimes, molt per sota de l'error estadístic, i no permeten pronunciar-se de manera definitiva.

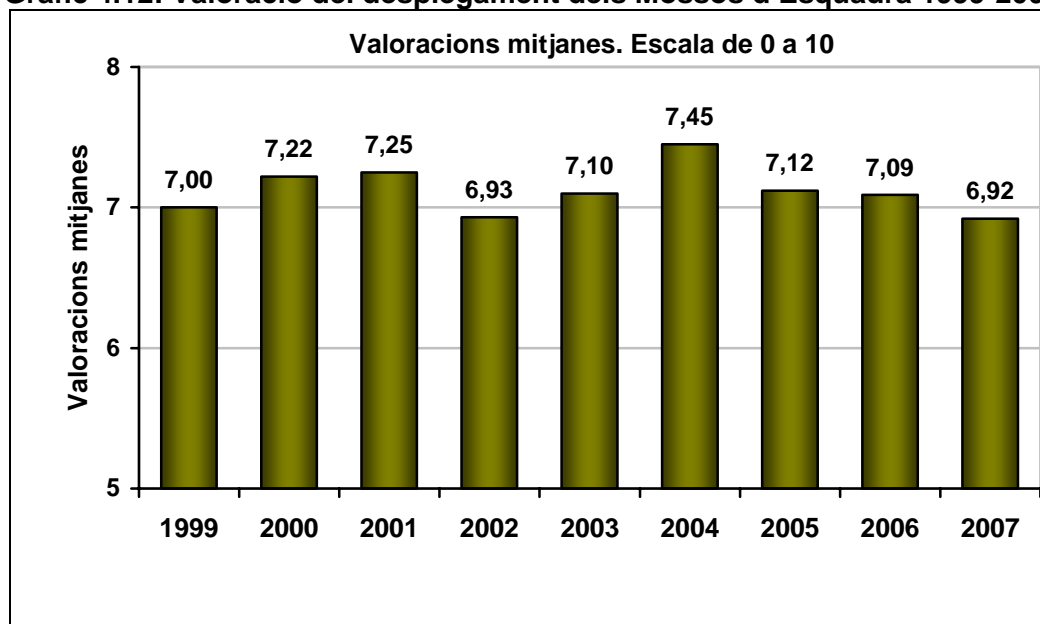
Taula 4.12: Valoració global dels serveis policials. Anys 2000 - 2007
Valoracions mitjanes. Escala de 0 a 10

Serveis policials	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Mossos d'Esquadra	7,25	6,73	7,02	6,99	6,78	6,74	6,53
Policies locals	6,53	6,12	6,18	6,23	5,89	5,95	5,95
Cos Nacional de Policia	6,60	6,28	6,45	6,37	6,22	6,25	-
Guàrdia Civil	6,46	6,27	6,44	6,46	6,15	6,12	-

Font: ESPC

Aquesta mateixa tendència podria afectar també la valoració del desplegament, com a política pública de substitució dels cossos estatals, que enguany sembla haver perdut dues dècimes addicionals.

Gràfic 4.12: Valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra 1999-2007

Font: ESPC

La valoració del desplegament del CME ha oscil·lat prop dels set punts des de l'any 1999, confirmant l'existència d'una opinió pública estable a favor del nou model policial, i ja s'ha assenyalat anteriorment que una diferència de dècimes no autoritza cap conclusió, però sí aconsella incrementar el seguiment d'aquesta valoració. Amb altres paraules, no és impossible que la valoració del servei dels Mossos d'Esquadra i de la política global de substitució s'hagi afeblit lleugerament.

A tall d'exemple, la davallada enregistrada cap a l'any 2002 podria associar-se, si més no en hipòtesi, a uns anys d'increment de la victimització, sobretot en les àrees metropolitanes, en un moment en què el desplegament dels Mossos d'Esquadra semblava produir-se lluny dels llocs més exposats als problemes d'inseguretat. I la millora del 2003 i 2004 sembla correlacionada amb l'inici del desplegament a la Regió Metropolitana Barcelona. La disminució posterior sembla respondre a un reajustament a la baixa de les expectatives a la Regió Metropolitana Barcelona i a les valoracions al Camp de Tarragona, on la victimització és relativament elevada i el desplegament encara no s'ha produït.

Annex metodològic

Tipus de mostreig

A l'edició de l'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya* (ESPC) de l'any 2007 s'ha optat per un disseny mostral estratificat no proporcional segons àmbits territorials, i s'han establert quotes per sexe i edat dins de cada una de les zones o estrats territorials per tal d'evitar el fort biaix que produeixen les enquestes telefòniques cap a un perfil d'entrevistats de gent gran i de sexe femení. Les quotes s'han calculat de manera proporcional a la població, segons les dades del Padró del 2006, per tal de facilitar la ponderació posterior. Els estrats d'edat definits han estat: de 16 a 25 anys, de 26 a 40 anys, de 41 a 64 anys i, finalment, de 65 anys en endavant.

Grandària de la mostra i fiabilitat

L'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya* s'ha realitzat a 14.279 persones, i en cap cas s'ha superat un nivell d'error de $\pm 5\%$ per àmbit territorial, amb un nivell de confiança d'un 95,5%, tenint en compte que a partir de la informació d'edicions anteriors s'ha utilitzat per al càlcul de la variància una $p = 0,25$ i una $q = 0,75$, i un nivell d'error per a la totalitat de Catalunya de $\pm 1,00$ per les preguntes sobre victimització. Cal afegir, però, que els mòduls d'opinió compten amb les respostes de la meitat de la mostra total, amb un nivell d'error de $\pm 1,10\%$ (en aquest cas $p=q=0,50$).

Substitucions

Les unitats de primera etapa han estat les llars i les unitats finals els individus, de manera que dins de cada llar només s'ha seleccionat un individu. Cal recalcar que no s'ha permès la substitució per cap altre individu de la mateixa llar si la persona seleccionada no hi era en el moment de la trucada.

Mètode

El mètode utilitzat per a la recollida d'informació ha estat el sistema CATI, és a dir, el sistema d'enquesta telefònica assistida per ordinador.

Organització del treball de camp

El treball de camp ha estat organitzat conjuntament entre OPINA S.A., empresa adjudicatària que ha fet les trucades; l'Idescat, l'equip d'estudis del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i l'equip investigador de l'IERMB en representació de l'Ajuntament de Barcelona. El període de realització ha estat comprès entre el 29 de gener i el 31 de març de 2007. Per tal de validar el qüestionari i la seva gestió, es va dur a terme una prova pilot de 100 entrevistes a principis de gener de 2007.

5.Convivència escolar i seguretat a Catalunya

Problemes de convivència dintre de l'escola

Durant el curs 2000-2001, els departaments d'Ensenyament i d'Interior de la Generalitat de Catalunya van dur a terme una enquesta sobre els problemes de convivència i seguretat entre l'alumnat de secundària, amb la col·laboració del professor Javier Elzo, que va redactar l'informe final. Aquella operació estadística constitueix la primera edició de l'actual *Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya* (ECESC) tot i que rebés inicialment una altra denominació (*Enquesta sobre joventut i seguretat*). De fet, aquestes dues operacions d'enquesta han iniciat una sèrie estadística en compliment de la resolució parlamentària que va acordar mantenir la continuïtat entre les dues, instant textualment l'elaboració d'un "*segon estudi enquesta sobre joventut i seguretat [...] i poder-ne fer la valoració comparativa amb els resultats de l'estudi del curs 2000-2001...*". (Resolució 221/VII, de 14 d'abril de 2005). En aquest sentit, podem parlar de la primera i de la segona edició de l'ECESC, entenent que la denominació actual s'aplica a les dues enquestes, com s'hauria d'aplicar en el futur a les operacions estadístiques que continuïn aquesta sèrie.

I, en compliment d'aquest mandat parlamentari, s'ha abordat la comparació entre les dades que es van obtenir el curs 2000-2001 i les del curs 2005-2006 tenint en compte, però, que la comparació en el temps s'ha de limitar a l'educació secundària, ja que l'estudi del 2000-2001 es referia únicament a l'ensenyament secundari (obligatori i postobligatori; edats aproximades de 12 a 18 anys). En tot cas, primer centrarem l'anàlisi en els problemes de convivència *dintre de l'escola*, deixant per a més endavant l'estudi comparatiu d'altres problemes de convivència, com ara la victimització o el consum de drogues, que desborden el marc escolar i es poden produir tant dintre com fora del centre d'ensenyament.

L'estabilitat de les relacions bàsiques de l'alumnat

El primer que assenyalen les dades comparatives és l'estabilitat amb la qual els nois i les noies escolaritzats valoren les seves relacions bàsiques amb l'alumnat, amb el professorat o amb els seus progenitors. Quan puntuen com es troben amb ells, en una escala de 0 (molt malament) a 10 (molt bé), les valoracions mitjanes són tècnicament idèntiques a les dues edicions, i els percentatges de les relacions insatisfactòries (és a dir, el percentatge de les valoracions de 0 a 4 punts) o mediocres (les valoracions de 5 i 6 punts) són similars pel que fa als companys i als progenitors, però lleugerament més crítiques amb el professorat.

Taula 5.1. Valoració de les relacions bàsiques amb companys, professorat i progenitors ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

Mitjanes en l'escala de 0 (molt malament) a 10 (molt bé)
 Percentatge de relacions insatisfactòries i mediocres sobre el total (valoracions de 0 a 6 punts)

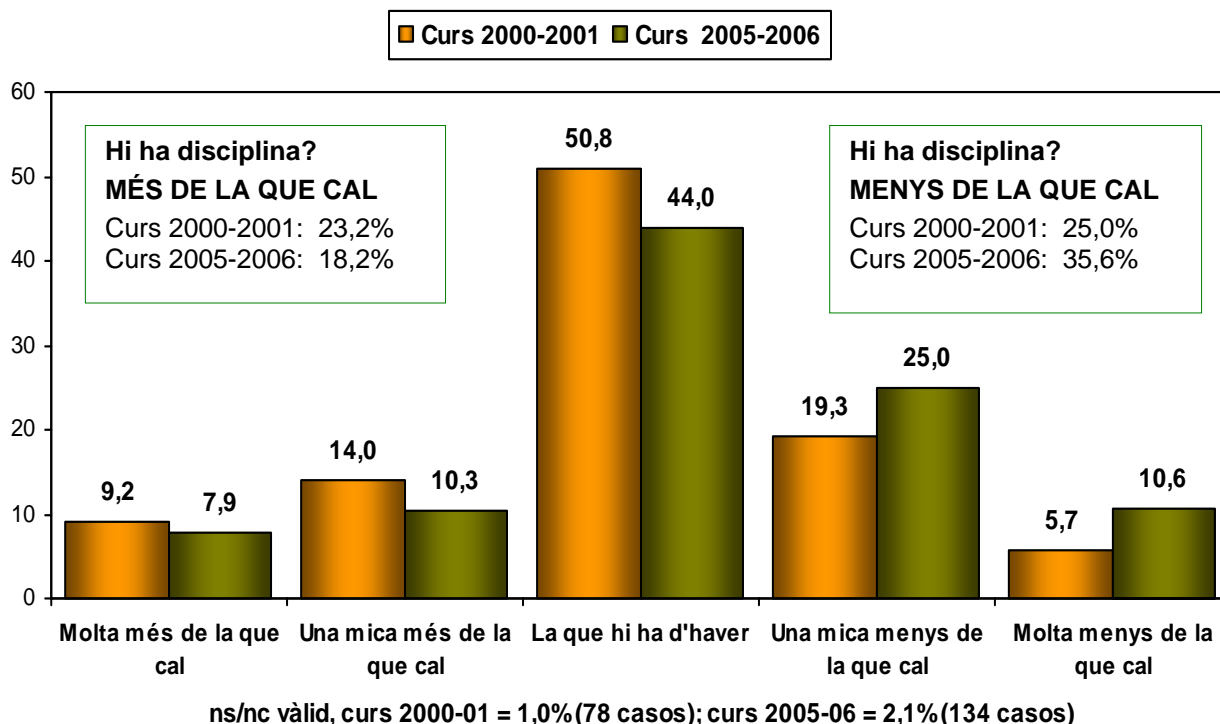
Edicions de l'ECESC	Valoració dels companys		Valoració del professorat		Valoració dels progenitors	
	Valors 0-6 % del total	Mitjana Escala 0 a-10	Valors 0-6 % del total	Mitjana Escala 0 a-10	Valors 0-6 % del total	Mitjana Escala 0 a-10
Edició 2000-2001	12,8%	8,4	27,6%	7,4	12,1%	8,6
Edició 2005-2006	11,1%	8,5	30,0%	7,2	10,6%	8,6

Font: ECESC

Les percepcions sobre la disciplina

No es detecta, doncs, cap canvi substancial en la valoració subjectiva de les relacions bàsiques per part de l'alumnat, però hi ha motius per pensar que la situació amb el professorat podria ser lleugerament més tensa i la convivència més desordenada. En tot cas, l'alumnat opina que la disciplina a l'escola ha disminuït. La pregunta formulada en les dues edicions era exactament la mateixa: "Creus que a la teva escola hi ha la disciplina que hi hauria d'haver?", i les respostes assenyalen un increment significatiu de les opinions crítiques:

Gràfic 5.1. Percepció de la disciplina entre l'alumnat de secundària ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària
 Pregunta: "Creus que a la teva escola hi ha la disciplina que hi hauria d'haver?"

Font: ECESC

Els que consideren que hi ha menys disciplina de la que cal (una mica o molta menys de la que cal) han augmentat de manera substancial, passant globalment del 25% a gairebé el 36%, és a dir, d'una quarta part a més d'una tercera part, i l'augment relatiu més fort s'enregistra entre els que opinen que hi ha molta menys disciplina de la que cal, que gairebé es multipliquen per dos. Podríem dir que al llarg d'aquests anys s'ha trencat la *simetria*. Fa uns cinc anys, la meitat de l'alumnat pensava que hi havia la disciplina que hi havia d'haver, aproximadament una quarta part opinava que n'hi havia massa i el 25% restant que n'hi havia massa poca. En un símil gràfic, el professorat apareixia al *centre*, recolzat per la majoria dels alumnes, però sotmès a les pressions contradictòries de dos subgrups de dimensions similars. Actualment l'asimetria és evident.

Les percepcions sobre els maltractaments

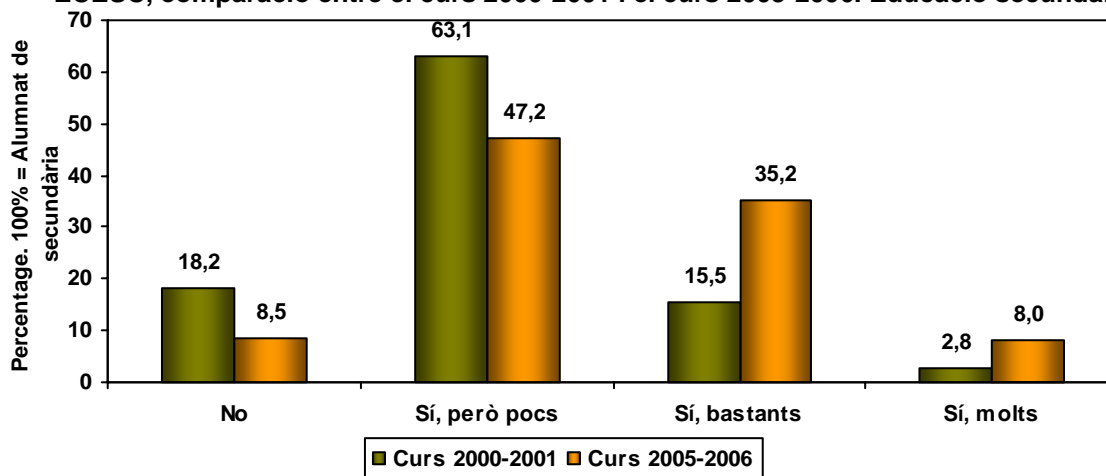
La percepció de l'existència de maltractaments a l'escola ha augmentat enèrgicament des del curs 2000-2001. I, per precisar la variable que és objecte de mesura, començarem per transcriure literalment la pregunta plantejada al qüestionari.

Diuen que hi ha nois o noies MALTRACTATS a les escoles. Nois o noies amb els quals altres companys d'escola es fiquen SOVINT per MOLESTAR-LOS, per exemple, es burlen d'ells, els deixen de banda, els roben, els peguen o els amenacen sovint.

En general, tu creus que hi ha alumnes maltractats a LES ESCOLES?

La pregunta era idèntica a la formulada durant el curs 2000-2001 i els resultats són eloqüents: els que creuen que hi ha *bastants* alumnes maltractats s'han multiplicat per més de dos, els que creuen que n'hi ha *molts* s'han multiplicat gairebé per tres:

Gràfic 5.2. Percepció genèrica sobre l'existència de maltractaments a les escoles ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

Curs 2000-2001 ns/nc=0,4% (31 casos ponderats);
Curs 2005-2006=1,2% (73 casos ponderats)

Font: ECESC

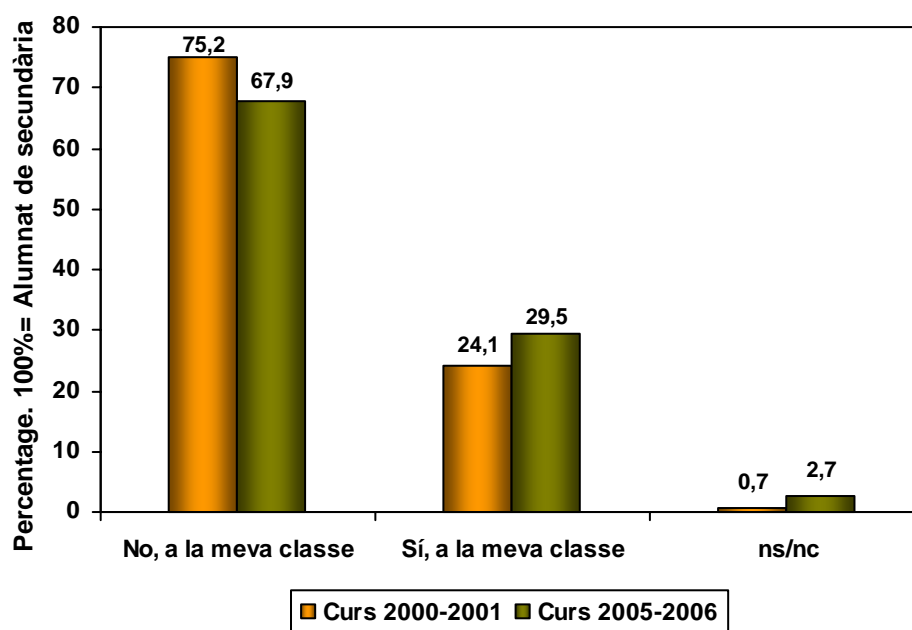
No obstant això, aquesta evolució assenyalava un augment de la consciència sobre el problema i no pas un increment dels casos de maltractament enregistrats. Més endavant aprofundirem sobre aquesta important qüestió, però ara ja hem d'avançar que, en termes generals, les dades obtingudes a través de l'ECESC no autoritzen a parlar d'un increment dels casos de maltractament a l'ensenyament secundari a Catalunya. Més aviat al contrari: hi ha una disminució dels casos de víctimes d'accions negatives freqüents, que passen del 13,2% al 10,3%, i s'estabilitza un dels indicadors més importants, el de casos freqüents (accions negatives un cop a la setmana o més), confirmats per la víctima, i als que la mateixa víctima atribueix una importància de 7 a 10 punts en una escala de 0 a 10. Aquest indicador era del 3,1% durant el curs 2000-2001 i és del 3,0% el curs 2005-2006: pràcticament la mateixa xifra. En definitiva, l'augment de la percepció no es correspon amb l'augment dels casos de maltractament coneguts: augmenta la sensibilitat, però no el nombre de fets enregistrats.

Probablement, aquest augment de la percepció reflecteix, en part, l'impacte d'alguns casos particularment tràgics i de gran ressò als mitjans de comunicació, però seria incorrecte considerar que es tracta d'un problema creat artificialment. Els mitjans de comunicació han informat de l'existència de maltractaments a partir de casos paradigmàtics, que no pretenen ser estadísticament representatius, però que sí faciliten el reconeixement públic d'un problema existent. I, amb independència d'algunes informacions sensacionalistes, això ha estat generalment beneficiós, sobretot per a les mateixes víctimes, que ara es troben en unes condicions més favorables per ser escoltades.

Es podria dir que s'ha modificat la visibilitat dels casos i la tolerància als fets. I aquesta nova consciència del problema és esperançadora perquè les accions negatives continuades han resultat tradicionalment poc visibles i molt erosives, i és precisament l'ocultació, el desconeixement o la banalització allò que permet que els casos arribin a ser greus. Amb altres paraules, que es reconegui l'existència de maltractaments és un pas indispensable per resoldre'ls i, en aquest sentit, les dades sobre percepció general a l'edició 2005-2006 de l'ECESC no han de ser rebudes amb alarma, més aviat al contrari.

En aquest sentit, quan les preguntes es refereixen a l'entorn immediat de l'alumnat, l'augment resulta molt més moderat. Així, després de preguntar genèricament pels maltractaments a les escoles, l'ECESC preguntava si hi havia nois o noies maltractats al seu grup (*"I creus que hi ha nois o noies maltractats a la TEVA CLASSE?"*) i, en aquest cas, l'augment dels nois i noies que coneixien algú que era objecte de maltractaments és superior als 5 punts percentuals, una xifra significativa però allunyada dels increments que hem vist en comentar la percepció general.

Gràfic 5.3. Percepció sobre l'existència de maltractaments a la pròpia classe ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

Els maltractaments efectivament experimentats

Ja hem avançat que, en termes generals, les dades de l'ECESC no autoritzen a parlar d'un increment dels casos de maltractament. Més aviat al contrari: hi ha una disminució dels casos de víctimes d'accions negatives freqüents a l'educació secundària (del 13,2% al 10,3%), i una estabilització d'un indicador crucial: el de víctimes d'accions negatives un cop a la setmana o més que les mateixes víctimes consideren importants (valoració conjunta de la importància de les accions negatives de 7 a 10 en una escala de 0 a 10). En definitiva, com ja s'ha assenyalat, l'augment de la percepció no es correspon amb l'augment dels casos de maltractament coneguts i, en hipòtesi, l'evolució a primària podria haver estat la mateixa. Observem les dades obtingudes amb més detall:

**Taula 5.2: Prevalença i valoració de les accions negatives freqüents
ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària
Alumnes que han estat víctimes d'accions negatives un cop a la setmana o més**

- Victimes d'accions negatives en els cinc àmbits de victimització estudiats un cop a la setmana o més
- Segmentació de les accions negatives patides d'acord amb la valoració de la seva importància

		Percentatge respecte al total de l'alumnat de secundària			
		Curs 2000-2001		Curs 2005-2006	
Consideren que NO els han tractat malament o només de broma		3,5		4,8	
Valoració de la importància global de les molèsties. Escala de 0 a 10	Puntuacions de 0 a 4	4,0		1,1	
	Puntuacions de 5 i 6	2,6		0,9	
0 = No tenen gens d'importància 10 = Tenen moltíssima importància	Puntuacions de 7 i 8	1,7	3,1	1,7	3,0
	Puntuacions de 9 i 10	1,4		1,3	
Ns/nc la valoració de la importància		-		0,4	
TOTAL (accions sense importància aparent incloses)		13,2		10,3	

Font: ECESC

Podríem afegir que també s'enregistra una disminució substancial dels nois i de les noies que reconeixen ser autors d'accions negatives contra els seus companys o companyes. En aquest àmbit, que comporta un exercici d'autoinculpació, durant el curs 2000-2001 els que reconeixen dur a terme accions negatives contra els seus companys i companyes una vegada a la setmana o més arribaven al 12,8% de l'alumnat de secundària, mentre que, durant el curs 2005-2006, només arriben al 7,8%.

La disminució crida l'atenció per la seva magnitud, i sembla més aviat producte d'un increment de l'ocultació que no pas d'una disminució del nombre d'agressors, ja que el treball de camp de l'ECESC corresponent al curs 2005-2006 es va dur a terme en un moment en el qual el debat sobre l'assetjament escolar (*bullying*) ocupava un espai considerable als mitjans de comunicació i estava explícitament present entre les preocupacions de la comunitat escolar.

És evident que aquesta atmosfera pot haver influït a incrementar l'ocultació dels victimitzadors, però en sentit contrari no sembla que hagi influït a sobredimensionar el nombre de victimitzats, la qual cosa ens permet suposar que l'estabilitat dels indicadors globals de maltractaments enregistrats respon a un fenomen rellevant: s'ha produït un increment notable de la consciència del problema amb una prevalença estable: en principi, una situació favorable per intervenir-hi.

Això de banda, cal destacar que el maltractament entre iguals i totes les seves variables associades (la percepció del problema, la por...) disminueixen amb l'edat. L'evolució és tan nítida que ens podria fer oblidar que no es tracta d'un procés d'extinció, sinó de transformació.

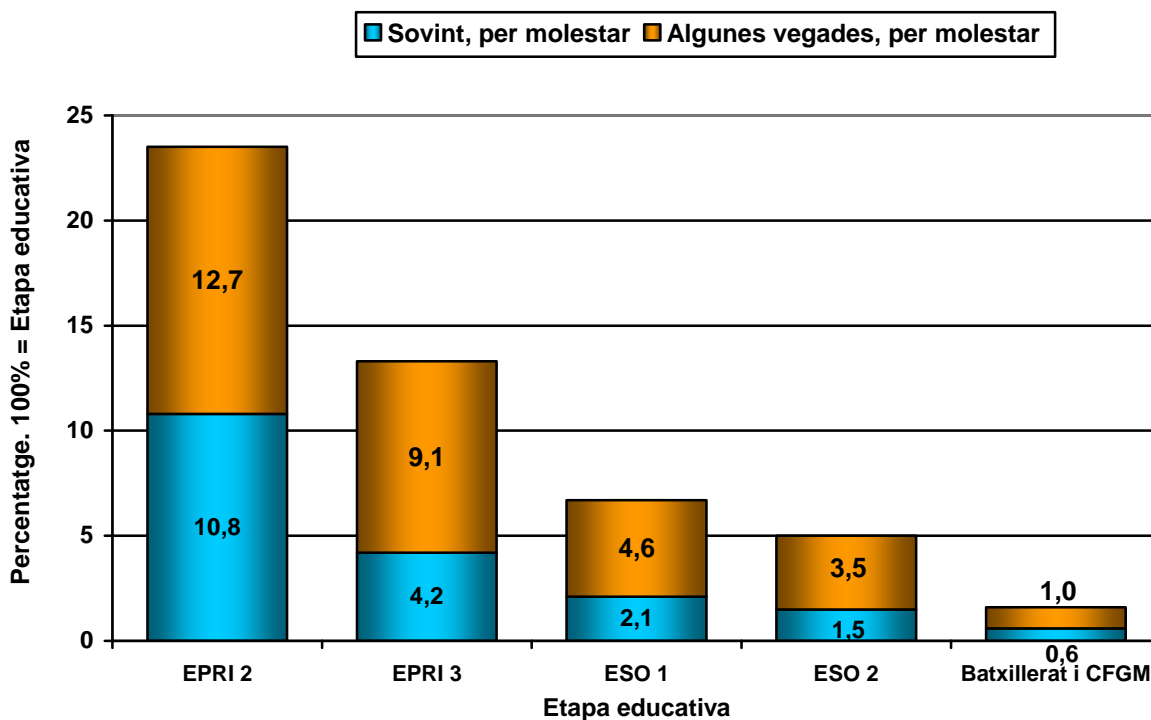
La prevalença dels maltractaments es fa molt menys freqüent amb l'edat, però pot ser igualment preocupant perquè la importància relativa dels adults (pares, professors) disminueix i la

significació dels iguals augmenta. I, si en aquestes noves circumstàncies persisteixen les accions negatives per part dels mateixos companys, el seu efecte sobre la víctima pot ser especialment dur. Que el problema es faci menys visible no significa que hagi desaparegut o que els casos subsistents siguin intrascendents.

En tot cas, per visualitzar l'evolució del problema amb l'edat, es presenta un gràfic de barres, sobre el percentatge de l'alumnat que es considera víctima d'accions negatives intencionades, és a dir, objecte d'accions negatives que les mateixes víctimes consideren que estaven destinades a molestar-les, i que valoren amb una importància global d'entre 7 i 10 punts. La disminució amb l'edat, que sempre és pronunciada, aquí resulta evident.

Gràfic 5.4: Percentatge de nois i noies objecte d'accions negatives d'especial impacte ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre

Accions considerades intencionals (*per molestar*), d'importància global entre 7 i 10 punts

Font: ECESC

Les agressions al professorat

En un sentit similar o idèntic es poden comentar les dades disponibles sobre enfrontaments verbals o físics amb el professorat. Les dades assenyalen una situació estable on s'insinuen, fins i tot, lleugeres millores respecte al curs 2000-2001, excessivament minses per justificar cap conclusió optimista, i menys en l'atmosfera mediàtica que va envoltar el treball de camp de

l'ECESC del curs 2005-2006, que potser afavoria l'ocultació de la informació autoinculpatòria. En tot cas, les dades obtingudes han estat les següents:

Taula 5.3: Agressions reconegudes contra professors o professores ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

Formulació de les preguntes	Mai		Una vegada		Algunes vegades		Força vegades	
	2000-01	2005-06	2000-01	2005-06	2000-01	2005-06	2000-01	2005-06
<i>Vas cridar a un professor o professora?</i>	79,0	80,5	11,6	11,5	6,9	6,1	2,6	1,9
<i>Vas insultar un professor o professora?</i>	87,8	89,0	7,5	7,3	3,3	2,5	1,4	1,1
<i>Vas agredir físicament un professor o professora?</i>	98,9	98,7	0,8	0,8	0,2	0,3	0,2	0,2

Font: ECESC

Aquestes dades apunten en una direcció que pot constituir una de les conclusions d'aquest estudi: les variables que mesuren la victimització o els comportaments problemàtics reconeguts mostren una estabilitat considerable, de vegades, fins i tot certes disminucions o la presència d'algun segment minoritari en el qual la problemàtica s'agreuja. Però la tendència central dels fets és l'estabilitat, mentre que la percepció o, si es vol, la consciència del problema s'ha intensificat dràsticament.

I no cal reiterar que una situació en la qual els problemes semblen estabilitzats, o enregistren lleugeres millores, mentre que la consciència dels problemes s'aguditza, conforma una conjuntura favorable a les intervencions preventives i correctives. Gairebé diríem que la població escolar les està demanant.

Problemes de convivència dintre i fora de l'escola

Al llarg de l'educació secundària la microvictimització (i, en particular, les accions negatives continuades) tendeix a ser substituïda per la victimització típica com a forma predominant de victimització.

Els fets són menys freqüents, però formalment més greus, i mantenen, tot i això, alguns dels seus trets característics, com ara la tendència dels agressors a actuar contra víctimes que es troben en situacions de feblesa relativa i la disminució de la victimització amb l'edat.

Així, basant-nos en l'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya*, podem recordar que els nois i les noies de 16 a 18 anys corren el risc de patir entre tres i quatre vegades més agressions contra la seva seguretat personal que la gent gran (robatoris de bossa o cartera, atracaments, estrebades, etc.).

I per estudiar l'àmbit de la victimització típica entre els joves escolaritzats, l'ECESC plantejava a l'alumnat de secundària tres blocs de preguntes referides als fets contra la propietat, les agressions físiques i les sexuals, mantenint en cada bloc la distinció entre la percepció del problema i els fets efectivament experimentats per l'alumnat al llarg del curs passat o les vacances passades, dintre i fora de l'escola.

S'ha ampliat, doncs, el marc de referència especial i temporal amb l'objectiu d'adequar-se a la naturalesa dels fets que s'han d'estudiar i poder enregistrar així un nombre suficient de casos que permeti analitzar un fenomen estadísticament infreqüent.

Victimització

Els robatoris: percepcions i fets experimentats

La percepció que entre els joves hi ha robatoris és força elevada. Les preguntes formulades per l'ECESC (*"En general, creus que la gent de la teva edat pateix molts robatoris...?"*) permeten constatar que ja durant el curs 2000-2001 pràcticament 1 de cada 3 joves opinava que hi havia bastants o molts robatoris. I aquesta percepció s'ha ampliat, és a dir, s'ha estès encara més: concretament, eren un 35,9% i actualment ja són un 42,0% els que consideren que la gent de la seva edat pateix bastants o molts robatoris.

Taula 5.4: Fets contra la propietat: la percepció del problema
ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària
 Evolució de les percepcions sobre l'existència de fets contra la propietat entre l'alumnat

<i>... creus que la gent de la teva edat pateix molts robatoris?</i>	Curs 2000/01	Curs 2005/06
	%	%
No, mai o gairebé mai	23,6	18,0
Sí, però pocs	39,8	39,4
Sí, bastants	29,1	33,8
Sí, molts	6,8	8,2
Ns/nc	0,8	0,6
Total	100,0	100,0

Font: ECESC

No obstant això, la prevalença, és a dir, el percentatge dels nois i de les noies victimitzats alguna vegada (amb independència del nombre de vegades) hauria baixat del 34,1% durant el curs 2000-2001 al 32,4% durant el curs 2005-2006. Una evolució favorable que ha de ser immediatament matisada: la multivictimització en els supòsits més greus, és a dir, en supòsits de robatori amb violència o intimidació, no ha disminuït. Vegem-ho:

Taula 5.5: Fets contra la propietat: la victimització experimentada ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària
Evolució de la prevalença de robatoris i destrosses entre l'alumnat

<i>et van fer alguna d'aquestes coses?</i>	Curs 2000-2001				Curs 2005-2006			
	Freqüència en percentatges horitzontals				Freqüència en percentatges horitzontals			
	Mai	1 cop	2 o més	Nc	Mai	1 cop	2 o més	Nc
Et van destrossar o fer malbé coses teves?	88,8	7,5	3,0	0,8	89,6	6,8	2,7	0,9
Et van robar sense que te n'adonessis?	77,5	16,4	5,3	0,8	77,7	16,6	4,8	0,9
Et van amenaçar de paraula per robar-te?	89,5	6,5	3,0	1,0	90,6	5,5	3,0	0,8
Et van agredir amb intenció de robar-te?	94,0	3,9	1,3	1,0	94,2	3,5	1,4	0,9
Et van amenaçar o atacar amb una arma per robar-te?	94,1	4,2	0,8	0,9	93,6	3,6	1,1	1,6

Font: ECESC

Adicionalment, les pitjors experiències de victimització en matèria de robatoris, és a dir, les valorades de 7 a 10 punts en una escala de 0 (gens d'importància) a 10 (moltíssima importància), s'han incrementat de l'11,7% al 12,3%, la qual cosa contribueix a explicar la percepció de l'alumnat en aquest àmbit. Passen menys coses, però són més molestes i segurament més greus.

Les agressions físiques: percepcions i fets experimentats

La gran majoria de l'alumnat percep que es produeixen amenaces de paraula, bufetades, cops, empentes, etc. contra els joves de la seva edat. En xifres rodones, eren el 80% durant el curs 2000-2001 i ara ja són el 85%. No obstant això, la meitat d'aquest col·lectiu estima que aquesta violència té una freqüència escassa; tot i que el 30% opinava que era bastant freqüent el curs 2000-2001 i aquest segment ja arriba gairebé al 35%, però es mantenen al mateix nivell els que opinen que les agressions físiques contra els joves de la seva edat són molt freqüents.

Prop del 90% estima que hi ha agressions físiques a joves de la seva edat a les discoteques. Fins i tot, més del 55% percep que a les discoteques tenen lloc agressions físiques força o moltes vegades. I, no obstant això, es tracta d'un dels pocs àmbits on la percepció del problema ha millorat inequívocament. Entre els llocs on hi ha més agressions físiques, se cita en segon lloc l'escola i s'ha d'assenyalar que, en aquest àmbit, la percepció ha empitjorat respecte al curs 2000-2001. Prop del 85% pensa que, poc o molt, a l'escola es produeixen agressions físiques, i aquests eren aproximadament un 75% fa quatre anys.

Fora d'això, l'evolució de la victimització en l'àmbit de les agressions físiques recorda el que ja s'ha vist en matèria de robatoris: s'enregistren menys fets però són més importants per a les víctimes. Hi ha motius per creure que els elements de violència o intimidació augmenten. Aquestes són les dades obtingudes en les dues edicions de l'ECESC:

Taula 5.6: Les agressions físiques: la victimització
ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària
 Evolució de la victimització per agressions físiques. Percentatges horitzontals

<i>I a tu, personalment... et van fer alguna d'aquestes coses?</i>	Curs 2000-2001				Curs 2005-2006			
	Mai	1 cop	=/> 2	Nc	Mai	1 cop	=/> 2	Nc
Amençar amb paraules	76,5	13,0	9,3	1,2	79,9	7,6	6,4	6,1
Agredir físicament per fer-te mal, SENSE utilitzar cap arma ni cap objecte	87,2	7,5	3,9	1,4	87,2	6,0	3,4	3,3
Amençar-te o atacar-te AMB armes o objectes per fer mal	94,9	3,0	0,6	1,5	92,5	2,8	1,3	3,5

Font: ECESC

Com es pot observar, s'enregistra una disminució de la prevalença global respecte del curs 2000-2001, acompanyada d'un lleuger increment dels fets més greus. Les diferències són minses i la seva significació estadística és feble o nul·la, però s'ha de constatar que la multivictimització més greu, amb armes o objectes per fer mal, era del 0,6% i arriba a l'1,3%. I el nombre d'experiències de victimització a les quals s'atribueix una importància màxima, és a dir, els fets valorats amb 9 i 10 punts, sembla que augmenten del 3,3% al 3,6%. En tot cas, la puntuació mitjana de la importància dels fets és superior, i també ha augmentat el nombre d'agressors vinculats directament o indirecta a l'escola.

Les agressions sexuals: percepcions i fets experimentats

Un 60% de l'alumnat de secundària considera que es produeixen agressions sexuals entre la gent de la seva edat. I els que opinen que les agressions sexuals es produeixen *força o moltes vegades* constitueixen una minoria substancial, que ha passat del 17,4% el curs 2000-2001 al 20,4% el curs 2005-2006. Aquest increment ha estat particularment intens entre les noies, atès que eren aproximadament una de cada cinc i ja són una de cada quatre les que perceben agressions sexuals amb aquest nivell d'intensitat.

Les discoteques són considerades, novament, el lloc on el risc de patir agressions sexuals és més elevat: gairebé el 49% opina que força o moltes vegades aquest tipus d'agressions tenen lloc a les discoteques. La percepció d'agressions sexuals a l'escola i als carrers on es viu no és insignificant, però està nítidament per sota de les agressions físiques percebudes en aquests mateixos llocs. Per contra, la percepció d'agressions sexuals mitjançant ordinador és molt elevada (30,2%) i ocupa el segon lloc, clarament per sobre del tercer, el telèfon mòbil (15,2%).

Malgrat això, la victimització per agressions sexuals també s'ha estabilitzat, i la valoració subjectiva dels fets ha disminuït. En hipòtesi, doncs, es produeixen aproximadament el mateix nombre de fets, i la seva importància és lleugerament decreixent. El curs 2000-2001, un 5,7% de l'alumnat havia estat víctima d'algun fet que la mateixa víctima considerava greu (valorat de 7 a 10 punts sobre 10), mentre que aquesta xifra ha estat del 5,0% el curs 2005-2006. No obstant això, les diferències són minses, i la no-resposta ha estat força més elevada en l'edició 2005-2006, la qual cosa ens obliga a formular aquesta conclusió amb cautela.

Taula 5.7: Les agressions sexuals experimentades: evolució de la prevalença ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària
Prevalença de cinc tipus d'agressions sexuals. Percentatges horitzontals

Supòsits d'agressió sexual	Curs 2000-2001			Curs 2005-2006		
	No, mai	Sí, a vegades	Nc	No, mai	Sí, a vegades	Nc
Fer comentaris molestos o insultants de tipus sexual	88,5	10,3	1,2	87,0	9,8	3,2
Assetjar-te, acostar-se't o seguir-te de manera molesta	90,1	8,5	1,3	88,8	7,8	3,5
Tocar-te contra la teva voluntat amb una mica de força	94,1	4,4	1,5	92,0	4,2	3,9
Tocar-te amb violència o amenaces	97,2	1,3	1,5	95,3	1,0	3,7
Violar-te; forçar-te a una relació sexual que no desitjaves	97,5	1,0	1,5	95,0	0,8	4,1

Font: ECESC

Addicionalment, els nivells coneguts de victimització sexual tipològicament greu (amb independència de la valoració subjectiva) són considerables: l'1% (n = 66) de l'alumnat ha estat objecte de tocaments amb violència o intimidació i el 0,8% (n = 53) ha estat forçat a una relació sexual que no desitjava.

Previsiblement, el nombre total de víctimes és molt més nombrós entre les noies i, no obstant això, de vegades s'oblida que en l'àmbit dels menors la distribució per gènere tendeix a igualar-se entre les víctimes de les agressions sexuals més greus. I en determinades circumstàncies, per exemple, quan s'estudien les pitjors experiències de victimització, el nombre de nois pot ser, fins i tot, superior al de noies, aproximadament fins als 15 o 16 anys.

Accions problemàtiques

Portar alguna arma o objecte per por de ser agredit

Una de les funcions dels sistemes de justícia és fer innecessària la defensa pròpia que, òbviament, pot ser inevitable i legítima, però que difícilment és desitjable perquè massa sovint els agredits no tenen els recursos per donar respostes proporcionals i adequades a les agressions de què poden ser objecte.

De fet, l'autodefensa pot activar cercles de violència recíproca que multipliquin les infraccions i incrementin la inseguretat, induint comportaments imprudents o il·lícits, com ara portar armes a sobre per *por de ser agredit*. No obstant això, *portar objectes que poden fer mal (navalles, etc.)* constitueix un comportament que s'ha incrementat significativament al llarg dels darrers anys i això suposa un senyal d'alarma que no s'hauria de menystenir.

Taula 5.8: Alumnes que admeten portar objectes per fer mal (navalles, tc..)
ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària
 Pregunta: ...vas portar objectes que poden fer mal (navalles, tc..) per POR que t'agredissin?

Respostes	Curs 2000-2001		Curs 2005-2006	
	escola	carrer, bars	escola	carrer, bars
Sí, de vegades ho vaig fer	3,3	6,6	5,0	8,8
No, mai no ho vaig fer	94,0	90,9	89,7	85,8
Nc	2,6	2,5	5,3	5,5
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: ECESC

Es tracta d'un comportament més freqüent entre els nois, però no resulta desconegut entre les noies. Així, durant el curs 2005-2006, més d'una quarta part del segment que admet haver anat a l'escola amb algun objecte per fer mal eren noies (exactament el 28,5%), i entre l'alumnat que admet haver-ho fet per sortir al carrer o anar a un bar, més d'una tercera part també eren noies (el 34,3%).

Aquests comportaments són, doncs, menys freqüents entre les noies i suposem que les seves respostes inclouen els aerosols, siguin professionals o domèstics (laques, etc.). Però, en tot cas, ens trobem davant d'una evolució preocupant que afecta significativament els dos gèneres i que és contrària als valors que defensem, tant per raons de dret com de seguretat i de prevenció.

Pintades i danys a la via pública

El nombre de joves escolaritzats que reconeixen haver fet pintades en espais públics s'ha incrementat clarament des del curs 2000-2001. Eren un total del 22,6% els que reconeixien haver pintat alguna vegada la paret o el mur del seu carrer, del metro, de la seva escola o d'algun lloc públic, i ara són el 33,9%. Un increment substancial, sobretot perquè no es limita als que admeten haver-ho fet *algun cop* (1 o 2): així, els que reconeixen fer-ho *molt sovint* (més de 10 vegades) s'han doblat: eren l'1,3% i ara són el 2,6%.

Complementàriament, també es volia saber si, de manera deliberada, un segment dels joves escolaritzats havien fet malbé instal·lacions o mobiliari urbà, de manera que, addicionalment, se'ls preguntava si durant el curs passat o les vacances havien danyat expressament instal·lacions o mobles del carrer.

No obstant això, en aquest cas la relació d'exemples concrets sobre els quals es fonamentava la pregunta presenta diferències entre les dues edicions de l'ECESC, la qual cosa ens obliga a ser cautelosos amb les conclusions que, en hipòtesi, apunten cap una lleugera millora de la situació. En tot cas, en les dues variables directament comparables en les dues edicions de l'ECESC (*danys a la jardineria* i *danys als contenidors i papereres*) s'enregistra una situació d'estabilitat o de disminució del nombre de nois i noies que reconeixen haver realitzat actes contra aquests béns.

Viatjar sense bitllet o conduir sense permís i/o sense assegurança

La utilització esporàdica per l'alumnat de secundària dels transports públics sense títol de viatge s'ha incrementat des del curs 2000-2001. En xifres rodones, els que admeten fer-ho, com a molt, algunes vegades al trimestre, han passat d'un 25% a gairebé un 29%, però el segment

que reconeix fer-ho habitualment (algunes vegades per setmana o sempre que no hi ha vigilància) es manté estable.

Per contra, les infraccions enregistrades en la conducció de vehicles de motor s'han reduït, la qual cosa assenjala una millora relativa en un comportament que es pot considerar de risc.

Taula 5.9: Alumnes que admeten conduir sense permís o sense assegurança ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària

Freqüències	Curs 2000-2001	Curs 2005-2006
Mai	63,4	74,9
Només unes poques vegades (per exemple, algunes vegades al llarg de tot l'any)	21,8	13,8
Força vegades (per exemple, algunes vegades al trimestre)	5,7	3,5
Moltes vegades (per exemple, algunes vegades al mes)	2,8	2,0
Moltíssimes vegades (per exemple, gairebé cada dia durant l'estiu, gairebé cada cap de setmana, etc.)	5,3	3,9
Ns/hc	1,0	1,9
Total %	100,0	100,0

Font: ECESC

No obstant això, encara trobem prop d'un 4% de l'alumnat que afirma seguir aquestes conductes moltíssimes vegades, i un 2% que reconeix fer-ho moltes vegades. Dit d'una altra manera, és evident que les millores assolides no són encara satisfactòries i que s'han de continuar les polítiques destinades a rectificar-les.

Furts i compravenda d'objectes robats

Pel que fa a les infraccions reconegudes contra la propietat, l'ECESC aborda tres qüestions diferents: endur-se coses de les botigues sense pagar, comprar o vendre objectes robats i agafar diners de la família sense dir-ho. I aquestes han estat les respostes obtingudes en les dues edicions de l'Enquesta:

Taula 5.10: Alumnes que admeten fets contra la propietat fora de l'escola
ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària
 Pregunta: ... durant el curs passat o les vacances vas fer alguna d'aquestes coses?

	Curs 2000-2001				Curs 2005-2006			
	Percentatges horitzontals				Percentatges horitzontals			
	1 cop	2 o 3	4 o més	Nc	1 cop	2 o 3	4 o més	Nc
Endur-te sense pagar coses de les botigues	13,6	9,0	5,2	1,0	13,1	10,0	3,7	2,3
Comprar o vendre objectes robats	3,5	2,2	1,1	1,1	3,5	2,3	0,9	2,6
Agafar diners de la teva família sense dir-ho	13,8	6,6	4,2	1,0	10,4	5,3	2,5	2,6

Font: ECESC

Com es pot observar, la situació en aquest àmbit s'ha mantingut estable o ha millorat lleugerament al llarg dels darrers anys, tot i que els furts esporàdics a les botigues hagin augmentat lleugerament. Per contra, s'enregistra una millora generalitzada pel que fa a agafar diners de la família sense dir-ho.

Amenaces i agressions reconegudes contra persones

Durant els darrers anys, el nombre d'amenaques i d'agressions contra persones reconegudes per l'alumnat i produïdes fora de l'escola no s'ha incrementat substancialment. En aquest cas, les variables comparables es refereixen més concretament a les amenaces o les agressions contra persones properes, i els resultats obtinguts el curs 2005-2006 són similars als del curs 2000-2001, amb uns increments de dècimes massa primers per poder parlar taxativament d'un augment generalitzat. Per contra, sí que podem afirmar que la situació no ha millorat.

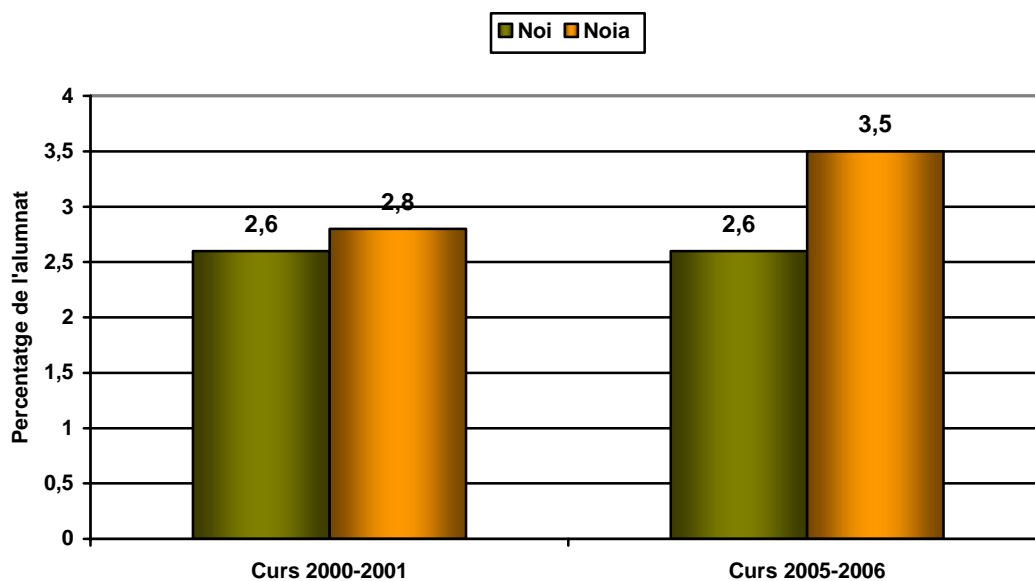
Taula 5.11: Alumnes que admeten amenaces o agressions fora de l'escola
ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària
 Pregunta: ... durant el curs passat o les vacances vas fer alguna d'aquestes coses?

Amenazar o agredir	Curs 2000-2001				Curs 2005-2006			
	Percentatges horitzontals				Percentatges horitzontals			
	Mai	1 cop	=/> 2	Nc	Mai	1 cop	=/> 2	Nc
algú de fora de l'escola	-	-	-	-	88,8	5,0	3,6	2,6
la teva parella	97,8	0,6	0,5	1,1	95,9	1,0	0,5	2,6
el teu pare o la teva mare	96,3	1,7	0,9	1,1	94,4	1,9	1,0	2,7

Font: ECESC

Existeix una altra similitud amb les dades del curs 2000-2001: en l'àmbit de les amenaces o les agressions a persones properes, el nombre de noies que reconeix algun episodi agressiu és similar o més elevat que el de nois, i la prevalença entre les noies s'ha incrementat lleugerament. I això és així tant pel que fa al pare o a la mare com pel que fa a la parella, tot i que les submostres referides a la parella són massa minses, i ens limitarem a presentar les respostes que reconeixen amenaces o agressions contra el pare o la mare.

Gràfic 5.5: Alumnat que admet amenaces o agressions al pare o a la mare, per gènere ECESC, comparació entre el curs 2005-2006 i el curs 2000-2001. Educació secundària

Font: ECESC

Sembla, doncs, que ens trobem davant d'un tipus de violència en què les dones són majoria, un assumpte singular que ja es va detectar el curs 2000-2001 i que queda pendent d'aprofundiment i de confirmació en altres estudis.

El consum de tabac, alcohol i drogues

L'ECESC no té per objecte estudiar el consum de tabac, alcohol i drogues il·legals entre l'alumnat, perquè aquesta problemàtica ja s'analitza a l'*Enquesta sobre drogues a la població escolar* del Departament de Salut. En el nostre cas, les preguntes sobre el consum de substàncies psicoactives s'orienta a estudiar les correlacions entre els diversos comportaments problemàtics de l'alumnat. L'èmfasi no està, doncs, en els efectes del consum sobre la salut, sinó en els problemes de convivència que puguin aparèixer associats al consum de drogues. No

obstant això, la inquietud que genera la problemàtica de la droga ha aconsellat fer una presentació breu i diferenciada dels resultats obtinguts per l'ECESC en aquest àmbit.

La percepció del perill de consumir substàncies psicoactives

En contra dels valors normatius vigents, l'alumnat considera que, dels consums estudiats, el menys perillós és *fumar marihuana cada cap de setmana o gairebé*. Vegem els resultats globals obtinguts per a les quatre substàncies considerades on, per simplificar la comparació amb els resultats del curs 2000-2001, s'han agregat en una sola columna de la taula *cap i una mica de perill* i en una altra columna *bastant i molt de perill*.

Taula 5.12: Percepció del perill associat al consum de quatre substàncies psicoactives ECESC, comparació entre el curs 2000-2001 i el curs 2005-2006. Educació secundària

Fins a quin punt creus que és perillós?	Nivell de perill				No ho sap	
	Cap o una mica		Bastant o molt		Curs 2000-01	Curs 2005-06
	Curs 2000-2001	Curs 2005-2006	Curs 2000-2001	Curs 2005-2006		
Percentatges horitzontals						
Tabac Un paquet al dia o més	34,8	27,0	61,2	66,1	2,8	5,2
Alcohol Cinc copes o més 1 o 2 cops cada cap de setmana	35,0	33,6	61,3	59,7	2,5	4,6
Marihuana Fumar cada cap de setmana o gairebé	34,3	32,4	58,4	58,8	6,0	6,6
Èxtasi o similar Prendre'n cada cap de setmana o gairebé	6,6	4,9	81,1	81,7	12,2	13,3

Nc (vàlid): curs 2000-2001: d'1,1 a 1,4% segons substància; Nc curs 2005-2006: d'1,7 a 2,2% segons substància

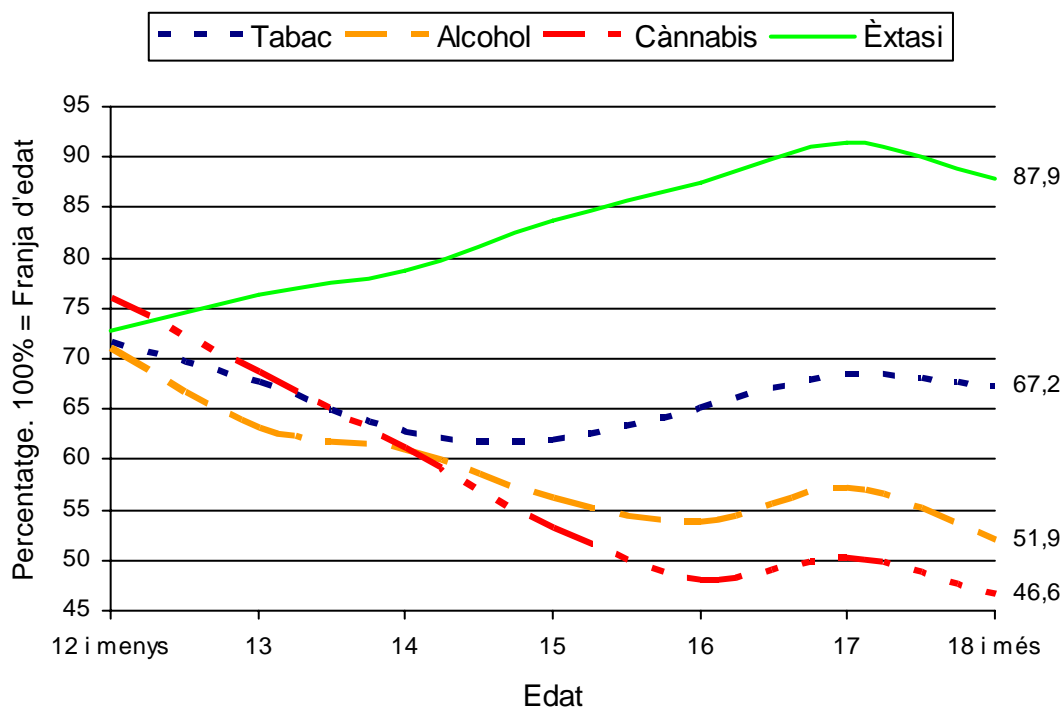
Font: ECESC

Les opinions que relativitzen el risc de consumir cànnabis tenen influència entre l'alumnat, i s'ha d'afegir que aquest relativisme s'incrementa amb l'edat. En xifres rodones, l'alumnat que considera molt perillós el consum setmanal de cànnabis (sense comptabilitzar els que ho consideren bastant perillós) és del 58% als 12 anys i del 21% als 18 anys d'edat. De manera que, cap al final del nostre interval, als 18 anys d'edat, prop de la meitat de l'alumnat opina que consumir marihuana cada cap de setmana o gairebé només suposa una mica de perill (34,5%) o cap perill (13,8%). En aquest cas, el procés de socialització no comporta una acceptació dels valors oficials en la matèria, més aviat al contrari.

En termes generals, les percepcions sobre el perill de consumir substàncies psicoactives evolucionen amb l'edat. Així, el nivell de risc percebut cap al primer curs de l'ESO (12 anys

aproximadament) és similar per a les quatre substàncies estudiades: en xifres rodones, entre el 71 i el 76% de l'alumnat considera que qualsevol d'aquests consums és bastant o molt perillós. A partir d'aquest punt, l'evolució és diferent per a cada substància.

Gràfic 5.6: Percepció del perill associat al consum de quatre substàncies ECESC, curs 2005-2006. 1r trimestre. Educació secundària, de 12 a 18 anys, aproximadament
 Percentatge sobre la franja d'edat dels que consideren que el consum és *bastant o molt perillós*

Font: ECESC

Les grans línies d'aquests canvis es poden observar gràficament, a cop d'ull. Predomina l'alumnat que considera tots aquests consums bastant o molt perillosos, però la percepció del perill s'afebleix amb l'edat pel que fa a l'alcohol i al cànnabis, i s'incrementa pel que fa al tabac i, sobretot, a l'èxtasi o similars. Addicionalment, cap als 18 anys, amb l'inici de la majoria d'edat, totes les percepcions de perill semblen experimentar una nova oscil·lació a la baixa.

La incitació al consum de substàncies psicoactives

L'ECESC estudia la proximitat del mercat negre a l'alumnat a través de dues preguntes complementàries: amb la primera pregunta s'intenta quantificar la incitació al consum (l'oferta): "Algú t'ha preguntat si volies alguna d'aquestes drogues?" i amb la segona s'intenta mesurar la

facilitat d'accés a les fonts de subministrament: “*Creus que et costaria aconseguir alguna d'aquestes substàncies, si volguessis, ara mateix?*”. Podem avançar que la incitació al consum és, com a mínim, considerable, i la disponibilitat també:

**Taula 5.13: Incitació al consum de substàncies psicoactives
ECESC, evolució del curs 2000-2001 al curs 2005-2006. Educació secundària**

Substància. Referència temporal: tota la vida	Curs 2000-2001	Curs2005-2006
Marihuana o haixix (porros, xocolata, <i>costo</i>)?	54,4	53,1
LSD (àcid, <i>tripi</i>)?	16,6	9,1
Amfetamines (<i>speed</i>)?	10,3	9,8
Cocaïna (<i>coca</i> , <i>perico</i>)?	17,4	17,1
Relevin (<i>cims</i>)?	0,9	2,3
Bolets al·lucinògens o màgics (psilocibes, etc.)?	5,2	13,8
Heroïna (<i>cavall</i> , <i>jaco</i>)?	5,3	4,9
Èxtasi (pastilles, Adam, XTC)?	18,4	6,5
Ketamina (<i>kitkat</i>)?	1,9	3,4
Coles o pegues (inhalants)?	5,5	4,8

Font: ECESC

Les incitacions al consum que han disminuït nítidament des del curs 2000-2001 són precisament les que presenten més problemes d'identificació al mercat, sobretot l'LSD, però també l'èxtasi. No tenim cap interpretació plenament satisfactòria sobre aquests fets, però, pel que fa a l'LSD, és possible que una bona part de la disminució sigui deguda a l'augment de la informació dels usuaris, que disposen de més dades per distingir entre l'LSD i altres substàncies que circulen pel mercat negre amb noms i presentacions volgudament enganyoses. Complementàriament, sembla evident que una part de la incitació al consum en matèria de substàncies visionàries s'ha desplaçat cap als bolets psilocibínics i la ketamina.

Una altra font de disminució de l'oferta podria estar relacionada amb un afebliment de la curiositat inicial per l'èxtasi, que encara es mantenia viva cap al curs 2000-2001 i que s'hauria pogut moderar posteriorment. No obstant això, en aquest cas també s'ha de tenir en compte, com s'ha pogut observar anteriorment, que la percepció del risc associat al consum d'èxtasi és una de les que s'incrementen amb l'edat de l'alumnat, com a mínim fins als 17 anys, i aquest fet, sens dubte, també té una influència, potser crucial, en la disminució generalitzada de la

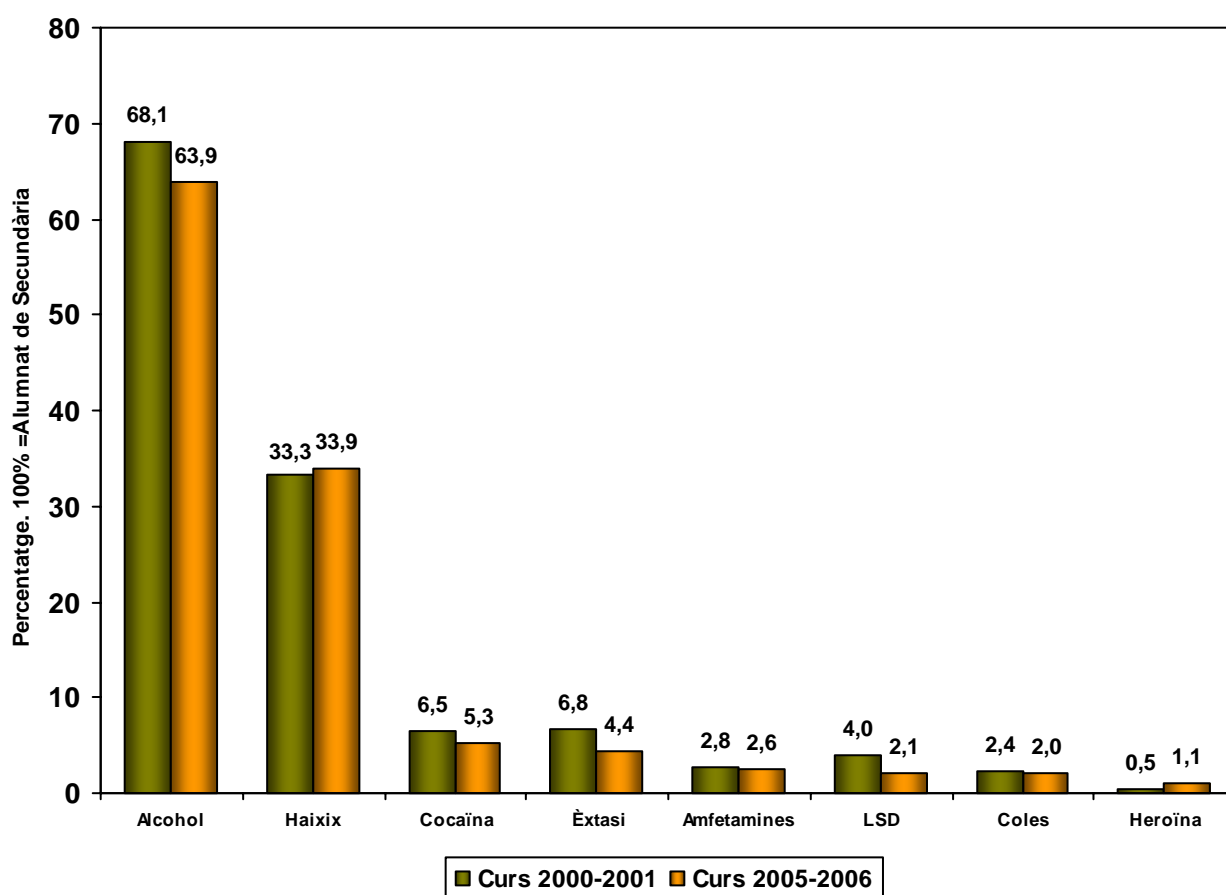
incitació al consum. Sobretot tenint en compte que, el que sembla haver disminuït, és l'ofertament generalitzat de les pastilles, no la seva disponibilitat per als consumidors o als llocs habituals.

El consum de substàncies psicoactives: l'evolució en el temps

L'ECESC estudia el consum de vuit substàncies psicoactives, i si ens centrem en la seva prevalença al llarg de tota la vida (*"has pres alguna vegada ... al llarg de tota la vida?"*) hem de començar ressaltant que, amb l'excepció del cànnabis, els consums han disminuït, a voltes significativament, com en el cas de l'LSD i de l'èxtasi.

Gràfic 5.7: Consums reconeguts al llarg de tota la vida de vuit substàncies psicoactives ECESC, evolució del curs 2000-2001 al curs 2005-2006, 1r trimestre

Alumnes d'educació secundària obligatòria i postobligatòria, edats aproximades, 12 - 18 anys

Font: ECESC

El cànnabis és, amb diferència, la substància més prevalent en matèria de drogues il·legals, amb un nivell de consum estable o lleugerament creixent respecte del curs 2000-2001 (l'ECESC enregistra un augment de 0,6 punts). És a dir, en xifres rodones, un de cada tres alumnes de

secundària ha tastat cànnabis alguna vegada al llarg de la seva vida, i els que en consumeixen un cop a la setmana o més se situen prop del 10%.

L'edat mitjana del primer consum era de 14,3 anys durant el curs 2000-2001 i és de 14,1 el curs 2005-2006, i aquesta diferència apunta a una nova disminució en l'edat mitjana del primer consum. La tendència a iniciar-se cada cop més jove en el consum de certes substàncies psicoactives (alcohol, cànnabis...) ha estat detectada reiteradament i és possible que continuï en el futur.

Lògicament, la proporció de l'alumnat que ha consumit alguna vegada marihuana o haixix s'incrementa amb els anys. Als 16 anys, més de la meitat ja n'han consumit algun cop, als 18 anys són ja més de dues terceres parts de l'alumnat els que, com a mínim, han tastat la substància. En definitiva, al llarg de l'ensenyament secundari postobligatori, el consum, si més no experimental, de marihuana o haixix tendeix a generalitzar-se.

La disponibilitat de substàncies psicoactives

Per mesurar la facilitat d'accés de l'alumnat a les substàncies il·legals, l'ECESC formulava una sola pregunta: "*Creus que et costaria aconseguir alguna d'aquestes substàncies, si volguessis, ara mateix?*". Les respostes previstes eren *quasi impossible, difícil, fàcil, molt fàcil i no ho sé*, però a efectes de facilitar la presentació dels resultats i la comparació amb el curs 2000-2001, s'han agregat els que responien *quasi impossible* i *difícil* en una sola columna, mentre que, d'altra banda, s'han agregat els que responien *fàcil* i *molt fàcil*.

La substància més difícil d'aconseguir és l'heroïna, que, addicionalment, resulta més difícil de trobar que fa quatre anys. I, no obstant això, un de cada sis joves escolaritzats a l'educació secundària consideren que és fàcil o molt fàcil aconseguir-la. No són xifres minses, sobretot tenint en compte que es tracta d'una mitjana referida a una població que té aproximadament entre 12 i 18 anys i que, malgrat tot, més del 30% considera que és fàcil o molt fàcil aconseguir cocaïna i més de la meitat que és fàcil o molt fàcil aconseguir derivats del cànnabis. En síntesi, aquestes són les respostes obtingudes:

Taula 5.14: Percepció de la facilitat d'accés a sis drogues il·legals
Evolució del curs 2000-2001 al curs 2005-2006. Educació secundària

... et costaria aconseguir aquestes substàncies, si volguessis, ara mateix? Percentatges horitzontals	Facilitat d'accés				No ho sap	
	Quasi impossible o difícil		Fàcil o molt fàcil		Curs 2000-01	Curs 2005-06
	Curs 2000-2001	Curs 2005-2006	Curs 2000-2001	Curs 2005-2006		
Haixix/marihuana	20,1	18,0	59,5	58,4	18,6	19,7
Cocaïna	40,9	34,8	31,5	31,8	25,6	29,2
Heroïna	50,9	44,8	17,0	15,7	30,0	35,3
Amfetamines	43,7	40,9	23,6	19,7	30,6	35,4
Èxtasi, drogues de síntesi	40,2	40,0	29,1	20,7	28,6	35,0
LSD o similars	42,3	42,7	25,5	15,8	30,1	37,4
Coles o pegues	33,9	31,6	32,5	30,4	31,7	33,9

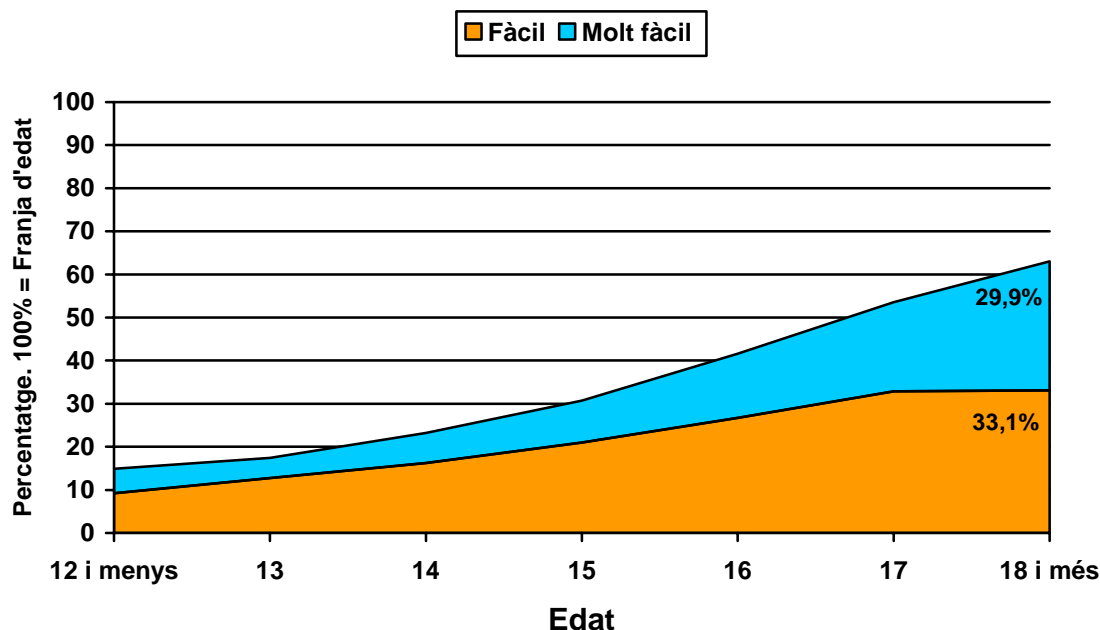
Nc (vàlid): curs 2000-2001: d'1,8 a 2,2% segons substància; Nc curs 2005-2006: de 3,8 a 4,2% segons substància

Font: ECESC

És evident que ens estem referint a una població en la qual els canvis d'edat són decisius i les xifres mitjanes poden resultar enganyoses. En aquest sentit, s'aconsegueix una visió més acurada de la situació presentant els resultats per edats i diferenciant per estrats els que consideren *fàcil* aconseguir substàncies dels que ho consideren *molt fàcil*. Podríem realitzar aquest exercici per a les diverses substàncies, però a tall il·lustratiu pot ser suficient referir-se únicament a la cocaïna, que forma part de les substàncies de consum minoritari i, no obstant això, té una presència considerable en el mercat negre a Catalunya.

Cap als 17 anys la meitat de l'alumnat considera fàcil o molt fàcil aconseguir cocaïna *si volguessin, ara mateix*. No és una xifra insignificant, i fa sospitar que els *primers contactes* es troben a l'entorn immediat del jove, fins i tot a l'escola. Però aquesta xifra, malgrat la seva contundència, no té el caràcter generalitzat que ja hem detectat anteriorment en relació amb els derivats del cànnabis. Podem observar-ho amb major detall al gràfic següent:

Gràfic 5.8. Percepció de la facilitat d'accés a la cocaïna per edats
 ECESC, curs 2005-2006. 1r trimestre. Educació secundària, de 12 a 18 anys, aproximadament
 Percentatge sobre la franja d'edat dels que consideren *fàcil* i *molt fàcil* aconseguir COCAÏNA

Font: ECESC

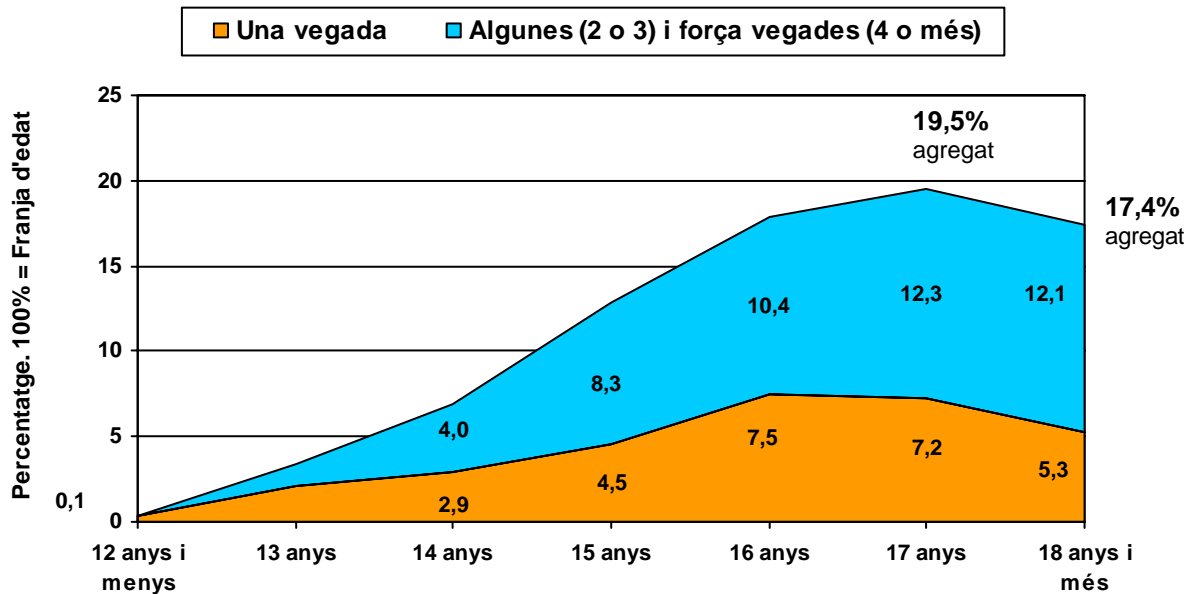
S'està comprovant que el consum de substàncies psicoactives entre l'alumnat pot presentar complexitats per les quals no sempre es compta amb procediments d'intervenció d'una eficàcia contrastada; de vegades manquen, fins i tot, coneixements generals sobre les substàncies disponibles, sobre els seus efectes i l'estructura del seu mercat, que pot ser extraordinàriament fluïda i encavalcar-se amb rituals de pas i de transgressió, on el consumidor convida els seus amics o amigues, o són els seus amics i amigues els que demanen ser *iniciats*, i així es comparteix o es facilita un contacte; fins i tot, es subministra a molt petita escala. La naturalesa d'aquestes relacions té especificitats que no es redueixen a la lògica del *mercat*.

No obstant això, aquest informe no pot abordar una anàlisi qualitativa o cultural del fenomen, i ens hem de limitar a constatar que, sigui com sigui, s'ha generat una permeabilitat entre segments significatius dels joves escolaritzats i el mercat negre: més del 10% de l'alumnat d'educació secundària ha ajudat a aconseguir droga a companys d'escola i d'aquest 10%, prop d'un 2% ho ha fet 4 o més vegades. En aquest cas, com en tots els altres, referir-se a una població que va aproximadament dels 12 als 18 anys ens obliga a introduir algunes precisions per edats que permeten constatar immediatament que, entre els 17 i els 18 anys, el percentatge de l'alumnat que va *ajudar* els seus companys i companyes, durant el curs passat o les

vacances, a aconseguir drogues es podria situar prop del 20% als 17 anys, i per sobre del 17% als 18.

Gràfic 5.9. Participació del mateix alumnat en el subministrament de drogues per edat
ECESC, curs 2005-2006, 1r trimestre. Educació secundària, per grups d'edat

Durant el curs passat o les vacances, vas ajudar a aconseguir drogues companys de l'escola?

Font: ECESC

És obvi que no estem parlant de subministradors convencionals, sinó d'una xarxa de complicitats i d'intermediació de grans proporcions que reflecteix, en bona part, la preferència dels joves, ja assenyalada anteriorment, a informar-se sobre les substàncies psicoactives a través dels companys i de les companyes que ja les han provades.

Tipologia de l'alumnat

Una tipologia s'orienta a segmentar una població en diferents grups formats per individus que presenten similituds entre ells i diferències amb els altres. En termes estadístics, es tracta de constituir grups amb una elevada variància entre ells i una escassa variància entre els individus que formen part d'un mateix grup. És possible, doncs, construir diferents tipologies en funció de la informació disponible, de les variables que són objecte d'investigació i, fins i tot, del nombre de grups que vulguem constituir. En definitiva, es tracta d'observar l'ocurrència simultània de diversos fenòmens en cada un d'aquests grups, amb l'objecte d'avançar en el coneixement dels problemes.

En aquest cas hem fonamentat les tasques de segmentació tipològica en tres conjunts de factors que considerem rellevants i interrelacionats:

1. **La font dels valors** (“*Valora on s’aprenen les coses més importants per a viure*”)
2. **La puntuació dels valors** (“... fins a quin punt són importants les coses següents?”)
3. **L’autoinculpació**, és a dir, el reconeixement de les infraccions que s’han dut a terme

La raó d’aquesta selecció està motivada per una hipòtesi en virtut de la qual suposem que existeix una relació significativa entre el sistema de valors d’una persona i el seu comportament, sense entrar ara en la problemàtica de les causes, que desbordaria l’abast d’aquest informe. En definitiva, l’ECESC proporciona dades sobre els sistemes de valors i els comportaments problemàtics de l’alumnat i ens limitarem a estudiar les correlacions entre aquests conjunts de variables, com ja es va fer durant el curs 2000-2001, tot i que en l’edició del curs 2005-2006 no s’han retingut exactament les mateixes variables, i això impedeix dur a terme una comparació en sentit estricte.

En tot cas, les dades obtingudes ens han permès agrupar el conjunt de l’alumnat en quatre segments internament homogenis, sobretot en matèria de valors, i amb comportaments relativament diferenciats, sobretot pel que fa a les accions contràries a la convivència.

Tipus 1: Enregistra accions agressives per sobre de la mitjana

El primer col·lectiu està format per només l’1% de l’alumnat, però resulta d’especial rellevància en l’estudi dels comportaments problemàtics perquè inclou el segment més agressiu dels joves escolaritzats. Es caracteritza, sobretot, per la presència destacada de nois i noies que reconeixen haver amenaçat o agredit més d’una vegada els seus progenitors o les seves parelles, però que també han participat de manera desproporcionada en actes de interrupció a l’escola o en infraccions a la via pública.

En aquest marc, no sorprèn que aquest segment de l’alumnat valori per sota de la mitjana el compliment de les normes, la col·laboració amb organitzacions humanitàries o el creixement espiritual, i que mostri un interès comparativament baix per la seva formació de cara al futur, i un gran desinterès pels actes culturals (teatre, cinema, concerts i lectura), mentre que mostra un interès desproporcionat per les activitats lúdiques o relacionals en l’àmbit virtual (videojocs, relacions per xat o missatgeria instantània) i per la notorietat. Esquemàticament, les característiques d’aquest grup es podrien presentar de la manera següent:

Taula 5.15: Característiques de l'alumnat del tipus 1

Característica principal: enregistra accions agressives per sobre de la mitjana	
Els més violents contra les persones pròximes (amenaces o agressions contra el pare o la mare i la parella)	+ 7,03
Els més disruptius a l'escola (agressions verbals i físiques contra el professorat, danys als béns escolars)	+ 1,41
Els responsables de més infraccions a l'espai públic (agressions, danys, compravenda d'objectes robats, ajuda per aconseguir droga, conducció...)	+ 1,14
Uns dels que menys valoren els coneixements transmesos pel professorat o pels llibres	- 0,77
Uns dels que menys valoren les normes o les col·laboracions altruistes	- 0,75
Els que més valoren els coneixements transmesos per la televisió i per Internet	+ 0,61
Els que més valoren les activitats lúdiques virtuals i la notorietat (els videojocs, xatejar, ser famosos...)	+ 0,59
N = 54 (1,0% del total)	

Font: ECESC

La participació d'aquests nois i noies en el maltractament entre iguals a l'escola és força superior al seu pes poblacional. Són només l'1% de l'alumnat, però el 4,7% dels que reconeixen dur a terme accions negatives continuades contra altres nois i noies de l'escola (un cop per setmana o més). La seva implicació en el problema és, doncs, desproporcionada, però no explica l'abast del fenomen, on la participació de la resta de grups problemàtics és més important en xifres absolutes, sobretot la del segment que enregistra tendències incíviques.

Tipus 2: Enregistra accions d'aprofitament irregular per sobre de la mitjana

En la conformació d'aquest segon grup, té un pes especial la tendència a agafar diners de la família sense dir-ho i a endur-se coses de les botigues sense pagar. I aquests fets mostren certa correlació amb el gènere, és a dir, expressen uns comportaments que són més freqüents entre les noies. En concret, en aquest grup trobem el 9,2% dels nois escolaritzats a secundària i el 15% de les noies. I, curiosament, en aquest grup apareixen també alguns dels nois i de les noies més disruptius de l'escola, després del segment de tipus 1 que acabem de descriure.

Com era de preveure, aquests nois i aquestes noies no valoren especialment el compliment de les normes de convivència ni donen importància a l'ajuda humanitària, però són els que més valoren els amics i viure el present. I, després de l'alumnat del tipus 1, són el que consideren més important l'aprenentatge a través de la televisió o d'Internet.

El seu grau de violència contra les coses o contra les persones a la via pública se situa prop de la mitjana, potser una mica per sobre. I cerquen amb una intensitat lleugerament superior a la mitjana la fama o la notorietat davant els membres de l'altre sexe. En definitiva, són nois i noies als que agrada anar en grup, gaudir de la vida, divertir-se, fer servir petites estratagemes (no pagar els transports, agafar diners i altres coses de manera indeguda) per obtenir alguns avantatges materials, més per joc que no pas per necessitat o compulsió.

Taula 5.16: Característiques de l'alumnat del tipus 2

Característica principal: enregistra accions d'aprofitament irregular per sobre de la mitjana	
Els que agafen més sovint diners a casa o productes a les botigues sense pagar	+ 1,84
Els més disruptius a l'escola, després de l'alumnat de tipus 1 (agressions verbals i físiques contra el professorat, danys contra els béns de l'escola)	+ 0,80
Els que més importància donen a la televisió i a Internet, després de l'alumnat de tipus 1	+ 0,42
Els que menys valoren l'altruisme i les normes, després de l'alumnat de tipus 1	- 0,36
Els que més valoren tenir amics, viure el present i experimentar coses noves	+ 0,31
N = 641 (12,2% del total de casos vàlids)	

Font: ECESC

Aquest grup, com l'anterior, enregistra indicadors de maltractament reconeguts clarament desproporcionats. En l'alumnat del primer tipus eren el 4,7% dels maltractadors, però només l'1% de la població, i ara són el 20,2% dels maltractadors i el 12,2% de la població.

Tipus 3: Enregistra accions incíviques a la via pública per sobre de la mitjana

Aquest segment de l'alumnat té unes dimensions considerables: agrupa més de la quarta part de l'alumnat, i cal constatar que participa per sobre de la mitjana en l'ampli ventall de comportaments incívics o il·lícits que tenen com a escenari principal la via pública. Estem parlant dels danys al mobiliari urbà o de les pintades, però també de les baralles al carrer, de la compravenda d'objectes robats o de les gestions per a aconseguir droga per a altres companys de l'escola. En qualsevol d'aquests àmbits, la seva implicació és la més elevada, després de l'alumnat del tipus 1, però en aquell cas parlàvem d'un grup relativament reduït de nois i noies altament conflictius (1,0%), i ara ens estem referint a més d'una quarta part de l'alumnat de secundària (27,3%).

Curiosament, això no suposa que aquest grup sigui especialment conflictiu a l'escola (molt lleugerament per sobre de la mitjana), ni formi part dels nois i de les noies que mostren tendències als aprofitaments il·lícits, i menys encara a l'agressivitat contra la gent propera (familiars, parella), per molt que sí que es poden veure implicats en enfrontaments amb altres joves o en accions negatives continuades. I és el segment que menys importància dóna al compliment de les obligacions, als estudis o a la col·laboració amb organismes humanitaris, així com el grup que menys importància dóna a allò que es pugui aprendre a través del professorat o dels llibres. Diríem que són nois i noies que estan en una actitud de confrontació amb les normes formalment establertes en l'escenari de la via pública, més que no pas a casa o a l'escola.

Taula 5.17: Característiques de l'alumnat del tipus 3

Característica principal: enregistra accions incíviques a la via pública per sobre de la mitjana	
Infraccions a l'espai públic (danys contra el mobiliari urbà, conducció sense permís, compravenda objectes robats, droga)	+ 0,65
Els que menys valoren els coneixements transmesos pel professorat o pels llibres	- 0,86
Els que menys valoren les normes establertes o les col·laboracions altruistes	- 0,92
Agressivitat amb pares i parella	- 0,24
Aprofitaments il·lícits	- 0,21
Valoració dels coneixements transmesos a través de la televisió i d'Internet	- 0,21
N = 1.438 (27,3% del total)	

Font: ECESC

El seu nivell com a agredit és pràcticament idèntic a la mitjana, mentre que les accions negatives continuades que reconeix contra altres nois i noies estan clarament per sobre. Constitueixen una mica més d'una quarta part de l'alumnat, però concentra la meitat dels nois i de les noies que admeten dur a terme accions negatives continuades un cop a la setmana o més contra els seus companys i companyes d'escola.

Tipus 4: Integrats i normatius

Aquest col·lectiu acull la majoria de la població escolar, concretament el 59,5%, la qual cosa suposa que el tipus o grup no es pot diferenciar tant de la totalitat de l'univers estudiat com s'han diferenciat els tres primers grups analitzats. Amb altres paraules, gairebé dos de cada tres

escolars són en aquest grup. Val a dir que allò que caracteritza els adolescents i joves d'aquest col·lectiu és allò que no està subratllat en cap dels tres tipus anteriors, la qual cosa vol dir que els membres d'aquest grup presenten una conflictivitat inferior en tots els àmbits i valoren més les normes, les actituds altruistes o el que puguin aprendre a través de l'escola i dels llibres. Presentem-ho esquemàticament:

Taula 5.18: Característiques de l'alumnat del tipus 4

Característica principal: alumnat integrat i normatiu	
Són els que més valoren les normes establertes o les col·laboracions altruistes	+ 0,52
Són els que més valoren els coneixements transmesos pel professorat o pels llibres	+ 0,46
Són els que enregistren menys infraccions en l'espai públic	- 0,34
Són els que enregistren menys aprofitaments il·lícits	- 0,25
Són els que enregistren menys actes disruptius a l'escola	- 0,21
N = 3.130 (59,5% del total)	

Font: ECESC

Fitxa tècnica

Disseny i grandària de la mostra

L'univers objecte d'estudi està format pels estudiants matriculats en centres, de 20 alumnes o més, d'educació primària (de tercer a sisè curs) i d'educació secundària, és a dir, amb una edat aproximada entre els 8 i els 18 anys. En queden exclosos els estudiants que estan matriculats en centres de formació de grau superior.

Així doncs, les unitats d'anàlisi de l'operació són els mateixos estudiants, però s'ha de tenir present que les unitats mostrals han estat els grups o classes d'alumnes dins d'una escola o centre. S'ha fet una selecció de la població a través d'una selecció d'escoles i classes en primera i segona fase respectivament, prèvia estratificació de les escoles en estrats segons l'encreuament de les variables de zona territorial i tipologia de centre.

Aquest tipus de mostreig correspon a un disseny per conglomerats, on els conglomerats de primera etapa han estat les escoles i els conglomerats de segona etapa les classes o grups seleccionats, sempre aleatòriament. Finalment, els grups o classes seleccionats han estat censats, és a dir, s'ha entrevistat tots els alumnes d'aquell grup.

Quant al territori, s'han utilitzat com a referència les zones d'educació definides pel Departament d'Educació.

A diferència de l'estudi que es va dur a terme en l'edició de l'any 2000, on només es va fer l'enquesta a estudiants de secundària, enguany, com ja s'ha esmentat, l'univers d'estudi ha inclòs també els alumnes d'educació primària a partir del cicle mitjà. Per tal de poder comparar els resultats amb els de l'edició anterior, ha estat necessari que la mostra sigui prou gran.

La mostra definitiva ha estat de 10.414 alumnes distribuïts segons nivell d'estudis de la manera següent: 4.951 alumnes d'educació primària i 5.463 d'educació secundària.

Aquesta grandària permet estimacions ja sigui per la de tipologia d'escola com per la zona d'educació, i també, si es desitja, l'anàlisi per escoles públiques/privades o pel que fa a les edats o cicles d'estudi (dos cicles a primària i tres cicles a secundària).

Procediment d'extracció de la mostra

Per tal de realitzar els càlculs del nombre d'escoles i grups a enquestar s'ha calculat, en primer lloc, el nombre mitjà d'alumnes per grup segons tipus d'escola i s'ha arrodonit la xifra a la baixa, preveient que en el moment de fer l'enquesta és probable l'absència d'alguns alumnes, alhora que s'intenta garantir la mostra mínima.

Tot seguit, de la mateixa manera que en l'edició de l'any 2000, per tal de reduir el cost de l'operació i no haver de seleccionar un nombre excessiu de centres, s'ha seguit el criteri que, un cop seleccionada una escola, s'entrevistarà un grup de cada un dels cicles formatius o franja d'edat que imparteix. Així doncs, aquells centres que imparteixen classes en més d'un cicle estaran representats en la mostra amb un grup per a cada cicle o estrat d'edat. D'altra banda, en el cas de les escoles de primària rural, s'ha decidit no fer selecció de grups i censar tot el centre.

Distribució final de la mostra i errors associats

La mostra final obtinguda per cicles formatius és la següent:

Cicles formatius	Alumnes enquestats	Error (%)
Educació primària	4.951	1,5
Cicle mitjà (3r i 4t)	2.513	2,0
Cicle superior (5è i 6è)	2.438	2,0
Educació secundària	5.463	1,4
1r i 2n d'ESO	2.130	2,1
3r i 4t d'ESO	2.017	2,2
Batxillerat i CFGM	1.316	2,7
Total	10.414	1,0

Font: ECESC

L'error s'ha calculat sota els paràmetres de $p=q=0,5$ i un nivell de confiança del 95%.

Ponderació de resultats

Finalment, el fet de no conèixer a priori la distribució final de la mostra en relació amb variables com el territori, els tipus d'estudi o els cicles, ja que fonamentalment depèn del nombre d'entrevistes finals que s'han fet dins de cada grup, ha fet necessari ponderar els resultats tenint en compte les variables esmentades.

Per tal de fer la ponderació s'ha utilitzat la base de dades de matriculats del Departament d'Educació segons centres i territoris. D'aquesta manera, es pot donar un pes o un altre a cada registre de la mostra en funció de a quin estrat pertanyen, estrat format per l'encreuament de les variables zona d'educació, nivell d'estudi (primària i secundària) i cicle.

6. La seguretat viària

La seguretat viària

El model de vida de les societats modernes desenvolupades té entre els seus valors més preuats la llibertat i la singularitat. El vehicle parcialment respon, entre d'altres, a les necessitats de "llibertat de desplaçament" i de "projecció de la individualitat i capacitat d'autonomia". El transport i el desplaçament terrestre, mitjançant l'automòbil, repercuteixen positivament en el grau de desenvolupament social. Tanmateix, aquest va associat a uns costos que es tradueixen en vides humanes, ferits i despesa econòmica intolerables.

Segons l'Observatori Europeu de Seguretat Viària, l'any 2004 més de 43.000 persones van morir en accidents de trànsit en els vint-i-cinc estats membres de la Unió Europea, i 3,3 milions de persones van resultar ferides de diversa consideració. El cost econòmic va equivaldre al 2% del Producte Interior Brut de la Unió Europea.

En aquest sentit, ja l'any 2001 la Comissió Europea establí l'objectiu per al 2010 de reduir a la meitat respecte de l'any 2000 la mortalitat derivada dels accidents de trànsit. Les administracions públiques de cada país havien de desenvolupar i millorar polítiques de seguretat viària dirigides a aconseguir aquest propòsit.

La sinistralitat viària és un fenomen d'elevada complexitat a causa del gran nombre de variables que hi intervenen, entre les quals destaca, sens dubte, el factor humà. La conducta humana intervé directament entre el 70 i el 80% dels accidents de trànsit³⁵.

Per tant, fer una correcta diagnosi del fenomen, conèixer les particularitats de la sinistralitat a cada territori i les causes principals que provoquen l'accident de trànsit són clau per a l'establiment de línies estratègiques ajustades que conformin una política de seguretat viària integral, flexible i adaptada a cada realitat.

El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, juntament amb el seu òrgan específic de gestió i ordenació en aquest àmbit, el Servei Català de Trànsit (SCT), té encomanada la tasca de reduir la sinistralitat a curt termini i provocar un canvi cultural de llarg abast que afavoreixi la conducció cívica i una mobilitat sostenible i segura.

Per tal d'aconseguir aquests objectius s'estan implementant tot un seguit d'accions dirigides tant a la prevenció i educació en seguretat viària com a aquelles que tenen un caràcter més dissuasiu i sancionador.

Una acció combinada d'aquests dos tipus, repressiva i educativa, ha estat l'entrada en vigor a mitjans d'any de l'anomenat "carnet per punts". Es tracta d'una mesura que intenta dissuadir les

³⁵ Una de les conclusions del IV Congrés Internacional sobre Polítiques de Trànsit, celebrat a Barcelona el novembre de 2006.

infraccions en la conducció, sancionar econòmicament i competencial (disminuint el crèdit de punts atorgat a cadascú), i educar o reeducar els infractors reincidents.

Malgrat les bones expectatives que el permís per punts té, caldrà esperar per poder avaluar els resultats i les possibles incidències. Com totes les mesures de contenció de la sinistralitat tenen un impacte primer –i, per tant, uns efectes– en els sectors de població més respectuosos amb les normes, i que, per tant, tenen una actitud proactiva davant de les recomanacions de les administracions en matèria de seguretat viària. Caldrà veure quin impacte té en aquells conductors relacionats amb conductes de risc que, de manera més o menys habitual, estan vinculats al binomi velocitat/alcohol.

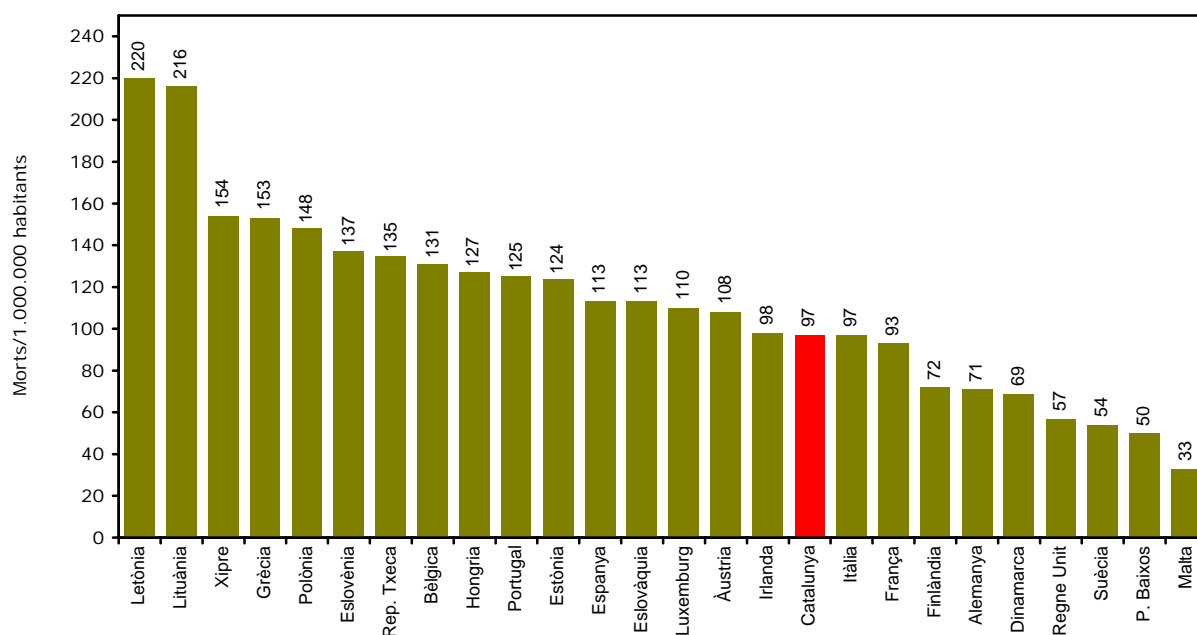
El Servei Català de Trànsit, per dur a terme aquesta reducció de la sinistralitat, elabora periòdicament una eina estratègica anomenada Pla de seguretat viària. El Pla de seguretat viària 2005-2007 del SCT presenta com a objectiu principal disminuir en un 30% les víctimes mortals respecte de les registrades l'any 2000 al final del període.

Els paràmetres obtinguts durant l'any 2006 indiquen que la tendència en la disminució de la sinistralitat amb víctimes mortals és positiva; enguany la reducció de la mortalitat a 30 dies es situa en l'11,2% respecte del 2005. Cal tenir esperances en què els resultats es mantinguin o millorin, ja que en aquest 2007 s'amplien a 408 les accions per reduir l'accidentalitat. Les administracions i institucions integrades en la Comissió Catalana de Trànsit i Seguretat Viària es comprometen a tirar endavant aquest conjunt d'accions per reduir els accidents i millorar la seguretat a les carreteres catalanes.

Objectius i mandats respecte de l'accidentalitat

Les dades més recents de la Unió Europea de les quals disposem són les corresponents a l'any 2005. Pel que fa a mortalitat situaven Catalunya en una posició intermèdia-baixa amb 97 morts per cada 1.000.000 d'habitants a 30 dies, la qual cosa situa Catalunya entre els 220 de Letònia i els 33 de Malta, lluny encara de la situació dels països de referència pel que fa a la lluita i la prevenció de la sinistralitat viària: el Regne Unit, Suècia i els Països Baixos.

Gràfic 6.1: Morts/1.000.000 habitants a la Unió Europea (morts a 30 dies). Any 2005

NOTA: Les dades de morts d'Eslovàquia, Eslovènia, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, la República Txeca i Xipre corresponen al 2004 i les d'Irlanda i els Països Baixos al 2003.

Font: CARE, IDESCAT i Servei Català de Trànsit

Com ja s'ha reiterat en els informes de seguretat anteriors (2004 i 2005), d'acord amb el mandat de la Unió Europea, el Servei Català del Trànsit ha impulsat els darrers anys un seguit de mesures adreçades a combatre i reduir l'accidentalitat mitjançant el desenvolupament dels diferents plans de seguretat viària com a eines de gestió: el primer Pla català de seguretat viària 1999-2001; la segona edició, 2002-2004, i la tercera edició, 2005-2007, vigent actualment. Amb caràcter triennal el Pla determina els objectius que regiran les polítiques de la gestió del trànsit a Catalunya.

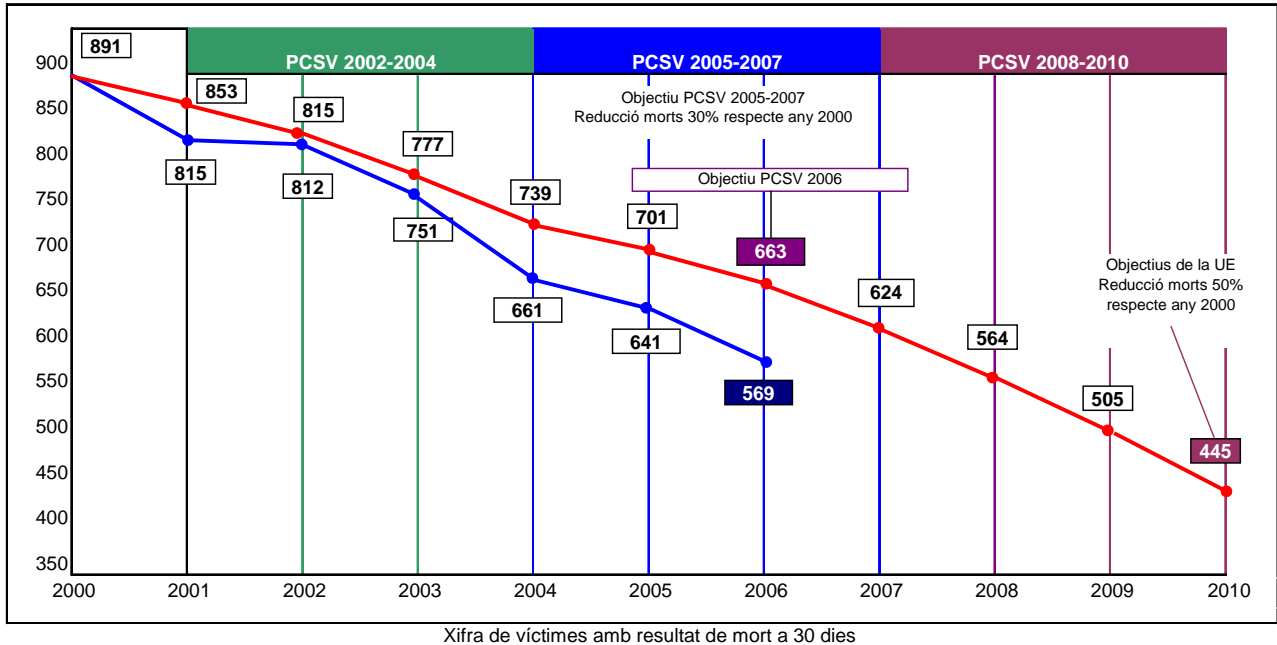
Així, el Pla català de seguretat viària 2002-2004 va fixar com a objectiu principal la reducció de persones mortes i ferides greus (a 30 dies) del 15% respecte de la xifra de l'any 2000, és a dir, passar de la xifra de 5.145 morts i ferits greus a la de 4.373.

Pel que fa al pla vigent PSV 2005/2007, el SCT s'havia imposat com a objectiu reduir la sinistralitat viària en el 30% de les víctimes mortals de l'any 2000, és a dir, passar de 891 persones mortes l'any 2000 a 624 l'any 2007 (a 30 dies).

L'evolució dels plans respecte a l'objectiu de reduir la sinistralitat amb resultat de mort ha estat prou positiva en termes generals. De fet, ja ens trobem en una reducció del 36,13 % respecte del 2000, quan encara falta un any per tancar el pla vigent, la qual cosa farà que,

previsiblement, els resultats es situïn per sobre dels objectius, almenys pel que fa a vies interurbanes, com es veurà.

Gràfic 6.2: Objectius del PCSV 2005-2007

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

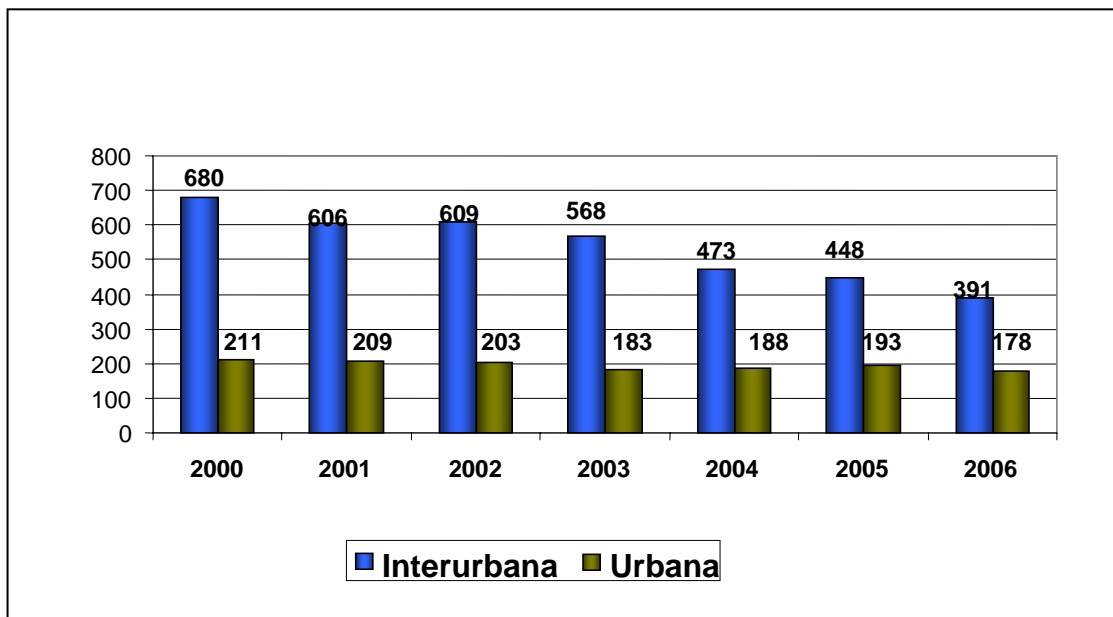
<http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

Cal, però, destacar alguns aspectes concrets en els quals caldria accentuar les polítiques de prevenció i lluita contra la mortalitat.

Pel que fa a l'any 2006, la xifra de víctimes amb resultat de mort ha estat de 569, el que suposa una reducció de la mortalitat de l'11,2% respecte de l'any 2005. En termes absoluts podem parlar d'una millora progressiva i sostinguda de la reducció de la mortalitat respecte de l'any 2000. D'aquestes víctimes, 391 corresponen a vies interurbanes i 178 a vies urbanes.

Gràfic 6.3: Víctimes amb resultat de mort (30 dies) vies urbanes i interurbanes.

Evolució 2000-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

<http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

Es pot observar un comportament diferent segons el tipus de via. Mentre que la mortalitat en vies interurbanes manté una reducció continuada significativa, els resultats en vies urbanes evidencien una reducció molt menor.

Així, per tipus de via, la reducció respecte del 2005 ha estat del 12,7% en vies interurbanes i només del 7,8% en vies urbanes.

Pel que fa a la reducció respecte de l'any 2000, la situació és molt semblant. En termes globals la reducció és molt positiva, de 891 morts s'ha passat a 569, situant-se en el 36,14 %.

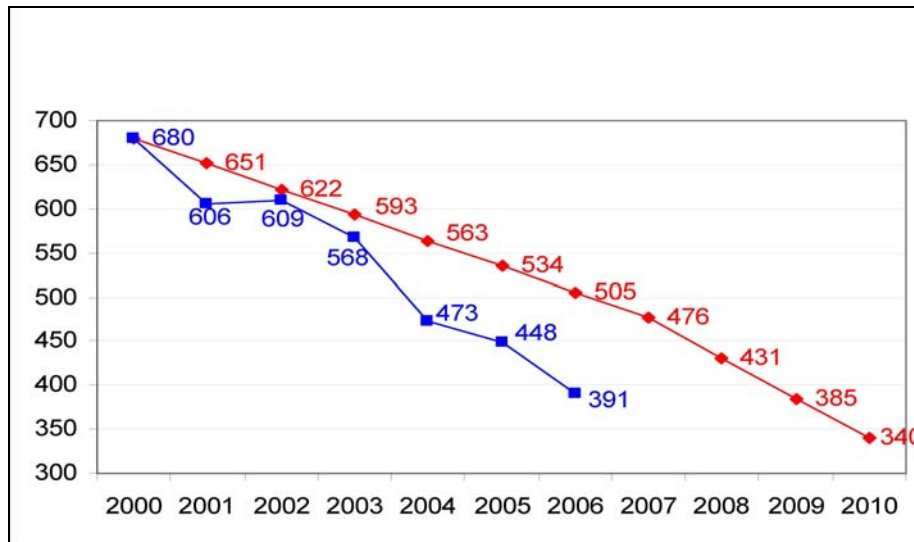
Taula 6.1: Evolució de la reducció de la mortalitat 2000/2006 i 2005/2006

	2000	2005	2006	Reducció absoluta 2005/2006	Reducció relativa 2005/2006	Reducció absoluta 2000/2006	Reducció relativa 2000/2006
Total morts	891	641	569	-72	-11,20%	-322	-36,14%
Morts vies interurbanes	680	448	391	-57	-12,70%	-289	-42,50%
Mort vies urbanes	211	193	178	-15	-7,70%	-33	-15,64%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT <http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

El comportament respecte del tipus de via es reforça. Així, la reducció en vies interurbanes respecte del 2000 ha estat del 42,5 %, però gairebé només del 15,64 % en vies urbanes.

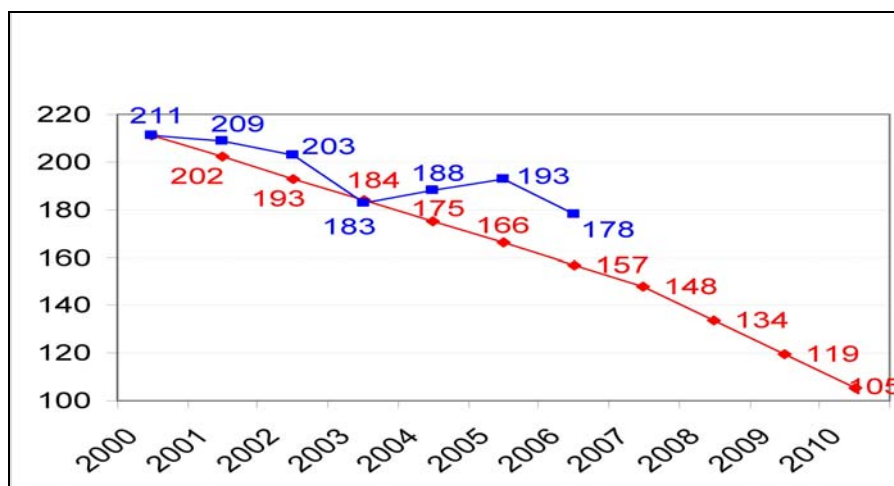
Gràfic 6.4: Morts a 30 dies en zona interurbana

Font: SCT

Els resultats en vies urbanes, tot i que no són els esperats, reprenen una lleugera tendència a la baixa que no es produïa des de l'any 2003.

Gràfic 6.5: Morts a 30 dies en zona urbana

Font: SCT

Aquestes dades confirmen la tendència a una clara resistència de la sinistralitat a les vies urbanes, malgrat l'esforç de les polítiques de contenció i prevenció. Cal continuar augmentant les accions en aquestes vies. És evident que la complexitat de causes dels sinistres a la via urbana és més gran que la de les vies interurbanes.

En el cas de les vies interurbanes es pot deduir d'aquestes dades que la continuïtat de les polítiques de prevenció i contenció del binomi velocitat/alcohol continua resultant eficaç.

A les vies urbanes es pot pensar que es fa necessari continuar treballant en factors més complexos, com la intensitat de la circulació, la implicació dels vianants, les franges horàries i la relació amb hàbits d'oci. Tal com indica el PSV 2005-2007, cal treballar especialment en aquestes vies, mitjançant la coordinació amb les corporacions locals.

El que sí determinen aquestes dades és cap a on cal orientar, de forma més precisa, tant les actuacions com les anàlisis de factors i causes, la qual cosa permetrà dirigir les polítiques i els recursos de manera més eficient.

El diferencial urbà serà una constant al llarg de l'anàlisi de les dades que anem mostrant i caldrà tenir-lo en consideració en el futur.

Dades absolutes

L'Institut de Medicina Legal de Catalunya recull dades referents a edat, gènere, data de l'accident i defunció, i posició que ocupava la víctima (conductor, passatger o vianant) en el moment de l'accident, la qual cosa ha permès d'augmentar la fiabilitat de les dades recollides³⁶.

Les dades del 2006

Com ja s'ha dit, l'evolució de l'accidentalitat de l'any 2006 (a 24 hores) respecte de l'any 2000 posa de manifest de manera molt clara el diferent comportament de les vies interurbanes i les vies urbanes, tant en el total general com per territoris.

Com es pot veure, la reducció és força elevada a les vies interurbanes en els indicadors relatius a morts i ferits greus respecte de l'any 2000, situant-nos en una reducció superior al 42% respecte de l'any 2000. Malgrat tot, es pot apreciar un augment molt significatiu del total d'accidents i ferits lleus respecte del 2005, respecte del qual es dupliquen les xifres.

³⁶ L'any 1993, es va modificar la legislació sobre estadística d'accidents i es va establir que el nombre de morts a 30 dies es determinaria, fins que no estigués garantit el seguiment real de tots els ferits durant aquest període, aplicant a la xifra de morts un factor de correcció obtingut del seguiment real d'una mostra significativa d'accidentats. Aquest càlcul i recompte final és responsabilitat de l'Institut de Medicina Legal de Catalunya.

Les dades ens situen, pel que fa al total d'accidents i total de ferits lleus en nivells anteriors a l'any 2000. Concretament, el total d'accidents s'incrementa per sobre del 25%, i els ferits lleus pateixen un increment proper al 30 %, ambdós respecte de l'any 2000.

Taula 6.2: Accidentalitat interanual. 2000-2006 (24 hores). Vies interurbanes

	Indicadors	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Variació 2000-2006
Total a 24 hores	Total accidents	6320	5.697	4.551	4.182	3.509	3.723	7.959	25,9
	Total víctimes	10.789	9.684	8.098	7.467	6.010	6.357	11.737	8,8
	Total morts	622	546	554	513	435	400	357	-42,6
	Total ferits greus	2.432	2.397	2.199	2.251	1.821	1.787	1.390	-42,8
	Total ferits lleus	7.735	6.741	5.345	4.703	3.754	4.170	9.990	29,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

<http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

Pel que fa a aquest augment dels accidents i ferits lleus en vies interurbanes cal aclarir el següent³⁷:

L'increment correspon al canvi d'estructura i procés de recollida de dades que s'ha posat en funcionament al llarg del 2006, el Projecte SIDAT.

El nou sistema integral de recollida de dades d'accidents de trànsit del SCT suposa la creació d'un conjunt comú d'informacions que fins ara no es recollien de forma exhaustiva. Aquest és el cas, principalment, dels accidents amb ferits lleus a zona interurbana. Entre altres mesures, amb el nou projecte SIDAT s'ha simplificat la quantitat de dades exigida pel SCT per als comunicats d'accidents amb ferits lleus, la qual cosa agilitza el procés i permet la incorporació d'aquesta nova informació a les estadístiques d'accidents. A més, cal tenir present que la tramesa de les dades per via electrònica n'ha facilitat la recopilació.

Fins ara aquests accidents amb ferits lleus no es comunicaven en la seva totalitat i ara queden recollits en l'estadística oficial del SCT. No serà fins al proper any, doncs, que s'observarà la continuïtat de les xifres o la seva reducció.

³⁷ Dades facilitades pel SCT. Les sigles SIDAT corresponen a l'acrònim del Sistema Integral de Recollida de Dades d'Accidents de Trànsit.

Taula 6.3: Accidentalitat interanual. 2000-2006 (24 hores). Vies urbanes

Zona urbana	Indicadors	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Variació 2000-2006
Total a 24 hores	Total accidents	17.118	17.295	16.914	16.436	16.720	17.242	16.895	-1,3
	Total víctimes	22.259	22.962	22.501	21.913	21.977	22.690	21.946	-1,4
	Total morts	156	164	154	154	136	149	134	-14,1
	Total ferits greus	1.935	1.714	1.795	1.658	2.079	1.829	1.538	-20,5
	Total ferits lleus	20.168	21.084	20.552	20.101	19.762	20.712	20.274	0,5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

<http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

Si s'analitzen les dades territorialment, l'efecte del nou sistema de recollida de dades és molt significatiu. Especialment afectades es veuen les vies interurbanes de Girona: s'aprecia un augment per sobre del 40% sobre el total d'accidents i ferits lleus; i de Lleida: amb un augment de ferits lleus de més del 50%.

Taula 6.4: Accidents 2000-2006 zona interurbana (24 hores)

Dades		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Variació 2000-2006
Barcelona	Accidents	3308	2852	2146	1874	1526	1647	3907	18,1
	Víctimes	5551	4818	3789	3364	2656	2827	5670	2,1
	Morts	271	258	228	214	173	148	136	-49,8
	Ferits greus	1110	1190	1018	1057	795	784	606	-45,4
	Ferits lleus	4170	3370	2543	2093	1688	1895	4928	18,2
Girona	Accidents	1121	977	839	845	677	615	1572	40,2
	Víctimes	1896	1561	1480	1380	1097	1076	2302	21,4
	Morts	108	110	126	101	76	78	74	-31,5
	Ferits greus	455	357	381	356	349	363	272	-40,2
	Ferits lleus	1333	1094	973	923	672	635	1956	46,7
Lleida	Accidents	772	817	711	646	504	467	1064	37,8
	Víctimes	1346	1422	1297	1257	935	859	1650	22,6
	Morts	110	72	88	93	80	76	58	-47,3
	Ferits greus	356	369	338	347	270	280	218	-38,8
	Ferits lleus	880	981	871	817	585	503	1374	56,1
Tarragona	Accidents	1119	1051	855	817	802	994	1416	26,5
	Víctimes	1996	1883	1532	1466	1322	1595	2115	6
	Morts	133	106	112	105	106	98	89	-33,1
	Ferits greus	511	481	462	491	407	360	294	-42,5
	Ferits lleus	1352	1296	958	870	809	1137	1732	28,1
Total	Total accidents	6320	5697	4551	4182	3509	3723	7959	25,9
	Total víctimes	10789	9684	8098	7467	6010	6357	11737	8,8
	Total morts	622	546	554	513	435	400	357	-42,6
	Total ferits greus	2432	2397	2199	2251	1821	1787	1390	-42,8
	Total ferits lleus	7735	6741	5345	4703	3754	4170	9990	29,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

<http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

En vies urbanes es pot observar que el nou model SIDAT afecta especialment les dades de Tarragona, amb increments significatius superiors al 40% respecte de l'any 2000, i en menor grau Girona, amb increments del 12% pel que fa al total de l'accidentalitat, i del gairebé el 20% pel que fa a ferits lleus, malgrat que a la resta de circumscripcions la reducció és més que significativa, així com el global de Catalunya.

Taula 6.5: Accidents 2000-2006 zona urbana (24 hores)

Zona urbana	Dades	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Variació 2000-2006
Barcelona	Accidents	14922	15202	14767	14596	14347	14840	14300	-4,2
	Víctimes	19336	20216	19718	19475	18912	19564	18706	-3,3
	Morts	107	117	109	105	100	110	93	-13,1
	Ferits greus	1326	1176	1381	1248	1625	1396	1084	-18,3
	Ferits lleus	17903	18923	18228	18122	17187	18058	17529	-2,1
Girona	Accidents	967	719	992	596	951	985	1084	12,1
	Víctimes	1255	922	1291	778	1206	1255	1319	5,1
	Morts	21	17	13	17	10	16	10	-52,4
	Ferits greus	288	211	171	134	157	136	176	-38,9
	Ferits lleus	946	694	1107	627	1039	1103	1133	19,8
Lleida	Accidents	453	532	414	434	540	505	405	-10,6
	Víctimes	635	708	534	599	754	704	535	-15,7
	Morts	14	17	16	7	8	13	13	-7,1
	Ferits greus	129	119	101	111	131	130	124	-3,9
	Ferits lleus	492	572	417	481	615	561	398	-19,1
Tarragona	Accidents	776	842	741	810	882	912	1106	42,5
	Víctimes	1033	1116	958	1061	1105	1167	1386	34,2
	Morts	14	13	16	25	18	10	18	28,6
	Ferits greus	192	208	142	165	166	167	154	-19,8
	Ferits lleus	827	895	800	871	921	990	1214	46,8
Total	Total accidents	17118	17295	16914	16436	16720	17242	16895	-1,3
	Total víctimes	22259	22962	22501	21913	21977	22690	21946	-1,4
	Total morts	156	164	154	154	136	149	134	-14,1
	Total ferits greus	1935	1714	1795	1658	2079	1829	1538	-20,5
	Total ferits lleus	20168	21084	20552	20101	19762	20712	20274	0,5

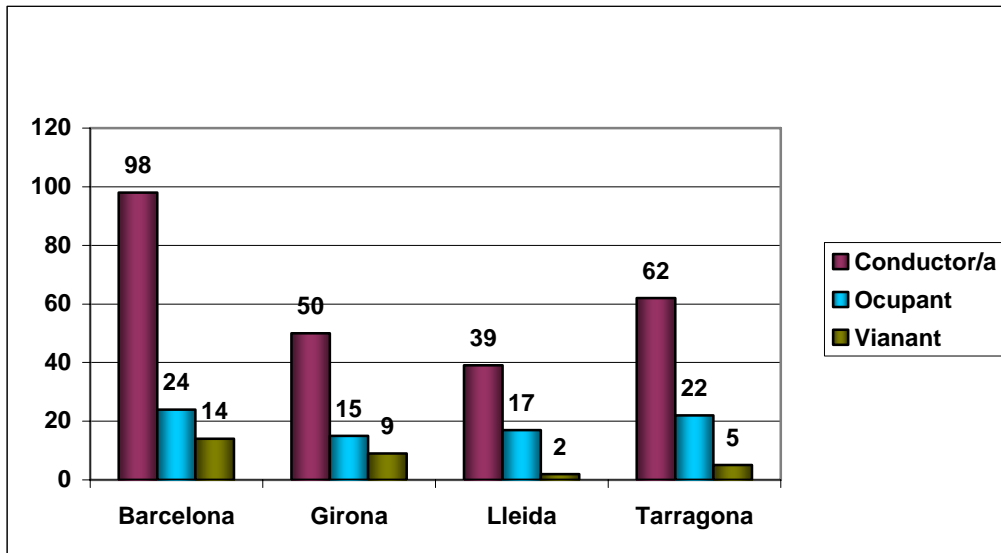
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

<http://www.gencat.net/transit/est.htm> (juny de 2007)

Respecte a les víctimes mortals de l'any 2006, es produeix un descens generalitzat respecte del 2005 tant en vies urbanes com interurbanes, sent molt notable la disminució (14 víctimes mortals menys) a les vies urbanes de Barcelona en el rol de vianant. En sentit contrari, en les vies urbanes de Tarragona, en el rol de "conductor" es constata un increment de 10 víctimes

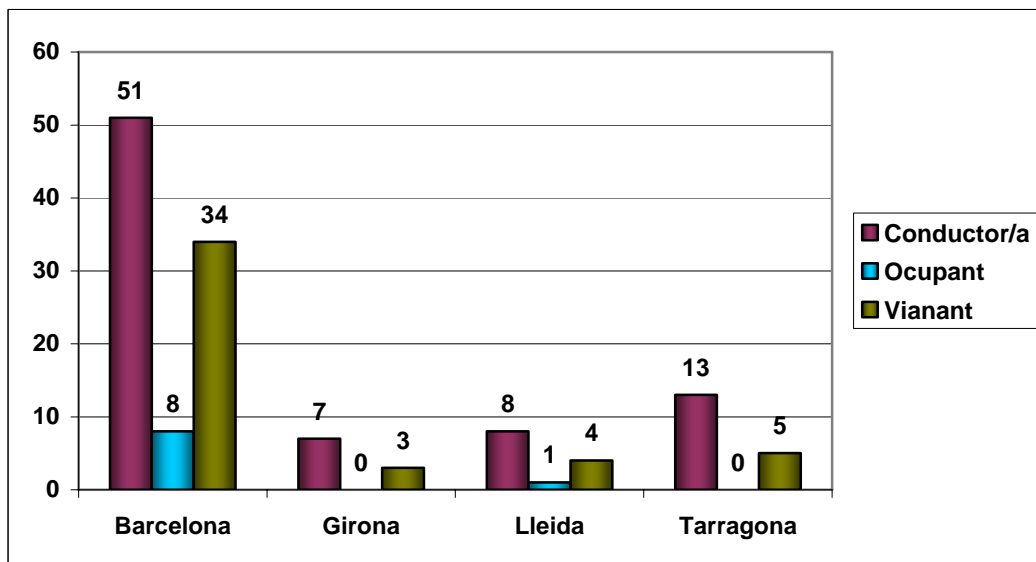
mortals. El pes del factor metropolità en la xifra total, sobretot en vies urbanes, segueix sent important malgrat la important disminució de la categoria “vianant”.

Gràfic 6.6: Morts a les vies interurbanes 2006

Font: SCT

Gràfic 6.7: Morts a les vies urbanes 2006

Font: SCT

Dades relatives al nou sistema de permís de circulació per punts

El nou sistema de permís de conducció per punts ha estat un dels temes més controvertits dels darrers anys pel que fa a polítiques públiques de prevenció de la sinistralitat. Es tracta d'un sistema que, amb particularitats diferents, és vigent a un nombre important de països europeus com el Regne Unit, França, Alemanya, Itàlia o Luxemburg.

Bàsicament, es tracta d'una mesura que integra dos tipus d'accions, dissuasiva i educativa.

Aquesta darrera funció preveu accions formatives reeducatives destinades als infractors, així com una funció de fons a mig i llarg termini de correcció de les actituds dels conductors.

Pel que fa als aspectes dissuasius, es tenen dades corresponents a l'any de vigència del nou model. Per tant, es tracta de dades provisionals que, en tot cas, poden orientar tendències de futur. Pel fet que el procediment de sanció i retirada de punts es fa en via administrativa, cal esperar uns mesos per veure l'efectivitat del model. Malgrat tot, les dades tenen un caire positiu, tant en l'àmbit de l'Estat com de Catalunya:

Taula 6.6: Dades sobre el permís per punts

Període juliol 2006-juny 2007 ³⁸		
	Dades absolutes Catalunva	Dades relatives Catalunva
Persones mortes	338	- 15,7 %
Sancions en ferm	76.251	-----
Punts perduts	231.889	-----
Conductors que han perdut tots els punts	356	92,13 % homes 6,87 % dones
Franja d'edat més infractora	21-25 anys	26,40 %

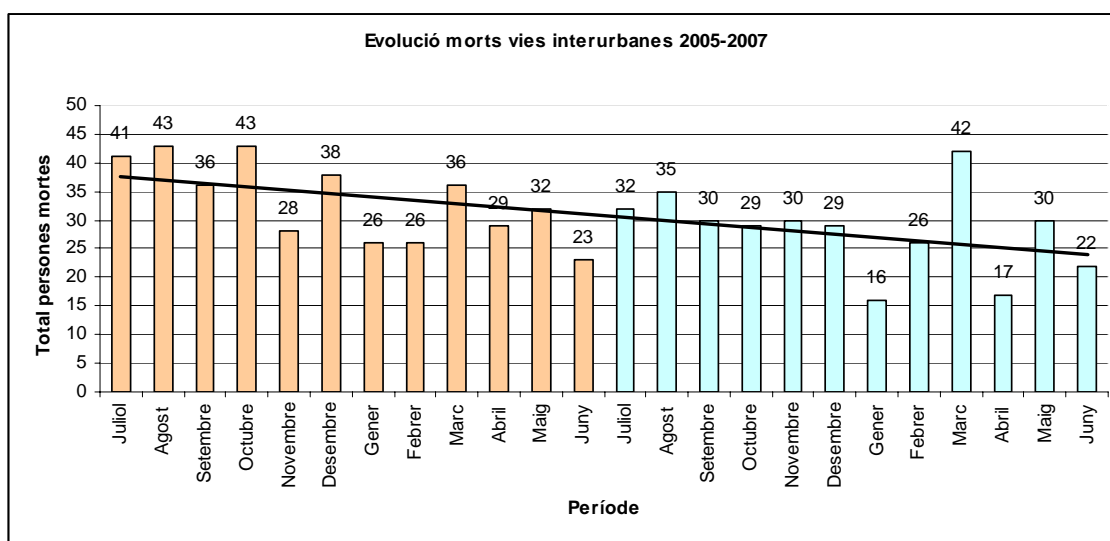
Font: SCT

Per mesos, les dades destaquen un comportament a la baixa de l'accidentalitat, que es pot atribuir a la posada en marxa del sistema.

La línia de tendència és clarament negativa entre el juliol del 2005 i el juliol del 2007, amb un descens percentual del 15,7 %, amb un total de 63 persones mortes menys. Excepte els mesos de novembre del 2006 i març del 2007, la resta de mesos presenten un descens de les víctimes amb resultat de mort.

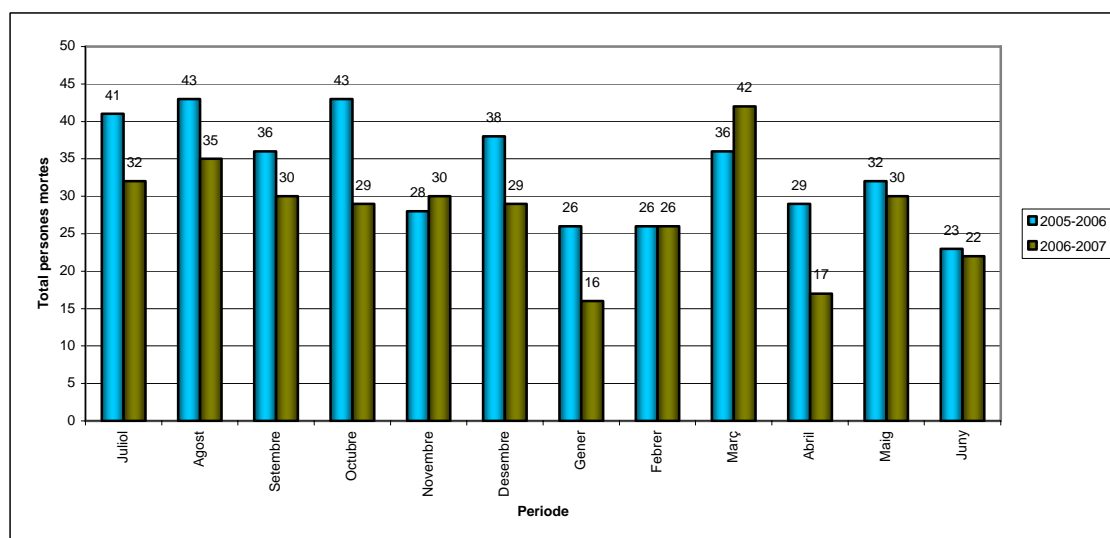
³⁸ Dades consultables al web: http://www.gencat.net/transit/pdf/dossier_1r_any_permis_punts.pdf, juliol 2007.

Gràfic 6.8: Evolució morts vies interurbanes 2005-2007

Font: SCT

Gràfic 6.9: Comparativa de l'evolució mort vies interurbanes 2005-2006 amb 2006-2007

Font: SCT

Les dades poden ajudar a configurar un perfil més definit de l'infractor tipus de cara a orientar polítiques específiques de prevenció de la sinistralitat. Així, es pot deduir que es el perfil de conductor és home (92,13% d'infractors que han perdut tots el punts) i jove d'entre 21 i 25 anys (el 26,40%), malgrat que cal tenir present que la següent franja d'edat (26-30 anys) obté el 22,19 % del total.

Taula 6.7: Dades relatives sobre la motivació de les denúncies que suposen pèrdua de punts

	Estat³⁹ període juliol 2006-juny 2007	Catalunya⁴⁰ període juliol 2006-juny 2007
Excés de velocitat	39,27 %	51,57 %
Cinturó / casc	15,53 %	16,81 %
Alcoholèmies positives	11,57	11,53 %
Ús indegut del mòbil	11,09 %	7,08 %
Altres	22,54 %	13,01 %

Font: DGT i SCT

Pel que fa al tipus d'infracció, la pèrdua de punts ve referida en primer lloc a denúncies per excés de velocitat, més d'11 punts per sobre a Catalunya que a escala estatal.

Taula 6.8: Distribució de denúncies amb pèrdua de punts respecte del total de vehicles

	Catalunya⁴¹ període juliol 2006-juny 2007
Turisme	77,88 %
Furgoneta	11,88 %
Motocicleta	2,56 %
Camió	5,40 %
Altres	2,28 %

Font: SCT

Dades relatives als factors concurrents de l'accidentalitat: alcohol, velocitat, mesures de seguretat passiva

Pel que fa a l'anàlisi de les causes d'imputació dels sinistres, hem de mantenir la nostra línia argumental exposada a l'*Informe sobre la seguretat a Catalunya 2004*.

³⁹ Dades consultables al web de la DGT:

http://www.mir.es/DGRIS/DGRIS_Galeria_de_Imágenes/notas_prensa/2007/balance_permiso_puntos.pdf, juliol de 2007.

⁴⁰ Dades consultables al web del SCT: http://www.gencat.net/transit/pdf/dossier_1r_any_permis_punts.pdf, juliol 2007.

⁴¹ Dades consultables al web del SCT: http://www.gencat.net/transit/pdf/dossier_1r_any_permis_punts.pdf, juliol 2007.

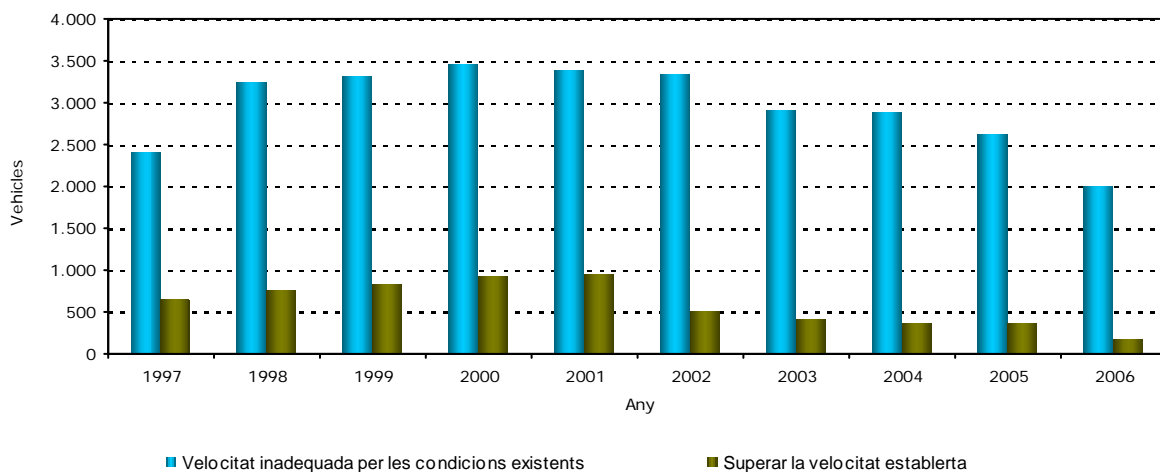
A l'Informe es sostenia que els binomis velocitat-accident, alcohol (o altres substàncies)-accident, o la suma de les tres variables, presentaven certes imprecisions respecte a la causalitat de l'accidentalitat. Aquestes apreciacions segueixen vigents i són, de fet, els punts clau a combatre.

Malgrat les evidències innegables de causalitat entre sí, i atès que les dades referides a trànsit s'obtenen del registre policial recollit als atestats policials, l'atribució dels accidents a la velocitat és difícil de provar (en el sentit que té la prova en el procés judicial que se'n derivi com a element causal del delicte) en el moment que es produeix el fet i, per tant, la seva imputació a l'atestat no està contrastada amb prou garanties. Només quan es dicta sentència, que es fonamenta en les proves pericials que es considera oportú realitzar, normalment bastant complexes, es pot provar aquesta relació de causalitat.

Per tant, mantenim que, a l'hora d'efectuar comparacions, ens movem amb estimacions que tenen un innegable valor quantitatiu però que ofereixen problemes de caire explicatiu del fenomen pel que fa a les dades estadístiques. Continua sent imprescindible relacionar certs índexs per poder arribar a la causalitat dels sinistres. Així, hem de relacionar el nombre absolut d'accidents amb la motorització i l'estat de les vies. Malgrat l'increment de vehicles en circulació i l'increment del nombre de quilòmetres de les vies, la tendència és a la baixa.

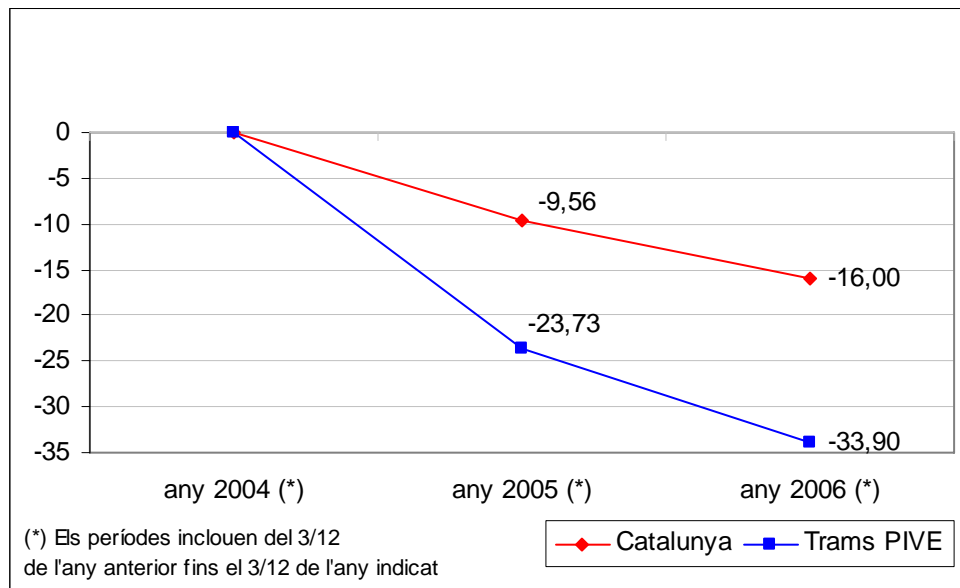
Les eines per desenvolupar polítiques de modificació de la velocitat excessiva han estat les definides pel PSV 2005/07: es tracta del Pla integral contra la velocitat excessiva (PIVE). Els seus objectius són reduir la sinistralitat a causa d'una velocitat excessiva i l'increment del rigor amb els infractors per causa de la velocitat.

Gràfic 6.10: Velocitat inadequada / superar la velocitat establerta. 1997-2006

Font: SCT

Gràfic 6.11: Evolució en % del nombre d'accidents mortals

Font: SCT

Les accions més significatives han estat:

Primer. Incrementar els trams controlats per cinemòmetres instal·lats fixos en pòrtic o en cabina⁴². S'ha passat de 15 trams controlats el 2004, a 44 el 2005 i a 119 el 2006.

Segon. Incrementar l'eficàcia dels radars mòbils utilitzats per la policia (Mossos d'Esquadra i policies locals).

Tercer. Desenvolupar una xarxa de radars preventius no punitius que, amb caràcter informatiu, orienten els conductors que circulen a una velocitat llindar amb la infracció (dels 19 del 2005 s'ha passat a 22 el 2006 en diversos trams de les vies catalanes).

Quart. Instal·lació de radars caixa en línia, amb una instal·lació rotatòria a les vies considerades d'especial risc per accidents causats per velocitat excessiva (vegeu annex).

⁴² Referència al lloc físic on se situen els aparells cinemòmetres i radars.

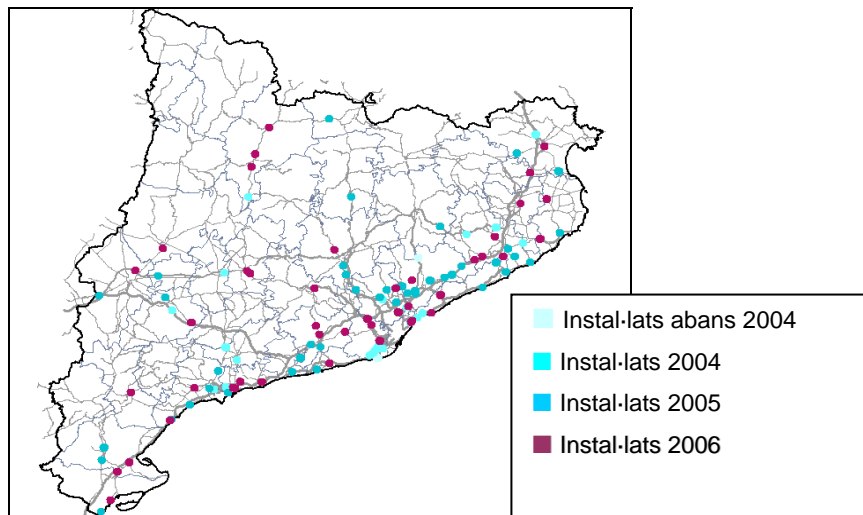
Taula 6.9: Relació de cinemòmetres preventius no punitius

CINEMÒMETRES PREVENTIUS		
Via	PK	Sentit
C-31 N	214,900	Entrada
B-20	21,500	Sortida
C-33	79,200	Entrada
C-58	9,620	Sortida
C-58	9,400	Entrada
C-58	14,800	Sortida
C-58	14,700	Entrada
AP-2	13,500	Entrada
A-2	603,200	Entrada
A-2	586,300	Sortida
B-20	1,210	Entrada
C-32s	53,800	Sortida
C-32s	53,480	Entrada
C-32s	52,000	Entrada
C-32s	50,100	Sortida
C-32s	48,100	Entrada
C-31s	194,200	Sortida
C-31s	180,700	Entrada
C-35	84,500	Sortida
C-65	5,700	Sortida
C-65	5,200	Entrada
C-66	11,75	Entrada

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT
<http://www.gencat.net/transit/radars.htm> (juny de 2007)

D'altra banda, ha continuat l'aposta decidida de difusió pública dels mapes d'instal·lació dels trams sota control de la xarxa viària amb l'objectiu que tinguin una doble utilitat: en primer lloc, com a instruments de control de la velocitat; en segon lloc, com a instruments preventius.

Mapa 6.1: Ubicació de radars fixos automàtics

Mapa 6.2: Ubicació de radars mòbils

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT
<http://www.gencat.net/transit/radars.htm> (juny de 2007)⁴³

Conductors novells

Respecte a les variables d'edat i sexe en relació amb la mortalitat viària cal anar amb prudència a l'hora d'assignar relacions causals que puguin criminalitzar segments específics de població. Tenint en compte aquesta premissa, cal analitzar les dades de 2006 disponibles de morts a 24 hores, tant en vies urbanes com interurbanes.

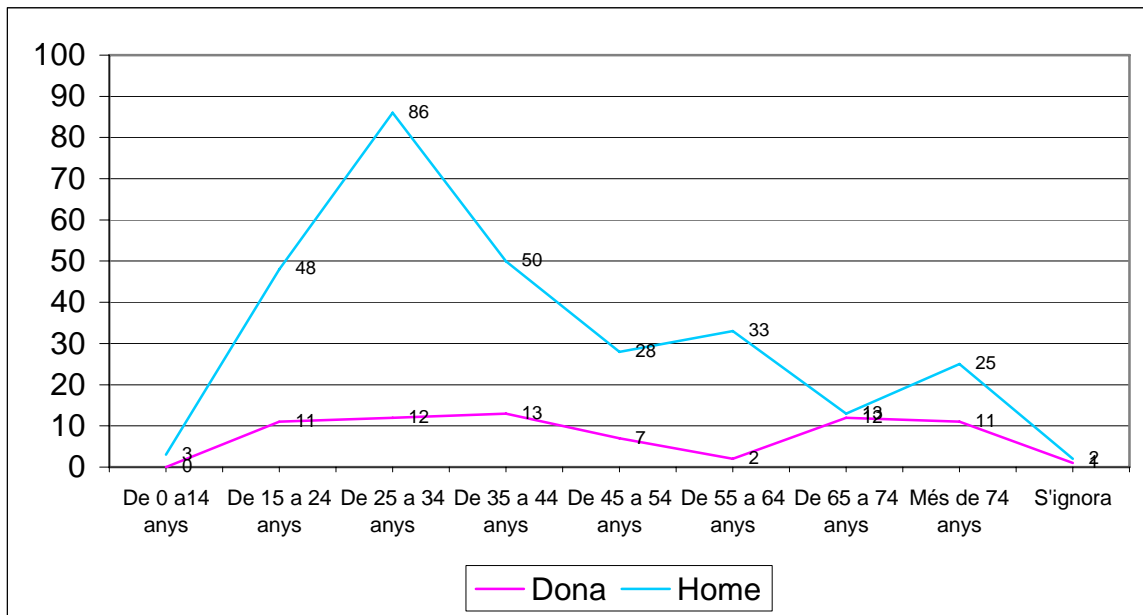
El nombre total de víctimes ha estat de 491, dels quals 403 eren homes (82%) i 88 dones (18%). Aquests percentatges varien si s'analitzen les xifres pel tipus de via. En vies urbanes el

⁴³ La ubicació dels radars mòbils varia periòdicament i, per tant, el mapa de juny de 2007 és orientatiu.

percentatge d'homes s'eleva fins al 86%, pel 14% de dones. En les vies interurbanes el percentatge de dones augmenta fins a situar-se al 19%.

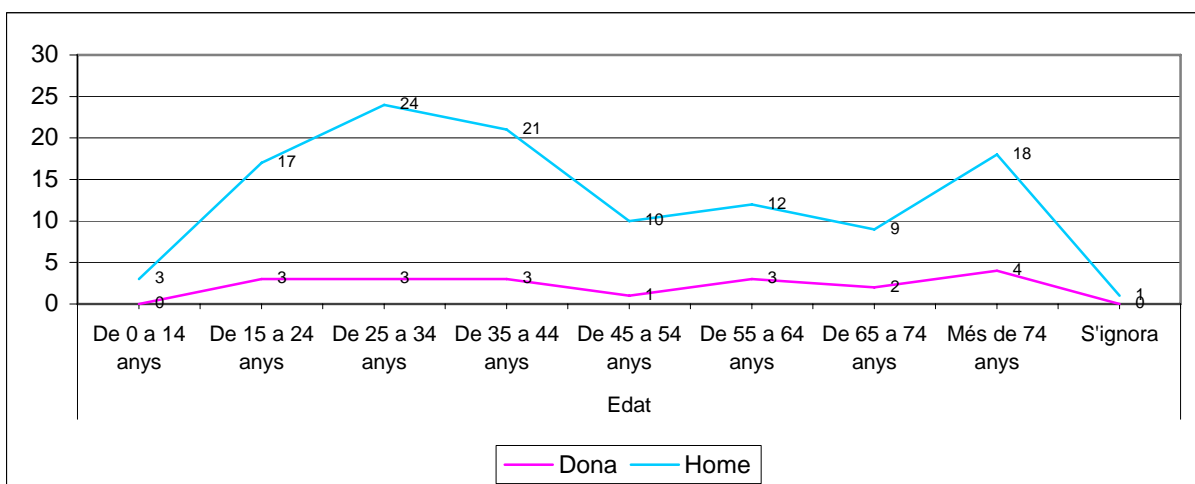
Si, a més, es preveu la franja d'edat, s'observa que del 81% de la mortalitat masculina en via interurbana, el 64% d'aquesta es situa en la franja d'edat de 15 a 44 anys. El percentatge de mortalitat masculina en aquesta franja d'edat en via urbana es situa en el 54%. Un paràmetre a tenir en compte és el 16% de víctimes mortals homes de la franja de més de 74 anys.

Gràfic 6.12: Persones mortes per edat i sexe a les vies interurbanes. 2006

Font: SCT

Gràfic 6.13: Persones mortes per edat i sexe a la via urbana. 2006

Font: SCT

En una anàlisi interanual (2004, 2005, 2006) es pot observar la consistència de certs patrons en els gràfics que poden correspondre a uns percentatges semblants amb certes variacions. És a

dir, percentualment hi ha més víctimes masculines que femenines en els dos tipus de via, sent la franja d'edat potencialment més perillosa la de 15 a 44 anys, i, específicament en vies interurbanes, la de 25 a 34 anys. També és rellevant el repunt de víctimes, sobretot masculines, en la franja de més de 74 anys.

Mesures de seguretat passiva

Les *mesures de seguretat passiva* són aquells elements de seguretat personal d'ús obligatori per als conductors i els passatgers dels vehicles —tant de dues rodes com de vehicles lleugers. El seu ús minimitza el risc dels usuaris de patir ferides greus o molts greus —en molt casos de caràcter irreversible.

Malgrat l'obligatorietat, l'extensió de l'ús d'aquestes mesures a les zones urbanes i interurbanes no té un caràcter universal. Als sinistres es detecten massa casos en què les víctimes no en feien ús.

La taula actual sobre els accessoris de seguretat és diferent a la dels anys anteriors i, per tant, no comparable, per la posada en marxa del SIDAT.

Taula 6.10: Accessoris de seguretat de les víctimes d'accident de trànsit. 2006

Mitjà de locomoció	Accessoris de seguretat	Zona urbana	Zona interurbana	Total	% ZU	% ZI	% Total
Ciclomotor + motocicleta	Cinturó	4	54	58	0,04	2,78	0,50
	Casc	9.323	1.788	11.111	95,43	92,02	94,87
	Cap	442	101	543	4,52	5,20	4,64
	S'ignora	1.571	347	1.918	0	0	0
	Total	11.340	2.290	13.630	100,00	100,00	100,00
Vehicles lleugers	Cinturó	3.949	6.345	10.294	86,09	91,49	89,34
	Sistema retenció infantil	89	101	190	1,94	1,46	1,65
	Cap	549	489	1.038	11,97	7,05	9,01
	S'ignora	1.978	1.681	3.659	0	0	0
	Total	6.565	8.616	15.181	100,00	100,00	100,00
Total		17.905	10.906	28.811			

Font: SCT

Alcoholèmies

S'indicava en informes anuals anteriors la necessitat d'augmentar el controls d'alcoholèmia com una de les eines de lluita contra els efectes en la sinistralitat del binomi velocitat/alcohol. Si bé en el cas de conductors implicats en accidents amb víctima, pràcticament sempre es duen a

terme les proves d'alcoholèmia pertinents, tal com s'assenyala als protocols d'actuació⁴⁴, també s'han augmentat any rere any els controls preventius.

Pel que fa als controls preventius, aquests es planifiquen de manera més selectiva. Gràcies a aquesta planificació pel que fa a l'any 2006, amb gairebé el mateix nombre d'alcoholèmies practicades que en l'any 2005, el resultat d'alcoholèmies positives és superior a l'any anterior.

Pel que fa al percentatge de proves practicades en cas d'accident, les xifres mostren un comportament a la baixa des de l'any 2004, situant-se en un 4,3% del total.

Del total d'alcoholèmies efectuades durant l'any 2006, 7.775 corresponen a fets delictius instruïts com a tals pels cossos de policia.

Taula 6.11: Proves d'alcoholèmia, motiu i resultat. 2002-2006

Motiu prova	Resultat negatiu	%	Resultat positiu*	%	S'hi nega	%	Total	%
Any 2002								
Accident	9.016	81,0	1.981	17,8	138	1,2	11.135	3,0
Control preventiu	332.899	94,9	17.293	4,9	417	0,1	350.609	95,8
Infracció	1.995	54,2	1.610	43,7	77	2,1	3.682	1,0
Símtomes	227	37,0	360	58,7	26	4,2	613	0,2
Total	344.137	94,0	21.244	5,8	658	0,2	366.039	100,0
Any 2003								
Accident	13.213	86,5	1.922	12,6	145	0,9	15.280	3,6
Control preventiu	386.263	96,3	14.515	3,6	364	0,1	401.142	95,2
Infracció	2.377	54,9	1.837	42,4	115	2,7	4.329	1,0
Símtomes	155	24,0	452	70,1	38	5,9	645	0,2
Total	402.008	95,4	18.726	4,4	662	0,2	421.396	100,0
Any 2004								
Accident	24.253	90,5	2.383	8,9	170	0,6	26.806	5,9
Control preventiu	399.792	95,3	19.265	4,6	465	0,1	419.522	92,6
Infracció	3.475	57,9	2.385	39,8	140	2,3	6.000	1,3
Símtomes	197	23,5	603	71,8	40	4,8	840	0,2
Total	427.717	94,4	24.636	5,4	815	0,2	453.168	100,0

⁴⁴ Les proves d'alcoholèmia es fan sempre que és possible, si els implicats estan en condicions de fer-les, si no han estat evacuats com a conseqüència de les lesions, si no s'ha hagut de dirigir els recursos a garantir la seguretat general del lloc de l'accident i s'ha posposat, si hi són presents els implicats, etc.

Any 2005								
Accident	22.104	89,5	2.421	9,8	164	0,7	24.689	5,6
Control preventiu	381.817	94,3	22.798	5,6	433	0,1	405.048	92,5
Infracció	4.494	62,1	2.624	36,3	118	1,6	7.236	1,7
Síntomes	143	17,2	640	77,0	48	5,8	831	0,2
Total	408.558	93,3	28.483	6,5	763	0,2	437.804	100,0
Any 2006								
Accident	15.863	86,2	2.382	12,9	164	0,9	18.409	4,3
Control preventiu	379.126	93,8	24.555	6,1	548	0,1	404.229	93,4
Infracció	6.168	66,6	2.939	31,7	155	1,7	9.262	2,1
Síntomes	240	23,7	726	71,6	48	4,7	1.014	0,2
Total	401.397	92,7	30.602	7,1	915	0,2	432.914	100,0

- El resultat "positiu" de la prova d'alcoholèmia suposa superar el nivell d'alcohol permès legalment al conductor.

Font: SCT

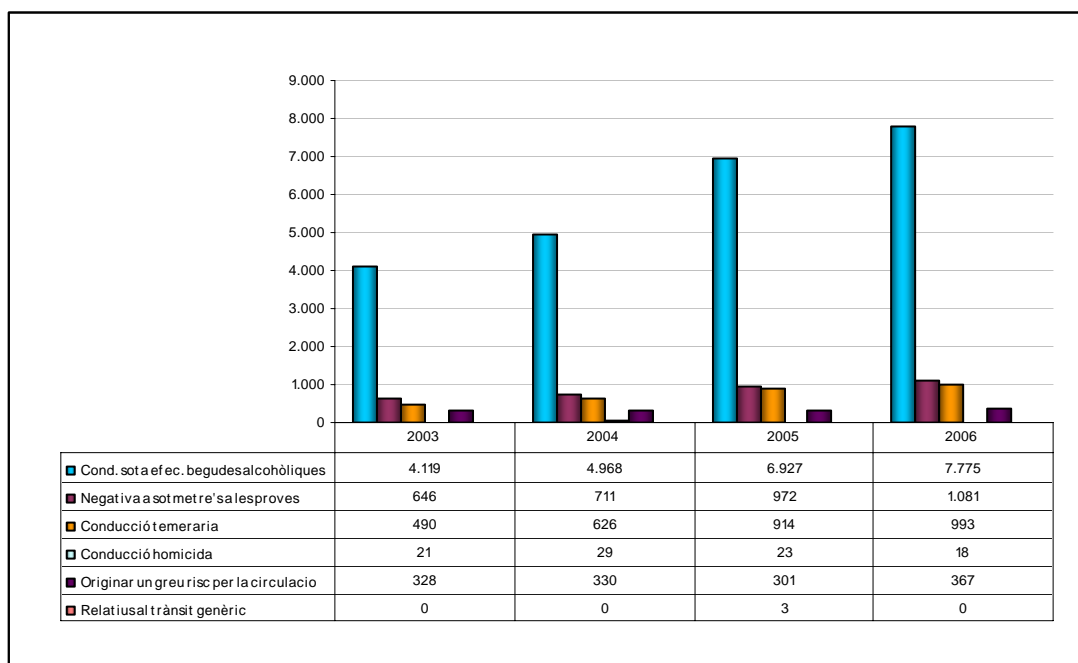
Delictes de trànsit

En relació amb els delictes de trànsit, es produeix un increment absolut durant el 2006 del gairebé 12% respecte de l'any anterior. Tot i que és un increment notable, la tendència a l'alça ha disminuït, ja que l'augment del 2005 respecte al 2004 va ser del 28%.

Els delictes relacionats amb les alcoholèmies i amb l'excés de velocitat es mouen amb increments de l'11 i 12% respecte de l'any passat. Aquest augment posa de manifest, no pas l'augment de la indisciplina viària, sinó els resultats del desenvolupament de les polítiques de reducció de la sinistralitat, especialment les referides al Pla integral contra la velocitat excessiva i la millora de l'eficàcia dels controls d'alcoholèmia

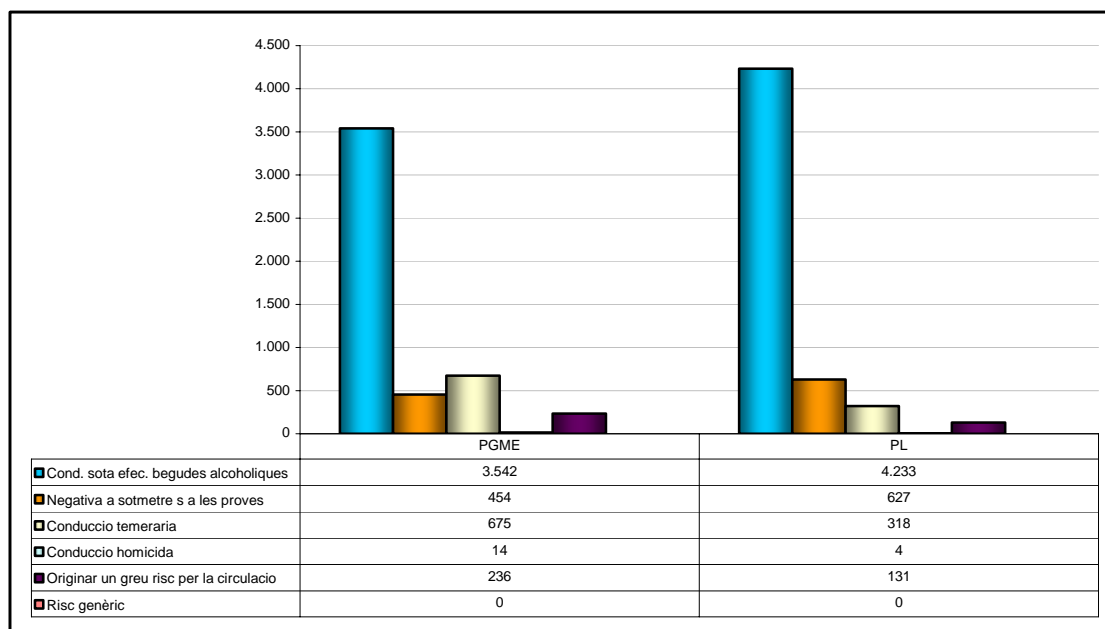
La conducció temerària augmenta un 8,64%, mentre que les diferències més significatives es produeixen en la "conducció homicida", amb un descens del gairebé 22%, i "posar en greu risc per a la circulació", amb un augment de quasi el 22%.

Gràfic 6.14: Delictes relatius al trànsit. 2003-2006

Font: NIP

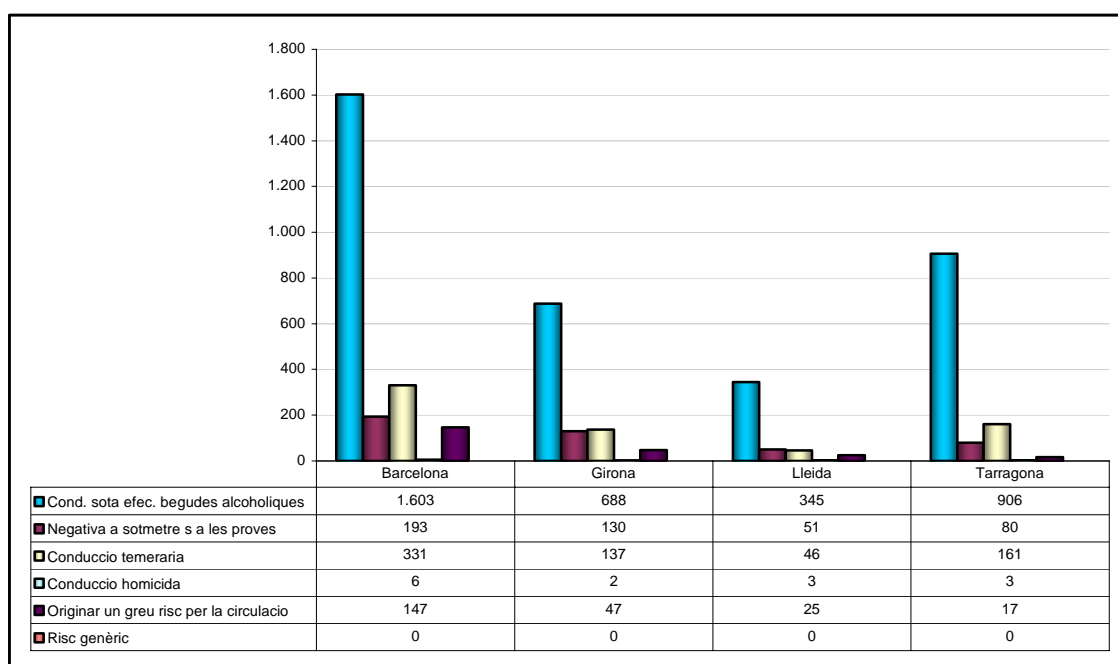
Gràfic 6.15: Delictes relatius al trànsit, totals absoluts PGME/PL

Font: NIP

Els paràmetres desglossats per àmbits competencials, és a dir, en vies urbanes i interurbanes, constaten diferències significatives quant a “conducció sota begudes alcohòliques”, sent un 19,5% més elevat en les policies locals. Mentre que l’any 2005 les xifres entre cossos policials eren molt semblants, s’ha experimentat un notable augment del 21,2% dels delictes per conduir sota la ingesta no permesa d’alcohol en l’àmbit competencial de les policies locals. Aquests resultats són, en part, conseqüència de les polítiques de seguretat viària desenvolupades pels governs locals.

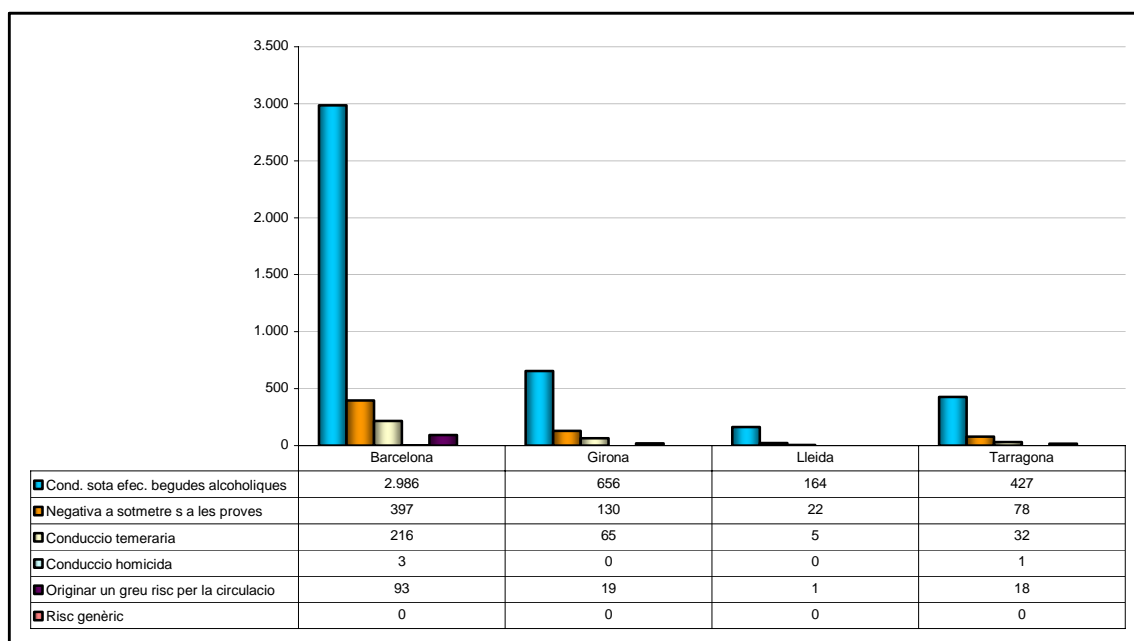
Gràfic 6.16: Delictes relatius al trànsit, per territoris PGME

Font: NIP

El factor metropolità segueix sent determinant en relació amb el binomi velocitat/alcohol, com la variable a incidir per disminuir les dades finals de mortalitat. A la resta de províncies catalanes els paràmetres es mostren força heterogenis, sent la província de Lleida, tant en vies urbanes com interurbanes, la que presenta menys delictes relatius al trànsit. Per contra, la província de Tarragona, especialment en vies interurbanes, és la que reflecteix un nombre absolut més alt de delictes relatius al trànsit, sobretot relacionats amb la ingesta d'alcohol i la conducció temerària.

Gràfic 6.17: Delictes relatius al trànsit, per territoris PL

Font: NIP

Indicadors de la mobilitat segura

Fem servir indicadors sobre accidentalitat per poder obtenir resultats homogenis, que permetin la comparació amb les dades dels països del nostre entorn, capdavanters en resultats positius sobre mobilitat segura, o amb altres realitats.

Aquests indicadors es construeixen amb dades relatives a:

- Accidents amb víctimes / 100.000 habitants
- Accidents amb víctimes / 100.000 vehicles
- Accidents amb víctimes / 10^9 vehicles-km a la carretera (índex de mobilitat dels vehicles)
- Morts a 24 hores / 1.000 accidents amb víctimes
- Morts a 24 hores / M d'habitants
- Morts a 30 dies / M d'habitants

Els factors que s'utilitzen per elaborar-los són:

- Motorització: evolució del parc de vehicles
- Mobilitat: quantitat de vehicles que circulen per quilòmetre
- Evolució del cens de conductors

D'una banda, el registre temporal d'aquests índexs, dels quals disposem, permeten tenir una perspectiva fiable pel que fa a l'evolució de l'accidentalitat a Catalunya i, a més, permeten seleccionar els camps relatius a seguretat sobre els quals focalitzar les accions —tant preventives com punitives— quan aquestes siguin significatives.

D'aquesta manera, els cossos policials poden establir les prioritats dels controls preventius de velocitat i alcoholèmies i ordenar els operatius previstos relacionats amb els moviments massius de vehicles de caràcter estacional o els relacionats amb la meteorologia.

D'altra banda, mitjançant la combinació de les dades estadístiques i l'ús del sistema GIS, s'elabora un mapa de l'accidentalitat o dels riscos relacionats amb el trànsit que permeten determinar els anomenats *trams de concentració d'accidents* —punts amb una reiteració d'accidents de caràcter anormal— i esbrinar-ne les causes possibles (relacionades amb la via, el vehicle o la persona).

Aquesta informació permet prendre la mesura idònia per a cada tipus de causa i que aquesta tingui un caràcter dinàmic, com dinàmica és la realitat de les vies. Això facilita que els recursos (cinemòmetres, llums, panells, fins i tot dispositius policials, o simplement millores a la via) puguin concentrar-se o canviar-se de lloc tan bon punt s'han solucionat alguns dels punts conflictius o es detecten noves necessitats.

Pel que fa a l'any 2006, disposem dels índexs d'accidentalitat següents; la taula i el gràfic següents indiquen l'evolució d'aquests indicadors des del 1993 fins a l'actualitat. Es pot observar que entre els anys 1993-1998 l'accidentalitat a Catalunya creix. Des del 1998 fins a l'actualitat s'ha experimentat una disminució dels accidents que posa els índexs per sota dels del 1993.

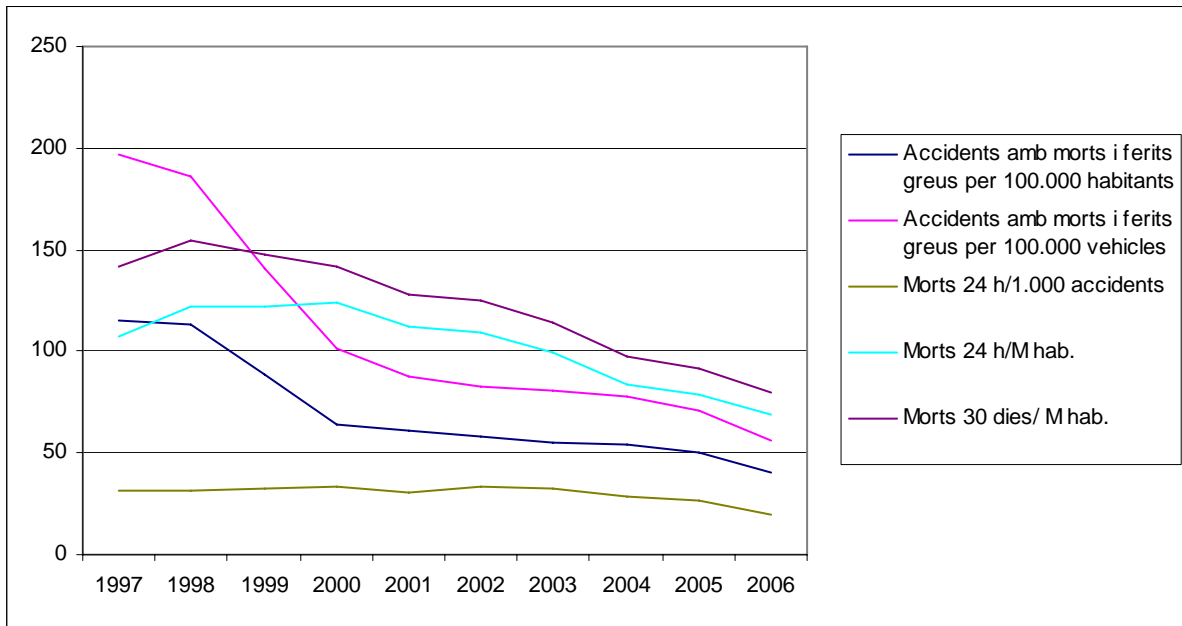
Taula 6.12: Índex d'accidentalitat

Índexs d'accidentalitat	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Accidents amb morts i ferits greus per 100.000 habitants	115	113	89	64	61	58	55	54	50	40
Accidents amb morts i ferits greus per 100.000 vehicles	197	186	141	101	88	83	81	78	71	56
Accidents amb morts i ferits greus per 10 M veh.-km en carretera	0,8	0,9	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4 ¹⁾
Morts 24 h/1.000 accidents	31,8	31,2	32,1	33,2	30,9	33,0	32,4	28,2	26,2	19,8
Morts 24 h/M hab.	107	122	122	124	112	109	99,5	84	79	69
Morts 30 dies/ M hab.	142	155	148	142	128	125	114	97	92	80

¹⁾El valor del darrer any per a aquest índex es calcula amb les darreres dades de mobilitat disponibles (veh.-km any anterior). Així, la xifra del 2006 correspon a dades de mobilitat del 2005. En l'Anuari següent es publica la xifra amb les dades ja actualitzades segons l'estudi d'exposició al risc realitzat pel SCT.

Font: DGT i Idescat

Gràfic 6.18: Índex d'accidentalitat. 1997-2006

Font: SCT

7. Seguretat en el context de les emergències i la seguretat civil

Emergències i protecció civil

S'havia assenyalat en anteriors informes els trets principals i els objectius del departament d'IRIP, en matèria d'emergències i protecció civil, derivades del mandat constitucional i estatutari. A aquest respecte el text estatutari vigent des del 9 d'agost de 2006 determina les competències en aquesta matèria:

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció civil, que inclou, en tot cas, la regulació, la planificació i l'execució de mesures relatives a les emergències i la seguretat civil, i també la direcció i la coordinació dels serveis de protecció civil, que inclouen els serveis de prevenció i extinció d'incendis, sens perjudici de les facultats dels governs locals en aquesta matèria, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de les seves competències en matèria de seguretat pública.
2. La Generalitat, en els casos relatius a emergències i protecció civil d'abast superior a Catalunya, ha de promoure mecanismes de col·laboració amb altres comunitats autònomes i amb l'Estat.
3. Correspon a la Generalitat la competència executiva en matèria de salvament marítim, en els termes que determini la legislació de l'Estat.
4. La Generalitat participa en l'execució en matèria de seguretat nuclear, en els termes que siguin acordats en els convenis subscrits a aquest efecte i, si s'escau, en les lleis.

D'altra banda s'afegeix el concepte de sostenibilitat fixat pel programa de l'Entesa Nacional per al Progrés, com a eix transversal entre les accions de preservació de l'entorn i l'activitat econòmica, amb la més àmplia cohesió social, entre la qual s'inclou de manera natural la prevenció d'incendis i la protecció civil.

Dades generals sobre el territori i factors condicionants

El medi físic i mediambiental, així com l'activitat humana, són factors fonamentals tant en la prevenció dels riscos com en la intervenció davant les emergències i el posterior restabliment dels serveis essencials. A continuació es resumeixen algunes qüestions referents a la distribució del sòl i els seus usos, la climatologia i la densitat de població, per tal de contextualitzar l'exposició posterior.

El sòl i els seus usos

La taula següent reflecteix la distribució dels diferents usos que es van fer del sòl a Catalunya l'any 2005, segons dades del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya.

Taula 7.1: Superfícies i usos del sòl a Catalunya 2005

	Superfície i usos del sòl a Catalunya 2005 en hectàrees						
	Superfície forestal			Sense vegetació	Conreus		Urbanitzat i altres ⁽¹⁾
	bosc	bosquines	altres		secà	regadiu	
Barcelona	332.757	116.473	49.194	25.511	135.587	12.686	100.491
Girona	264.868	70.487	88.648	21.150	76.757	33.749	34.597
Lleida	263.612	194.768	279.993	54.819	249.378	149.373	23.397
Tarragona	133.884	113.884	36.637	47.702	194.239	65.263	38.441
Catalunya	995.121	495.612	454.472	149.182	655.961	261.071	196.926

Font: Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

(1) Sòl urbà, urbanitzable i infraestructures.

En comparació amb el 2004, la superfície forestal total va experimentar un increment d'un 2,35%. L'increment de boscos i bosquines va ser d'un 6,1% i 4,9% respectivament. La superfície conreada va disminuir molt lleument, tant pel que fa al secà com al regadiu, en un percentatge total d'un 0,53%.

La climatologia

L'any passat va ser qualificat com a sec i càlid⁴⁵ pel Servei Meteorològic de Catalunya en el seu *Butlletí climàtic de 2006*.

L'anàlisi termomètrica mostra que la temperatura mitjana es va mantenir per sobre de la mitjana climàtica la major part de l'any. Ha estat la persistència de mesos amb anomalies positives més

⁴⁵ Respecte de la pluviometria tenen aquesta consideració d'acord amb els paràmetres següents:

molt plujós si els totals registrats han estat per damunt d'un 190% respecte de la mitjana climàtica.

plujós si la precipitació ha estat entre un 110 i un 190% respecte de la mitjana climàtica.

normal si els totals registrats s'han situat entre un 90 i un 110% respecte de la mitjana climàtica.

sec si ha plogut entre un 30 i un 90% respecte de la mitjana climàtica.

molt sec si les quantitats registrades han estat per sota del 30%, és a dir, ha plogut un 70% menys que la mitjana climàtica.

Quan es fa la comparació entre valors termomètrics mitjans i els corresponents valors mitjans climàtics s'adopten els criteris següents:

molt càlid si l'anomalia tèrmica (diferència entre la temperatura mitjana del període i la corresponent mitjana climàtica) és igual o superior a +3 °C.

càlid si l'anomalia tèrmica és superior a +0.5 °C però no arriba a +3 °C.

normal si l'anomalia tèrmica es manté entre -0.5 °C i +0.5 °C.

fred si l'anomalia tèrmica és inferior a -0.5 °C però no arriba a -3 °C.

molt fred si l'anomalia tèrmica és igual o inferior a -3 °C.

que no pas la presència puntual d'episodis especialment calorosos el que ha portat a qualificar l'any com a càlid.

Pel que fa a la pluviometria, l'any ha estat especialment sec a gairebé tot el país. Els totals mensuals s'han mantingut sempre per sota dels valors normals, excepte en els mesos de gener i setembre. El dèficit pluviomètric a la primavera va ser el més important des del 1997 a moltes comarques del país.

Els episodis climàtics més destacats del 2006 van ser els episodis de neu i pluja de finals de gener, les ventades de component nord de l'11 i 12 de març, l'episodi de pluja del 12 al 15 de setembre, les tempestes del 18 d'octubre i la irrupció càlida de finals d'aquell mateix mes.

La densitat de població

La densitat de població a Catalunya l'1 de gener de l'any 2006⁴⁶ ha augmentat fins arribar als 222,2 habitants per km², és a dir, 4,4 per sobre de l'any anterior, que era de 217,8 hab/ km². Aquest increment suposa un percentatge aproximat d'un 2%, el que implica un augment en la pressió sobre el territori i els recursos, així com damunt dels diferents serveis públics, inclosos els d'emergències.

L'Estat espanyol, al seu torn, va experimentar un augment més lleu en aquest aspecte, ja que va passar de 87,4 habitants per km² el 2005 a 88,6⁴⁷.

Tanmateix, la Unió Europea dels 25 presentava una xifra de 117 habitants per km² per a l'any 2005⁴⁸.

Els plans de protecció civil

Els plans de protecció civil són eines de planificació que estableixen el funcionament i l'organització dels recursos humans i materials per millorar la resposta davant d'emergències o risc greu. Els plans de protecció civil poden ser territorials, especials, d'actuació i d'autoprotecció.

⁴⁶ Dades Catalunya: 7.134.697 empadronats 2006; superfície en km² 32.106,54. Xifres de població oficials corresponents al padró municipal d'habitants. Font: Idescat.

<http://www.idescat.net/territ/BasicTerr?TC=8&V3=863&V4=435&ALLINFO=TRUE&PARENT=1&V0=3&V1=0&CTX=B&VN=3&VOK=Confirmar>. 27/04/07

⁴⁷ Dades Estat espanyol, per a l'1 de gener de 2006: 44.708.964 empadronats; superfície Estat espanyol: 504.645 km². Xifres de població extretes de l'INE: "Explotación Estadística del Padrón municipal a 1 de enero de 2006. Datos definitivos". Nota de premsa d'1 de març de 2007. <http://www.ine.es/prensa/np447.pdf> . 27.04.07

⁴⁸ Idescat: "Xifres de Catalunya 2006". <http://www.idescat.net/cat/idescat/publicacions/cataleg/pdfdocs/xifresct/xifres2006cat.pdf>. 25.04.07

- Plans territorials: preveuen amb caràcter general les emergències que es poden produir en el seu àmbit, que poden ser de caràcter estatal, català, municipal o supramunicipal.
- Plans especials: són els plans que organitzen la protecció civil davant d'un risc concret. Per tant, es fan per a un àmbit i un risc concrets. Algun d'aquests plans a vegades rep el nom d'específic.
- Plans d'actuació (no municipals): estructuren els mitjans d'una activitat i d'altres que en són externs. Aquesta activitat o instal·lació pot ser un túnel, un aeroport, etc. Es tracta d'un pla que s'integra directament en el Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT). La Comissió de Protecció Civil de Catalunya n'emet un informe.
- Plans d'autoprotecció: preveuen, per a empreses, centres i instal·lacions determinats, les emergències que es puguin produir com a conseqüència de la seva pròpia activitat i les mesures de resposta davant les situacions de risc, catàstrofes i calamitats públiques que els puguin afectar.

Els plans s'articulen en tres nivells d'execució diferent:

- Obligats: els plans per a tot el territori català poden establir l'obligatorietat d'elaboració de plans inferiors, normalment d'àmbit municipal. Per tant, els plans dels municipis afectats explícitament pel pla superior tenen el nivell d'*obligats*.
- Recomanats: els plans per a tot el territori català poden recomanar l'elaboració de plans inferiors, normalment d'àmbit municipal. Per tant, els plans per als quals es recomana tenen el nivell de *recomanats*.
- Voluntaris o nuls: alguns municipis elaboren plans d'actuació davant riscos determinats encara que cap pla superior no els exigeixi ni els recomani. Aquests plans, per tant, s'integren en el pla superior, si existeix, i, en tot cas, el nivell és *voluntari* o *nul*.

Una de les funcions de la Direcció General de Protecció Civil (DGPC), mitjançant la Comissió de Protecció Civil de Catalunya, és homologar els plans de protecció civil d'àmbit territorial català, local i supramunicipal. A la taula següent s'exposen els plans homologats al llarg de l'any 2006, un total de 289, de diferent caràcter, nivell d'aplicació i àmbit.

Taula 7.2: Plans homologats de protecció civil el 2006

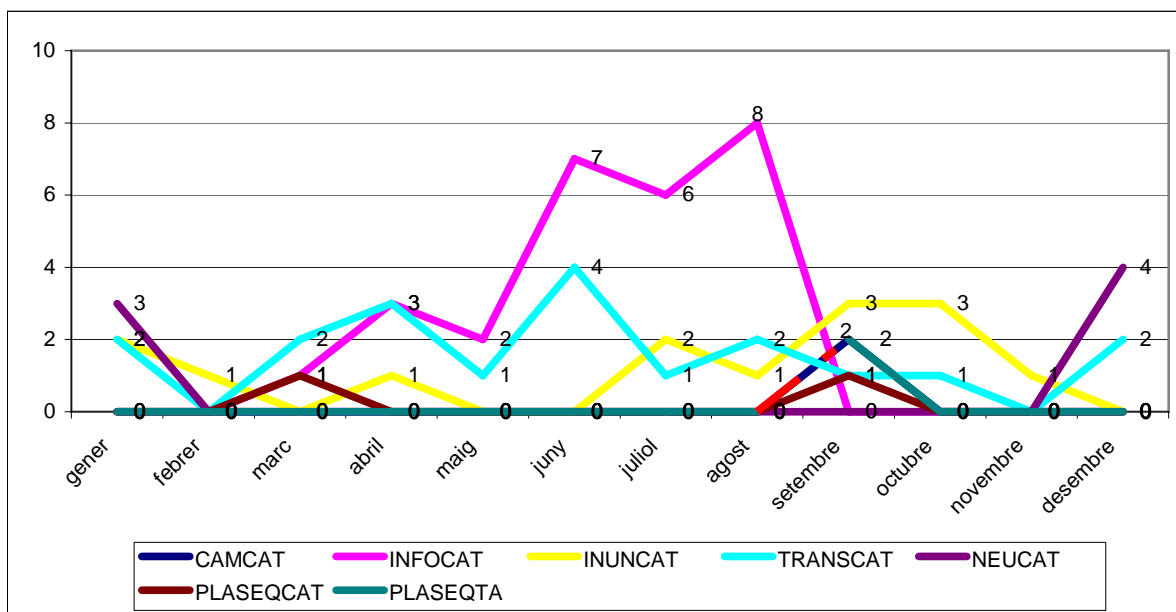
PLANS HOMOLOGATS I SOBRE ELS QUALS LA COMISSIÓ DE PROTECCIÓ CIVIL VA EMETRE INFORME FAVORABLE	
Pla d'autoprotecció	36
Pla bàsic d'emergència municipal	68
Pla d'actuació municipal per incendis forestals	51
Pla d'actuació municipal per nevades	25
Pla d'actuació municipal per inundacions	29
Pla d'actuació municipal del transport de mercaderies perilloses	29
Pla específic municipal	17
Pla d'actuació municipal per risc sísmic	14
Pla d'actuació municipal per accidents greus en establiments amb substàncies perilloses	17
Pla d'actuació municipal per contaminació marina	3
<i>Total</i>	289

Font: Direcció General de Protecció Civil

Mitjançant els protocols establerts pel Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT) i dirigits pel Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT), s'activen i es desactiven els diferents plans de protecció civil.

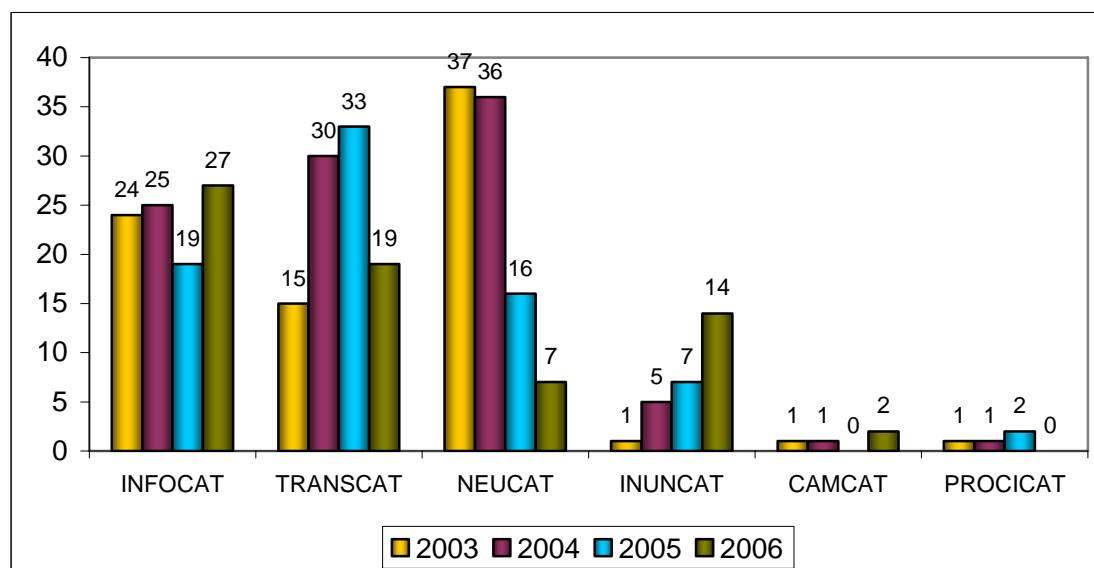
Pel que fa a l'any 2006, destaquen els vinculats a aspectes estacionals (neu, pluja o sequera i augment de les temperatures), com el Pla especial d'emergències per nevades a Catalunya (NEUCAT), que té una incidència específica durant els mesos d'hivern, especialment al desembre i durant el primer trimestre de l'any; el Pla de protecció civil per al risc d'inundacions a Catalunya (INUNCAT), que s'activa normalment a la primavera i la tardor, coincidint amb els períodes de pluges, i el Pla de protecció civil d'emergències per incendis forestals a Catalunya (INFOCAT), amb una major incidència els mesos centrals de l'any, durant l'estiu, entre maig i setembre. Cal remarcar l'especial incidència pel que fa al 2006 dels mesos de juliol, agost i setembre.

Gràfic 7.1: Activacions de plans 2006 per mesos

Font: Direcció General de Protecció Civil

Gràfic 7.2: Plans activats 2006-2006

Font: Direcció General de Protecció Civil

Pel que fa a l'evolució interanual dels plans, podem observar un comportament significativament diferent en la tendència en alguns dels plans: d'una banda NEUCAT i INUNCAT, lligats a factors estacionals, i de l'altra el Pla de protecció civil per accidents en el transport de mercaderies perilloses per carretera i ferrocarril a Catalunya (TRANSCAT).

Respecte de les primers cal assenyalar que l'activació i desactivació dels plans respon a un protocol en funció d'unes dades objectives que no es poden relacionar directament ni en el nombre d'incendis, ni d'inundacions ni de nevades reals, doncs, a un risc específic d'aquestes situacions, amb independència de les conseqüències finals de la situació detectada.

Respecte dels segons, parlem de situacions no vinculades a cap factor periòdic (estacional), sinó d'una situació derivada d'un risc no previst com és el del transport de mercaderies perilloses.

Els incendis forestals a Catalunya⁴⁹

Els ecosistemes mediterranis són propensos al foc. Això és degut, en bona part, a un clima caracteritzat, entre altres aspectes, per un règim de precipitacions moderat i irregular, un estiu sec amb temperatures elevades, i períodes de sequera més o menys perllongats.

L'any 2005 Catalunya presentava una superfície forestal a l'entorn del 60% del seu territori. A les característiques pròpies d'un ecosistema mediterrani –amb la propensió als incendis forestals que això comporta– cal afegir la seva complexa orografia, així com diversos factors de risc derivats de l'activitat humana, entre els quals s'ha d'incloure l'abandonament progressiu de les activitats rurals (amb la consegüent acumulació de combustible), la proliferació d'infraestructures als boscos i al seu entorn, l'increment en la freqüentació del bosc (en bona part a causa d'una millor accessibilitat), etc.

El risc d'ignició, doncs, ha augmentat, però també ho ha fet el nombre de dies amb un elevat risc d'incendi, circumstància que es pot atribuir al fet que ens trobem en un període especialment càlid i sec, o bé a una tendència més global de canvi climàtic.

A Catalunya, el nombre d'incendis i la superfície forestal cremada ha presentat en els darrers anys un creixement sostingut i important. En dues dècades –dels anys setanta als anys noranta– s'ha duplicat la mitjana anual d'incendis.

L'evolució dels darrers anys exhibeix una gran variabilitat pel que fa a superfícies forestals cremades. Aquestes variacions estan condicionades per anys que presenten situacions meteorològiques extremes, amb el consegüent risc d'aparició i propagació de grans incendis. La major incidència dels grans incendis forestals (majors de 1.000 ha) o d'incendis forestals catastròfics (majors de 5.000 ha) és un fenomen relativament recent.

⁴⁹ *Els boscos a Catalunya: estructura, dinàmiques i funcionament*, especialment el capítol 7: "Els incendis forestals", de l'autor Josep Maria Espelta. Documents del "Quaderns de Medi Ambient", núm. 11, desembre 2004.
http://mediambient.gencat.net/cat/el_departament/actuacions_i_serveis/publicacions/boscos_11.jsp, 27.04.07

Es tracta d'incendis que no solament es caracteritzen per la gran quantitat de superfície afectada, sinó també per la seva intensitat, amb una destrucció de la vegetació pràcticament total.

Aquests incendis massius no només són molt greus pel seu impacte en el sistema ecològic, sinó que generen una gran alarma social i poden tenir un impacte socioeconòmic molt greu, amb afectació de molts municipis. Parlem d'un fenomen que es pot considerar com un dels problemes fonamentals per al bosc mediterrani i és d'esperar que pugui aguditzar-se en el futur, a causa de les transformacions territorials que els afavoreixen i també del canvi climàtic.

Un altre factor important a destacar és l'elevada recurrència del foc en algunes zones de Catalunya, circumstància que resulta decisiva en la degradació dels sistemes ecològics, ja que pot impossibilitar la recuperació de la flora i la fauna després de l'incendi.

També s'ha constatat una afectació pel foc de àrees que fins ara havien estat poc castigades pels incendis i que en són més vulnerables en no gaudir les espècies que hi viuen de mecanismes adients de regeneració.

Prevenió i extinció dels incendis forestals

La política que s'ha aplicat fins ara a Catalunya s'ha fonamentat en la prevenció, així com en l'extinció del foc en el menor temps possible quan aquest ja s'ha produït.

Aquesta estratègia ha assolit una gran efectivitat, però el problema fonamental continuen essent els grans incendis forestals, ja que la seva gran intensitat dificulta molt poder-los combatre amb els mitjans de lluita directa.

Així, paral·lelament a l'increment en els mitjans de prevenció i d'extinció que ha protagonitzat els darrers anys, s'han establert grans àrees denominades *perímetres de protecció prioritària* (PPP), en les que s'afavoreix l'activitat agrícola i altres actuacions per tal de crear discontinuïtats entre masses boscoses. Aquesta política –a la qual s'afegeixen esforços dirigits a crear una major sensibilitat social– cal que vagi acompanyada d'una gestió forestal adient dels boscos.

Altres actuacions que mereixen atenció són les que duu a terme el Grup de Reforç d'Actuacions Forestals (GRAF), que va començar les seves tasques l'any 2000 i va iniciar un programa de cremes controlades de sotabosc i matollars amb l'objectiu de reduir-ne la càrrega de combustible.

Els incendis forestals en el conjunt de l'any

La taula següent exposa el nombre d'incendis i les hectàrees forestals cremades a Catalunya en els darrers 10 anys. Aquí i en els gràfics que segueixen es pot copsar la variabilitat que caracteritza aquest fenomen a la nostra àrea i a la qual ja s'ha fet al·lusió més amunt.

Taula 7.3: Nombre d'incendis forestals i hectàrees cremades 1997-2006

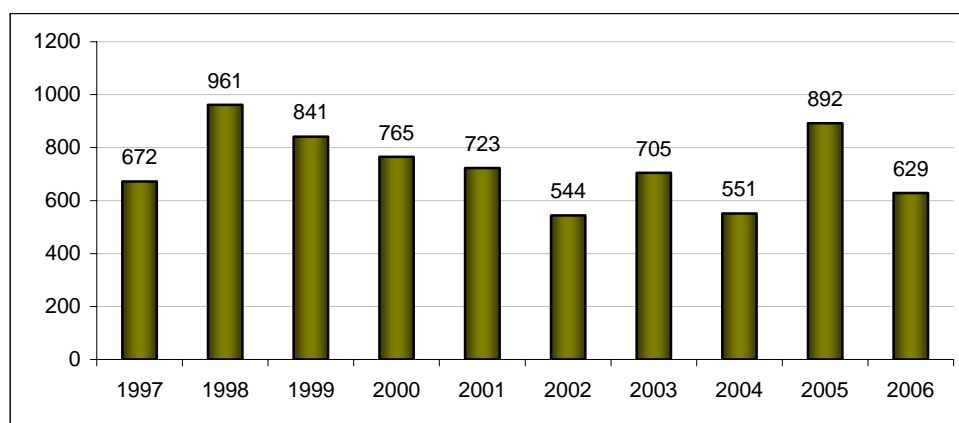
Any	Nombre d'incendis	Ha Arbrades	Ha No Arbrades	Ha Forestals
1997	672	624	297	921
1998	961	13.714	7.278	20.992
1999	841	485	764	1.249
2000	765	2.637	5.705	8.342
2001	723	993	2.001	2.994
2002	544	951	1.147	2.098
2003	705	7.408	2.455	9.863
2004	551	393	674	1.067
2005	892	3.602	1.892	5.494
2006	629	1.811	1.594	3.405

Font: elaboració pròpia, amb dades per al 2006 del Departament de Medi Ambient i Habitatge

En comparació amb l'any immediatament anterior, el 2006 va portar aparellat una disminució en el nombre d'incendis i hectàrees forestals totals cremades que, en percentatge, suposaven uns decreixements aproximats del 29,5% i del 38% respectivament.

El gràfic següent exposa l'evolució del nombre d'incendis en els darrers 10 anys.

Gràfic 7.3: Nombre d'incendis 1997-2006

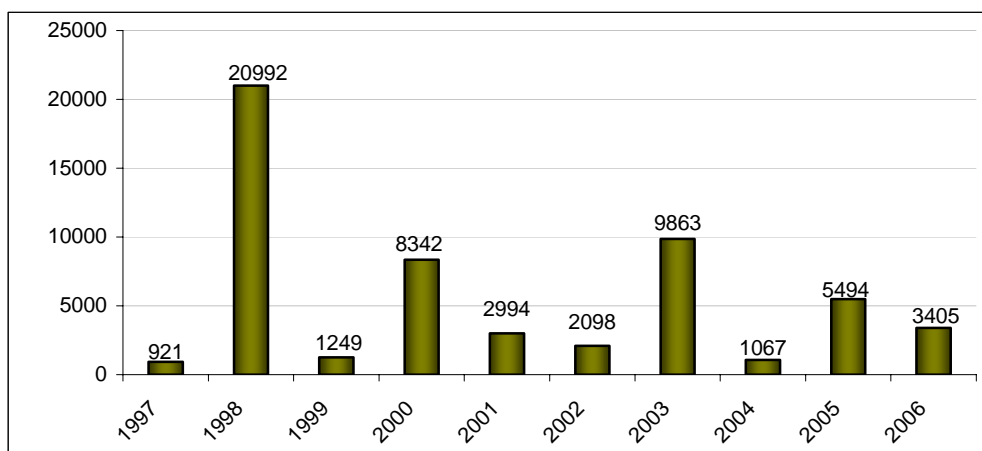

Font:elaboració pròpia, amb dades per al 2006 del Departament de Medi Ambient i Habitatge

Com es pot observar, l'any 2006 és el tercer més baix en nombre d'incendis forestals dels darrers 10 anys, per darrere dels corresponents als del 2002 i 2004.

El següent gràfic il·lustra l'evolució de les hectàrees forestals cremades en els darrers 10 anys:

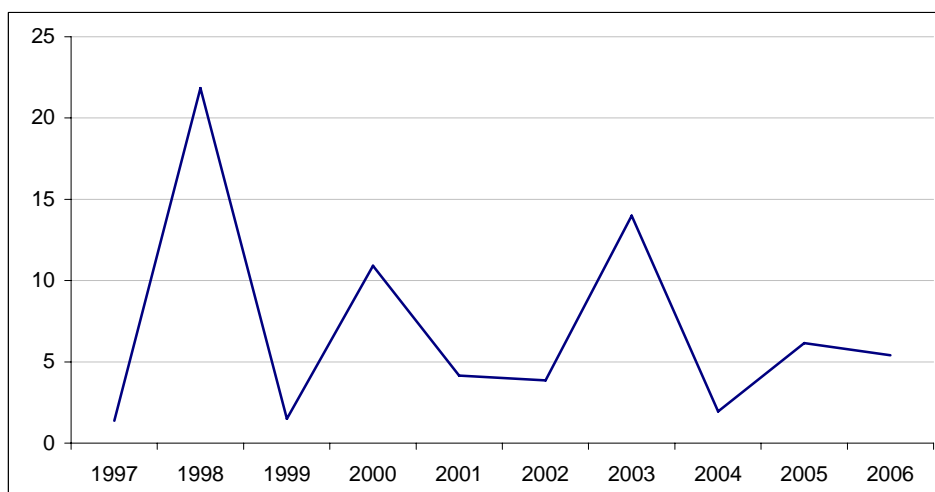
Gràfic 7.4: Superfície forestal cremada 1997-2006

Font: elaboració pròpia, amb dades per al 2006 del Departament de Medi Ambient i Habitatge

El nombre d'hectàrees forestals cremades l'any 2006 –que comprèn la suma de les superfícies arbrades i no arbrades afectades– no és especialment positiu en comparació amb anys anteriors, atès que n'hi ha cinc d'inferiors en aquest aspecte. La relació d'hectàrees per incendis dels darrers 10 anys es mostra en el gràfic següent:

Gràfic 7.5: Hectàrees cremades per incendi 1997-2006

Font: elaboració pròpia, amb dades per al 2006 del Departament de Medi Ambient i Habitatge

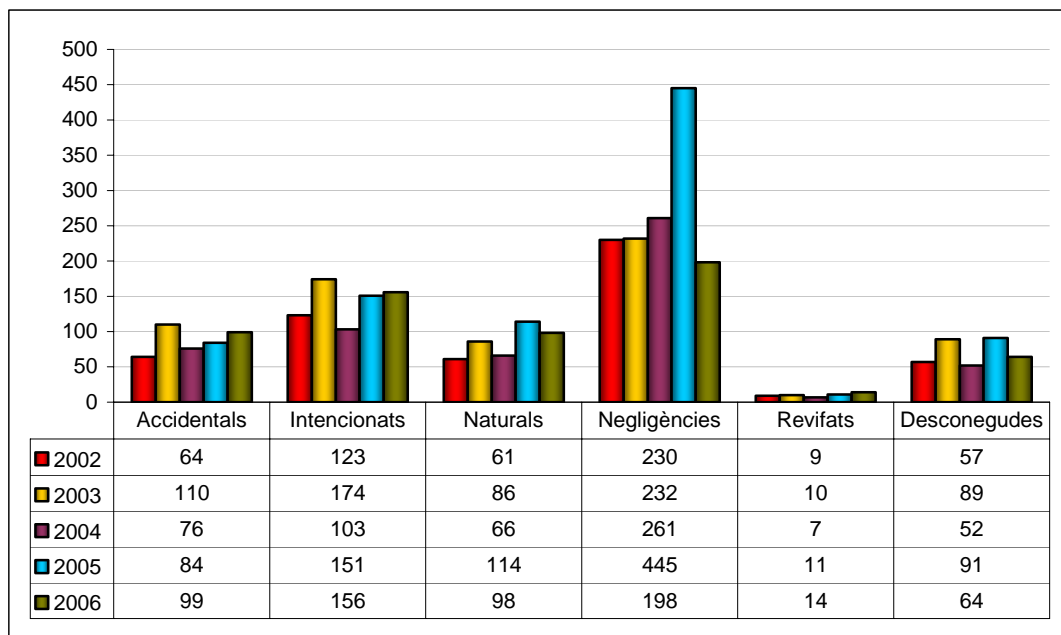
La disminució en el nombre d'incendis i d'hectàrees forestals cremades del 2006 no va portar aparellada una disminució en la mateixa mesura pel que fa a la relació entre una i altra respecte de l'any anterior, ja que aquells decreixements van ser força proporcionats entre ells. Així, amb 5,41 hectàrees per incendi, l'any 2006 va presentar una mitjana similar a la de l'any anterior.

El gràfic anterior mostra com la tendència general al llarg d'aquests darrers 10 anys és la d'una disminució de la relació entre hectàrees forestals cremades i incendis. Els pics que hi apareixen mostren gràficament com la presència de grans incendis Forestals (GIF) és susceptible d'afectar aquesta relació.

La causalitat dels incendis forestals en el conjunt de l'any

El gràfic següent reflecteix la causalitat dels incendis en el conjunt de l'any per al període comprès entre el 2002 i el 2006.

Gràfic 7.6: Incendis per causes 2002-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Medi Ambient i Habitatge

En el gràfic destaca l'important nombre d'incendis originats per negligències el 2005, que va obeir a un gran increment experimentat en els causats per cremes agrícoles: 208 incendis davant els 102 del 2004. L'any 2006 aquesta xifra va disminuir dràsticament fins els 34 incendis. És principalment gràcies a aquesta disminució que l'apartat d'incendis causats per negligències d'aquest darrer any presenta el valor més baix del període examinat.

El Departament de Medi Ambient i Habitatge va valorar molt positivament els canvis introduïts en la gestió de les autoritzacions per a cremes agrícoles, que van suposar un increment de les mesures de seguretat i una millora en el sistema de comunicació.

En aquest sentit, els agents rurals van dur a terme una campanya informativa per ampliar les mesures de seguretat i disminuir el risc d'incendi. Tot plegat, afegit a altres factors (inspeccions, etc.) va incidir favorablement en la disminució d'incendis forestals causats per cremes agrícoles, que en els primers cinc mesos de l'any ja suposava un percentatge d'un 83% inferior respecte del 2005.

Els incendis forestals a l'estiu

La taula següent mostra que el total d'incendis forestals entre el 15 de juny i el 15 de setembre de 2006 va ser de 354, un 8,6% superior a l'any anterior. La superfície forestal cremada en aquest mateix període va ser de 1.928, un 54% inferior a la corresponent al 2005.

El nombre d'incendis que van superar les 10 hectàrees forestals cremades va ascendir a 17. Així doncs, malgrat haver estat un període amb un nombre superior d'incendis respecte de l'any anterior, el balanç s'ha de considerar molt positiu per motiu de la disminució de superfície cremada.

**Taula 7.4: Nombre d'incendis forestals i superfície cremada en campanya d'estiu
1997-2006**

Any	Nombre d'incendis	Ha Arbrades	Ha No Arbrades	Ha Forestals
1997	267	129	43	172
1998	447	13.231	5.715	18.946
1999	319	127	79	205
2000	365	1.857	5.029	6.885
2001	399	847	1.890	2.737
2002	234	632	242	874
2003	501	6.753	2.397	9.150
2004	271	58	111	169
2005	326	3.045	1.152	4.196
2006	354	1.493	435	1.928

Font: dades extretes del document "Campanya d'Estiu 2006". Departament de Medi Ambient i Habitatge

(http://mediambient.gencat.net/Images/43_114038.pdf, 27.04.07)

La taula posa de manifest una evolució irregular de les hectàrees afectades pels incendis. Possiblement les causes d'aquesta evolució desigual estiguin relacionades amb les

precipitacions i la temperatura estacionals. Així, els registres històrics del Servei Meteorològic de Catalunya registren aquesta circumstància. Pel que fa a l'any 2004, a tall d'exemple, els registres pluviomètrics mostren un període hivern/primavera amb percentatges superiors al 90%, fet que equival a dir que la precipitació ha estat similar o superior a la mitjana climàtica, malgrat que l'estiu va resultar realment sec, amb excepcions territorials. La mateixa relació causa – efecte, però en un sentit invers, la trobem respecte de l'any 2003 i també pel que fa a l'any 2005⁵⁰.

Malgrat tot, és difícil atribuir una o algunes causes exclusivament físiques per explicar la problemàtica dels incendis forestals en els climes mediterranis, ja que també hi intervenen diversos factors atribuïbles a l'acció humana. Així, multitud de causes, combinades de manera aleatòria, poden estar en l'origen de sinistres d'aquest tipus, com a efecte de l'acció combinada de fenòmens físics (sequera, calor, etc.) i/o humans (piròmans, línies elèctriques mal conservades, accidents imprevisibles, etc.).

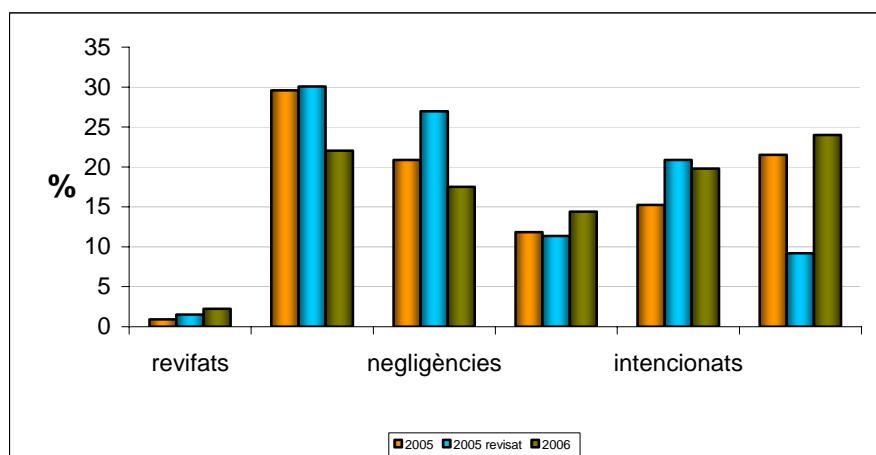
La causalitat dels incendis forestals a l'estiu

El gràfic següent mostra la causalitat dels incendis esmentats, segons dades extretes del web del Departament de Medi Ambient i Habitatge. S'ofereixen els percentatges corresponents a l'any 2005 que van aparèixer en l'Informe de seguretat anterior i, a continuació, les variacions que han experimentat conforme s'han esclarit les causes d'alguns d'ells que es trobaven en procés d'investigació.

S'afegeixen al mateix gràfic les que es disposen de l'any 2006, entenent sempre aquestes darreres com a provisionals, ja que, a mesura que els incendis que es troben en fase d'investigació es vagin esclarint, anirà disminuint la columna corresponent per engruixir-ne d'altres.

⁵⁰ *Resum de l'any pluviomètric 2002-2003.* http://www.meteocat.com/marcs/marc_clima.html. 25.04.07
Informe de la precipitació mesurada a Catalunya durant l'any pluviomètric 2003-2004.
http://www.meteocat.com/marcs/marc_clima.html. 25.04.07
Informe de la precipitació mesurada a Catalunya durant l'any pluviomètric 2004-2005.
http://www.meteocat.com/marcs/marc_clima.html. 25.04.2007

Gràfic 7.7: Percentatge d'incendis per causes en campanya d'estiu 2005, 2005 (revisat) i 2006 (provisional)

Font: elaboració pròpia a partir de diverses pàgines web del Departament de Medi Ambient i Habitatge⁵¹

Pel que fa a les variacions dels incendis de la campanya d'estiu 2005, s'observa que el percentatge dels que es trobaven en fase d'investigació/desconeguts disminueix en més d'un 57%, gràcies al resultat de les indagacions corresponents. Això suposa un increment d'alguns dels altres ítems, especialment els referents a negligències i a incendis intencionats.

L'estiu 2006 va registrar com a primera causa dels incendis forestals les causes naturals (llamps), seguida de la intencionalitat, les negligències i els accidents. La primera de les causes esmentades ha experimentat una disminució considerable respecte de l'any anterior, mentre que les negligències cedeixen a la intencionalitat el segon lloc en la causalitat.

En tot cas, caldrà esperar els resultats de les investigacions en curs d'alguns incendis per tal de conèixer quin acabarà essent el percentatge definitiu de causes desconegudes i, de retruc, la resta dels valors.

D'altra banda, des del Departament de Medi Ambient i Habitatge –com ja s'ha esmentat respecte de la totalitat de l'any– es destacava com a molt positiva la important disminució dels incendis originats en cremes agrícoles. Per contra, es lamentava un augment significatiu del nombre d'incendis de vegetació provocats per les recol·lectores de cereal. Aquest darrer aspecte tindria la seva causa en la baixa humitat del cereal i el fregament de la maquinària amb un sòl molt endurit per la manca de precipitacions.

⁵¹ Per al 2005 "Estadística de la Campanya estiu 2005"

http://mediambient.gencat.net/Images/43_78054.pdf. 27.04.07.

Per al 2005 revisat: "Presentació de la Campanya contra incendis per a l'estiu de 2006"

http://mediambient.gencat.net/cat/el_departament/sala_de_prensa/notes/NPCAMPANYA/INCENDIS2006.jsp. 27.04/07.

Per al 2006: "Campanya d'estiu 2006" http://mediambient.gencat.net/Images/43_114038.pdf. 27.04.07.

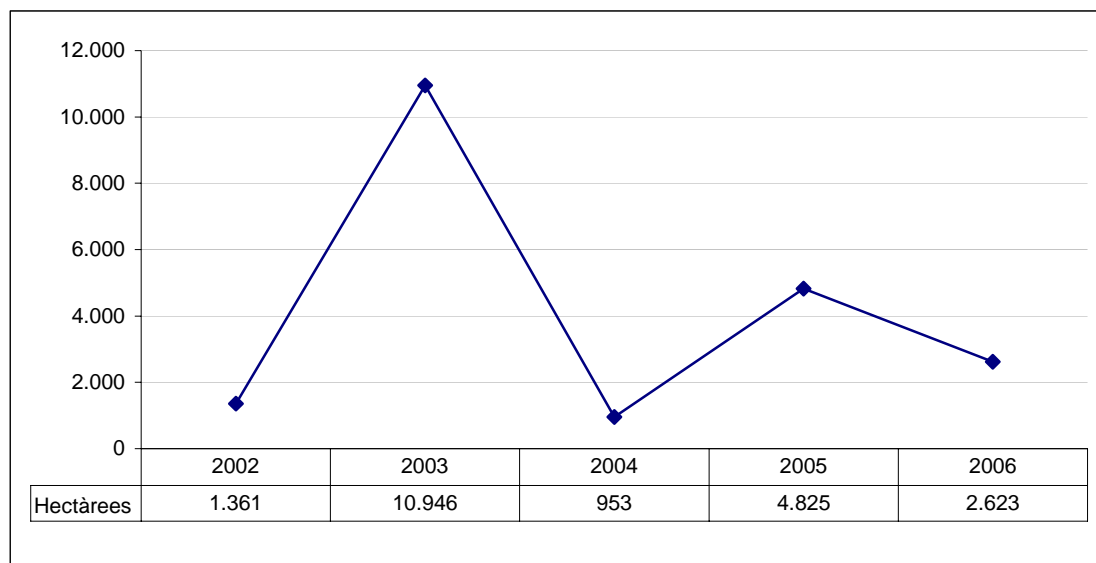
Finalment i pel que fa a la intencionalitat, cinc persones van ser identificades i detingudes com a presumptes autores d'incendis.

La campanya d'estiu dels Bombers de la Generalitat

En relació amb els incendis de la campanya d'estiu, cal esmentar que les dades que es faciliten a continuació no seran coincidents amb les que elabora el Departament de Medi Ambient i Habitatge.

El motiu d'això rau en un criteri tècnic diferenciat a l'hora de comptabilitzar-les. Aquest darrer Departament –que és el que proporciona les xifres oficials– parteix de la base que tota superfície cremada que es trobi a més de 500 metres de la massa forestal no es considera com a incendi forestal. Al seu torn, les dades que proporciona el Grup de Recolzament d'Actuacions Forestals (GRAF) dels Bombers de la Generalitat comptabilitzen la superfície cremada a Catalunya ja sigui en terrenys agrícoles, forestals o urbans.

Gràfic 7.8: Superfície afectada pel foc a Catalunya 2002-2006 *

Font: elaboració pròpia a partir del document "Activitat dels serveis del Departament d'Interior. Estiu 2006"

(*) Dades del Grup de Recolzament d'Actuacions Forestals dels Bombers de la Generalitat (GRAF) que inclouen la superfície afectada a Catalunya en terrenys agrícoles, forestals i urbans per al període 15 de juny – 15 de setembre.

Segons dades del GRAF, del 15 de juny al 15 de setembre de 2006⁵², es van cremar un total de 2.623 hectàrees⁵³, una gran part registrades a la comarca de l'Alt Empordà. La campanya

⁵² La campanya d'estiu, en general, comprèn del 15 de juny al 15 de setembre. L'any 2006, però, es va caracteritzar per una primavera seca, fet que va motivar que la campanya comencés abans (per exemple, un nombre considerable dels incendis en

d'incendis de l'estiu es va cloure amb un decreixement d'un 45% en aquest àmbit respecte del mateix període de l'any anterior. En bona part, aquest dada positiva es deu al fet que, malgrat la primavera va ser extremament seca i que la sequera va afectar durant gran part de l'estiu els extrems del país, es provenia d'un hivern més humit que el del 2005.

Dels 28.272 serveis realitzats pels Bombers de la Generalitat des de l'1 de juny fins al 14 de setembre, 3.018 van tenir relació amb focs de vegetació. En aquest sentit, cal destacar que la primera meitat de l'estiu es va caracteritzar pel nombre elevat de serveis per foc en camps de rostolls. Una altra de les preocupacions van ser els focs causats per llamps: un total de 87 van ser originats per aquesta causa al llarg de la campanya.

Per tal de pal·liar la simultaneïtat que es va donar en certs episodis del període, va ser cabdal la capacitat de predicció de les situacions de major risc d'incendi, que va permetre una bona mobilitat de recursos terrestres i aeris i que va permetre guanyar en eficàcia.

Finalment, cal fer esment que pel que fa a incendis d'interfase urbana (aquells on els focs forestals afecten zones urbanitzades) no es van registrar incendis destacats.

D'altra banda i pel que fa a les intervencions dels Bombers de la Generalitat fora de Catalunya, destaquen els combois que van col·laborar en tasques d'extinció dels incendis que van afectar Galícia i la província d'Oasca. En el primer dels casos s'hi van destinar 120 professionals, mentre que en l'altre n'hi van acudir 50.

Els incendis en zona urbana

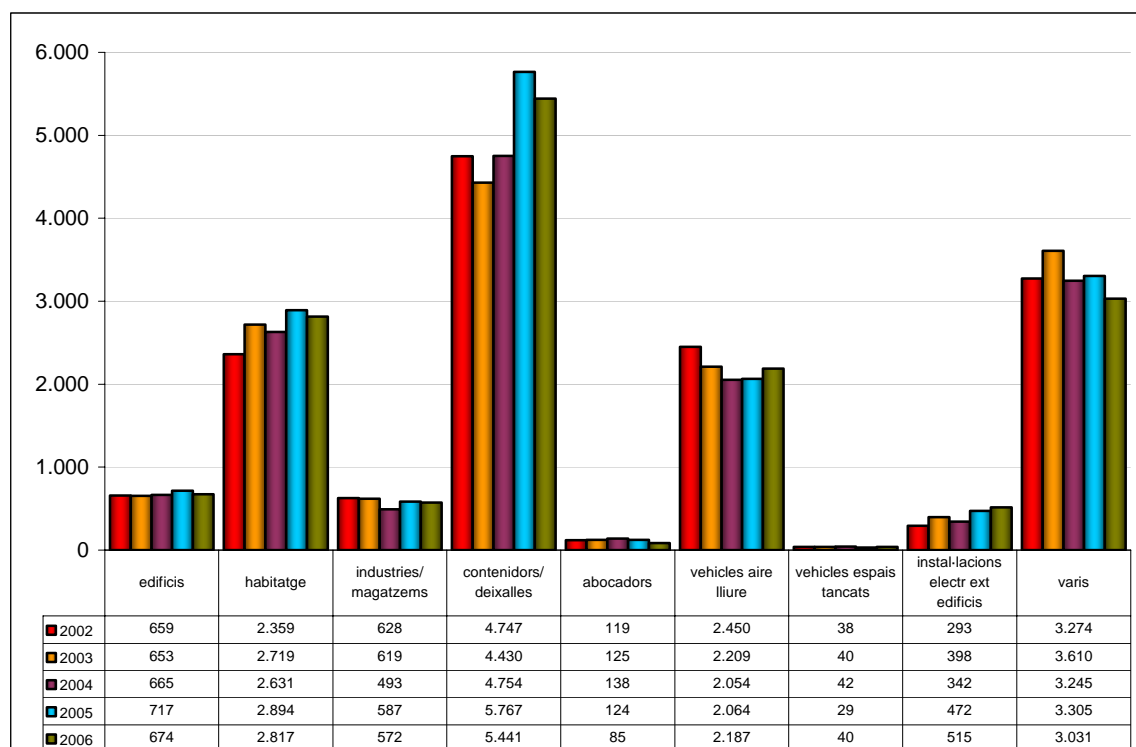
El gràfic següent reflecteix l'evolució en els darrers cinc anys de les actuacions dels Bombers de la Generalitat en incendis en zona urbana, desglossada per tipus⁵⁴. L'any 2006 es van dur a terme 15.362 accions en aquest àmbit, amb un decreixement respecte de l'any anterior d'un 3,7%.

camps de rostolls van començar abans del 15 de juny). Per aquest motiu, part de les dades que es facilitaran a continuació comptabilitzen de l'1 de juny al 14 de setembre, circumstància que s'especificarà.

⁵³ Si prenguéssim el període 1 de juny a 14 de setembre com a referència, la xifra facilitada de 2.623 hectàrees cremades ascendiria a 2.968.

⁵⁴ Aquest gràfic amplia el que es va mostrar a l'Informe de seguretat de l'any anterior i que es circumscribia a les quatre primeres columnes (incendis en edificis, en habitatges, en indústries / magatzems i de contenidors / deixalles). També s'amplia el període de temps estudiat a cinc anys, per tal de poder avaluar-ne millor l'evolució interanual.

Gràfic 7.9: Incendis en zona urbana Bombers Generalitat 2002-2006 per tipus

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades facilitades per la Direcció de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

Com es pot observar, es dona una disminució en el 2006 en gairebé la totalitat dels ítems previstos. En un sentit positiu, destaca l'apartat d'incendis d'abocadors, amb un descens percentual aproximat del 31,4% i que constitueix el mínim del període de cinc anys examinat, així com el corresponent a edificis (- 6%).

Contràriament, la mateixa taula presenta increments per al 2006 en els aspectes d'incendis de vehicles a l'aire lliure (+ 6%) i en espais tancats (+ 38%) , així com pel que fa a incendis d'instal·lacions elèctriques (+ 9%). En relació amb l'augment del percentatge corresponent als vehicles en espais tancats, cal esmentar que la perspectiva interanual permet apreciar que el 2005 va ser excepcionalment positiu en el període examinat⁵⁵.

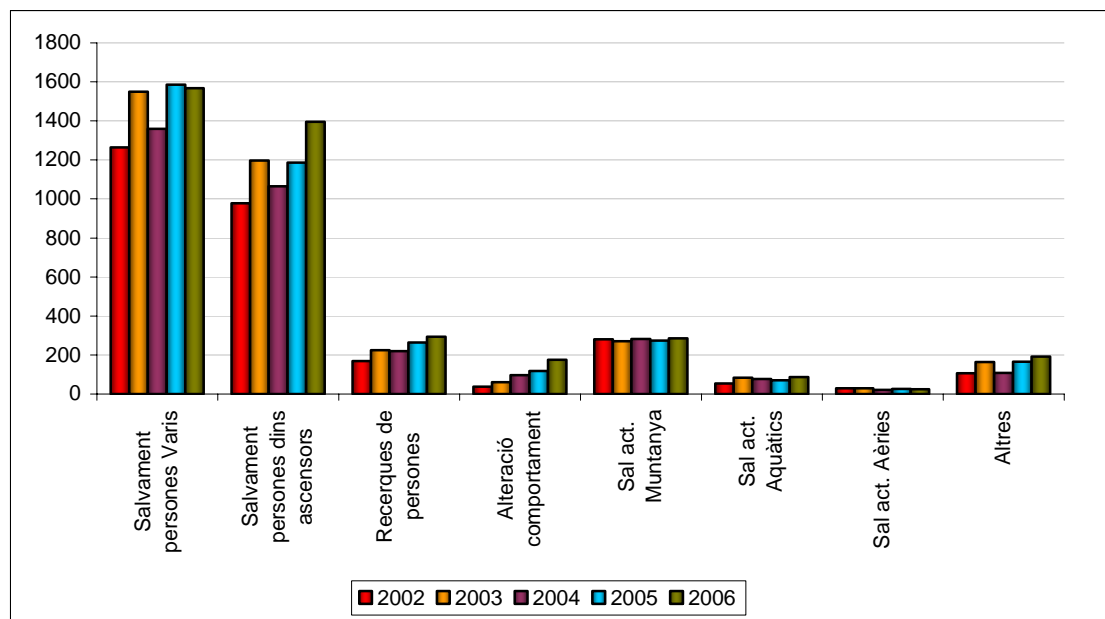
Salvament de persones

Els Bombers de la Generalitat fan una tasca molt important pel que fa al salvament de persones. El 2006 es van dur a terme un total de 4.018 actuacions en aquest àmbit, xifra que suposa un increment de gairebé un 9% sobre l'any anterior. D'aquesta manera, s'atenua la tendència a l'alça experimentada en aquest aspecte en els tres darrers anys, ja que entre el 2004 i el 2005 l'augment va ser d'un 14,3%.

⁵⁵ D'altra banda, aquest aspecte i el corresponent als incendis d'abocadors s'han de relativitzar, donat que es tracta de valors força petits i les seves variacions en percentatge no són, per tant, significatives.

El gràfic següent desglossa el salvament de persones per tipus des del 2002.

Gràfic 7.10: Salvament persones Bombers Generalitat 2002-2006 per tipus

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Direcció de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

En aquest àmbit, cal esmentar que es dona un increment del 48,3% en l'ítem corresponent a "alteracions del comportament". En aquest darrer tipus s'aglutinen dos subapartats: un que fa referència a alteracions derivades d'afectacions per Alzheimer, Parkinson, etc., i un altre que fa referència a salvaments en intents de suïcidi.

Un altre augment destacable, d'un 17,7%, correspon a l'apartat que fa referència a "salvament de persones en ascensors", així com el d'un 11% en el tipus "recerca de persones", que el 2006 va motivar 293 actuacions dels Bombers de la Generalitat.

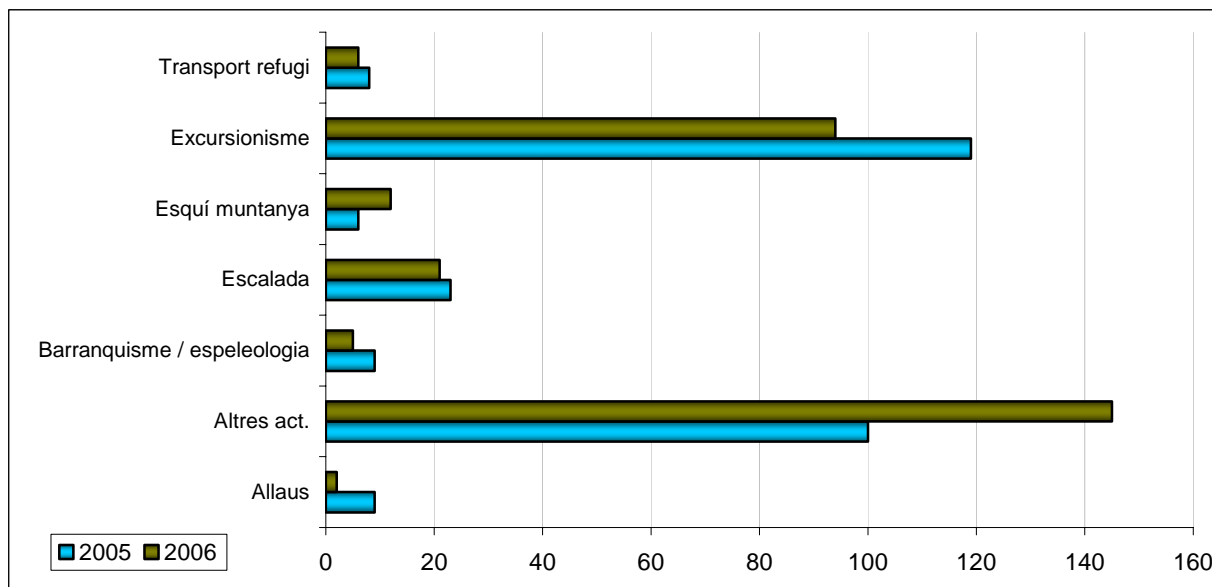
També cal remarcar un total de 80 boletaires recercats –compresos a l'apartat "altres"– mentre que el 2005 només en van ser 43. En aquest sentit, i segons refereix la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, la meteorologia va afavorir la temporada de buscar bolets, fet que va implicar un augment de boletaires perduts.

Pel que fa a la campanya d'estiu del 2006 dels Bombers de la Generalitat, va estar marcada per un increment de les recerques, rescats i salvaments de muntanya, que va experimentar un ascens aproximat d'un 20%⁵⁶.

⁵⁶ Segons es desprèn del document "Activitat dels serveis del Departament d'Interior Estiu 2006".

Pel que fa al conjunt de l'any, els Bombers de la Generalitat van dur a terme un total de 285 serveis de salvament en muntanya. El gràfic següent reflecteix el total de les actuacions dutes a terme pels Bombers de la Generalitat en aquest àmbit els dos anys anteriors.

Gràfic 7.11: Salvaments en muntanya Bombers Generalitat 2005-2006 per tipus⁵⁷

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Direcció de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

Aquest any, a diferència de l'anterior, el gruix de les actuacions correspon a "altres activitats", amb un increment del 45%, relegant al segon lloc l'apartat d'"excursionisme", que experimenta un descens percentual d'un 21%.

En el gràfic també es constata la notable disminució pel que fa a salvament de persones en allaus entre el 2005 i el 2006, circumstància que es correspon plenament amb els accidents de què té constància l'Institut Geològic de Catalunya i que es reflecteix en l'apartat següent.

Allaus

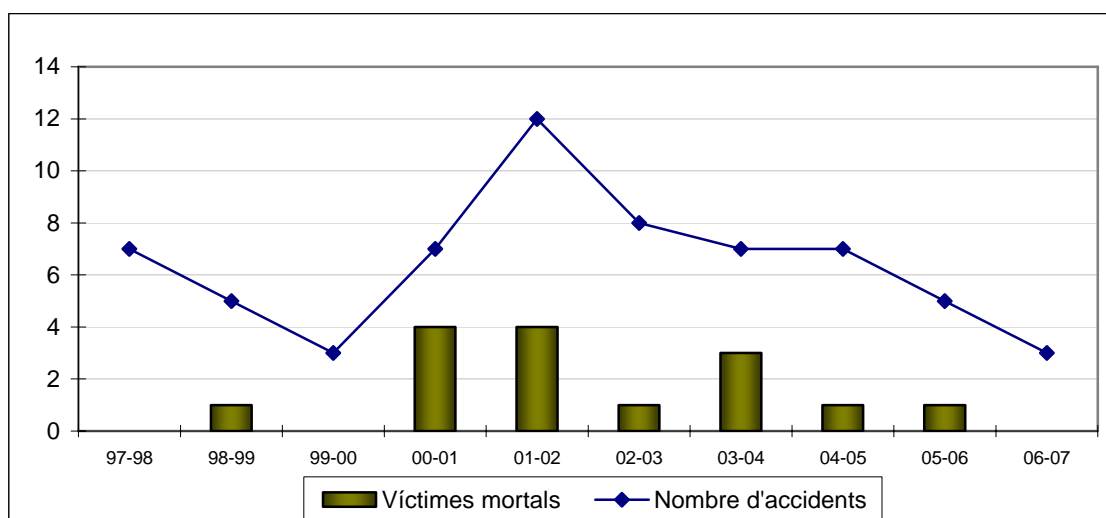
El gràfic següent mostra el nombre d'accidents i el total de víctimes mortals esdevingudes en allaus, segons refereix l'Institut Geològic de Catalunya. Cal esmentar que aquest ens no disposa de les dades de la totalitat dels accidents que es produeixen, però sí de les corresponents a les víctimes mortals.

⁵⁷ L'espeleologia apareix aquest any i no l'anterior perquè el 2005 no es va registrar cap salvament d'aquest tipus i s'inclou en l'apartat "barranquisme".

Les dades que apareixen al gràfic següent es distribueixen en temporades. En aquest sentit, cal considerar com a provisionals les xifres corresponents al darrer hivern, en aquest cas, la temporada 2006-2007.

Per aquest mateix motiu, enguany hi apareix una variació en el nombre d'accidents i de víctimes mortals respecte el que s'indicava en el darrer Informe de seguretat en referència a la temporada 2005-2006, ja que en el moment de tancar el document no es disposava de la informació respecte de l'últim dels accidents que es va constatar i que va causar una víctima mortal.

Gràfic 7.12: Evolució del nombre d'accidents i víctimes mortals (darreres 10 temporades)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Geològic de Catalunya

http://www.igc.cat/web/gcontent/ca/allaus/igc_allaus_accidents.html. 27.04.07

Del gràfic que s'exposa es dedueix la continuïtat de la tendència al decreixement en el nombre d'accidents que ja s'indicava a l'informe anterior. En el tancament del present document no es tenia constància de cap víctima mortal en l'escàs nombre d'accidents esdevinguts aquest any, circumstància que es podria correlacionar amb l'exigüitat de les precipitacions de neu d'aquesta darrera temporada. No obstant això, l'aparició tardana de les nevades deixa la porta oberta a possibles nous accidents per allaus i potser les xifres hauran de ser revisades a l'alça.

Les actuacions dels Bombers en general

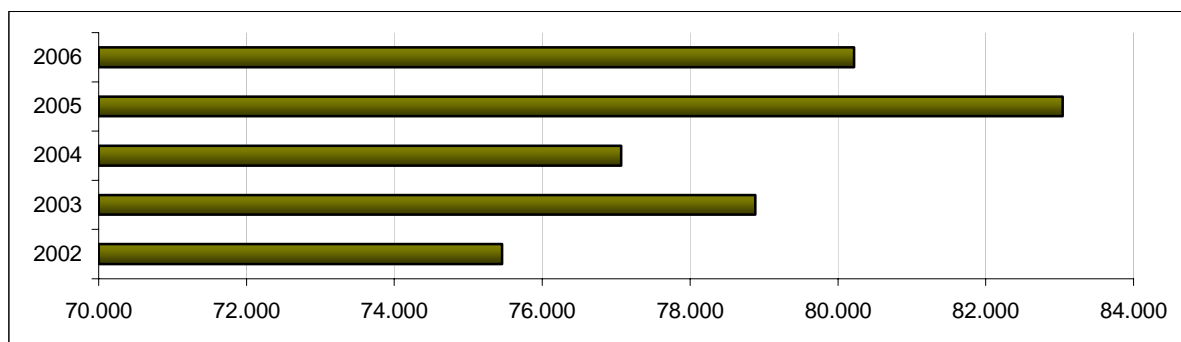
Els serveis dels Bombers de la Generalitat de Catalunya

Els serveis dels Bombers comprenen altres àmbits que s'estenen més enllà dels incendis o els salvaments. Altres circumstàncies requereixen la seva actuació, però aquí no es poden tractar de forma detallada.

Aquest és el cas de la problemàtica associada a pluges intenses, per exemple. Les riuades de finals d'agost a l'Alt Maresme i la Selva, d'una banda, i les pluges intenses a diferents punts de Catalunya de mitjans de setembre, de l'altra, van ser els episodis més destacables en la campanya d'estiu pel que fa a aquest aspecte. En només tres dies –del 13 al 15 de setembre– es van dur a terme 1.600 serveis. D'aquestes accions, 23 van correspondre a salvament de persones, que, en molts casos, estaven atrapades dins de vehicles⁵⁸.

El gràfic següent reflecteix l'evolució del total dels serveis dels Bombers de la Generalitat en els darrers 5 anys:

Gràfic 7.13: Evolució total dels serveis de Bombers Generalitat 2002-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Direcció de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

El gràfic permet apreciar que el 2006 és el segon any en importància pel que fa al nombre de serveis efectuats, només per darrere del 2005. Per tal de reflectir més acuradament la tasca dels Bombers de la Generalitat en els seus diferents vessants, la taula següent desglossa les actuacions dutes a terme per aquests professionals en el mateix període.

⁵⁸ Segons es desprèn del document "Activitat dels serveis del Departament d'Interior Estiu 2006".

Taula 7.5: Serveis Bombers Generalitat 2002-2006 per tipus⁵⁹

	TOTAL	Accidents de trànsit	Alertes	A ltres tipus alarma	Assist. tècn. urgent	Assis. tècn. no urgent	Explosió /Encorrament	Incendis d'edificis	Incendis d'habitatge	Incendis indús./magatzem	Incendis diversos	Inform. emerg. fora	Informació M. P.	Informació incidents (*)	Olors	Salvaments animals	Salvaments béns	Salvaments persones	Ser. Mitjans Aeris	Simulacres	Incendis veget. terr. agrícola	Incendis veget. terr. forestal	Incendis veget. terr. urba
2002	75.456	10.350	165	218	18.758	20.072	99	659	2.359	628	10.921		4	48	133	1.847	112	2.917	724	131	1.585	1.303	2.423
2003	78.880	11.244	363	94	21.078	18.385	105	653	2.719	619	10.812		1	106	160	2.008	108	3.577	681	377	1.197	1.943	2.650
2004	77.068	10.389	356	84	17.326	21.426	98	665	2.631	493	10.575		17	108	238	2.122	65	3.228	1.052	417	1.787	1.696	2.295
2005	83.040	11.600	351	483	19.732	20.409	122	717	2.894	587	11.761	2	34	104	327	1.554	120	3.689	868	535	2.269	2.245	2.637
2006	80.220	11.208	346	520	19.454	19.398	103	674	2.817	572	11.299	1	17	589	442	1.580	123	4.018	1.046	674	1.356	1.839	2.144

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Direcció de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

(*) L'apartat d'informació incidents no incloïa en anys anteriors al 2006 un subtipus d'informació d'incidents menors, que el 2004 i el 2005 afegiria 496 i 454 accions a cadascuna de les caselles corresponents i que faria elevar els totals globals a 77.564 i 83.494 respectivament.

L'any 2006, els Bombers de la Generalitat van realitzar un total de 80.220 actuacions, xifra que representa un descens d'un 3,4% respecte de l'any anterior (un 3% si s'afegeixen els incidents menors no comptabilitzats a la taula per al 2005).

Com en aquell any, les assistències tècniques urgents i no urgents suposen pràcticament la meitat de les actuacions. En aquests apartats es recullen, en el primer cas, les dades relatives a fuites d'aigua o de gas, serveis relacionats amb temporals, etc., mentre que el segon reuneix accions com ara rutes, inspeccions, gestions administratives, etc. A ambdós tipus d'actuacions van seguir en importància les relacionades amb incendis diversos i les referents a accidents de trànsit.

Dels descensos més destacables cal fer esment del nombre total d'incendis de vegetació que van suposar una actuació dels bombers: si el 2005 es van dur a terme un total de 7.151 actuacions a Catalunya en aquest àmbit, l'any passat la xifra decreixia fins als 5.339, és a dir, en un percentatge del 25,3%. Des de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments s'explicava aquesta dada favorable gràcies al fet que l'hivern del 2006 va ser més humit en comparació amb l'any anterior. Aquesta circumstància va propiciar que el risc d'incendi es concentrés en els mesos d'estiu, mentre que el 2005 es va allargar des del mes d'abril fins a

⁵⁹ Aquesta taula presenta variacions respecte de la que va aparèixer en el darrer Informe de seguretat, tant en pel que fa als ítems que es preveuen com pel que fa als valors que apareixen en els anys 2004 i 2005. Es tracta de diferències que impliquen una variació percentual molt escassa i que tenen poca transcendència estadística, però que s'han volgut plasmar amb la voluntat de facilitar les dades amb el màxim rigor possible. Pel que fa als ítems, se n'hi afegeix un de nou que començar a ser estudiat l'any 2005: informació d'emergències fora de Catalunya. Pel que fa als valors modificats, es circumscriuen als anys 2004 i 2005 i responen, majoritàriament, a la inclusió de les accions dels Bombers fora de Catalunya, així com a altres accions corresponents a modificacions introduïdes en la classificació i explotació de les dades.

finals d'agost. Cal afegir que dels tres ítems relatius a la crema de vegetació, la disminució més important s'ha donat en l'àmbit agrícola.

Un dels apartats que cal destacar és la disminució d'un 15,6% en les actuacions referents a explosions/ensorraments. També en un sentit positiu cal destacar el descens d'un 3,4% d'actuacions relacionades amb accidents de trànsit, dada que s'ha d'interpretar amb molta cura, donades les oscil·lacions que presenta aquest apartat en els darrers anys. En aquest sentit es pot observar que, malgrat el descens respecte de l'any anterior, la xifra d'intervencions del 2006 és superior a la dels anys 2004, 2003 i 2002.

Un altre aspecte a esmentar ha estat l'increment en els simulacres en què hi hagut participació activa dels Bombers de la Generalitat, que l'any 2006 va suposar el valor més alt del període examinat. En aquest apartat, el nombre ha augmentat en un 26%.

Finalment, s'han produït increments significatius en salvament de persones (8,9%) i serveis amb mitjans aeris. Aquests darrers, amb un augment del 20,5%, retornen a valors propis de l'any 2004.

Els serveis dels Bombers de Barcelona⁶⁰

Els Bombers de Barcelona van dur a terme, l'any 2006, un total de 15.758 intervencions. La taula següent les detalla, tot desglossant-les en tipus:

Taula 7.6: Serveis Bombers Barcelona 2002-2006 per tipus

Tipus de servei	2002	2003	2004	2005	2006
Falses alarmes	2.161	2.245	2.016	2.427	2.915
Incendis i explosions	4.536	4.171	3.773	4.018	3.725
Salvaments*	3.783	4.059	4.041	4.633	4.217
Assist. tècniques**	4.967	4.528	4.269	4.942	4.901
TOTAL	15.447	15.003	14.099	16.020	15.758

* L'any 2006 s'inclouen 2.421 assistències sanitàries.

**L'any 2006 s'inclouen 1.201 accions de prevenció operativa.

Font: elaboració pròpia; dades corresponents al 2006 extretes de la "Memòria 2006. Bombers de Barcelona"

El total de serveis dels Bombers de l'Ajuntament de Barcelona va experimentar un descens global d'un 1,63%. Aquesta davallada reflecteix els decreixements dels diferents àmbits d'actuació, a excepció del de les falses alarmes, que va augmentar en un 20,1%.

L'apartat incendis/explosions inclou 6 actuacions dutes a terme fora del terme municipal. Del total de 3.725 accions –que suposen un 23,64% del total d'intervencions, amb un decreixement

⁶⁰ Ajuntament de Barcelona; Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament. "Memòria 2006. Bombers de Barcelona".

respecte de l'any anterior d'un 1,85%-, 1.531 corresponen a incendis en edificis, 1.020 dels quals es van originar en habitatges.

Els Bombers de Barcelona també van intervenir en 66 incendis forestals, un 2,94% dels serveis d'incendis. Si es compara aquella xifra amb les 118 intervencions del 2005, es dedueix el mateix comportament favorable d'aquest tipus de sinistres que s'observa per a la totalitat del territori.

A l'informe de l'any 2006 del Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament de l'Ajuntament de Barcelona es destacava que en un 95,62% dels serveis d'incendis es va arribar al lloc en menys de 10 minuts, complint àmpliament amb el compromís adquirit a la carta de serveis municipal corresponent. El temps mitjà d'arribada en serveis urgents – incendis/explosions i salvaments urgents– va ser de 4 minuts i 39 segons.

La taula següent reflecteix els serveis de salvament duts a terme pels Bombers de Barcelona, desglossant-ne els diferents tipus:

Taula 7.7: Salvaments Bombers de Barcelona 2006 per tipus

Tipus de servei	2006
Auxili a persones	2.936
Rescat en ascensors	1.061
Rescat persones mortes	21
Atenció animals vius	199
TOTAL	4.217

Font: dades extretes de la "Memòria 2006. Bombers de Barcelona"

Del total de 4.217 salvaments, 200 van ser de caire no urgent i 4 es van dur a terme fora del terme municipal. En aquest apartat s'inclouen diferents tipus d'actuacions, com ara els rescats en ascensors (un 25,16% dels salvaments), rescat de persones mortes i atenció a animals vius. S'hi inclouen també 2.421 assistències sanitàries, davant les 2.938 de l'any anterior.

Cal destacar que també en aquest apartat es va assolir amb escreix el compromís adquirit a la carta de serveis, arribant al lloc en menys de 10 minuts en un 94,54% dels casos.

Pel que fa a les assistències tècniques, l'any 2006 van ser 4.901, el que suposa un 31,1% del total de serveis. Aquest àmbit engloba, d'una banda, totes aquelles sortides motivades per deficiències en edificis o via pública, com ara apuntalaments, sanejaments de façanes, enderrocs parcials d'edificis, desconnexions d'alarmes, etc. Pel que fa a actuacions relatives a edificis, les causes més probables de patologia es remeten majoritàriament a la manca de manteniment (amb gairebé un 31% dels casos), a les filtracions d'aigua (15,9%), obres (13,4%) i la construcció deficient (11,2%).

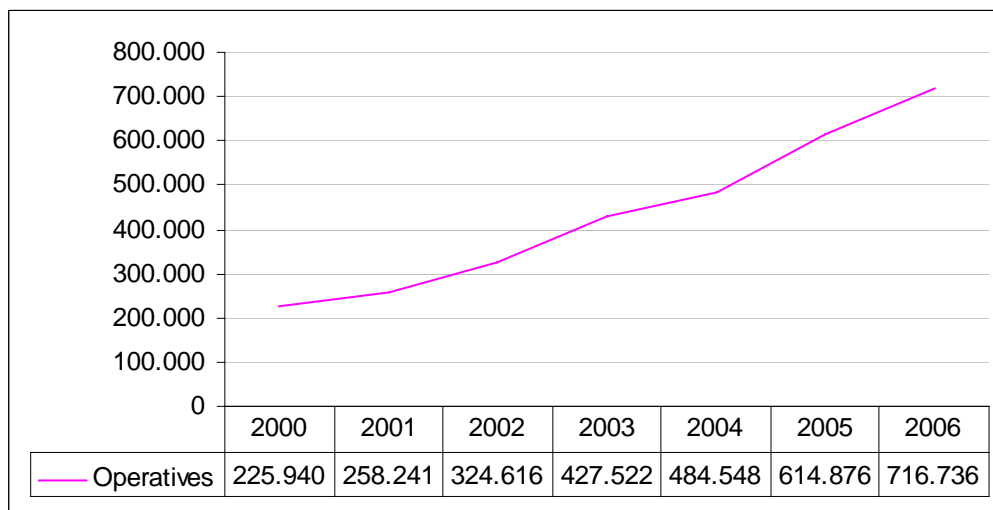
L'altre àmbit de serveis que s'inclouen en l'apartat d'assistències tècniques el constitueixen les actuacions de prevenció operativa (reguardes, pràctiques i simulacres, etc.), que el 2006 van ser 1.201, davant les 1.252 de l'any anterior⁶¹.

El telèfon unificat d'emergències: 112

El procés d'implantació d'un sistema unificat telefònic d'emergències va rebre l'impuls de la Unió europea l'any 1996⁶². D'aleshores ençà, des de la Generalitat de Catalunya i mitjançant un procés complex de migracions dels diferents operadors a nivell local, el telèfon 112 s'ha estès progressivament com el mitjà d'accés dels ciutadans als serveis d'emergències.

La centralització de les trucades ciutadanes ha estat l'objectiu en aquests darrers anys per tal d'universalitzar la plataforma de recepció de les trucades.

Gràfic 7.14: Trucades vàlides 2000-2006

Font: Direcció General de Protecció Civil

Des de l'any 2000 s'ha incrementat el nombre absolut de trucades de manera significativa. Malgrat això cal tenir present, per una banda, la dificultat de modificar hàbits relacionats amb les pràctiques dels ciutadans pel que fa als números de telèfons de policia i bombers; per l'altra,

⁶¹ S'inclouen, dins de l'apartat d'assistències tècniques, els serveis de prevenció operativa. Aquesta és l'agrupació que apareix en els anuaris estadístics de la ciutat dels darrers anys.

⁶² Tal com al seu dia va estipular el Consell de les Comunitats Europees 91/396/CEE: Aprovat pel Consell d'Europa 91/396/CEE, de 29 de juliol. Desenvolupat pel Reial decret 903/1997, de 16 de juny, on s'estipula que les comunitats autònomes són les encarregades de dur a terme l'execució del projecte 112, en el cas de Catalunya mitjançant l'Acord de Govern de 17 d'octubre de 1997 i la posterior aplicació de la Llei 4/2003, de 7 d'abril; finalment, mitjançant l'Acord marc interdepartamental entre Salut i Interior.

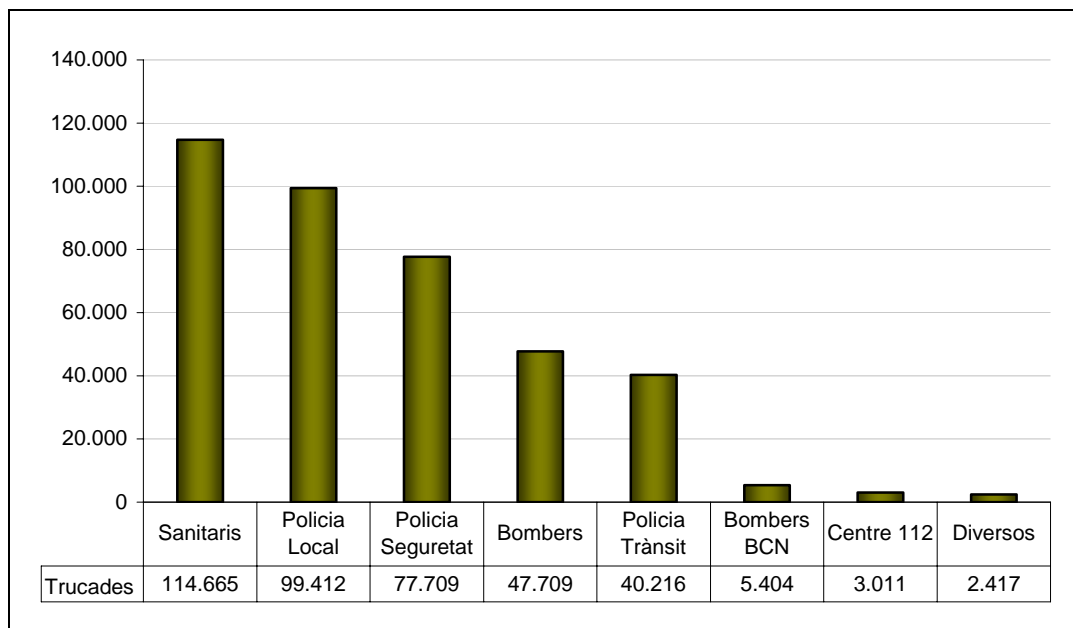
també la complexitat d'anar integrant les diferents xarxes locals que reben trucades en aquest sentit. Ambdues qüestions estan íntimament relacionades per tal d'aconseguir un sistema únic.

Durant el 2006, el nombre absolut de trucades ateses que demanaven algun servei ha tingut un important increment de 101.860.

La fórmula de comptabilitzar les trucades continua sent complexa: quan es produeix un incident, totes les trucades rebudes (per exemple, diversos avisos de ciutadans per un incendi) es comptabilitzen en un sol expedient. De la mateixa manera, per a l'estadística només es té en compte el primer servei derivat, és a dir, que en el cas d'un accident, es comptabilitza només l'avís a un servei (bombers, policia o ambulàncies), tot i que l'actuació n'hagi requerit diversos i, per tant, s'hagi avisat tots els serveis.

D'acord amb aquest model de registre, les trucades que demanen serveis són de tipologia diversa. Per ordre d'importància, hi destaquen els serveis sanitaris, les policies locals, els cossos policials que presten serveis de seguretat ciutadana, els bombers i les dotacions de trànsit.

Gràfic 7.15: Nombre de trucades de l'any 2006 pels principals operadors

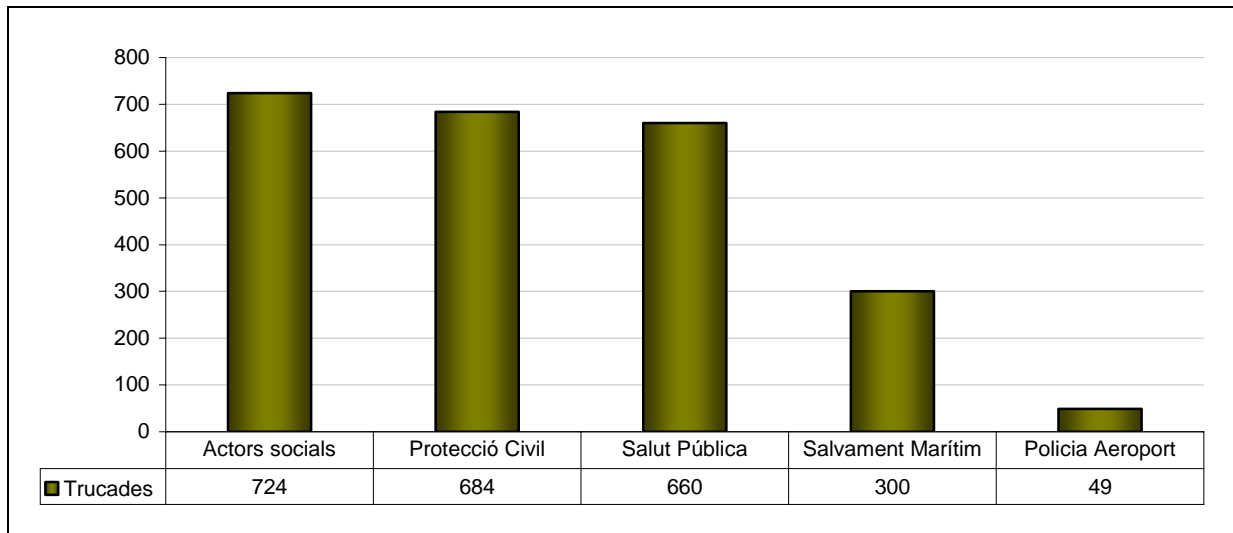
Font: Direcció General de Protecció Civil

Els serveis que reben més demandes continuen essent els sanitaris, per motius diversos, entre els quals el fet que són els que objectivament enregistren més incidents (trasllat de malalts,

servei mèdic urgent per infart, intoxicacions, etc.). En segon lloc, hi ha els cossos policials i, en tercer lloc, els bombers i les patrulles de trànsit.

L'apartat "diversos" el componen serveis de diferents actors socials, protecció civil, diferents operadors públics, etc., la qual cosa suposa una atomització considerable del servei d'atenció d'emergències.

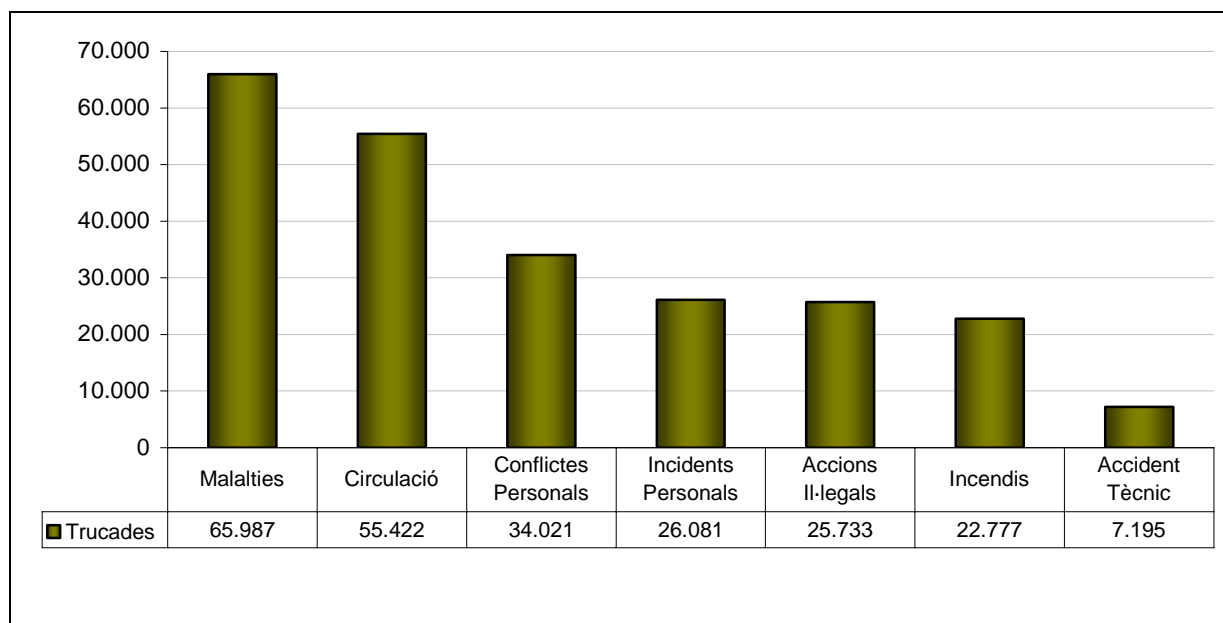
Gràfic 7.16: Nombre de trucades de l'any 2006 per altres operadors

Font: Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

La diferència en les dades es deu segurament al fet que els serveis d'emergències de l'àmbit sanitari duen com a referència el número 112. En canvi, els serveis policials encara mantenen operatius altres números com el 088, el 092 o el 091 i s'hi identifiquen, per bé que són els que més demanda reben a través del 112 després dels sanitaris. En relació amb el requeriment de bombers, majoritàriament es duu a terme a través del 112.

Gràfic 7.17: Nombre de trucades de l'any 2006 per tipus d'incidències

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament

Dins dels àmbits esmentats, es poden observar concretament els incidents per tipus, més del 50% dels quals fa referència a malalties i a circulació.

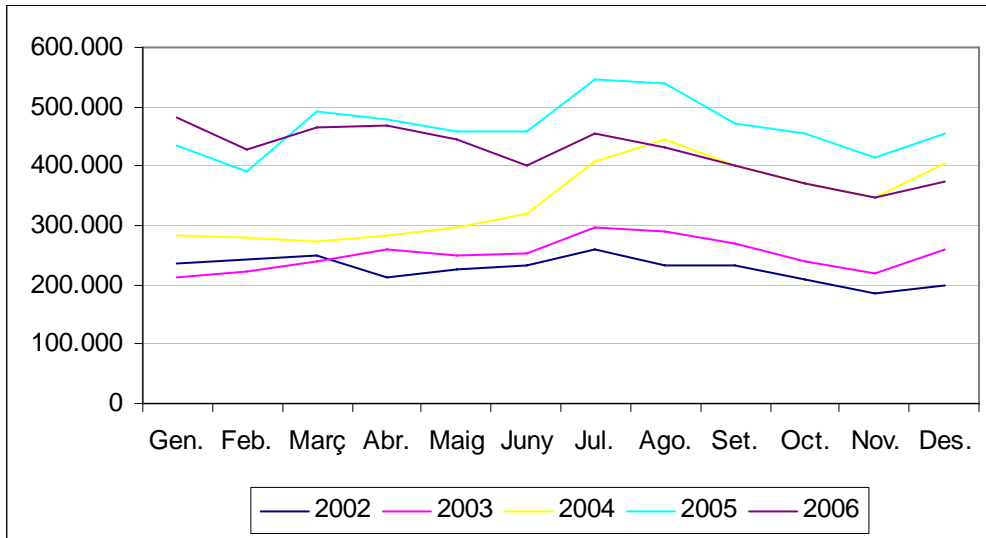
En el cas de malalties, el servei al qual s'ha derivat la trucada és sanitari. En el cas de la circulació, les trucades s'adrecen als serveis sanitaris, els bombers o la policia, en funció de la naturalesa dels requeriments. Per exemple, si es tracta d'un accident pot activar-se qualsevol servei d'emergències, en funció de la presència de víctimes, danys greus, vehicles implicats, etc., mentre que en cas d'avaría mecànica es pot sol·licitar només la presència policial de trànsit per senyalitzar; en el cas d'un vehicle mal estacionat, també s'activa un servei policial per a la retirada del vehicle.

En aquest mateix sentit, en el cas d'un accident tècnic, com una fuga, es deriva la trucada. A tall d'exemple, mentre que en una problemàtica relacionada amb el gas, s'activen primerament els bombers i la companyia i, tot seguit, la policia, etc., en una pèrdua d'aigua n'hi ha prou amb avisar la policia local perquè activi el servei d'aigües o la companyia concessionària del municipi.

De les trucades rebudes també es desprenen dades sobre els horaris en què hi ha més sol·licituds de servei. Com es pot observar en el gràfic, la majoria de trucades s'enregistren entre les dotze del migdia i les deu del vespre, i l'hora punta són les set de la tarda.

Pel que fa a l'evolució de trucades mensuals, el comportament segueix una pauta molt regular. Al gràfic següent es pot veure l'evolució de les trucades per mesos: juliol i agost són els que han enregistrat més trucades, i febrer i novembre, els que menys.

Gràfic 7.18: Evolució mensual de trucades 2002-2006

Font: Direcció General de Protecció Civil

8. Seguretat privada

La complexitat del sistema de seguretat privada

La nostra societat experimenta un augment constant d'esferes de risc, que no sempre poden o han de ser cobertes per la seguretat pública. És en aquest espai on la seguretat privada troba el seu lloc, es desenvolupa i creix. Però l'Administració no pot ser aliena a aquestes activitats i ha de regular el sector, ordenar-lo, controlar-lo i establir els mecanismes per coordinar-se i interactuar amb ell, amb la voluntat que el servei final sigui més profitós, racional i útil als ciutadans.

L'aprovació de l'Estatut d'autonomia de 2006 ha suposat que la seguretat privada es reculli explícitament com a competència estatutària. En el redactat definitiu, l'article 163 recull la competència de l'Administració catalana en *l'execució de la legislació de l'Estat en les matèries següents:*

- a. L'autorització de les empreses de seguretat privada que tenen llur domicili social a Catalunya i l'àmbit d'actuació de les quals no ultrapassa el territori de Catalunya.*
- b. La inspecció i la sanció de les activitats de seguretat privada que s'acompleixen a Catalunya.*
- c. L'autorització dels centres de formació del personal de seguretat privada.*
- d. La coordinació dels serveis de seguretat i investigació privades amb la Policia de la Generalitat i les policies locals de Catalunya.*

La novetat es troba en el fet que la potestat inspectora i sancionadora s'amplia a totes les activitats de seguretat privada que s'acompleixen a Catalunya (i no només d'aquelles empreses amb àmbit d'actuació que no ultrapassi el territori català), i en els apartats c i d d'aquest article. Les noves competències encara no han estat desenvolupades, però ja s'ha iniciat la reorganització administrativa per tal d'assumir-les.

Un altre canvi normatiu que es podia esperar el 2006, aquest en l'àmbit de l'Estat, era la reforma de la Llei 23/1992 de seguretat privada. Entre altres motius, aquest canvi legislatiu havia de donar compliment a la Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 26 de gener de 2006, que estableix que la normativa de seguretat privada espanyola és contrària a la normativa europea. La sentència estableix que hi ha un excés de requisits a les empreses estrangeres del sector que vulguin exercir les seves activitats a Espanya. Però a començaments de 2007 encara no hi ha un avantprojecte de llei, per la qual cosa, si s'aprova aquesta reforma, possiblement els seus efectes no seran apreciables fins al 2008.

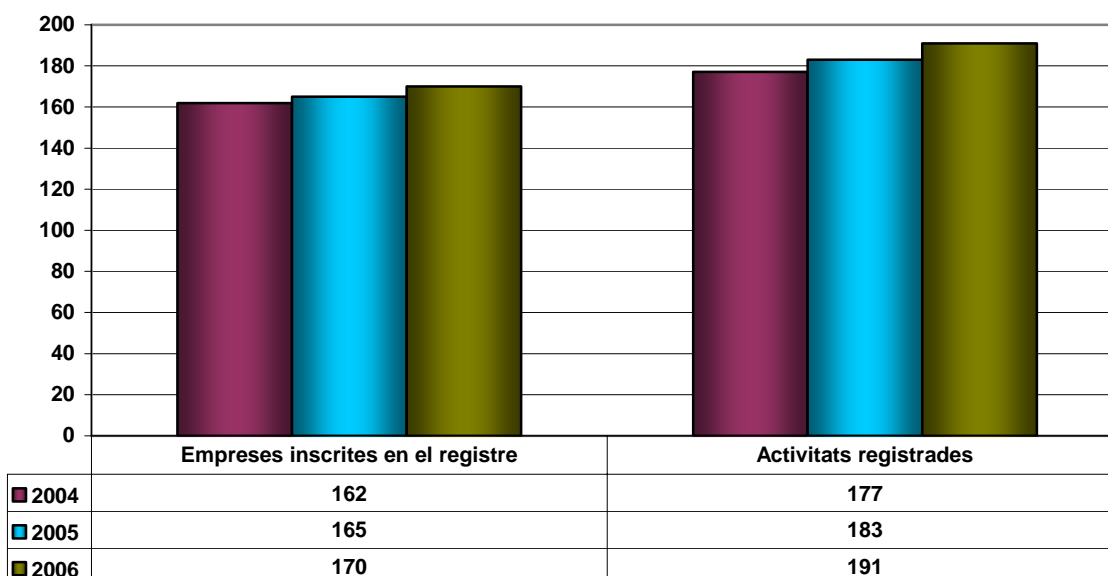
Empreses de seguretat

La major part de la quota de mercat d'aquest sector la tenen empreses que estan inscrites al Registre General d'Empreses de Seguretat (RGES), que depèn del Ministeri de l'Interior, que és gestionat pel Cos Nacional de Policia i que correspon a les empreses que presten serveis en més d'una comunitat autònoma.

El volum del negoci de la seguretat privada a Catalunya és d'aproximadament 550 milions d'euros, segons APROSER⁶³. La distribució d'aquest volum de negoci es basa en el sector de la vigilància (el 63%) i el transport de fons (un 12%). Segons ACAES⁶⁴, el volum de negoci prové del 70% del sector privat i del 30% del sector públic.

Les dades següents fan referència al Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya (REESC), aquelles que només poden realitzar servei en aquesta comunitat autònoma. Observem que el nombre d'empreses inscrites a Catalunya augmenta cada any, però ho fa de manera molt lenta.

Gràfic 8.1: Comparativa 2004-2006 d'empreses i activitats inscrites en el REESC

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP

⁶³ APROSER (Asociación Profesional de Compañías Privadas y Servicios de Seguridad) és una patronal que, en aquests moments, aplega 16 empreses, cap d'elles inscrita al Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya (REESC). Aquestes empreses facturen aproximadament el 75% del total del volum de negoci a Catalunya.

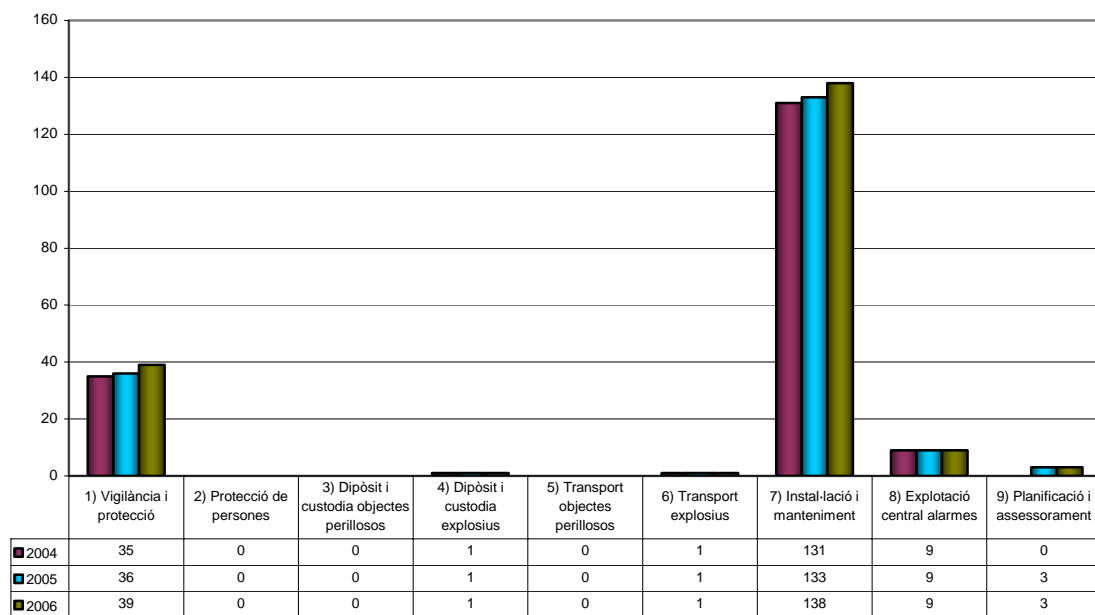
⁶⁴ ACAES (Associació Catalana d'Empreses de Seguretat) és una associació que aplega prop de 60 empreses, algunes inscrites al RGES, altres al REESC i altres no obligades a estar inscrites, però relacionades amb el món de la seguretat.

La diferència entre les empreses inscrites i les activitats registrades es dona perquè hi ha empreses que estan autoritzades per realitzar més d'una activitat de les que preveu la normativa de seguretat privada.

Activitats de les empreses

La major part de les activitats que desenvolupen empreses únicament d'àmbit català són d'instal·lació i manteniment de sistemes de seguretat, seguida a gran distància de les activitats de vigilància i protecció. Tenint en compte les dades sobre volum de negoci, les empreses catalanes només poden competir amb les estatals en el subsector d'instal·lació i manteniment d'alarmes. Fora d'això, gairebé totes les empreses que actuen a Catalunya estan inscrites al RGES.

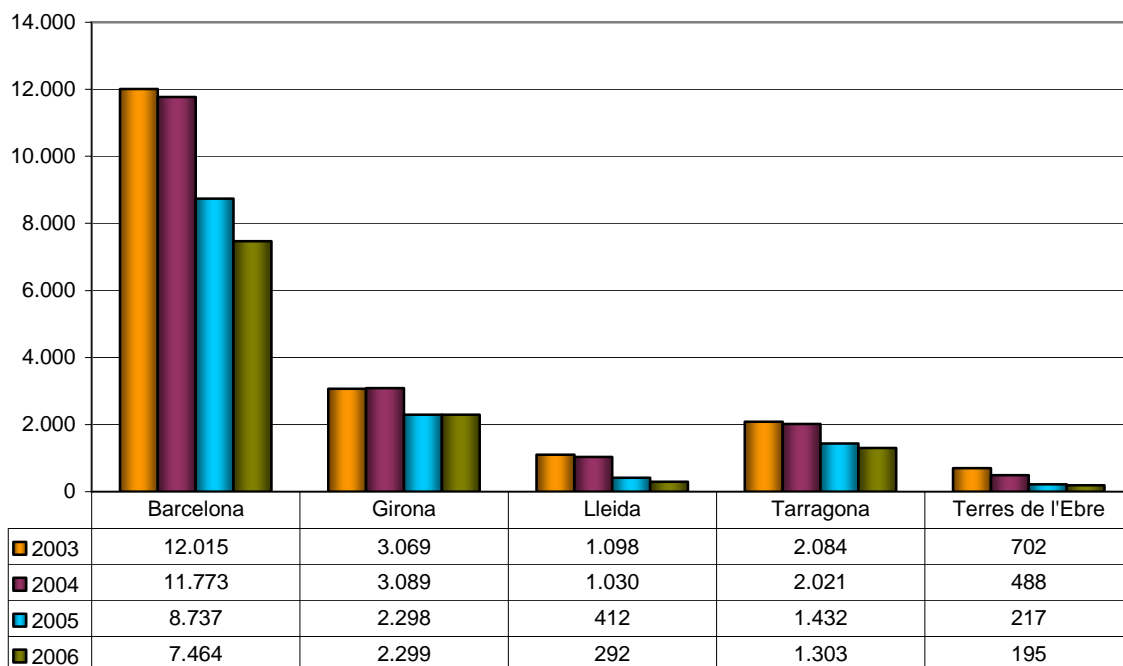
Gràfic 8.2: Evolució d'empreses enregistrades al REESC 2004-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP

L'indicador que ens pot donar una idea de l'activitat real d'aquestes empreses és el nombre de contractes i serveis que presten aquestes empreses. Però les empreses únicament estan obligades a presentar les altes de contractes i no les baixes. Per això, a partir de les dades del REESC no podem saber el nombre de contractes vigents en aquest moment a Catalunya, ja que en alguns casos els contractes tenen una durada superior a un any i en d'altres per un mateix servei es van succeint diferents contractes de curta durada.

Gràfic 8.3: Evolució de contractes per delegacions 2003-2006

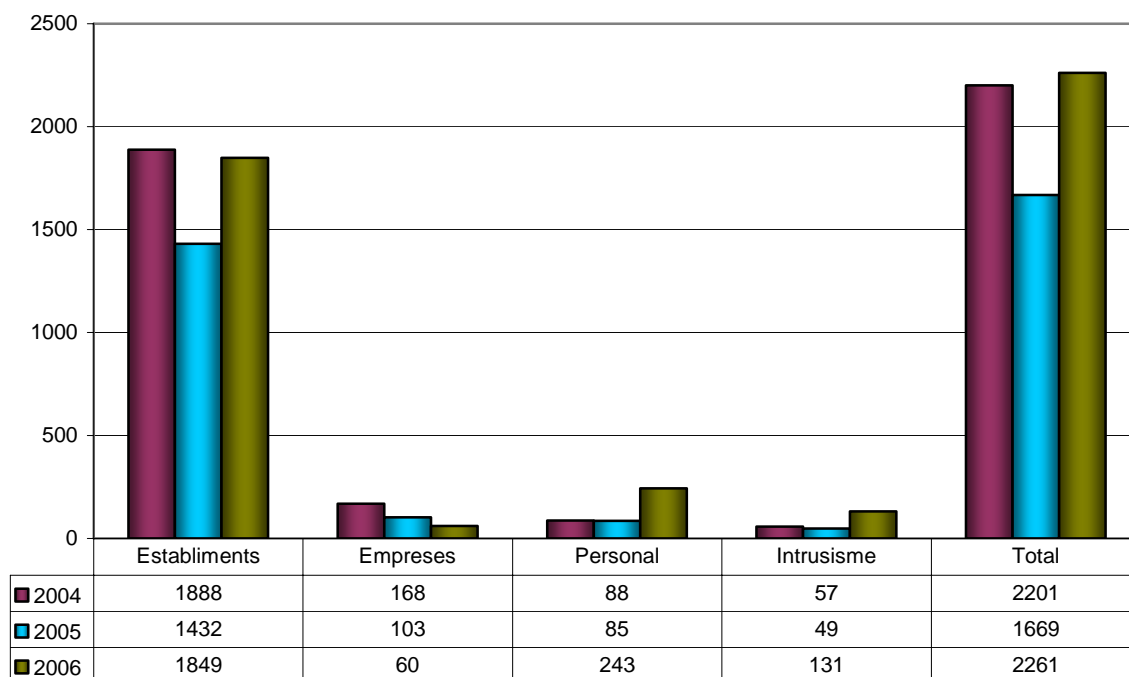
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP

Aquestes dades només representen els contractes de les empreses incloses al REESC, ja que les empreses d'àmbit estatal presenten els seus contractes a l'Administració de l'Estat. No disposem de les dades del RGES de 2006⁶⁵, però a efectes informatius, el 2005 el nombre de contractes presentats només a la província de Barcelona va ser de 33.678 (gairebé 4 vegades més que els presentats el 2006 a la Generalitat de Catalunya en el mateix àmbit territorial). Aquesta comparació ens indica que, tot i que el nombre d'empreses que operen a Catalunya estigui equilibrat entre empreses d'àmbit només autonòmic i d'àmbit estatal, el volum de serveis prestats per unes i altres és completament diferent. L'única activitat en la qual les empreses autonòmiques tenen una certa importància és el d'instal·lació i manteniment de sistemes de seguretat.

⁶⁵ Una de les conseqüències del desenvolupament estatutari en seguretat privada hauria de ser que els contractes d'aquesta matèria que es duïguin a terme a la nostra comunitat siguin introduïts al registre corresponent, independentment que sigui el REESC o el RGES, per l'Administració catalana.

Activitat inspectora sobre l'activitat de les empreses de seguretat

Gràfic 8.4: Inspeccions realitzades pel CME 2004-2006

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Àrea Central de Policia Administrativa del CME

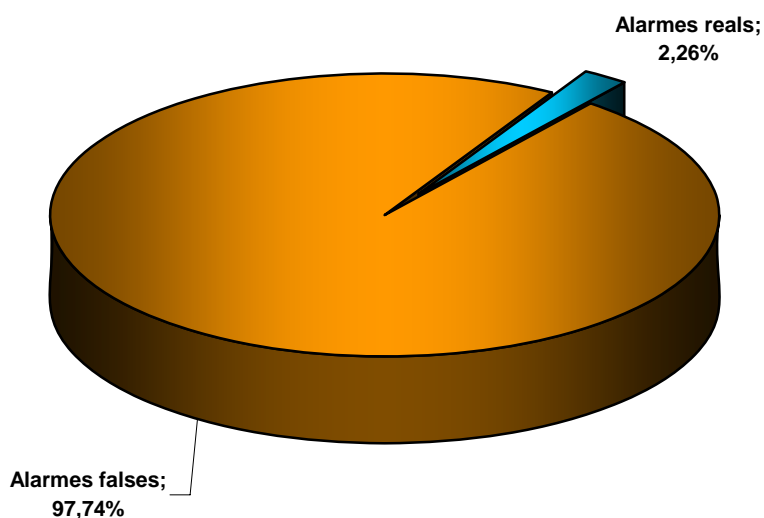
Amb les competències anteriors al nou Estatut, la Generalitat tenia la potestat d'inspeccionar i sancionar les activitats de seguretat privada d'aquelles empreses que únicament operen a Catalunya.

La majoria de les inspeccions del CME en matèria de seguretat privada es fan en els establiments obligats a tenir mesures de seguretat (bancs, joieries, benzineres, etc.). Bona part de les inspeccions estan motivades pels requeriments que es reben de les diferents delegacions territorials del Govern de la Generalitat, i aquests van baixar considerablement el 2005, motiu pel qual van disminuir també les inspeccions policials. El 2006 no segueix aquesta mateixa tendència perquè la Unitat Regional de Policia Administrativa de Barcelona del CME comença a exercir tasques d'inspecció en aquesta Regió Policial i augmenten, per tant, les inspeccions; d'altra banda, també hi ha un augment de requeriments de les delegacions territorials.

La qüestió de les falses alarmes

Un dels punts de connexió de la seguretat privada i la seguretat pública són els avisos d'alarma. Aquest sistema d'alarmes privades té un gran dèficit en el seu funcionament actual: la gran quantitat de falses alarmes que ha d'atendre la seguretat pública.

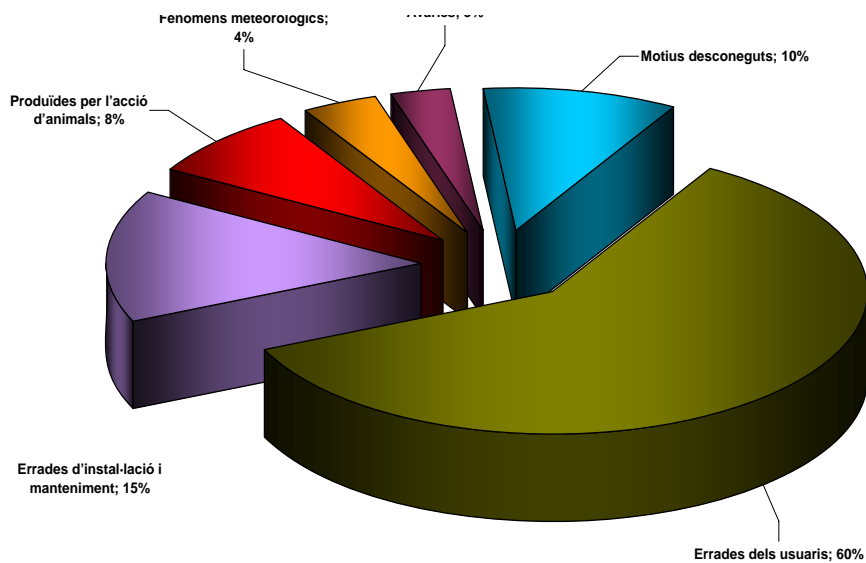
Gràfic 8.5: Percentatge d'alarmes reals i falses de les 87.552 rebudes pel CME

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Àrea Central de Policia Administrativa del CME

Dels prop de noranta mil avisos per alarmes activades rebuts pel CME el 2006, el 80% van ser per un mal ús dels propietaris, i només el 2,26% van ser per una alarma real. Aquest altíssim percentatge de falses alarmes fa que es perdin una gran quantitat de recursos de la seguretat pública, ja que cada alarma comporta la recepció de la trucada, l'activació del servei (de vegades, deixant altres serveis menys urgents o importants), la comprovació de l'alarma al lloc on s'ha activat i l'emplenament dels formularis de falsa alarma. A més dels recursos materials i de temps, aquest tipus d'actuacions tan reiterades en falses alarmes generen en els agents desmotivació i manca d'atenció quan s'adrecen a aquests serveis.

Gràfic 8.6: Motius de les falses alarmes

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'ACAES

Una de les possibles solucions de què disposa l'Administració per compel·lir les empreses a millorar el seu servei és la inspecció i la sanció, però com la majoria de les centrals receptores d'alarmes (CRA) són d'àmbit estatal, es fa difícil fer aquest control. Entre les empreses també es planteja la possibilitat que no només elles siguin sancionades per aquests fets, sinó que també els usuaris siguin, en part, responsables. Ho justifiquen en el fet que, segons les seves dades, gran part d'aquestes falses alarmes s'originen per errades dels usuaris (60%).

9. Conclusions

S'exposen a continuació, de manera sintetitzada, els trets més significatius dels capítols de l'informe de seguretat 2006.

En els anteriors informes anuals es remarcava la necessitat de desenvolupar un sistema d'indicadors i d'instruments que permetessin l'anàlisi de l'estat de la seguretat a Catalunya. Al llarg de l'any 2005 i del 2006 s'han fet passes importants en aquest sentit. Cal assenyalar que es tracta d'un procés llarg, que requereix temps per a la consolidació i millora dels processos de recollida i gestió de la informació.

En aquest sentit destaca l'esforç de la Policia de la Generalitat en la millora del sistema d'informació policial (NIP), així com també l'esforç dels cossos de policia local per integrar-se en aquest sistema unificat. D'altra banda, cal destacar també el desenvolupament del servei 112 i la millora del sistema de recollida de dades de trànsit (SIDAT).

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, l'Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya i el Pla de seguretat de Catalunya es configuren com a importants instruments d'anàlisi i donen suport a l'elaboració d'aquest informe en compliment del mandat de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya.

Tots aquests esforços suposen, en conjunt, un salt qualitatiu en el procés d'anàlisi de la informació relativa a la seguretat a Catalunya.

Cal destacar, per tant, amb la finalitat de ressaltar els aspectes fonamentals que configuren l'estat de la seguretat pública el 2006, les conclusions següents.

1. Les dotacions policials i de bombers

- La dotació policial conjunta (FCSE, ME i PL) existent a Catalunya ha arribat als 4,07 agents per 1.000 habitants l'any 2006, quan era de 3,92 l'any 2005. Al llarg de l'any 2006 la plantilla del cos de Mossos d'Esquadra s'ha incrementat en 1.010 agents, i les policies locals, en 966 agents. Els cossos estatals, per la seva banda, han replegat 359 efectius seguint el pla de substitució de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.
- Per tal de dimensionar el creixement de les dotacions policials a mitjà termini, caldrà tenir present l'evolució i el creixement demogràfic. L'augment de la població explica que es continuï lluny de la ràtio conjunta de 4,5 agents per cada 1.000 habitants acordada pel Parlament de Catalunya en la Moció 154/VI de l'any 2002. En aquest sentit l'acord de la Junta de Seguretat de Catalunya de 14 de setembre de 2006, sobre l'increment d'efectius del cos de Mossos d'Esquadra, dona resposta al dèficit d'efectius que arrossegueu els cossos de policia a Catalunya els darrers anys.

- Respecte als efectius totals dels Bombers de la Generalitat –incloent-hi el personal contractat en les campanyes d'estiu i altres col·lectius–, per primera vegada el nombre de bombers funcionaris (2.456) supera el de voluntaris (2.339). Aquestes xifres no inclouen la darrera promoció, que encara no estava en actiu l'any 2006.

2. Les dades policials

- Els delictes i les faltes penals coneguts per la policia durant l'any 2006 van arribar al 59,25 per 1.000, davant dels 56,70 per 1.000 de l'any 2005. Aquestes dades reflecteixen un augment de l'índex de denúncia més que no pas un increment de la victimització. Malgrat que els fets penals registrats en xifra absoluta tendeixen al creixement, l'índex de victimització no ho fa. Les dades de l'Enquesta de victimització reflecteixen que el nombre de ciutadans que manifesta haver estat víctima d'un delicte es manté estable.
- Destaca el fet que, durant el període 2005-2006, el percentatge de faltes sobre el conjunt de fets penals experimenta una lleugera baixada, amb una tendència al reequilibri similar al període anterior al 2004, en el qual es va produir un fort creixement de les faltes penals.
- Cal destacar la importància del pes demogràfic en la distribució territorial provincial dels delictes i faltes coneguts. Pràcticament el 76% del total de fets penals coneguts es produeixen a la demarcació provincial de Barcelona, una mica més de l'11% a Tarragona, poc més del 9% a Girona i gairebé el 4,5% a Lleida.
- L'augment de la victimització respon a l'evolució de la societat –tot indica que l'augment de l'índex de victimització respon a una evolució de fons relacionada amb l'extensió de les assegurances, els hàbits culturals, la facilitat d'interposar les denúncies i la confiança de la població en les institucions. Aquesta tendència es mantindrà fins a acostar-se a la mitjana que es registra als països del nostre entorn, que se situa al voltant del 50%. La tendència general és inequívoca: l'índex de denúncia s'incrementa, s'acosta a les mitjanes europees, mentre que l'evolució de la delinqüència es caracteritza per l'estabilitat o, com a mínim, per una forta desacceleració.

3. Violència masclista

- Catalunya presenta, des de l'any 2004, la xifra més elevada de denúncies per maltractaments produïts per la parella o exparella. Aquest fet no es pot atribuir només al creixement de la població, sinó també al desenvolupament de polítiques de sensibilització i a la creació d'instruments específics d'atenció i suport a les víctimes. Aquest increment de les denúncies contribueix a reduir la xifra de delictes desconeguts o *xifra negra*.

- La transversalitat en els àmbits d'actuació i el treball en xarxa permeten assolir millors resultats en la lluita contra la violència masclista. Amb la posada en marxa del Programa contra la violència masclista el juny del 2007, entre altres actuacions, es podran obtenir més dades per aconseguir una aproximació més acurada a aquesta xacra.

4. Victimització i valoracions en matèria de seguretat

- Durant el primer trimestre de 2007, la població catalana ha valorat el nivell de seguretat existent al seu municipi amb una mitjana de 6,1 punts sobre 10. És a dir, amb una puntuació similar a la de l'edició anterior de l'ESPC, que va ser de 6,0 punts. Aquesta xifra es troba lluny de les puntuacions que s'enregistraven cap a l'any 2000, situades al voltant dels 7 punts, però confirma l'estabilitat. En resum, podríem parlar d'una situació estable, amb elements de fragilitat, sobretot en l'àmbit dels fets que afecten la seguretat personal dels ciutadans.
- El fenomen de la violència juvenil es caracteritza sobretot per la violència que pateixen els mateixos joves. Massa sovint es parla de *violència juvenil* sense ressaltar aquest fet, que els agressors són predominantment joves, però les víctimes, també. Concretament es perd de vista que la gent jove està més victimitzada que la resta de la població, tot i que, en termes generals, resulti psicològicament menys afectada per la victimització. La victimització comparada s'ha incrementat a tots els grups d'edat, però especialment entre els joves de 16 a 25 anys d'edat. L'any 1999 eren victimitzats 4,1 punts per sobre de la mitjana poblacional, i aquesta diferència s'ha anat incrementat fins a arribar a 10,1 punts l'any 2006.

5. Convivència escolar i seguretat a Catalunya

- La victimització entre els menors escolaritzats no ha augmentat, i fins i tot ha disminuït en alguns àmbits, com ara els robatoris sense violència, les amenaces, les agressions sense armes o les agressions sexuals, d'acord amb les dades de l'Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya del curs 2005-2006.
- Al llarg d'aquests anys, però, totes les variables d'opinió han evolucionat negativament: l'alumnat pensa que hi ha més maltractaments, més robatoris, més agressions físiques i més agressions sexuals.
- A l'educació secundària, els casos de maltractament (*bullying*) considerats importants per les mateixes víctimes; és a dir, els casos valorats de 7 a 10 punts en una escala de 0 (gens d'importància) a 10 (moltíssima importància) constituïen el 3,1% de l'alumnat durant el curs 2000-01 i el 3,0% durant el curs 2005-06.

- En el mateix període, la percepció del problema es va disparar de manera espectacular: l'alumnat que considerava que hi havia bastants o molts nois o noies maltractats a les escoles es va incrementar uns 25 punts, del 18,3% el curs 2000-2001 al 43,2% el curs 2005-2006.

6. La seguretat viària

- Pel que fa a la seguretat viària, durant l'any 2006 s'ha implantat un nou sistema de recollida de dades més exhaustiu que ha permès obtenir una informació més detallada i real sobre l'accidentalitat a Catalunya. Un dels efectes del nou sistema ha estat l'increment de la sinistralitat menys greu, que anteriorment no era copsada en la seva totalitat.
- La posada en marxa del carnet per punts ha afavorit la disminució de la sinistralitat, amb un descens interanual del 15,7%. De totes maneres, cal ser prudents a l'hora d'avaluar els efectes de la implantació d'aquest sistema i s'haurà de veure l'evolució de la sinistralitat i les seves causes.
- El darrer any s'ha incrementat els controls preventius d'alcoholèmia així com els trams controlats per cinemòmetres fixos i mòbils. Quant a la velocitat, els efectes d'aquest augment de control han estat una disminució del nombre de casos de velocitat inadequada per les condicions existents i de velocitat superior a l'establerta. Respecte als controls preventius d'alcoholèmia, el fet que estiguin concentrats en punts de risc de la xarxa viària fa que augmenti el nombre de positius detectats.
- Catalunya va reduir gradualment el nivell de mortalitat relacionada amb la mobilitat. El 2005 ja es situava en una posició intermèdia-baixa a la Unió Europea pel que fa a víctimes mortals a la carretera: 92 morts per cada milió d'habitants. I l'any 2006 aquest paràmetre s'ha vist reduït fins a 80 morts per milió d'habitants. S'ha enregistrat, doncs, un descens significatiu de la sinistralitat viària durant el 2006, amb un 11,2% menys de víctimes mortals respecte a l'any anterior, la qual cosa confirma la tendència a la baixa iniciada l'any 2000.
- La mortalitat respecte a l'any 2000 s'ha reduït més a les vies interurbanes, amb un 42,5%, i amb una reducció, en relació amb el 2005, del 12,7%. Aquest descens, però, no ha estat tan significatiu a les vies urbanes, amb un 15,64%, i una reducció relativa, el darrer any, del 7,7%. Per tant, cal incidir en les polítiques locals i implantar i/o millorar els plans locals de seguretat viària per incidir en la reducció de la mortalitat a les vies urbanes.

7. Emergències i seguretat civil

- Tot i la falta de pluja, durant el 2006 va disminuir el nombre d'incendis i hectàrees forestals totals cremades: es van enregistrar, en comparació amb el 2005, uns decreixements aproximats del 29,5% i del 38% respectivament.
- Pel que fa als incendis forestals, aquest any presenta un descens del nombre d'hectàrees cremades respecte de l'any 2005, amb 3.405 ha forestals, davant de 5.494 l'any 2005, També cal destacar el descens del nombre total d'incendis, amb 629 per 892 de l'any 2005. Els incendis en zona urbana, en general, han disminuït, excepte els incendis de vehicles a l'aire lliure, que pateixen un lleuger augment respecte dels darrers dos anys.
- Respecte dels plans d'emergència activats, cal destacar una baixada general de les activacions pel que fa a anys anteriors, especialment el NEUCAT amb 7 activacions (per 16 el 2005); el TRANSCAT, amb 19 activacions (per 33 el 2005).
- El servei 112, via d'accés dels ciutadans al sistema d'emergències, ha atès més 700.000 trucades vàlides (que demanen un servei concret), la qual cosa suposa un increment de més de 100.000 trucades respecte de l'any 2005 (aproximadament per sobre del 8% d'increment).

8. Seguretat privada

- Amb l'aprovació de l'Estatut, la Generalitat tindrà competències en autorització d'empreses, inspecció i sanció, coordinació i formació. Aquest increment de les competències, tot i que no significarà un creixement considerable de les empreses inscrites al REESC, sí que implica un augment tant de les funcions administratives com de les funcions inspectores de la olicia de la Generalitat.
- L'altre aspecte a destacar del desenvolupament de l'Estatut és la coordinació dels serveis de seguretat privada i seguretat pública, que haurà de realitzar-se en un doble àmbit: el primer, més institucional, entre les institucions públiques i les empreses i representants del sector, i el segon, més operatiu, per al dia a dia de la feina d'agents de policia i treballadors d'empreses de seguretat.
- Finalment, cal destacar que la Llei de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, recentment aprovada pel Parlament de Catalunya, recull la previsió de realitzar la formació del personal de seguretat privada.

10. Annexos

REFERÈNCIA	TÍTOL	DESCRIPCIÓ	ÀMBIT TERRITORIAL
1	Taules amb els delictes i faltes a Catalunya (CME i FCSE) 2003 - 2006 (sense Polícies Locals)	Les xifres reflecteixen el sumatori del total de fets enregistrats pels Mossos d'Esquadra i per les FCSE a Catalunya. No comptabilitzen els fets registrats per les policies locals	Catalunya i demarcacions provincials
2	Taules amb les ràtios de delictes i faltes a Catalunya (CME i FCSE) 2003 - 2006 (sense Polícies Locals)	Les xifres reflecteixen les ràtios del total de fets enregistrats pels Mossos d'Esquadra i per les FCSE a Catalunya. No comptabilitzen els fets registrats per les policies locals	Catalunya i demarcacions provincials
3	Taules amb les ràtios de delictes i faltes a Catalunya (CME i FCSE) 2005 - 2006 (sense Polícies Locals)	Les xifres reflecteixen les ràtios del total de fets enregistrats pels Mossos d'Esquadra i per les FCSE a Catalunya. No comptabilitzen els fets registrats per les policies locals	Catalunya i demarcacions provincials
4	Taules amb les ràtios de delictes i faltes a Catalunya (CME i FCSE) 2005 - 2006 (sense Polícies Locals)	Cossos de policia Local afegits al NIP (Nucli d'Informació Policial)	Catalunya
4	Taules amb les ràtios de delictes i faltes a Catalunya (CME i FCSE) 2005 - 2006 (sense Polícies Locals)	Cossos de policia Local afegits al NIP (Nucli d'Informació Policial)	Catalunya
5	Taula amb els radars del Servei Català de Trànsit	Relació d'ubicacions de trams controlats per radars fixos del Servei Català de Trànsit	Catalunya

1. Delictes i faltes a tot Catalunya i per províncies (2003-2006)

(CME+Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat_no s'han comptabilitzat les PL)

DELICTES	CATALUNYA				BARCELONA				GIRONA				LLEIDA				TARRAGONA			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
00-RELATIUS AL TRÀNSIT																				
Cond. sota efec.beques alcohòliques	3.059	3.109	3.621	3.738	1.302	1.342	1.561	1.653	704	659	670	688	353	349	396	345	700	759	994	1.052
Negativa a sotmetres a les proves	525	446	534	495	225	206	219	208	153	126	127	130	69	45	70	51	78	69	118	106
Conducció temerària	395	476	713	731	206	239	378	359	110	124	117	137	35	36	50	46	44	77	168	189
Conducció homicida	19	25	19	14	13	18	10	6	1	2	3	2	4	5	4	3	1	0	2	3
Originar un greu risc per la circulació	278	257	287	236	172	153	169	147	46	47	55	47	25	24	12	25	35	33	51	17
Altres de relatius al trànsit	0	0	3	129	0	0	0	46	0	0	0	1.005	0	0	1	1	0	0	2	81
Total	4.276	4.313	5.177	5.343	1.918	1.958	2.337	2.419	1.014	958	972	1.005	486	459	533	471	858	938	1.335	1.448
01-DE L'HOMICIDI I LES SEVES FORMES																				
Homicidi dolos (amb temptativa)	127	261	326	325	88	168	224	225	7	54	50	52	6	18	19	15	26	21	33	33
Morts / temptativa				60 / 265				44 / 181				11 / 41				4 / 11				1 / 32
Homicidi (altres)	181	24	27	50	96	11	15	19	48	5	7	8	27	2	1	4	10	6	4	18
Morts / temptativa				48 / 2				19 / 0				7 / 1				5 / 0				17 / 1
Assassinat	35	23	21	24	22	17	17	18	2	1	1	1	5	1	2	2	6	4	1	3
Morts / temptativa				14 / 10				9 / 9				1 / 0				1 / 1				3 / 0
Inducció i cooperació al suïcid	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Morts / temptativa				0 / 1				0 / 1				0 / 0				0 / 0				0 / 0
Total	343	308	376	400	206	196	256	263	57	60	58	61	38	21	23	22	42	31	39	54
Morts / temptativa				122 / 278				72 / 191				19 / 42				10 / 12				21 / 33
02-DE L'AVORTAMENT																				
Avortament	4	3	7	11	4	0	4	6	0	3	0	3	0	0	2	1	0	0	1	1
Total	4	3	7	11	4	0	4	6	0	3	0	3	0	0	2	1	0	0	1	1
03-DE LES LESIONS																				
Lesions (baralla tumultuària)	506	145	119	104	247	94	88	68	159	16	16	13	88	21	8	11	12	14	7	12
Lesions	2.577	4.033	4.084	4.250	1.762	2.749	2.608	2.858	340	475	551	524	154	257	221	277	321	552	704	591
Maltractaments en l'àmbit familiar	3.345	7.233	9.014	8.935	1.966	4.657	6.007	5.652	750	1.148	1.263	1.273	329	599	610	630	300	829	1.134	1.380
Total	6.428	11.411	13.217	13.289	3.975	7.500	8.703	8.578	1.249	1.639	1.830	1.810	571	877	839	918	633	1.395	1.845	1.983
04-LESIONS AL FETUS																				
Lesions al fetus	3	2	4	2	2	1	3	2	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Total	3	2	4	2	2	1	3	2	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
06-CONTRA LA LLIBERTAT																				
Detencions il·legals i segrestos	323	338	451	402	199	227	319	287	51	44	66	49	29	25	27	20	44	42	39	46
Amenaces	3.512	3.608	3.728	3.674	2.473	2.607	2.531	2.498	584	565	604	509	212	177	267	318	243	259	326	349
Coaccions	637	556	704	743	378	324	488	514	190	156	137	142	48	54	52	69	21	22	27	18
Total	4.472	4.502	4.883	4.819	3.050	3.158	3.338	3.299	825	765	807	700	289	256	346	407	308	323	392	413
07-DE LES TORTURES I DELICTES CONTRA L'INTE.MORAL																				
Tortures,tracte degradant i violència àmbit familiar	49	1.219	2.056	3.303	33	853	1.621	2.807	7	163	201	267	5	99	119	105	4	104	115	124
Total	49	1.219	2.220	3.303	33	853	1.733	2.807	7	163	220	267	5	99	119	105	4	104	148	124
08-DEL. CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL																				
Agresions sexuals	844	773	875	846	568	523	612	623	123	107	104	92	71	55	47	51	82	88	112	80
Abusos sexuals	398	470	540	596	276	323	359	436	53	64	75	70	29	28	47	35	40	55	59	55
Assetjament sexual	71	63	79	67	46	49	61	44	7	7	5	7	6	2	3	3	12	5	10	13
Del. d'exhibicionisme i provocació sexual	125	136	152	165	71	84	94	111	20	27	13	23	17	7	16	9	17	18	29	22
Del. relatius a la prostitució	123	173	199	191	71	98	124	151	21	40	46	51	12	21	12	10	19	14	17	11
Corrupció de menors/incapços	6	12	13	49	3	11	8	39	0	0	1	4	1	0	1	0	2	1	3	6
Pornografia de menors	6	28	52	112	5	21	39	90	0	2	1	11	0	0	5	5	1	5	7	6
Total	1.573	1.655	1.910	1.936	1.040	1.109	1.297	1.402	224	247	245	228	136	113	131	113	173	186	237	193
09-DEL. OMISSIÓ DEL DEURE DE SOCORS																				
Omissió del deure de socors	66	34	48	33	36	22	27	21	10	6	6	2	6	1	2	0	14	5	13	10
Total	66	34	48	33	36	22	27	21	10	6	6	2	6	1	3	0	14	5	17	10
10-DEL. CONT. INTIMITAT, IMATGE I INV.DOMICILI																				
Descobrimet i revelació de secrets	64	97	130	211	45	73	104	170	10	9	7	14	6	13	16	16	3	2	3	11
Entrada a habitatge alie	476	536	645	739	255	327	423	494	137	111	137	121	51	57	41	62	33	41	44	62
Total	540	633	775	950	300	400	527	664	147	120	144	135	57	70	57	78	36	43	47	73
11-DEL. CONTRA L'HONOR																				
Calúmia	40	69	58	87	26	42	32	47	3	3	3	2	2	2	2	2	9	22	21	36
Injúria	48	52	44	65	33	33	31	42	6	5	2	3	6	4	3	4	3	10	8	16
Total	88	121	102	152	59	75	63	89	9	8	5	5	8	6	5	6	12	32	29	52
12-DEL. CONTRA LES RELACIONS FAMILIARS																				
Matrimoni il·legal	1	4	2	4	0	3	1	3	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Suposició de part / substitució de nen	1	2	1	2	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Del. contra els drets i deures familiars	357	381	501	486	221	225	320	309	81	83	61	85	38	36	57	41	10	37	63	51
Trencament deures custodia, inducció	155	317	191	138	113	273	150	89	18	19	27	19	4	4	5	7	20	21	9	23
Abandonament domicili	376	236	197	128	282	155	145	73	28	31	30	17	9	6	6	4	57	44	16	34
Abandonament de família i mendicitat amb men	890	940	892	758	617	658	617	476	127	134	119	122	52	46	68	52	87	102	88	108
13-DEL. CON. EL PATRIMONI																				
Furts	33.138	31.588	30.987	43.436	26.311	25.089	24.941	37.002	3.580	3.643	3.201	3.127	944	941	893	1.048	2.303	1.915	1.952	2.259
Robatori amb violència i/o intimidació	16.263	17.839	19.401	21.055	13.688	15.149	16.687	18.334	684	882	937	841	484	497	453	544	1.407	1.311	1.324	1.336
Robatori amb força	63.032	53.150	59.186	48.597	40.998	33.602	40.135	30.670	5.325	5.147	4.956	4.221	1.717	1.624	1.636	1.802	14.982	12.777	12.459	11.904
Robatori amb força interior de vehicle	12.137	15.499	15.113	24.292	5.															

Total	169.990	171.482	192.275	203.102	125.341	126.785	144.231	156.382	16.441	16.103	17.530	16.721	7.021	7.418	8.103	8.452	21.187	21.176	22.411	21.547
Total	360.634	363.639	396.612	422.766	255.517	258.738	289.301	318.291	40.607	40.741	41.312	38.682	16.312	16.864	17.571	18.229	48.227	47.296	48.428	47.564

Font: Dades extretes del del NIP (PG-ME) i de Secretaria de Estado de Seguridad (CNP i GC)

2. Ràtios de delictes i faltes a tot Catalunya i per províncies (2003-2006)

(CME+Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat_no s'han comptabilitzat les PL)

DELICTES	CATALUNYA					BARCELONA					GIRONA					LLEIDA					TARRAGONA				
	2003	2004	2005	2006	Dif. 2003-2006	2003	2004	2005	2006	Dif. 2003-2006	2003	2004	2005	2006	Dif. 2003-2006	2003	2004	2005	2006	Dif. 2003-2006	2003	2004	2005	2006	
00.-RELATIUS AL TRÀNSIT																									
Cond. sota efect. begudes alcohòliques	0.46	0.46	0.52	0.52	0.07	0.26	0.26	0.30	0.31	0.05	1.14	1.04	1.01	1.00	-0.14	0.93	0.91	0.99	0.85	-0.09	1.07	1.13	1.41	1.44	
Negativa a sotmetres a les proves	0.08	0.07	0.08	0.07	-0.01	0.04	0.04	0.04	0.04	-0.01	0.25	0.20	0.19	0.19	-0.06	0.18	0.12	0.18	0.13	-0.06	0.12	0.10	0.17	0.15	
Conducció temeraria	0.06	0.07	0.10	0.10	0.04	0.04	0.05	0.07	0.07	0.03	0.18	0.19	0.18	0.20	0.02	0.09	0.09	0.13	0.11	0.02	0.07	0.11	0.24	0.26	
Conducció homicida	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Originar un grau risc per la circulació	0.04	0.04	0.04	0.03	-0.01	0.03	0.03	0.03	0.03	-0.01	0.07	0.07	0.08	0.07	-0.01	0.07	0.06	0.03	0.06	0.00	0.05	0.05	0.07	0.02	
Altres de relatiu al trànsit	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.11	
Total	0.64	0.63	0.74	0.75	0.11	0.38	0.38	0.45	0.46	0.08	0.15	0.14	0.14	0.14	-0.01	1.29	1.19	1.33	1.16	-0.13	1.31	1.39	1.89	1.98	
01.-DE L HOMICIDI I LES SEVES FORMES																									
Homicidi dolos (amb temptativa)	0.02	0.04	0.05	0.05	0.03	0.02	0.03	0.04	0.04	0.02	0.01	0.08	0.08	0.08	0.06	0.02	0.05	0.05	0.04	0.02	0.04	0.03	0.05	0.05	
Homicidi (altres)	0.03	0.00	0.00	0.01	-0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	-0.02	0.08	0.01	0.01	0.01	-0.07	0.07	0.01	0.00	0.01	-0.06	0.02	0.01	0.01	0.02	
Morts	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.02	
Assassinat	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	-0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	
Morts	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Inducció i cooperació al suïcidí	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Morts	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Total	0.05	0.05	0.05	0.06	0.00	0.04	0.04	0.05	0.05	0.01	0.09	0.09	0.09	0.09	0.00	0.10	0.05	0.06	0.05	-0.05	0.06	0.05	0.06	0.07	
Morts	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.03	0.03	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.03	
02.-DE L'AVORTAMENT																									
Avortament	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Total	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
03.-DE LES LESIONS																									
Lesions (baralla tumultuària)	0.08	0.02	0.02	0.01	-0.06	0.05	0.02	0.02	0.01	-0.04	0.26	0.03	0.02	0.02	-0.24	0.23	0.05	0.02	0.03	-0.21	0.02	0.02	0.01	0.02	
Lesions	0.38	0.59	0.58	0.60	0.21	0.35	0.54	0.50	0.54	0.19	0.55	0.75	0.83	0.76	0.21	0.41	0.67	0.55	0.68	0.27	0.49	0.82	1.00	0.81	
Maltractaments en l'àmbit familiar	0.50	1.06	1.29	1.25	0.75	0.39	0.91	1.15	1.06	0.68	1.21	1.80	1.90	1.85	0.64	0.87	1.56	1.53	1.55	0.67	0.46	1.23	1.61	1.89	
Total	0.96	1.67	1.89	1.86	0.90	0.79	1.47	1.67	1.62	0.83	2.02	2.58	2.75	2.63	0.62	1.51	2.28	2.10	2.25	0.74	0.97	2.07	2.62	2.71	
04.-LESIONS AL FETUS																									
Lesions al fetus	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Total	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
06.- CONTRA LA LLIBERTAT																									
Detencions il·legals i sequestros	0.05	0.05	0.06	0.06	0.01	0.04	0.04	0.06	0.05	0.01	0.08	0.07	0.10	0.07	-0.01	0.08	0.06	0.07	0.05	-0.03	0.07	0.06	0.06	0.06	
Amenaces	0.52	0.53	0.53	0.51	-0.01	0.49	0.51	0.48	0.47	-0.02	0.94	0.89	0.91	0.74	-0.20	0.56	0.46	0.67	0.78	0.22	0.37	0.38	0.46	0.48	
Coaccions	0.10	0.08	0.10	0.10	0.01	0.07	0.06	0.09	0.10	0.02	0.31	0.25	0.21	0.21	-0.10	0.13	0.14	0.13	0.17	0.04	0.03	0.03	0.04	0.02	
Total	0.67	0.66	0.70	0.68	0.01	0.60	0.62	0.64	0.62	0.02	1.33	1.20	1.21	1.02	-0.31	0.77	0.66	0.87	1.00	0.23	0.47	0.48	0.56	0.57	
07.-DE LES TORTURES I DELICTES CONTRA L'INTE.MORAL																									
Tortures,tracte degradant i violència amb familiar	0.01	0.18	0.29	0.46	0.46	0.01	0.17	0.31	0.53	0.52	0.01	0.26	0.30	0.39	0.38	0.01	0.26	0.30	0.26	0.24	0.01	0.15	0.16	0.17	
Total	0.01	0.18	0.32	0.46	0.46	0.01	0.17	0.33	0.53	0.52	0.01	0.26	0.33	0.39	0.38	0.01	0.26	0.30	0.26	0.24	0.01	0.15	0.21	0.17	
08.-DEL. CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL																									
Agressions sexuals	0.13	0.11	0.13	0.12	-0.01	0.11	0.10	0.12	0.12	0.00	0.20	0.17	0.16	0.13	-0.06	0.19	0.14	0.12	0.13	-0.06	0.13	0.13	0.16	0.11	
Abusos sexuals	0.06	0.07	0.08	0.08	0.02	0.05	0.06	0.07	0.08	0.03	0.09	0.10	0.11	0.10	0.02	0.08	0.07	0.12	0.09	0.01	0.06	0.08	0.08	0.08	
Qüestament sexual	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.02	0.01	0.01	0.01	-0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	
Del. d'exhibicionisme i provocació sexual	0.02	0.02	0.02	0.02	0.00	0.01	0.02	0.02	0.02	0.01	0.03	0.04	0.02	0.03	0.00	0.05	0.02	0.04	0.02	-0.02	0.03	0.03	0.04	0.03	
Del. relatiu a la prostitució	0.02	0.03	0.03	0.01	0.00	0.01	0.02	0.02	0.01	0.00	0.03	0.06	0.07	0.03	0.00	0.03	0.05	0.03	0.02	-0.01	0.03	0.02	0.02	0.02	
Corrupció de menors/incapçats	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	
Pornografia de menors	0.00	0.00	0.01	0.02	0.04	0.00	0.00	0.01	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	
Total	0.23	0.24	0.27	0.27	0.04	0.21	0.22	0.25	0.26	0.06	0.36	0.39	0.37	0.33	-0.03	0.36	0.29	0.33	0.28	-0.08	0.26	0.28	0.34	0.26	
09.-DEL. OMISSIÓ DEL DEURE DE SOCORS																									
Omissió del deure de socors	0.01	0.00	0.01	0.00	-0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.02	0.01	0.01	0.00	-0.01	0.02	0.00	0.01	0.00	-0.02	0.02	0.01	0.02	0.01	
Total	0.01	0.00	0.01	0.00	-0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.02	0.01	0.02	0.00	-0.01	0.02	0.00	0.01	0.00	-0.02	0.02	0.01	0.02	0.01	
10.-DEL. CONT. INTIMITAT, IMATGE I INV.DOMICILI																									
Descobriment i revelació de secrets	0.01	0.01	0.02	0.03	0.02	0.01	0.01	0.02	0.03	0.02	0.02														

Dif. 2003-2006

0.37
0.03
0.19
0.00
-0.03
0.11

0.67

0.01
-0.06
0.01
0.02
-0.01
0.00
0.00
0.00
0.01
0.03

0.00
0.00

0.00
0.32
1.43

1.75

0.00
0.00

0.00
0.11
-0.01

0.09

0.16
0.16

-0.02
0.01
0.00
0.00
-0.01
0.01
0.01

0.00

-0.01
-0.01

0.01
0.03

0.04

0.04
0.02
0.05
0.00
0.00

0.00
0.05
0.00

-0.04

0.01

-0.43
-0.32
-6.61
0.04

0.00
-1.63
0.00

0.00
0.07
0.13

-0.02
0.00
0.00

-0.22
0.12
0.00

0.00
-0.01
0.04

0.00
-0.01

-8.83

0.00
0.00

0.03
0.03

0.01
0.00
0.00

0.01

0.00
0.00
0.01
0.01
0.01
0.00

0.03

-0.01
0.00
-0.04
-0.01

0.01
-0.27
0.01

-0.33

-0.02
-0.09
0.09
0.09
0.00

0.07

0.00
0.00
0.01
0.00
0.00
0.00
0.00
0.00

0.02

0.00
0.00
0.00
0.00
0.00
0.00
0.00
0.15
0.01

0.16

0.00
0.00
0.00
0.00

0.00

0.31
0.02
-0.01
0.00

0.32

0.00
0.00

0.01
0.01
-5.72

0.00

0.31
-0.58
0.10
0.27
0.14

0.05

0.09
-0.62
0.53
-3.25

-0.21

0.04
0.00
0.05

0.07
0.07

-2.89
-8.61

3. Ràtios de Delictes i faltes a tot Catalunya i per províncies (2005-2006)

(CME+Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat_no s'han comptabilitzat les PL)

DELICTES	CATALUNYA			BARCELONA			GIRONA			LLEIDA			TARRAGONA		
	2005	2006	Diferència	2005	2006	Diferència	2005	2006	Diferència	2005	2006	Diferència	2005	2006	Diferència
00.-RELATIUS AL TRÀNSIT															
Cond. sola efec.beques alcohòliques	0,52	0,52	0,01	0,30	0,31	0,01	1,01	1,00	-0,01	0,99	0,85	-0,14	1,41	1,44	0,03
Negativa a sotmetres a les proves	0,08	0,07	-0,01	0,04	0,04	0,00	0,19	0,19	0,00	0,18	0,13	-0,05	0,17	0,15	-0,02
Conducció temerària	0,10	0,10	0,00	0,07	0,07	0,00	0,18	0,20	0,02	0,13	0,11	-0,01	0,24	0,26	0,02
Conducció homicida	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Originar un greu risc per la circulació	0,04	0,03	-0,01	0,03	0,03	0,00	0,08	0,07	-0,01	0,03	0,06	0,03	0,07	0,02	-0,05
Altres de relatius al trànsit	0,00	0,02	0,02	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,11
Total	0,74	0,75	0,01	0,45	0,46	0,01	0,14	0,14	0,00	1,33	1,16	-0,18	1,89	1,98	0,09
01.-DE L'HOMICIDI I LES SEVES FORMES															
Homicidi dolos (amb temptativa)	0,05	0,05	0,00	0,04	0,04	0,00	0,08	0,08	0,00	0,05	0,04	-0,01	0,05	0,05	0,00
Homicidi dolos (sense temptativa)	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,02	0,02	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Homicidi (altres)	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02
Morts	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,02	0,02
Assassinat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Morts	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inducció i cooperació al suïcida	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Morts	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total	0,05	0,06	0,00	0,05	0,05	0,00	0,09	0,09	0,00	0,06	0,05	-0,00	0,06	0,07	0,02
Morts	0,00	0,02	0,02	0,00	0,01	0,01	0,00	0,03	0,03	0,00	0,02	0,02	0,00	0,03	0,03
02.-DE L'AVORTAMENT															
Avortament	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.-DE LES LESIONS															
Lesions (baralla tumultuària)	0,02	0,01	0,00	0,02	0,01	0,00	0,02	0,02	-0,01	0,02	0,03	0,01	0,01	0,02	0,01
Lesions	0,58	0,60	0,01	0,50	0,54	0,04	0,83	0,76	-0,07	0,55	0,68	0,13	1,00	0,81	-0,19
Maltractaments en l'àmbit familiar	1,29	1,25	-0,04	1,15	1,06	-0,08	1,50	1,25	-0,25	1,53	1,55	0,02	1,61	1,89	0,28
Total	1,89	1,86	-0,03	1,67	1,62	-0,05	2,75	2,63	-0,12	2,10	2,25	0,15	2,62	2,71	0,10
04.-LESIONS AL FETUS															
Lesions al fetus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06.-CONTRA LA LLIBERTAT															
Detencions il·legals i segrestos	0,06	0,06	-0,01	0,06	0,05	-0,01	0,10	0,07	-0,03	0,07	0,05	-0,02	0,06	0,06	0,01
Amenaces	0,53	0,51	-0,02	0,48	0,47	-0,01	0,91	0,74	-0,17	0,67	0,78	0,11	0,46	0,48	0,02
Coaccions	0,10	0,10	0,00	0,09	0,10	0,00	0,21	0,21	0,00	0,13	0,17	0,04	0,04	0,02	-0,01
Total	0,70	0,68	-0,02	0,64	0,62	-0,02	1,21	1,02	-0,20	0,87	1,00	0,13	0,56	0,57	0,01
07.-DE LES TORTURES I DELICTES CONTRA L'INTE.MORAL															
Tortures,tracte degradant i violència ambil familiar	0,29	0,46	0,17	0,31	0,53	0,22	0,30	0,39	0,09	0,30	0,26	-0,04	0,16	0,17	0,01
Total	0,32	0,46	0,15	0,33	0,53	0,20	0,33	0,39	0,06	0,30	0,26	-0,04	0,21	0,17	-0,04
08.-DEL. CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL															
Agressions sexuals	0,13	0,12	-0,01	0,12	0,12	0,00	0,16	0,13	-0,02	0,12	0,13	0,01	0,16	0,11	-0,05
Abusos sexuals	0,08	0,08	0,00	0,07	0,08	0,01	0,11	0,10	-0,01	0,12	0,09	-0,03	0,08	0,08	0,00
Assemtament sexual	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,02	0,00
Del. d'exhibicionisme i provocació sexual	0,02	0,02	0,00	0,02	0,02	0,00	0,02	0,03	0,01	0,04	0,02	-0,02	0,04	0,03	-0,01
Del. relatiu a la prostitució	0,03	0,01	-0,01	0,02	0,01	-0,01	0,07	0,03	-0,04	0,03	0,02	-0,01	0,02	0,02	0,00
Corrupció de menors/incapaços	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Pornografia de menors	0,01	0,02	0,01	0,01	0,02	0,01	0,00	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00
Total	0,27	0,27	0,00	0,25	0,26	0,02	0,37	0,33	-0,04	0,33	0,28	-0,05	0,34	0,26	-0,07
09.-DEL. OMISSIÓ DEL DEURE DE SOCORS															
Omissió del deure de socors	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	-0,01	0,01	0,00	-0,01	0,02	0,01	0,00
Total	0,01	0,00	-0,01	0,01	0,00	-0,01	0,02	0,00	-0,01	0,01	0,00	-0,01	0,02	0,01	-0,01
10.-DEL. CONT. INTIMITAT, IMATGE I INV.DOMICILI															
Descobrimet i revelació de secrets	0,02	0,03	0,01	0,02	0,03	0,01	0,01	0,02	0,01	0,04	0,04	0,00	0,00	0,02	0,01
Entrada a habitatge alie	0,09	0,10	0,01	0,08	0,09	0,01	0,21	0,18	-0,03	0,10	0,15	0,05	0,06	0,08	0,02
Total	0,11	0,13	0,02	0,10	0,13	0,02	0,22	0,20	-0,02	0,14	0,19	0,05	0,07	0,10	0,03
11.-DEL. CONTRA L'HONOR															
Calúmia	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,03	0,05	0,02
Injúria	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,02	0,01
Total	0,01	0,02	0,01	0,01	0,02	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,04	0,07	0,03
12.-DEL. CONTRA LES RELACIONS FAMILIARS															
Matrimonis il·legals	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Suposició de part / substitució de nen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Del. contra els drets i deures familiars	0,07	0,07	0,00	0,06	0,06	0,00	0,09	0,12	0,03	0,14	0,10	-0,04	0,09	0,07	-0,02
Trencament deures custodia, inducció abandonament domicili	0,03	0,02	-0,01	0,03	0,02	-0,01	0,04	0,03	-0,01	0,01	0,02	0,00	0,01	0,03	0,02
Abandonament de família i mendicitat amb men	0,03	0,02	-0,01	0,03	0,01	-0,01	0,05	0,02	-0,02	0,02	0,01	-0,01	0,02	0,05	0,02
Total	0,13	0,11	-0,02	0,12	0,09	-0,03	0,18	0,18	0,00	0,17	0,13	-0,04	0,12	0,15	0,02
13.-DEL. CON. EL PATRIMONI															
Furts	4,43	6,09	1,66	4,77	6,97	2,20	4,82	4,55	-0,27	2,24	2,57	0,34	2,77	3,09	0,32
Robatori amb violència i/o intimidació	2,77	2,95	0,18	3,19	3,45	0,26	1,41	1,22	-0,19	1,13	1,33	0,20	1,88	1,83	-0,05
Robatori amb força	8,46	6,81	-1,65	7,68	5,78	-1,90	7,46	6,14	-1,32	4,10	4,42	0,33	17,67	16,30	-1,38
Robatori amb força interior de vehicle	2,16	3,40	1,24	1,79	3,50	1,72	6,35	5,82	-0,52	3,68	3,86	0,18	0,14	0,15	0,01
Extorsió	0,02	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,02	0,00	-0,01	0,03	0,02	-0,01
Robatori i furt d'us de vehicle	2,31	2,32	0,01	2,33	2,38	0,05	2,16	1,86	-0,31	1,22	1,27	0,05	2,92	2,92	0,00
Usurpació	0,06	0,04	-0,01	0,05	0,04	-0,02	0,08	0,05	-0,03	0,02	0,02	0,00	0,07	0,08	0,00
Defraudacions	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Estafes	0,85	0,87	0,02	0,90	0,94	0,04	0,78	0,62	-0,16	0,52	0,40	-0,12	0,73	0,84	0,11
Apropiació indeguda	0,23	0,20	-0,03	0,22	0,19	-0,04	0,25	0,25	0,00	0,20	0,16	-0,04	0,25	0,26	0,01
Defraudacions de fluid elèctric i analògues	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01										

	Total faltes	27,49	28,47	0,98	27,60	29,45	1,86	26,38	24,33	-2,05	20,29	20,74	0,46	31,79	29,50	-2,30
Total	TOTALS	56,70	59,25	2,56	55,35	59,95	4,59	62,17	56,28	-5,89	43,99	44,73	0,74	68,70	65,11	-3,59

Font: Dades extretes del del NIP (PG-ME) i de Secretaria de Estado de Seguridad (CNP i GC)

Taula 4: Polícies Locals i població coberta per municipi i any d'incorporació al NIP

POLÍCIES LOCALS CONNECTADES AL NIP L'ANY 2003					
Localitat	Població	Localitat	Població	Localitat	Població
Amposta	17.759	Lloret de Mar	25.457	Sant Vicenc dels	26.008
Badalona	214.440	Manresa	67.269	Seu d'Uraell. la	11.726
Banvoles	16.244	Molins de Rei	21.958	Tarraçona	121.076
Barcelona	1.582.738	Pineda de Mar	22.843	Terrassa	184.829
Berga	15.437	Prat de Llobregat.	63.312	Torredembarra	12.113
Caldes de	13.803	Rubí	64.848	Tortosa	31.164
Calella	15.400	Sabadell	191.057	Vila - seca	14.377
Cambrils	23.555	Salou	16.952	Vilassar de Mar	18.321
Castelló	8.165	Salt	24.513		
Figuera	36.338	Sant Adrià del	32.845		
Girona	81.220	Sant Boi de	80.738		
Igualada	34.391	Sant Cugat del	63.132		
TOTAL POBLACIÓ 2003					2.138.586
POLÍCIES LOCALS CONNECTADES AL NIP L'ANY 2004					
Localitat	Població	Localitat	Població	Localitat	Població
Alella	8.831	Igualada	35.195	Olot	30.306
Arenys de Mar	13.428	l'Ametlla del	7.111	Premià de Mar	27.464
Arenys de Mar	10.403	l'Escala	7.455	Ribollet	33.605
Canet de Mar	12.047	Esparreuera	20.163	Sant Andreu de	8.707
Canovelles	14.001	la Garriga	12.923	Sant Joan Despí	30.242
Cassà de la	8.780	Llancà	4.205	Sant Vicenc de	4.549
Castelldefels	53.964	Llicà d'Amunt	12.009	Santa Eulàlia de	5.468
Cervelló	6.980	Llicà de Vall	5.696	Santa Perpètua	20.844
Creixell	2.411	Malrat de Mar	16.162	Teià	5.751
Deltebre	10.757	Manlleu	18.748	Tiana	6.789
Dosrius	3.762	Martorell	25.010	Vacarisses	3.931
Masnou	21.196	Masquefa	6.680	Vallirana	11.678
El Vendrell	28.147	Montgat	8.844	Valls	22.237
TOTAL POBLACIÓ 2004					211.571

POLICIES LOCALS CONNECTADES AL NIP L'ANY 2005

Localitat	Població	Localitat	Població	Localitat	Població
Altafulla	3.993	Mataró	116.698	Sant Carles de la	13.181
Ametlla de	6.438	Moià	5.142	Sant Celoni	15.081
Blanes	36.711	Mollet del Vallès	51.218	Sant Feliu de	42.267
Cabrera de	4.119	Montmeló	8.804	Sant Fost de	7.265
Cabrils	6.238	Mont-roia del	8.896	Sant Just Desvern	15.282
Calafell	18.905	Olesa de	21.114	Sant Quirze del	16.581
Calonç	9.162	Palafruell	20.509	Sant Sadurní	11.359
Camarles	3.279	Pallejà	10.192	Santa Coloma de	118.129
Cardedeu	15.018	Parets del Vallès	16.202	Santa Margarida	9.485
Castellar del	20.437	Piera	12.230	Sitges	24.470
Cerdanola	57.114	Polinyà	6.428	Tossa de Mar	5.260
Esplugues	46.550	Reus	99.505	Vandellòs -	5.008
Granollers	57.796	Ripoll	10.762	Vic	37.825
Hospitalet del	252.884	Roca del Vallès.	8.946	Viladecavalls	6.890
Llacostera	6.764	Roda de Barà	4.547	Vilanova del Camí	11.555
Lleida	124.709	Roses	15.535	Vilanova i la Geltrú	61.427
				Vilassar de Dalt	8.011
TOTAL POBLACIÓ 2005					875.149

POLICIES LOCALS CONNECTADES AL NIP L'ANY 2006

Localitat	Població	Localitat	Població	Localitat	Població
Abrera	10.244	L'Arboc	4.802	Roquetes	7.444
Beaues	5.699	Les Borges	5.606	Sant Andreu de la	25.383
Barberà del	28.633	Matadepera	8.169	Sant Esteve	6.590
Castell - Platja	9.768	Mollerussa	12.569	Sant Feliu de	20.867
Cornellà del	84.289	Montcada i	32.153	Santa Coloma de	10.565
Cubelles	11.835	Montornès del	14.516	Santa Susanna	2.939
Cunit	10.033	Palamós	17.197	Sarrià de Ter	4.065
Gavà	44.531	Palau Solità i	13.310	Sentmenat	7.209
				Tordera	13.420
TOTAL POBLACIÓ 2006					205.032

Font: Memòries del CME 2003-2006

5: Relació d'ubicacions de trams controlats per radars fixos del Servei Català de Trànsit

Relació d'ubicacions de trams controlats per radars fixos del Servei Català de Trànsit			
Via	Municipi	Comarca	Demarcació
C-32	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
N-340	Vilafranca del Penedès	Alt Penedès	Barcelona
C-55	Manresa	Bages	Barcelona
C-55	Sant Vicenç de Castellet	Bages	Barcelona
C-31 S	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
C-31 S	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
C-31 S	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
C-31 S	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
C-31 S	El Prat de Llob.	Baix Llobregat	Barcelona
C-31 S	El Prat de Llob.	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Gavà	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Gavà	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Viladecans	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Sant Boi de Llob.	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Sant Boi de Llob.	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Gavà	Baix Llobregat	Barcelona
C-32 S	Gavà	Baix Llobregat	Barcelona
C-31 N	Badalona	Barcelonès	Barcelona
C-31 N	Badalona	Barcelonès	Barcelona
C-16	Gironella	Berguedà	Barcelona
C-31	Vilanova i la Geltrú	Garraf	Barcelona
C-32 N	Alella	Maresme	Barcelona
C-32 N	Alella	Maresme	Barcelona
C-31 N	Montgat	Maresme	Barcelona
C-31 N	Montgat	Maresme	Barcelona
N-II	Sant Pol de Mar	Maresme	Barcelona
GI-512	Tordera	Maresme	Barcelona
B-124	Castellar del Vallès	Vallès Occidental	Barcelona
C-58	Sant Quirze Vallès	Vallès Occidental	Barcelona
C-58	Sant Quirze Vallès	Vallès Occidental	Barcelona
N-150	Terrassa	Vallès Occidental	Barcelona
C-58	Vacarisses	Vallès Occidental	Barcelona
C-59	Caldes de Montbui	Vallès Oriental	Barcelona
C-251	Cardedeu	Vallès Oriental	Barcelona
C-17	La Llagosta	Vallès Oriental	Barcelona
C-155	Lliçà de Vall	Vallès Oriental	Barcelona
C-155	Lliçà de Vall	Vallès Oriental	Barcelona
C-251	Llinars del Vallès	Vallès Oriental	Barcelona
C-35	Parets del Vallès	Vallès Oriental	Barcelona
C-17	Parets del Vallès	Vallès Oriental	Barcelona
C-35	Sant Celoni	Vallès Oriental	Barcelona
C-35	Santa Maria de Palautordera	Vallès Oriental	Barcelona
B-140	Sta. Perpetua de Mogoda	Vallès Oriental	Barcelona
C-17	Tagamanent	Vallès Oriental	Barcelona
C-31	Montgat	Maresme	Barcelona
C-244	La Granada	Alt Penedès	Barcelona
C-15	Torreblanca	Alt Penedès	Barcelona
N-340	Subirats	Alt Penedès	Barcelona
C-55	Sant Joan de Vilatorrada	Bages	Barcelona
C-1413a	El Papiol	Baix Llobregat	Barcelona
C-31	Badalona	Barcelonès	Barcelona
C-31	Badalona	Barcelonès	Barcelona
BV-2113	Sant Pere de Ribes	Garraf	Barcelona
C-60	Argentona	Maresme	Barcelona
C-60	Argentona	Maresme	Barcelona
N-II	El Masnou	Maresme	Barcelona
B-142	Sentmenat	Vallès Occidental	Barcelona
N-150	Montcada i Reixac	Vallès Occidental	Barcelona
BV-1435	Sta Eulàlia de Ronçana	Vallès Oriental	Barcelona

BV-5001	St. Fost de Campsentelles	Vallès Oriental	Barcelona
A-2	Castellolí	Anoia	Barcelona
C-14	La Riba	Alt Camp	Tarragona
N-240	Vallmoll	Alt Camp	Tarragona
C-14	La Selva del Camp	Baix Camp	Tarragona
N-340	Mont-Roig del Camp	Baix Camp	Tarragona
TV-3141	Reus	Baix Camp	Tarragona
N-340	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	Baix Camp	Tarragona
C-12	Tortosa	Baix Ebre	Tarragona
C-12	Tortosa	Baix Ebre	Tarragona
C-31	Calafell	Baix Penedès	Tarragona
N-340	Alcanar	Montsià	Tarragona
T-11	La Canonja	Tarragonès	Tarragona
C-14	Salou	Tarragonès	Tarragona
C-31 b	Tarragona	Tarragonès	Tarragona
N-340	Vandellòs	Baix Camp	Tarragona
T-310	Montbrió del Camp	Baix Camp	Tarragona
N-340	L'Aldea	Baix Ebre	Tarragona
N-340	Camarles	Baix Ebre	Tarragona
N-340 b	Alcanar	Montsià	Tarragona
N-420	Móra la Nova	Ribera d'Ebre	Tarragona
A-7	Tarragona	Tarragonès	Tarragona
A-7 b	Tarragona	Tarragonès	Tarragona
N-340	Torredembarra	Tarragonès	Tarragona
TP-2031	El Catllar	Tarragonès	Tarragona
C-14	Bassella	Alt Urgell	Lleida
N-260	Prullans	Cerdanya	Lleida
N-240	Juneda	Garrigues	Lleida
AP-2	Les Borges Blanques	Garrigues	Lleida
A-2	Bell-lloc d'Urgell	Pla d'Urgell	Lleida
A-2	Soses	Segrià	Lleida
A-2	Tàrraga	Urgell	Lleida
C-14	Coll de Narçó	Alt Urgell	Lleida
C-14	Organyà	Alt Urgell	Lleida
N-260	Adrall	Alt Urgell	Lleida
N-240	Vinaixa	Garrigues	Lleida
C-13	Vallfogona de Balaguer	Noquera	Lleida
C-12	Corbins	Segrià	Lleida
C-31	Ventalló	Alt Empordà	Girona
N-260	Cabanelles	Alt Empordà	Girona
N-II	Pont de Molins	Alt Empordà	Girona
C-31	Calonge	Baix Empordà	Girona
C-35	Llagostera	Gironès	Girona
C-25	Arbúcies	La Selva	Girona
C-25	Arbúcies	La Selva	Girona
GI-682	Blanes	La Selva	Girona
C-63	Lloret de Mar	La Selva	Girona
GI-682	Tossa de Mar	La Selva	Girona
C-63	Vidreres	La Selva	Girona
C-25	Vilobí d'Onyar	Selva	Girona
N-II	Bàscara	Alt Empordà	Girona
N-II	El Far d'Empordà	Alt Empordà	Girona
C-66	Corçà	Baix Empordà	Girona
C-65	Llagostera	Gironès	Girona
N-II	Girona	Gironès	Girona
N-II	Maçanet de la Selva	Selva	Girona
C-35	Sant Feliu de Buixalleu	Selva	Girona
C-35	Hostalric	Selva	Girona
C-63	Riudarenes	Selva	Girona

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel Servei Català de Trànsit

<http://www.gencat.net/transit/radars.htm> (juny de 2007)